ח' כסלו תשמ"ג, 24.11.1982 מיספר 2360 84 עמודים שנה 47 המחיר: 40 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הגילוי העיקרי בוועדת־החקירה:

JORDACHE®
היבואנים והמפיצים אחים נקש בע"מ
סופר ג'ינס
ת"א, יהודה המכבי 57 טלפון 456351
רחובות, רח' הרצל 181, רמת־גן, רח' ד"ר כהן 2
ירושלים, רח' יפו 50 בנין העמודים, ירושלים, בית הכרם ככר דניה
ובחנויות המובחרות
פרסום רם

כתבת השער הקידמי:

האם בגין מתפקד?

מדיווחי הוועדה לחקירת הטבח בביירות, מצטיירת תמונה חמורה: ראש־הממשלה אינו נוטל חלק בקבלת החלטות בע־[illegible] עיניהן. 10

כתבת השער האחורי:

עדנה ללא רחמים

עובדי גל"ץ מטיחים האשמות חריפות ורוויות שינאה בעדנה פאר, אך איש אינו מעז לצאת נגדה בגלוי. ממי הם פוחדים? מה בפיה? 78

הפסיפס

העדויות מצטרפות האחת לשנייה, ומתוכן מתחילה להצטייר תמונה שלמה על מה שהתרחש בצמרת הצבאית והמדינית בשלושת ימי הטבח. **העולם הזה** מנתח את העדויות ומציג עוד שאלות. 6

מי ידע מה ומתי

העולם הזה ערך תרשים המבהיר היכן, מתי וכיצד נודע לכל אחד מעדי ועדת־החקירה על הטבח במחנות הפליטים. מיסמך מיוחד במינו על הטבח. 8

החזירו או גנבו?

יקי ריינפלד, בעל חברת **הסורקים** לאיתור רכב גנוב, הנחשד, יחד עם שותפיו, בשיתוף־פעולה עם גנבי רכב, טוען: „המישטרה מתנכלת לנו כי פגענו ב־יוקרתה!" 75

ראש־המועצה לדין?

הפירוט המלא של התלונות שהצטברו אצל תת־ניצב **בנימין זיגל** נגד ראש־מועצת מעלות, **שלמה בוחבוט**. אם יחליט היועץ המישפטי להעמידו לדין, תחזור מחלקתו של בנימין זיגל ותחקור שורה של פרשיות אחרות ש־בהן מעורבים ראשי־מועצות אחרים. 35

„אני פוחד מהקהל!"

יהורם גאון מספר **להעולם הזה** על בית אביו, על נישואיו לאורנה, על יחסיו עם אמו ואומר: „השמועות הן חלק מחיי." 14

רצח בגלל כדורגל

מוטי פדל (בתמונה) **רצה שיגאל שרעבי יעמוד בשער, אולם שרעבי רצה לשחק במיגרש ולכן רצח את פדל והתאבד.** 51

בית יעקב

השר **יעקב מרידור** רוצה לשכן את פליטי לבנון בבתים טרומים המיוצרים במפעליו, ודורש מהם לשלם לו תמורתם 10,000 דולר לכל מיבנה. 77

נעדר

סגן־השר היהודי דויד זילברמן נעלם בכלא בצ'ילה ו־במישרד־החוץ טוענים כי „זהו מיקרה ישן". מה קרה שם? 25

„אל־על" מרוויחה!

הכלכלנית **אסתר אלכסנדר** מנתחת את מאזני **אל על** וקובעת: הסיבה האמיתית לרצונה של הממשלה לסגור את **אל על** אינה שכר העובדים! 33

יפות יפות

מיהן הנשים היפהפיות המקשטות את מדורי האופנה והחברה? סיפורים אישיים של היפות. 56

נערת מחתרת

כראש תא חשאי מתייצבת צעירה פלסטינית שאת דמותה מגלמת השחקנית הערביה סוהיר האני, בסרט מעניין חדש של ג'אד נאמן. 53

חמישה מיליון במקום אהבה

היא הבטיחה להינשא לו, סרגה לו כיפה והוא צילם אותה בעירום. כעת הוא תובע ממנה חמישה מיליון לירות על הפרת הבטחת נישואין. 55

מדורים קבועים:

תשקיף	4
במדינה	10
הנדון — מי זוכר?	13
אנשים	17
יומן אישי — אצבע אלהים?	20
מיכתבים	26
הורוסקופ — מזל קשת	27
תשבץ	28
עולם קטן — זאמביה ותורכיה	37
אנשים בעולם	39
חשבון עובר ושב	45
מה הם אומרים -- יהודה פרח, מוטה גור, ענת גוב, אורי יפה,	
טמירה ירדני ודניאל	46
רחל המרחלת	49
לי לה לו	52
נמר של נייר — נורמן מיילר, שולמית לסקוב ואלי בכר	58
זה היה העולם הזה שהיה	60
מדריך שידורים — תוכניות נבחרות בישראל ובירדן	65
שידור	66
לילות ישראל	68
קולנוע	70
ספורט	80

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תכנית: יוסי שנון • רכז מערכת: שלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נוימן • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב • הפצה: „גד" בע"מ

קורא יקר.

ביקרתי השבוע באולם־הישיבות של הוועדה לחקירת הטבח בביירות, והתרשמתי מרמת דיוניה. קשה שלא להתגאות במוסד זה.

החקירה השיטתית והממושכת עושה את שלה. פרט אחרי פרט מתגלה. כל עדות קטנה, הנראית בעיתונים כעניין של מה־בכך, מוסיפה כמה אבנים ציבעוניות קטנות לפסיפס. הולכת ומתגבשת תמונה שלמה. כבר עתה די ברור מה קרה באותם שלושה ימים במחנות־הפליטים, בסביבתם ובמיסדרונות השילטון בירושלים.

היתה לי תחושה של שייכות לעניין. ולא רק מפני ששבועון זה נטל חלק פעיל מאוד במאבק להקמת ועדת־החקירה הזאת, כאשר ראש־הממשלה, שר־הביטחון וכל החבורה שמסביבם התנגדו בחירוף־נפש להקמתה. (כבר עתה ברור כי צדקו: משהתמנתה הוועדה, שוב אי־אפשר לגנוז את הפרטים המרשיעים.)

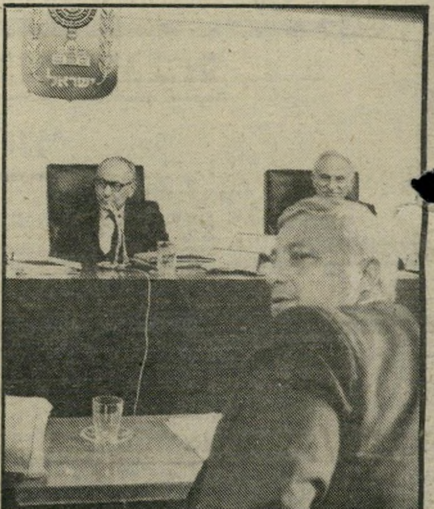

ועדת חקירה*
סתירה מהותית

שייכותי לעניין קדמה בהרבה לפרשה זו. לקחתי חלק פעיל בחקיקת החוק, שאיפשר את הקמת הוועדה: חוק ועדות־החקירה משנת 1969, פרי יוזמתו ומאמציו של שר־המישפטים דאז, יעקב שימשון שפירא. נאמתי כמה פעמים על הצעת־החוק מעל דוכן הכנסת, הגשתי הסתייגויות רבות לנוסח המקורי ולקחתי חלק בהכרעות שבהן התגבש הנוסח הסופי.

ביגלל השתתפותי בחקיקה זו, אני מודע היטב לסתירה מסויימת, הטבועה בחוק עצמו, ושאנו נתקלים בה עתה בשבועון זה.

לפי החוק, מותר לממשלה להחליט על הקמת ועדת־חקירה רק בפרשה שהיא בעלת עניין ציבורי חשוב ודחוף. עניין כזה עומד, בהכרח, במרכז של מחלוקת ציבורית חמורה והכל מתעניינים בו.

אך החוק גם מחיל על דיוני הוועדה את העיקרון של „סוב יודיצה" („תחת השופט") המונע ויכוח פומבי חופשי על הנושא הנתון לחקירה.

יש כאן סתירה מהותית. האם אפשר — והאם מותר — לאסור בחברה דמוקרטית במשך חודשים ארוכים דיון חופשי על עניין המסעיר את הציבור, שעליו נטושה מחלוקת ציבורית חריפה, העומד ברומו של עולם, שיש לו השלכות ציבוריות מרחיקות־לכת?

ובכלל, מה זה „סוב יודיצה" במיקרה כזה? הכוונה היא למנוע השפעה בלתי־הוגנת על חברי־הוועדה. הם צריכים לדון על פי העדויות המובאות לפניהם, ולא על פי דיעות המתפרסמות בכלי־התיקשורת. אך האם ניתן בכלל להשפיע על שופטים בעלי רמה כה בכירה? כאשר נשיא בית־המישפט העליון הוא המרכיב את הוועדה, שבראשה צריך לעמוד שופט בכיר (ובמיקרה זה הנשיא עצמו), האם מאמר כלשהו יכול להשפיע על הוועדה?

נדמה לי שהסתירה באה בימים אלה על פיתרונה בדרך ההגיון. אמצעי־התיקשורת נזהרים מלהסיק מסקנות מן העדויות המושמעות בוועדה, אך אחדים אינם נמנעים מלרמוז על דעתם. הדיווח ההוגן, המתבקש מעיתונאי המסקר מישפט או חקירה, אינו מונע — ואכן, מחייב — את הארת הדברים כדי שמשמעותם תובן על־ידי הקורא, המאזין והצופה.

שאלות, שאלות

שבועון זה הולך בפרשה זו בדרך מיוחדת־במינה, שהתבקשה מעצמה.

ערב מינוי הוועדה ניתחתי את העובדות שהיו ידועות לנו עד אז וניסחתי 172 שאלות, שהצעתי לוועדה לבררן (העולם הזה 2352). כאשר התמנתה הוועדה, שלחתי לה עותק של השאלות האלה, ו־אף נעניתי על־ידן, שהן הובאו לידיעתה.

מאז, מדי שבוע, הולכות ומתרבות השאלות. כל עדות מעוררת שאלות רבות נוספות. אנחנו מנתחים ושואלים. אני משוכנע כי חברי־הוועדה ערים לשאלות אלה יותר מכל אדם אחר. אך הייתי רוצה שגם הציבור הרחב יהיה ער לשאלות המתעוררות. ואולי — מי יודע — מצביע מדי פעם הניתוח שלנו על שאלה שחמקה מעיניהם החדות של חברי־הוועדה.

שיטה זו של חשיפת הבעיות המתעוררות, המאפשרת להפעיל את האיזמל החד של הניתוח ההגיוני לגבי העדויות, ולשתף אותך בהבנה משמעותן הגלוייה והחבויה, אינה מפריעה לחקירה, אלא עשוייה לעזור לה. אין היא פוגעת בעיקרון „סוב יודיצה". והיא מספקת — כך נדמה לי — חומר מרתק לכושר־המחשבה שלך.

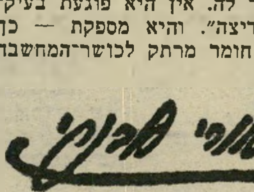

* אריאל שרון מעיד. מולו: האלוף (מיל.) יונה אפרת והשופט יצחק כהן.

יומן תשקיף

מודעי בשיחות

עם המערך

מקורבי שר־האנרגיה, יצחק מודעי, מנהלים שיחות שקטות, אך קבועות, עם אנשים במיפלגת־העבודה.

מודעי אינו רוצה להותיר בידי אנשי השר־לשעבר, יצחק ברמן, והח״כ דרור זייגרמן, את המונופול על המגעים עם העבודה, למיקרה שהיחסים בין הליברלים ותנועת־החרות יגיעו למשבר גלוי.

השבוע ביקשו גם עסקנים מסיעת השר אברהם שריר לקיים שיחות עם אנשי מיפלגת־העבודה. עד כה התנגד שריר לכל דיבור על פרישת הליברלים מן הליכוד, אך ככל שקרבה ועדת־החקירה בעניין הטבח בביירות לסיום עבודתה, גובר אי־השקט גם בסיעתו.

ולנסה לארץ?

איש־עסקים צרפתי, העושה בפירין, מסר הדך יהנכה הזמנה מישראל. מני היג תנועת „סולידריות", הוזמן לבוא והשתתף בחג־המולד במיסת־החצות בבית־לחם.

ההזמנה תואמה עם שר־התיירות, אברהם שריר, ונציגי הוותיקאן וה־כנסיה הקתולית בארץ.

המועצה הפלסטינית —

בסוף השנה

בניגוד לידיעות המתפרסמות בעיתונות, המועצה הלאומית הפלסטינית לא תתכנס לפני סוף 1982, ואולי רק בראשית 1983. המקום: אלג׳יר, בירת אלג׳יריה.

אין משמעות להתכנסות הקרובה של „המועצה המרכזית" של אש״ף בדמשק. זהו מוסד־ביניים, נטול סמכויות של ממש, שכתובתו הקבועה היא דמשק. כינוסו אינו מבשר שום תפנית ביחסים המתוחים בין הנהגת אש״ף, הדוגלת עתה בקו של שלום, ובין ממשלת סוריה, המשחקת מישחק קיצוני.

כיתבי איינשטיין —

לירושלים

אחרי 20 שנות מאבק מישפטי בין האוניברסיטה העברית בירושלים ובין אוניברסיטת „פרינסטון" האמריקאית, זכתה האוניברסיטה העברית, והיא תקבל את כתביו של אלברט איינשטיין.

תיאורטיקן־הפיסיקה הידוע עבד באוניברסיטה האמריקאית עד למותו ב־1955. הוא הותיר אחריו 20 כרכים עבים של כיתבי־יד ומאמרים שטרם פורסמו, ואשר על־פי צוואתו יועדו לאוניברסיטה העברית. אנשי פרינסטון סירבו להעבירם, ורק עתה, בעיקבות המישפט, יגיעו כיתבי איינשטיין לסיפריה הלאומית בגבעת־רם בירושלים.

הנציג של שרון

בוועדה

בכל הדיונים הפתוחים של ועדת השופט כהן, החוקרת את הטבח במחנות־הפליטים, נוכח קצין בכיר במדי חיל־האוויר, ומקליט את הדיונים.

הקצין אינו עובד למען מיפקדת חיל־האוויר, אלא למען שר־הביטחון, אריאל שרון.

הפלאנגות הזמינו

לציד־אדם

בארגונים ימניים־קיצוניים באירופה רווחות בחודשים האחרונים שמועות כי הפלאנגות הלבנוניות של מישפחת ג׳מייל מעוניינות במתנדבים, שישתתפו בציד־אדם.

השמועות על כך רווחו כבר בתקופה הסמוכה לטבח בצברה ובשאתילא. למתנדבים האירופיים הובטח כי יוכלו להרוג פלסטינים כאוות־נפשם.

„שלום עכשיו" תפגין

בשבת הקרובה תפגין תנועת „שלום עכשיו" נגד ההתנחלות בשטחים הכבושים.

התנועה תיכננה להפגין לפני שבועיים, אך ביטלה את ההפגנה בגלל התמוטטות בניין המימשל הצבאי בצור.

מודעה בשלושה

מיליון

יצחק בן־יעקב, נציב בית״ר בניו־יורק, הוא שיזם ואירגן את המודעה בגנות שימעון פרס שעליה חתמו יהודים אמריקאיים. מודעה זאת משמשת עתה עילה למחלוקת בין המערך והליכוד.

המודעה הושהתה ולא פורסמה עד שאיש הליברלים, דויד אדמון, קיבל מניו־יורק 9000 דולר — כמעט שלושה מיליון לירות — כדי לפרסמה בשלושה יומונים.

טלוויזיה

במעלה אדומים

הכימאי והמפיק מנחם גולן עומד לבנות אולפני־סרטים ענקיים מעבר לקו הירוק, במעלה־אדומים ליד ירושלים.

גולן רוצה להתחרות באולפני הרצליה הגדולים, ולקנות לעצמו מעמד בתחרות על הקמת ערוץ של טלוויזיה מיסחרית בישראל.

נעים הפסיד בגליל

ח״כ העבודה, רענן נעים, לא הצליח להיבחר לתפקיד יושב־ראש אירגון הקניות בגליל. נעים, חבר מושב רמות־נפתלי, הפסיד תפקיד בעל עוצמה כלכלית במיגזר החקלאי.

הסיבה: הוא סירב לעיסקת־חבילה שבה הוא היה צריך לתמוך ביושב־ראש אירגון מושבי הגליל, אירגון־האב של אירגון־הקניות, תמורת תמיכה בו.

מחירי החשיש

בירידה

בגלל המילחמה הנמשכת בלבנון מצטברים בביקעת־הלבנון עודפים גדולים של חשיש, שהוא התוצר ה־חקלאי העיקרי של האיזור.

הצטברות זאת גרמה לכך שמחירי החשיש ירדו בצורה תלולה, ומחירו של קילוגרם חשיש בלבנון מגיע עתה ל־400 לירות לבנוניות, שהם 92 דולר.

רווחים

לחוות חקלאיות

אנשי־עסקים ישראלים, שהקימו חוות חקלאיות במדינות העולם השלישי, ביניהן ג׳מייקה, מדווחים על ריווחי־ענק בתוך זמן קצר.

התוצאה המיידית: חקלאים ישראליים רבים יצאו לחו״ל כדי להרוויח באותן ארצות.

אנשי רבין

נגד המדליה

ישראל גלילי והח״כים אורה נמיר ושבח וייס, מאנשי מחנה רבין, יוזמים פנייה אליו, כדי שיחזיר את „מדליית ז׳בוטינסקי" שאותה קיבל מחוג „תגר" הניצי־קיצוני.

רבין טוען כי כל מי שמופיע לפני חוג זה מקבל את המדליה, והוא מבקש להופיע ולעשות נפשות לדיעותיו בכל מקום.

כדורגלנים הפסידו

מיליונים בקלפים

שני כדורגלנים, אחד מהם בכיר ומוכר, הפסידו במישחק־קלפים בערב אחד סכום של קרוב לשני מיליון לירות.

כשנודע הדבר להנהלת הקבוצה, הנמצאת בליגה הלאומית, התעוררה מהומה. עתה נבדק כיצד אפשר למנוע מאותם שחקנים להגיע למועדון־הקל־פים.

האלוף פלד נחקר

האלוף (מיל׳) מתי פלד, יו״ר המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, נקרא למישטרה ונחקר על חלקו באסיפה של המועצה שהתקיימה לפני כימעט שנתיים.

לפי דרישת חברי־כנסת של הליכוד, פתחה המישטרה בחקירה, מפני שבאותה אסיפה, בינואר 1981, הוצג סמל המועצה, ובו הדגלים השלובים של ישראל ופלסטין.

בעבר כבר החליטו מישפטני המישטרה, אחרי שנאסרו חמישה מאוהדי המועצה שענדו סמל זה, כי אין סיכוי להביא להרשעתם, מכיוון שהחוק אינו אוסר דגל פלסטיני המוצג בדרך זו. כמה ימים אחרי אותה אסיפה, הציג ח״כ (דאז) אורי אבנרי את הסמל הזה מעל דוכן הכנסת, בנוכחות ראש־הממשלה ושריה.

דריכות בגבול

הדרומי

צה״ל הגביר את השמירה לאורך קו הגבול המיצרי־ישראלי, הקרוב לחבל ימית. הגיעו אליו שמועות שפעילים של התנועה לעצירת הנסיגה בסיני מתכוונים לחצות את הגבול ולהתבצר בבתים נטושים בחבל.

למי מיועד הקמח?

בכפרים ערביים, שבהם נקנה קמח בשקים לאפיית לחם ביתי, מובעת דאגה ממקור השקים.

על חלקם מוטבעת הכתובת: „מתנת הקהילה הכלכלית האירופית לאונר״א, לחלוקה חופשית לפליטים הפלסטינים."

ערבים בישראל מנסים לבדוק אם קמח שנמכר בארץ יועד לפלסטינים בלבנון.

דולצ׳ין איים

במיפלגה הליברלית זועמים על אריה דולצין, שאיים להפסיק את העברת הכספים מהסוכנות למיפלגה, אם לא ייבחר אברהם כץ בפעם נוספת להנהלת הסוכנות.

מסיבה זו הופרדה בחירת הנציג להנהלת־הסוכנות מבחירת השר השישי של המיפלגה לממשלה. הדבר בא לאפשר לדולצין ולכץ לזכות ברוב, ללא עיסקות עם המתמודדים על התפקיד הממשלתי.

היטל יבוא לא ייוקר

ישראל תעמיד בכל התחייבויותיה לשוק האירופי המשותף, והמכס על מוצרי־ייבוא מאירופה יורד בקרוב ב־5%.

ההורדה במחיר המוצרים האלה לא תעוקר על־ידי העלאת ההיטלים הממשלתיים על היבוא, למרות לחצם של התעשיינים הישראליים.

„אמא לא יודעת שאני גומרת
את הממרחית כבר בדרך לבית הספר."
ממרחית
ממרחית
CHOCOLATE FLAVOURED SPREAD
elite
ממרחית
הממרחית הכי הכי של עלית

בשני מיקרים עומדות זו מול זו עדויות חד־משמעיות

מי משקר?

ציפורי שר־התיקשורת אחרי ה־ חלק הסגור בעדותו. ציפורי העביר לשר־החוץ את דברי שיף.

בעיקבות העדויות החדשות המשלימות בעיקביות את תמונת האמת על הטבח, מגיש העולם הזה שורה של שאלות נוספות לוועדה

לכאורה, נשמעו השבוע בוועדת־ה־חקירה עדויות בעלות חשיבות מישנית. עד לבנוני אחד — רב־סרן סעד חדאד — וארבעה עדים ישראלים העידו בדלתיים פתוחות. אף אחד מהעדים הישראלים לא מילא תפקיד חשוב בדרגים המדיניים או הצבאיים, שהחליטו על הכנסת הפלאנגות למחנות־הפליטים. כולם מילאו תפקיד של צינורות להעברת מידע על הטבח — או לחסימת המידע.

ואף־על־פי־כן היתה עדותם חשובה ביותר. דברים רבים שהיו סתומים הוארו באור חדש, מובן יותר, ולעתים חמור יותר.

ככל שהתקדמה עבודתה של ועדת־החקירה, היתה השתלשלות המאורעות ברורה יותר. הצטברות העדויות דמתה להרכבתה של תמונת־פסיפס מסובכת, שיש בה אבנים רבות. זוהי גם השיטה שבה עובדים שירותי־ביון, המרכיבים תמונת־פסיפס מודיעינית.

ארבע העדויות שנשמעו השבוע מילאו חללים רבים בתמונת־הפסיפס המודיעינית של הטבח בביירות, ומה שהתרחש במהלכו ובעיקבותיו.

יום ו' בבוקר

עדותו של שר־התיקשורת מרדכי ציפורי הבהירה: אנשים רבים ידעו על הטבח בשעות הבוקר של יום השישי, ה־17 בספטמבר, תריסר שעות אחרי ש־הטבח התחיל, ויממה לפני שהוא הסתיים.

ואף־על־פי־כן לא נעשה דבר ל־סילוק הפלאנגות מהמחנות מייד ולהפסקת הטבח.

עדותו של ציפורי העלתה גם תמיהות מרובות לגבי התפקיד שמילא שר־החוץ, יצחק שמיר, בפרשה. תמיהות אלה הביאו השבוע להזמנתו של שר־החוץ להעיד לפני הוועדה.

ביום השישי בבוקר, בעוד הטבח במחנות נמשך, נפגשו בתל־אביב שר־התיקשורת והעיתונאי זאב שיף, הכתב הצבאי של הארץ. היתה זו פגישה שנקבעה מראש — אולי פגישה קבועה, שמקיימים השניים מדי יום שישי, כשהשר נמצא בתל־אביב. הפגישה נועדה לשעה 11 בבוקר. שיף איחר בחמש דקות.

ציפורי: „הוא בא ב־11.05 ואז, דבר ראשון שהוא נכנס, הוא אמר לי: 'מוטק'ה, יש לי ידיעות שהפלאנגות עושים שחיטה במחנות.' מיד נעמדתי, ודבר ראשון ביקשתי שני אנשים לדבר איתם. ביקשתי את ראש אמ"ן...״

כהן: „לא שאלת אותו על מקור ה־ידיעות?״

ציפורי: „לא שאלתי אותו על המקור. אני מכיר עיתונאים. אני יודע שיש לו מקורות והוא אמר לי שמסרו לו את זה קצינים ישר...״

ברק: „ישר. קצינים מסרו?״

ציפורי: „ישר ממוקדים של ידיעות.״

ברק: „זאת אומרת שמי שמסר לו זה קצין שנמצא בלבנון?״

ציפורי: „לפי הערכה שלי, זה קצין שעשוי להיות דווקא מאחת המיפקדות ה־יותר גבוהות, לא מהשטח...״

קטע זה של העדות מעורר שורה של שאלות חשובות, הנוגעות לעיתוי שבו נודע לצה"ל על הטבח במחנות הפליטים.

● **מתי נודע לשיף על הטבח במחנות־הפליטים? העובדה שהוא מסר על כך לציפורי רק בשעה 11 בבוקר, אין משמעה בהכרח שנודע לו על כך בסמוך לאותה שעה. אם כך — מתי הוא ידע?**

● **מה היה מקור הידיעות של שיף? ציפורי דיבר על „מוקדים של ידיעות" ועל „המיפקדות היותר גבוהות". האם מדובר באמ"ן? או באג"ם (אגף־מטה) מיבצעים, שהוזכר בעדויות רבות? האם היתה הכוונה למוסד, שנציגו היה עם כוחות הפלאנגות?**

● **אם מדובר באחת המיפקדות האלה, או ביותר מאחת — כמה זמן היה המידע בידיהן, לפני שמישהו מסרו ל־שיף?**

● **למי עוד נמסר המידע, מלבד ל־כתב הצבאי של „הארץ"?**

● **שיף דיבר עם ציפורי במפורש על „ידיעות". לא על „שמועות", ולא על „רכילות של חדר־מדרגות". האם משתמע מכך שהמקור של שיף כבר הספיק לבדוק ביום השישי בבוקר את „השמועות" שהגיעו אליו, ולאמתן?**

● **אם לפני השעה 11 בבוקר — ואין לדעת כמה בדיוק לפני שעה זו — כבר היו ידיעות בדוקות בעורף, מתי ידעו על הטבח בסמוך למחנות?**

● **אם הועבר המידע, שהיה בידי המקור של שיף, אל צמרת הפיקוד של צה"ל ואל מישרד־הביטחון — מדוע לא נעשה דבר להפסקת „השחיטה" לאלתר?**

● **אם לא הועבר — מדוע לא הועבר?**

אחרי שמסר שיף לציפורי את הידיעות על השחיטה, הוא ביקש למסור אותן לראש השב"כ ולראש אמ"ן. ציפורי לא הצליח לאתרם ולשוחח עימם ישירות. כאשר התברר לו שהם יהיו בפגישה שתערך בירושלים אצל שר־החוץ, יצחק שמיר, הוא התקשר אליו, וסיפר לו על המתרחש ב־מחנות.

ציפורי: התקשרתי אל שר־החוץ ו־אמרתי לו: יצחק, הגיעו אלי ידיעות ש־הפלאנגות עושים שחיטה. אני מציע, אני מבקש, אני לא יודע איזה מינוח נכון — שתבדוק את הדבר בצינורות שלך, או עם האנשים שיהיו אצלך כאן, תיכף.״

ומאוחר יותר במהלך החקירה:

כהן: „מה היתה התשובה שלו, כשאמרת לו את זה?״

ציפורי: „הוא אמר לי: 'שמעתי את זה,' וזהו.״

השאלות המתעוררות מן הקטע הזה של העדות נוגעות לשר־החוץ, לראשי השירותים החשאיים, לשר־הביטחון, אך גם לציפורי עצמו.

● **כיצד יתכן הדבר שאי־אפשר להשיג תוך דקות את ראש אמ"ן ואת ראש השב"כ בכל רגע שמבקשים, גם אם הם בדרך? האם אין מכשירי־קשר במכוניותיהם? האם אין קצין־תורן המעביר להם ידיעות תוך שניות?**

● **אם ניתן להשיגם גם בדרך, מדוע לא עמד על כך ציפורי? האם לא חשב שהמידע שבידו חשוב במידה המצדיקה זאת?**

● **מדוע לא ניסה ציפורי להשיג את ראש המוסד, שהוא עצמו הגדירו בעדותו כ„בעל תפקיד ממלכתי כולל", בדומה לראש אמ"ן ולראש השב"כ?**

● **האם הניח ציפורי שהמוסד כבר יודע את המידע?**

● **כאשר השיב שמיר לציפורי „שמעתי את זה", האם הוא התכוון לכך ששמע זאת מציפורי, או שידיעות על הטבח כבר היו בידו באותה שעה?**

● **האם העביר שמיר את המידע, שקיבל מציפורי, אל ראש השב"כ, ראש אמ"ן ושר־הביטחון, שהיו אצלו בשעות־הצהריים לצורך פגישה עם השליח ה־אמריקאי מוריס דרייפר?**

● **האם כבר ידע אז דרייפר על הימצאות הפלאנגות במחנות, והאם הע־לה פרשה זו בשיחה?**

● **אם לא, האם משום שהמידע ממילא כבר היה מצוי בידיהם?**

● **אם ידעו כל הנוכחים בפגישה אצל שמיר על הטבח — מדוע לא עשה איש מהם דבר כדי להפסיקו?**

● **מדוע לא ניסה ציפורי להעביר את הידיעות, שנמסרו לו על־ידי שיף לגורמים נוספים? לרמטכ"ל? ישירות ל־שר־הביטחון?**

● **מ ד ו ע ל א ע ש ה כ ל נ ס י ו ן ל ה ע ב י ר ו ל ר א ש ־ ה מ מ ש ל ה ?**

● **מדוע הוא הסתפק בשיחה הקצרה שניהל עם שמיר, ולא ניסה להתעניין כעבור שעה־שעתיים בתוצאות שיחתו עם שמיר? האם משום שלא העריך את חומרת הידיעות?**

● **האם מלכתחילה טילפן לשמיר רק כדי לצאת כדי חובה כלפי שיף?**

„זה מתועב!״

גם מעדותו של ציפורי מתברר כי אף לא אחד משרי ממשלת־ישראל — ל־הוציא, אולי, השר דויד לוי — לא הבין את המשמעות החמורה של הכנסת הפלאנגות למחנות, או שלא היה איכפת לאיש. גם ציפורי עצמו, שאמר כי „בדרך כלל" הוא „עירני," הוסיף ואמר כי „הנושא הזה לא היה כאיזה נושא אקוטי.״

היה זה אמריקאי דווקא, השליח האמריקאי בביירות מוריס דרייפר, שהבין מהרגע הראשון את חומרת ההתרחשויות.

ברוס קשדן, נציג מישרד־החוץ בביירות, ציטט במדוייק את דבריו של דרייפר, כפי שנאמרו, באנגלית. ביום השישי בערב, בשעה 20.00, טילפן דרייפר אל קשדן, ואמר לו שקצינים או פקידים אמריקאיים (דרייפר השתמש במילה OFFICERS שהיא בעלת כמה משמעויות באנגלית) ראו כוחות של פלאנגות במחנות. דרייפר אמר לקשדן:

„לשימוש בפלאנגות במערב ביירות יכולות להיות תוצאות נוראות!״

קשדן התקשר עם מיפקדת־הקישור של צה"ל באיזור־ביירות. התשובה שקיבל היתה זו:

„כנראה שהפלאנגות נכנסו מצפון. מצפון לשדה־התעופה או מצפון לעמדות צה"ל, ואז הם עברו את כל המחסומים של צבא לבנון ולא את מחסומי צהל.״

זה היה, כמובן, שקר גס.

למחרת בבוקר, ביום השבת בשעה 10.00, כבר ידע דרייפר בדיוק מה מתרחש במחנות־הפליטים. הוא אמר לקשדן מילים מפורשות:

„אתם חייבים להפסיק את ה־טבח. זה מתועב (דרייפר השתמש במילה האנגלית Obscene). אתם צריכים להתבייש. הם טובחים ילדים. לכם יש שליטה מוחלטת בשטח, ולכן אתם אחראים למה שמתרחש בו!

כך, בו במקום, חרץ דין שהתקבל אחר־כך על־ידי העולם כולו.

קשדן העביר את דבריו של דרייפר, וגם דיווחים נוספים שהעידו על מציאות ה־פלאנגות במחנות, אל התורן בלישכת ה־מנכ"ל במישרד־החוץ, אריאל קנת, שכבר העיד בוועדה. הוא העביר את הדברים ישירות למנכ"ל מישרד־החוץ דויד קימחי, ו־אל צה"ל. קנת, על־פי עדותו, העביר את המידע לאג"ם־מיבצעים במטכ"ל.

קטעים אלה בעדותו של קשדן מספקים את הפיסות שהיו חסרות בפסיפס המודיעיני, אותן פיסות־מידע המבהירות מה יכולים היו מישרד־החוץ וצה"ל לדעת ביום השישי בערב, בעוד הטבח במחנות היה בעיצומו.

● **מדוע לא התייחסו בצה"ל ובמישרד־החוץ ברצינות הראוייה לאזהרתו של דרייפר, ביום השישי בערב, על „התוצאות הנוראות" של פעולת הפלאנגות — כאשר היה ידוע כי הן אכן מופעלות במחנות?**

- ושניהם נוגעים לחלקו של בגין

● מדוע ניסו אנשי צה"ל להטעות את קשדן, ואולי באמצעותו גם את דרייפר ואת הממונים על קשדן?

● מדוע נעשה השימוש במילים „כ־נראה שהפלאנגות נכנסו מצפון", כאשר בצה"ל היה ידוע בדיוק מ נ י י ן נכנסו הפלאנגות, מ ת י נכנסו, מתי הופסקה פעולתן ומתי ניתן להן להמשיך בה?

● מדוע לא נעשה להוצאתן המיידית של הפלאנגות ממחנות־הפליטים גם ב־שבת בבוקר, אחרי דבריו המפורשים של דרייפר על הטבח במחנות (על־פי עדותו של מפקד־האוגדה עמוס ירון, נמשכה יציאת הפלאנגות מהמחנות עד לשבת בשעות הצהריים)?

● מה עשה מנכ"ל מישרד־החוץ, דויד קמחי, במידע שהעביר לו קשדן? האם העביר את המידע לממונה עליו — שר־החוץ?

מתי ידע בגין?

עדות אחרת של איש מישרד־החוץ היתה של המישנה־למנכ"ל המישרד, חנן בראון. פקיד זה קיבל מידע מהממונה על השגרירות האמריקאית בתל־אביב (ממלא־מקום השגריר). מידע זה הגיע מ־מישרד־החוץ האמריקאי בוושינגטון, וככל הנראה הגיע לשם מהשליח דרייפר בביי־רות. זאת אפשר ללמוד מנקודות־הדימיון שבין הידיעות שהועברו באמצעות קשדן ובאמצעות בראון. בשני המיקרים היה מדובר בידיעות שנגעו לבית־החולים עזה, למציאות של חיילי צה"ל ברחוב־הבנקים

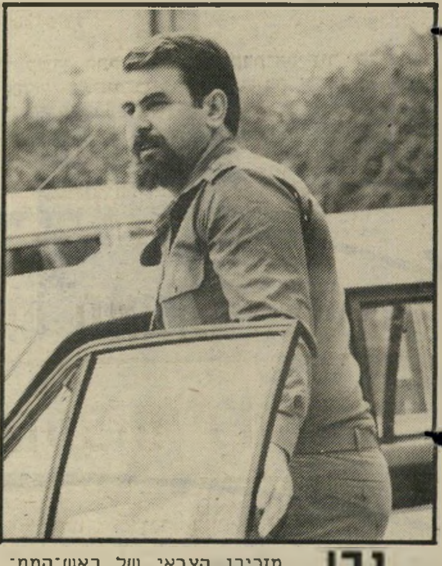

נבו מזכירו הצבאי של ראש־הממ־שלה הכחיש מכל וכל כאילו נמסר לו על שמתרחש במחנות־הפליטים.

בביירות המערבית ועל הימצאות הפלאנ־גות במחנות־הפליטים.

המידע שהועבר באמצעות הממונה על השגרירות הגיע אל בראון ביום השישי, בשעה שש בערב. בראון ניסה להתקשר מאוחר יותר עם מנכ"ל מישרדו, דויד קימ־חי, אך הטלפון בביתו של המנכ"ל היה תפוס. בראון סבור כי הוא התקשר גם ללישכת שר־הביטחון, אך אינו בטוח בכך. לעומת זאת בטוח בראון כי הוא העביר את המידע בטלפון למזכיר הצבאי של ראש הממשלה, סגן־אלוף עזריאל נבו. בראון אמר שאינו זוכר אם „תפס אותו מיד, או יותר מאוחר בלילה."

עדות זאת עומדת בסתירה מוחלטת ל־עדותו של המזכיר הצבאי. סגן־אלוף נבו אמר בביטחון כי לא התקיימה שום שי־חה כזאת, שבה הועבר אליו מידע על בית־החולים עזה שבביירות. הסתירה שבין שתי העדויות היא מוחלטת וברורה. בראון טוען כי הוא דיבר עם נבו, ונבו טוען שלא זו בלבד ששיחה כזאת לא התקיימה, אלא שהיא גם לא היתה יכולה להתקיים, משום שהוא לא היה בביתו ביום השישי בערב, כאשר בראון טען כי שוחח עימו!

● אם אומנם צודק נבו, ובראון לא דיבר עימו — מדוע מתעקש בראון לומר שאכן התקיימה שיחה כזאת? (מה גם שנבו העיר על כך לבראון לפני שבראון מסר עדות זו בוועדה).

● אם צודק בראון, והשיחה התקיי־מה, מדוע מבקש נבו להסתיר את דבר קיומה?

● אם אומנם התקיימה השיחה, האם יתכן שנבו העביר את המידע על בית־החולים עזה לידיעת ראש־הממשלה, מנחם בגין, ביום השישי בלילה או ביום שבת בבוקר — כפי ש ח י י ב היה לע־שות?

● אם כך קרה — האם אין בכך כדי לחזק את עדויותיהם של שר־הביט־חון, אריאל שרון, של הרמטכ"ל, רפאל איתן, ושל ראש לישכתו, זאב זכרין, ש־טענו שניהם כי מנחם בגין ביקש פרטים על המתרחש בבית־החולים עזה?

נבו העיד כי אפשר להשיגו בכל עת, גם כשהוא נמצא במכוניתו, המצויידת ב־מכשיר־קשר טלפוני. הוא אמר כי במרוצת יום השישי התקשר מיוזמתו פעמים רבות לאג"ם־מיבצעים במטכ"ל — ולא קיבל מהם שום מידע על המתרחש במחנות!

כהן: „ביום השישי לא שאלת מה נעשה במחנות?"

נבו: „ביום השישי הייתי בקשר עם אג"ם־מיבצעים, וקיבלתי כל מיני דיווחים. לילה־לילה אני מקבל דיווחים על כל גמל שחוצה את הגבול בדרום, אבל אז לא קיבלתי שום דיווח... שאלתי את אג"ם־מיבצעים אם יש דיווחים. הם לא אמרו לי דבר (על המתרחש במחנות־הפליטים)".

מעדות זאת מתעוררת שאלה חשובה ה־נוגעת לתיפקודו של מנחם בגין (ראה עמוד 10), ואולי גם לתיפקודו של אג"ם־מיבצ־עים.

● אם היה ידוע באג"ם־מיבצעים ב־משך היום השישי על המתרחש במחנות — מפניותיו של אריאל קנת ושל אחרים — מדוע לא דווח על־כך לנבו?

● האם ביקשו באג"ם־מיבצעים להס־תיר את המתרחש שם מידיעת ראש־הממשלה — ולכן לא מסרו דבר למזכירו הצבאי?

● האם סברו באג"ם־מיבצעים כי ידיעות מסוג זה אינן מעניינו של ראש־הממשלה?

● האם ידעו שם שבגין כבר קיבל מידע על כך ממקור בכיר יותר?

ארבע העדויות הללו — של השר מרדכי ציפורי, של פקידי מישרד־החוץ קשדן ובראון, ושל עזריאל נבו — משלימות את הפסיפס בכל מה שנודע לאפיקי העברת המידע מן השטח כלפי מעלה, אל מישרדי־

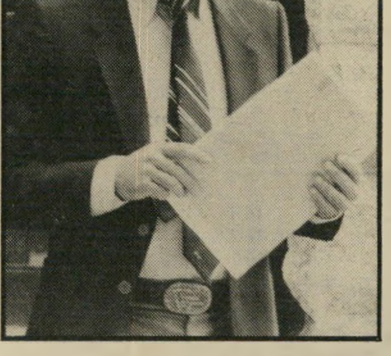

קשדן נציג מישרד־החוץ בביירות טען, כי העביר במלואם את דברי השליח האמריקאי מוריס דרייפר.

הממשלה, צמרת השירותים החשאיים והמטכ"ל של צה"ל.

אחרי העדויות האלה אפשר לצייר תמו־נה שלמה, פחות או יותר, של תהליכי זרימת המידע (ראה טבלה בעמודים 8 ו־9).

היו לפחות שיבעה אפיקים של העברת המידע על הטבח:

● **האפיק הצה"לי,** שבמיסגרתו עבר המידע בשלשלת הפיקוד, מן היחידות של צה"ל שהקיפו את מחנות הפליטים, אל מפקדי־היחידות, ומהם אל אלוף־הפיקוד ואל הרמטכ"ל.

● **האפיק של אמ"ן,** שקציניו קיב־לו ידיעות שלא בהכרח הגיעו מאנשי צה"ל. על־פי עדותו של ראש לישכת מפקד־אמ"ן, סגן־אלוף משה חברוני, הועבר

חדאד השליט הבלתי־מוכתר של דרום־לבנון, שהגדיר את עצמו כראש „לבנון החופשית", הכחיש כל נגיעה לטבח במחנות־הפליטים, וסיפר על מיליציות שהקים צה"ל בדרום־לבנון, נוסף על שלו, ואשר אינן עומדות תחת פיקודו שלו.

המידע לאמ"ן אל עוזרו של שר־הביטחון, אבי דודאי, וכנראה לשר־הביטחון. דודאי מכחיש זאת.

● **האפיק של בראון.** המישנה־למנכ"ל מישרד־החוץ, חנן בראון קיבל ידיעות מהממונה על השגרירות האמריק־אית בתל־אביב, האיש מס' 2 בשגרירות. על־פי עדותו העביר בראון מידע זה ל־לישכת שר־הביטחון (בכך אינו בטוח) ואל מזכירו הצבאי של ראש הממשלה, עזרי־אל נבו. סגן־אלוף נבו מכחיש זאת.

● **האפיק של קשדן.** זה היה אפיק נוסף של העברת מידע במישרד־החוץ, ש־הגיע גם אל צה"ל. קשדן קיבל מידע מ־מוריס דרייפר ומנציגי הצלב האדום בביי־רות. הוא העביר מידע זה אל התורן במישרד־החוץ, אריאל קנת, אל מנכ"ל־המישרד, דויד קימחי, ואל יחידת הקישור של צה"ל בביירות. קנת, מצידו, העביר את המידע לצה"ל בפעם נוספת.

● **האפיק של המוסד.** לאפיק זה לא היו התייחסויות בעדויות שניתנו בדלתיים פתוחות, אך אפשר לשער על קיומו משתי עובדות שהתגלו. האחת: נציג של המוסד שימש כקצין־קשר אצל כוחות הפלאנגות. השניה: שר־התיקשורת, מרדכי ציפורי שניסה להתקשר עם ראשי אמ"ן ושב"כ, לא טרח להתקשר עם ראש־המוסד, אולי משום שהיה לו יסוד להניח כי הוא כבר יודע על המתרחש.

● **האפיק של ציפורי.** צינור זה של העברת מידע היה מיקרי לחלוטין, להבדיל מן הקודמים. העיתונאי זאב שיף העביר את הידיעות לשר־התיקשורת, וזה העבירן לשר־החוץ, יצחק שמיר. יתכן ש־שר־החוץ, על־פי בקשתו של ציפורי, הע־ביר את המידע גם לראש־אמ"ן ולראש־השב"כ, שנפגשו עימו ביום השישי ב־צהריים. יתכן שהמידע הועבר בהזדמנות זאת גם לשר־הביטחון, שאף הוא השתתף באותה פגישה עם דרייפר.

● **האפיק של רון בן־ישי.** גם אפיק זה היה מיקרי. על־פי עדותו של אריאל שרון, נודע לרון בן־ישי פעם אחת בשעה 16.00 ופעם אחת בשעה 20.00 על המתרחש במחנות בביירות, והוא דיווח על־כך לשר־הביטחון בשיחת־טלפון ביום השי־שי בשעה 23.30, כאשר לשרון כבר היה ידוע מה אירע בצברה ובשאתילא.

מתמונה מפורטת זאת מסתבר דבר מדהים:

המידע שזרם באפיק הצה"לי נעצר לפני שהגיע אל מזכירו הצבאי של ראש־הממ־שלה, ואל בגין עצמו.

המידע שזרם באפיק של אמ"ן נעצר, אם צודק חברוני, אצל שר־הביטחון. גם ממידע זה לא הגיע דבר אל בגין.

המידע שהעביר קשדן נעצר, אולי, אצל שר־החוץ יצחק שמיר. וגם הוא לא הגיע אל בגין.

המידע שהעביר ציפורי לא הגיע אל בגין.

על־פי עדותו של בגין הוא לא קיבל שום ידיעות על המתרחש במחנות מהמוסד או מהשב"כ.

רק פקיד אחד של מישרד־החוץ טוען כי ניסה להעביר מידע אל בגין, באמצעות מזכירו הצבאי. על־פי עדויותיהם של ה־רמטכ"ל וראש־לישכתו הגיע מידע זה אל בגין — אך ראש הממשלה עצמו ומזכירו הצבאי מכחישים כי מידע זה הגיע אליהם!

אחת השאלות המהותיות ביותר בכל ה־נוגע למימצאיה של וועדת החקירה מת־עוררת כאן בתוקף רב:

● מדוע לא חשב כמעט איש שצריך להודיע לראש־הממשלה על התרחשות בעלת השלכות כה חמורות, כמו הטבח במחנות הפליטים? מדוע לא חשב כך הרמטכ"ל? מדוע לא חשב כך שר־הביט־חון? מדוע לא חשב כך שר־החוץ? ראש המוסד? ראש השב"כ?

ובמילים אחרות: האם ראש־הממשלה מתפקד? (ראה עמוד 10).

„מרצדס" שחורה

עדותו של רב־סרן סעד חדאד, האיש שישראל מייעדת אותו לתפקד המושל מטעמה בדרום־לבנון, היתה קצרה. אולי קצרה מדי. שאלות רבות מדי נותרו ללא מענה.

חדאד העיד ואמר כי על־פי הסכם בינו ובין צה"ל, לא עברו כוחותיו את נהר העוואלי. משום כך, אמר, לא יתכן שהם ביצעו את הטבח במחנות הפליטים בביירות. הוא התבקש להשיב על השאלה, מדוע סברו רבים במחנות־הפליטים כי הוא וכוחותיו השתתפו בטבח.

על־פי העדויות, כפי שהשתמע משאלות השופטים, נראה חדאד בביירות ביום השישי, 17 בספטמ־בר, כאשר בוצע הטבח. ככל הנראה טענו העדים כי חדאד נסע במכו־נית „מרצדס" שחורה.

חדאד לא הכחיש שהיה בביירות באותו יום. הוא טען כי בא לנחם את מישפחת ג'מייל, האבלה על מותו של הבן בשיר, ואחר־כך ביקר קרובי־מישפחה בג'וניה, מצפון לביירות. הוא הגיע לביירות במסוק, כך סיפר. באשר למרצדס השחורה, אמר: „לי יש רק ג'יפ בצבע ירוק־צהוב מתכ־תי."

אך חדאד הגיע לביירות במסוק. אין להניח כי הביא את הג'יפ שלו עימו. ה־שאלה המתעוררת, אם כך, היא זו:

● באיזו מכונית נסע חדאד כאשר היה ב ב י י ר ו ת?

● הדרך מג'וניה לנמל־התעופה עוב־רת בסמוך מאוד למחנה הפליטים שא־תילא. האם עבר שם חדאד?

חדאד התבקש גם להשיב על השאלה מה חיפשו אנשי מיליציות מדרום־לבנון בסמוך למחנות־הפליטים שבהם נערך ה־טבח. היו שם לפחות שלושה מהם, שנקלעו לקרב־יריות בין צה"ל וסיעות יריבות, ו־אחד מהם נהרג. השניים האחרים הסגירו את עצמם לידי צה"ל.

חדאד: אף אחד מהם לא היה מהכוחות שלי. הם מגוייסים מהכפרים על־ידי צה"ל. הם תחת פיקודי, אבל לא ב־100%... כולם יודעים שכל הכוחות הלבנוניים הלוחמים לובשים את אותם המדים. האנשים שלנו, והאנשים מביירות, כי כולם באים מאותה המיסעדה!"

כך, תוך כדי דבריו, גילה חדאד כי נוסף על המיליציות שלו, יש מיליציה לבנונית נוספת בדרום־לבנון, שגוייסה על־ידי צה"ל, וש־מיליציה זאת אינה כפופה רק לו!

● לאיזה צורך זקוקה ישראל לצבא־שכירים נוסף על זה של חדאד בדרום־לבנון?

● למי בדיוק כפופה מיליציה נוספת זאת? לצה"ל? למוסד? לשב"כ?

● האם השלושה, שאחד מהם נהרג והשניים האחרים נתפסו — היו האנשים היחידים מדרום־לבנון שנמצאו בביירות, באיזור המחנות, בימי הטבח?

מי ידע מה ומתי

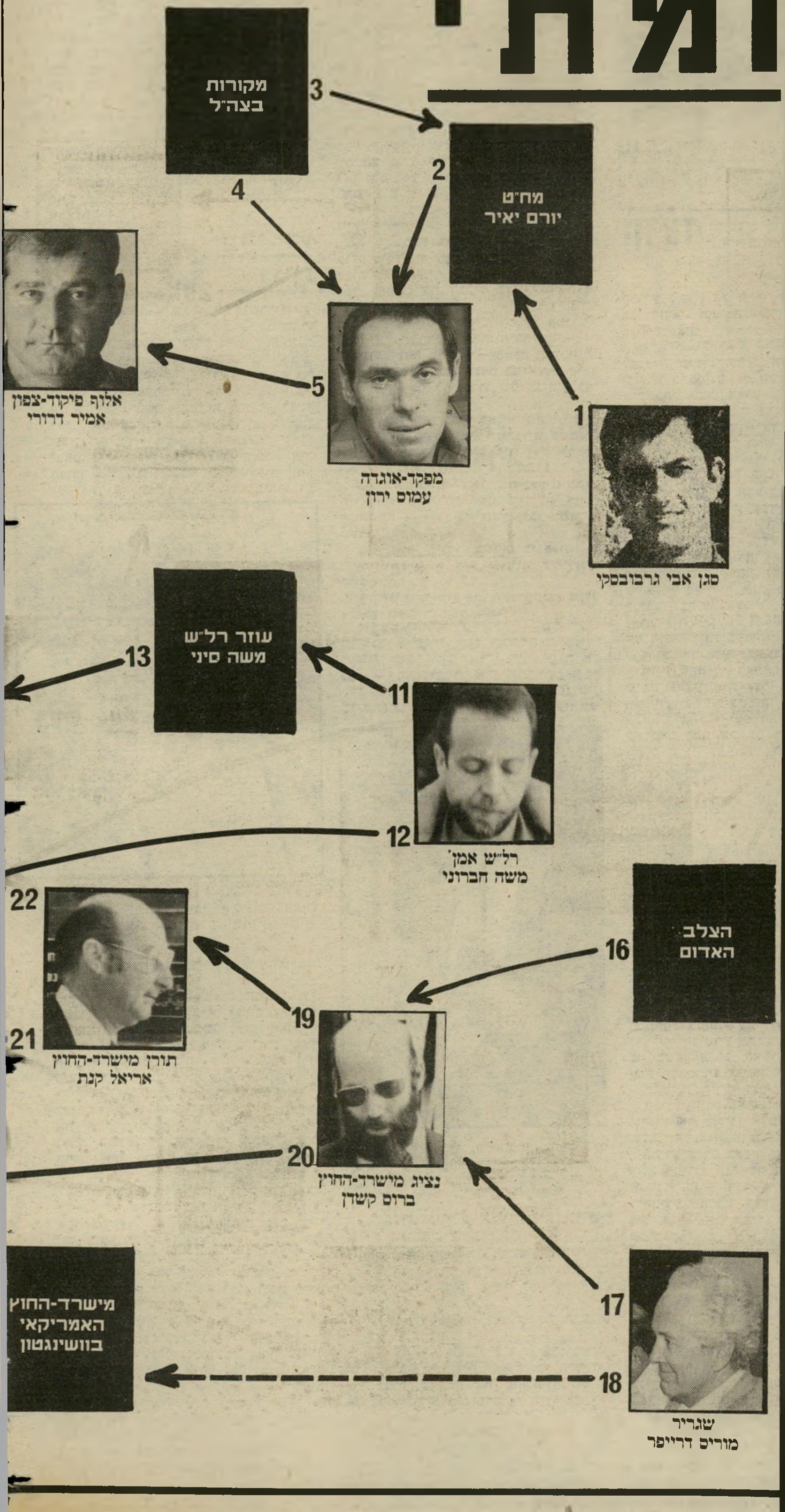

הפלאנגות נכנסו למחנות הפליטים ביום החמישי, ה־16 בספטמבר 1982, בין השעות 17.00 — ו־18.00 אחרי־הצהריים. פעולתן "הופסקה" על־ידי האלוף אמיר דרורי למחרת ב־11.00 בבוקר, וחודשה על־פי הוראת הרמטכ"ל כפי שהובנה על־ידם, ב־16.00 ביום השישי. הם יצאו מן המחנות למחרת, שבת, סמוך לצהריים.

הסבר לחיצים

1 גרבובסקי מדווח למח"ט ביום השישי ב־20.00.

2 המח"ט מדווח לירון ביום השישי ב־18.00 על מעשי זוועה ובריחה מהמחנות.

3 תצפיות של צה"ל מוסרות על המתרחש ליאיר עוד לפני פגישתו עם גרבובסקי.

4 גם ירון שומע "זימזומים" מהפלוגות המוצבות ליד המחנות החל מיום החמישי בלילה.

5 ירון מדווח לדרורי בין 9.00 ו־10.00 בבוקר יום השישי.

6 דרורי מטלפן לאיתן לשדה־דוב בתל־אביב ביום השישי ב־11.30 ומודיע על החלטתו להפסיק את פעולת הפלאנגות.

7 הרמטכ"ל משוחח עם שרון בשדה־דוב, אך מדווח על "הגזמות" רק ביום השישי בלילה, ב־21.00.

8 העיתונאי רון בן־ישי מטלפן לשרון ביום השישי ב־23.30; מדווח על חיילי פלאנגות הרוצחים אזרחים.

9 האם דיווח דודאי לשרון על שיחתו עם ראובן גיא ביום שישי בבוקר? (ראה 15).

10 על פי עדותו של שרון הוא קיבל דיווח מלישכתו ביום השישי ב־21.50 על טבח במחנות.

11 ראש לישכת מפקד אמ"ן מורה לעוזרו לדווח לדודאי ביום השישי בבוקר, אחרי שקיבל ידיעה ב־5.30 בבוקר על הנעשה במחנות.

12 כמה דקות לפני 11.00 ביום השישי משוחח חברוני על ההרג עם עוזר ראש אמ"ן למחקר.

13 ביום השישי בשעות הבוקר מעביר עוזרו של חברוני, סרן סיני, את הידיעות לסגן־אלוף ראובן גיא מהיחידה לביטחון לאומי.

14 גיא מעביר הידיעה לאג"ם מיבצעים במטכ"ל, ביום השישי לפני הצהריים.

15 גיא מספר לדודאי ביום השיש לפני 11.30 מה ששמע מסיני — דודאי מכחיש זאת.

16 אנשי הצלב האדום מנהלים שורת שיחות עם נציג מישרד־החוץ בביירות, החל מיום החמישי בערב. בסמוך לשעה שבה נכנסו הפלאנגות למחנות.

17 השגריר האמריקאי מנהל כמה שיחות עם קשדן. וביום השישי בערב מזהיר אותו מפני "התוצאות הנוראות" של הכנסת הפלאנגות למחנות.

18 ככל הנראה מדווח דרייפר לממונים עליו בוושינגטון על המתרחש במחנות ובביירות.

19 קשדן מדווח על שיחתו עם דרייפר לתורן בלישכת המנכ"ל במישרד־החוץ. הזמן: כנראה 20.00, יום השישי בערב.

20 בהסכמת התורן מנהל קשדן באותו ערב גם שלוש שיחות ישירות עם מנכ"ל המישרד, ומדווח על מגעיו עם דרייפר ועם הצלב האדום.

21 קנת מדווח לקימחי מה ששמע מקשדן.

22 על־פי הוראת קימחי, מדווח קנת לחדר־המצב בלישכת שר־הביטחון, בערך ב־20.30 ביום השישי בערב.

23 בעיקבות פניית דרייפר, מעביר מישרד־החוץ את הידיעה לממונה על השגרירות האמריקאית בתל־אביב (ראה 18).

24 הממונה פונה למישנה למנכ"ל בערך ב־18.00 ביום השישי ומדווח לו על הימצאות הפלאנגות במחנות, ועל המתרחש בבית־החולים עזה.

25 על פי עדותו, דיווח בראון באותו ערב או בלילה לנבו. נבו מכחיש קיום השיחה.

26 האם ייתכן שנבו דיווח לבגין על בית־החולים עזה. שעליו נשאל לפי עדות בראון? בגין ונבו אינם מודים בקיום השיחה ביניהם.

27 לפי עדותם של איתן וראש־לישכתו. פנה בגין לרמטכ"ל בשבת בבוקר בבקשה לברר מה מתרחש בבית־החולים עזה. בגין מכחיש.

28 הרמטכ"ל היפנה את בקשת הבירור לרל"ש שלו.

29 הרל"ש פנה לרמ"ח מיבצעים וב־12.00 היתה בידו תשובה מרגיעה.

30 ביום השישי ב־11.05 בבוקר סיפר שיף לשר על "שחיטה" במחנות הפליטים.

31 עשר דקות לאחר מכן דיווח ציפורי לשמיר על דברי שיף.

32 45 דקות מאוחר יותר היה ראש אמ"ן בפגישה אצל שמיר. האם דיווח לו שמיר?

33 האם דיווח שמיר לראש השב"כ שהשתתף באותה פגישה?

34 האם דיווח נציג המוסד. שהיה עם כוחות הפלאנגות, לממונה עליו על מעשיהן?

35 האם דיווח ראש אמ"ן למחקר על מה שנודע לו מחברוני? (ראה 12).

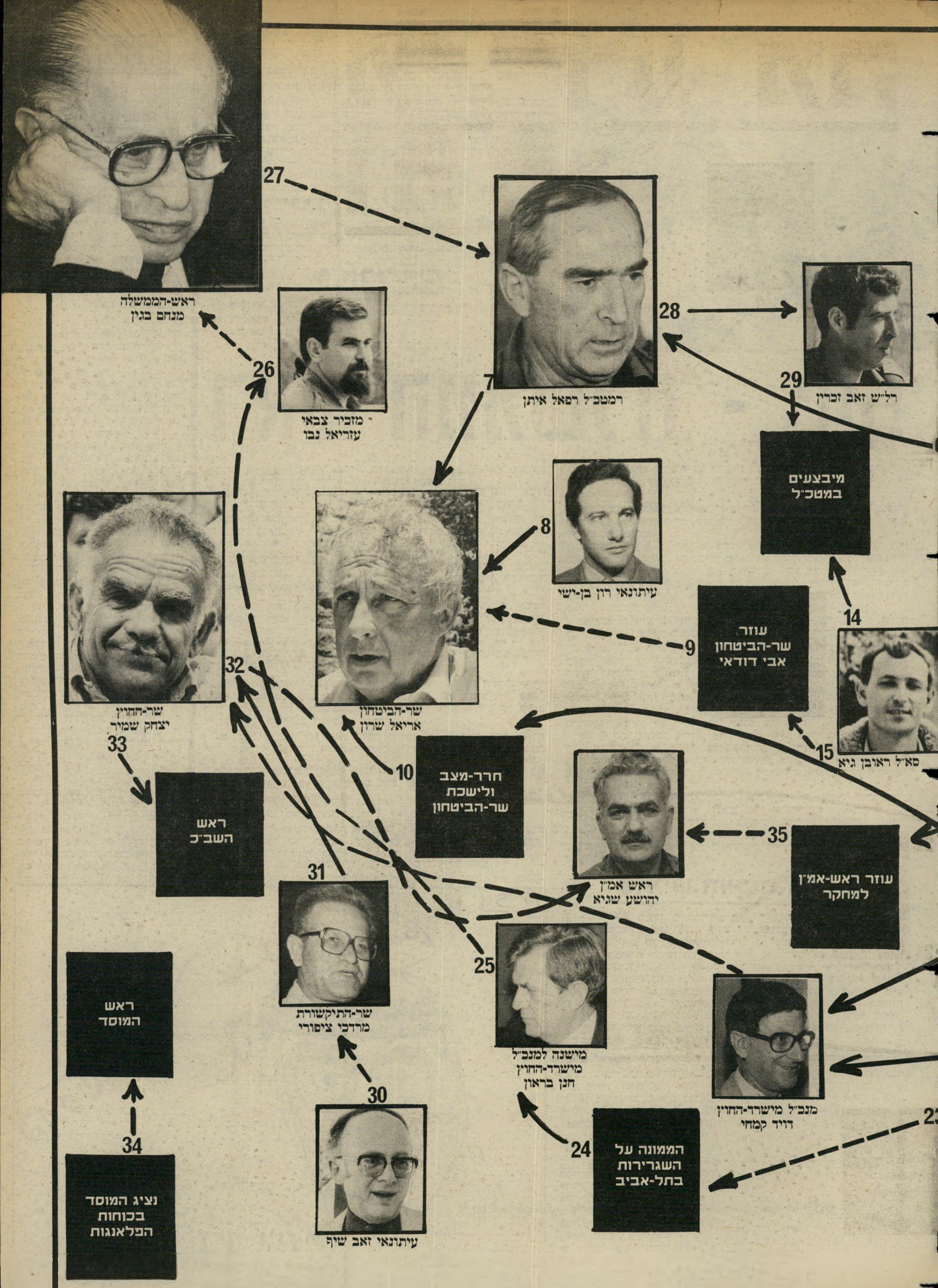

ראש-הממשלה
מנחם בגין
27
רמטכ"ל רפאל איתן
28
רל"ש זאב זכרין
29
מיבצעים במטכ"ל
26
מזכיר צבאי
עזריאל נבו
7
8
עיתונאי רון בן-ישי
שר-הביטחון
אריאל שרון
9
עוזר
שר-הביטחון
אבי דודאי
14
סא"ל ראובן גיא
15
שר-החוץ
יצחק שמיר
32
33
10
חדר-מצב
ולישכת
שר-הביטחון
ראש אמ"ן
יהושע שגיא
35
עוזר ראש-אמ"ן
למחקר
ראש
השב"כ
31
שר-התיקשורת
מרדכי ציפורי
25
מישנה למנכ"ל
מישרד-החוץ
חנן בראון
מנכ"ל מישרד-החוץ
דויד קמחי
ראש
המוסד
30
34
עיתונאי זאב שיף
24
הממונה על
השגרירות
בתל-אביב
נציג המוסד
בכוחות
הפלאנגות

במדינה

העם

העיקר הוא הרושם

לא חשוב מה עושים היהודים — חשוב מה אומרים הגויים.

על המירקע הופיע הנוכל הבינלאומי, יעקב מרידור, האיש שהבטיח להאיר את רמת־גן כולה בנורה אחת. ממשלת־ישראל הטילה עליו — ולא במיקרה — לטפל באותה הצלחה בפליטים הפלסטיניים בדרום־לבנון (ראה עמוד 76).

כשהוא שופע שובע גופני ושביעות־רצון עצמית, דיבר מרידור על סבל הפליטים הרובצים בבוץ ובגשם בדרום־לבנון — באותם המחנות שנהרסו על־ידי צה"ל בשוך הקרבות במיטעני־חבלה ובדחפורים, על פי הנחייתו של אותו יעקב מרידור עצמו.

מרידור הסביר שצריכים לשקם שם את הפליטים. בפיו היתה הנמקה ניצחת לכך: אחרת יטפלו האנטי־שמים ברחבי העולם האשמות־זדון על ישראל.

זוהי טענה מאלפת: ישראל צריכה לעשות מעשה הומאני ולתקן חלק מן הנזק שהיא עצמה גרמה לו — לא מפני שישראל רוצה להיות הגונה, ולא מפני שהמוני ישראל רוצים לחיות במדינה הגונה, אלא מפני שאחרת יבואו האנטי־שמים ללבנון, יראו ויפרסמו. המסקנה: לא חשוב מה אנחנו עושים, חשוב איך אנחנו נראים.

מק־קארתי חזר. הגיון מעוות זה שלט השבוע בכל מערכות ישראל.

בגדה המערבית הושם קץ למסע מתוכנן של „המינהל האזרחי" להריסת החינוך הגבוה הפלסטיני. למסע זה יש מטרה פשוטה לגמרי: חיסול האוניברסיטות בגדה יביא להגירת האינטליגנציה הצעירה ולהפיכת שאר התושבים בגדה לחבורה של חוטבי־עצים ושואבי־מים, „חומר אנושי," למשק הישראלי. יחד עם המסע האינטנסיבי להשלטת כנופייה מאוסה של קווינזלינגים על הגדה, בכוח הנשק של צה"ל, זוהי המדיניות של אריאל שרון.

גירוש הפרופסורים הפלסטיניים נעשה באיצטלה של דרישה לחתימה על הצהרת גינוי לאש"ף. אך דווקא אמצעי זה התנקם בממציאיו. כל אמריקאי זוכר בבושה את תקופת הסנאטור ג'ו מק־קארתי, צייד המכשפות הנתעב. אחד מסימני־ההיכר הבולטים של התקופה היה הדרישה כי פרופסורים אמריקאיים יחתמו על „הצהרת אמונים."

שר־החוץ האמריקאי גינה את ישראל בחריפות. די היה בכך כדי לבטל את הטופס המגוחך. הגינוי האמריקאי הועיל יותר מכל ההפגנות ועצומות־המחאה של אזרחי ישראל. די היה בכך, כנראה, גם כדי להביא לסילוקו של יגאל כרמון, העריץ־במהדורת־כיס של הגדה, אחרי סילוקו של מילסון, הפרופסור־הרודן בעל פני־התינוק.

ג'ו־יורק טיימס. אך יותר מכל אלה הסעיר את ישראל השבוע מאמר שהופיע בעיתון זר — מאמרו של יהודי בשם מכס פרנקל בניו־יורק טיימס.

ניו־יורק טיימס הוא עיתון יהודי לכל דבר, והוא משרת בדרך כלל את התעמולה הישראלית כמו מעריב וידיעות אחרונות. יש המכנים אותו בעירו Jew-York Times.

די היה בהערה כימעט־שולית במאמרו השיטחי של עיתונאי מסוג ב' של עיתון זה, שהובא לארץ על־ידי מישרד־החוץ הישראלי כדי שהארץ כולה תרעש (ראה יומן אישי).

האם אמרו ראשי המערך שצריכים לקצץ את הסיוע האמריקאי לישראל? האם זוהי עלילת־זדון? האם זה מצדיק הצעת אי־אמון בכנסת? האם...

ה א ם ז ה ח ש ו ב ?

„אני מקווה שהוא משקר," אמר השבוע מישפטן תל־אביבי, הנוטה לליכוד. „אם אינו משקר, המצב הוא מחריד!"

האיש דיבר על מנחם בגין, ועל התמונה המצטיירת בוועדה החקירת הטבח במחנות שאתילא וצברה.

בגין העיד לפני הוועדה כי לא ידע על הטבח ועל המהלכים שקדמו לו. הוא שמע על כך ברדיו הבריטי. הוא הכחיש מכל וכל כאילו דיבר באותו יום־שבת בבוקר עם הרמטכ"ל על הטבח בבית־החולים — למרות שכמה עדים העידו על כך. מזכירו הצבאי הכחיש מכל וכל שאיש מישרד־החוץ הודיע לו על הטבח יום לפני כן, ביום השישי (ראה עמודים 7—10).

אם הכחשות אלה נכונות — התמונות היא נוראה.

כי מדיוני הוועדה מתקבלת כבר עתה מסקנה אחת, החורגת בהרבה מן הפרשה הנוראה עצמה:

בתקופה זו אין ראש־ממשלה בישראל.
האיש הנושא תואר זה אינו מתפקד כראש־ממשלה.
האיש הזה מוקף באפסים וחדלי־אישים.
מישרד ראש־הממשלה הוא פיקציה עגומה.

● חלל ריק

מסקנות אלה נובעות מעדותו של ראש־הממשלה עצמו, ומפסיפס העדויות של העדים האחרים.

עולה מתוכן כי —

● שר־הביטחון כבר החליט על הכניסה למערב ביירות, אחרי ההתנקשות בחיי בשיר אל־ג'מייל, כמה שעות ל פ נ י ששיתף בהחלטה זו את ראש־הממשלה וקיבל את הסכמתו הפורמלית.

כאשר היה נדמה לבגין שהוא מקבל החלטה, כבר פעלו הכוחות בשטח על פי פקודות של שרון, שניתנו קודם.

● ראש־הממשלה לא היה שותף להחלטה הגורלית להכניס את הפלאנגות הרצחניות למחנות־הפליטים – החלטה שמשמעותה המובנת־מאליה היתה הזמנה לטבח המוני.

כדי לטשטש את העובדה המחרידה הזאת, נתן בגין את ידו לטענה המדהימה של שרון, כאילו ההלטה שהתקבלה בממשלה באמצע יוני, על רקע שונה לחלוטין, הצדיקה את הזמנת־הרצח בספטמבר.

● החל ביום השישי בבוקר ידעו אנשים חשובים בצמרת הצבא והמדינה כי מתבצע רצח המוני. הידיעה הזאת התגברה והתרחבה מדי שעה במשך כל היום השישי והשבת. אך איש מבין כל יודעי־הדבר לא העלה על דעתו להתקשר עם ראש־הממשלה ולהודיע לו על כך.

בין כולם היתה קיימת הסכמה איתמת כי ראש־הממשלה אינו קיים ואינו מתפקד.

● אם אכן מזכירו הצבאי של ראש־הממשלה קיבל את הידיעה (חרף הכחשתו הנמרצת) ואם אכן לא העביר אותה לראש־הממשלה עצמו, ברור כי גם עוזריו הקרובים של ראש־הממשלה אינם מעלים על דעתם לשתף אותו בעניינים חשובים ביותר.

● בכל סביבתו של ראש־הממשלה אין אף אישיות אחת בעלת רמה, המסוגלת לקבל החלטות ולפעול על פיהן במקום ראש־הממשלה, שאינו מתפקד.

מישרד ראש־הממשלה אינו אלא חבורה של מלחכי־פינכה ומשרתים אישיים, המטפחים את שיגיונותיו.

● בעניינים חשובים ביותר, נועדים שרי הביטחון והחוץ ומקבלים החלטות ביניהם, כאילו ראש־הממשלה לא היה קיים כלל.

● במישרד ראש־הממשלה אין איש מעלה על דעתו לנהל רישום מדוייק, ולא כל שכן הקלטה, של שיחות־הטלפון של ראש־הממשלה, שבהן עשויות להתקבל החלטות חשובות ולהימסר מידע חיוני.

הסיכום: בראש־המדינה עומד עתה חלל ריק.

הציבור, העוקב אחרי המתרחש בחקירת הוועדה, כבר הסיק מסקנה זו, והדבר מתבטא בשורה של בדיחות אכזריות על מנחם בגין המתהלכות עתה בארץ — בדיחות כה אכזריות עד כי עצם פירסומם נוגד את הטעם הטוב.

יש בין חסידי בגין המאמינים כי תמונה זו אינה נכונה. הם טוענים שחלק גדול של העדויות שנמסרו לוועדה היו שיקריות, ונועדו להגן על ראש־הממשלה.

אחרים סבורים כי התמונה נכונה רק בחלקה. הם מאמינים כי בגין ידע היטב מה מתרחש, אך מכיוון שלא רצה להיות מעורב בגלוי במעשה־טבח, דאג שלא יהיה שותף לכל המהלכים סביב הכניסה לביירות. לפי גירסה זו, הוא נתן להבין לשרון כי הקו הנקוט (עריכת טבח והשלטת פאניקה בקרב הפליטים, נוסח דיר־יאסין, כדי להביא לבריחתם מלבנון לסוריה) מקובל עליו, אך שאין הוא רוצה להיות שותף לעניין.

אולם תירוצים אלה — מחרידים ככל שיהיו — אינם יכולים לשנות את התמונה, הנפרשת לעיני הוועדה והציבור.

תמונה זו עגומה מאין כמוה: מנחם בגין מסתובב לו בירושלים, מעמיד פנים שהוא מנהל את המדינה, מתפלל בבית־הכנסת ובאותה השעה מתקבלות החלטות גורליות בלי ידיעתו, נעשים מהלכים שיש להם השפעה עצומה על מעמד ישראל בעולם ועל המחלוקת בציבור ובצה"ל, מתקבלות ידיעות בעלות חשיבות לאומית עליונה — ואיש אינו מוצא לנכון להגניב משהו מכל אלה לראש־הממשלה, המקשיב בדבקות לשידורי הבי־בי־סי כדי לדעת מה קורה.

כל זה מתגלה אגב פרשה, שבה נהרגו קרוב לאלף בני־אדם, גברים, נשים וילדים. אף אם לוקחים בחשבון כי צמרת המדינה ומערכת־הביטחון אינה מתרגשת במיוחד מטבח שקורבנותיו אינם אלא פלסטינים, הרי אין שמץ של הוכחה לכך כי הדברים מתרחשים אחרת, כאשר מדובר על נושא אחר.

התמונה המבהילה מגלה את כל תיפקוד הממשלה בעיתות־משבר — ולא חשוב מה טיבו של המשבר.

אין מנוס מן המסקנה: בראש המדינה עומדת עתה אגדה. בתקופה שבה מתנהלים הדברים במהירות, שבה מזדקרות לעיני המדינה הזדמנויות חסרות־תקדים וסכנות חמורות, אין ראש־ממשלה.

● איש העקום בעינין

זהו מצב מסוכן ביותר. המישטר בישראל מבוסס על קיומו של ראש־ממשלה חזק, המרכז בידיו את הסמכות המרכזית, ושאינו מכהן רק כיושב־ראש של ישיבות־הממשלה. כל מערכות המדינה מאורגנות על סמך מציאות זו, שנוצרה בימי דויד בן־גוריון. אין המישטר מסוגל כלל לתפקד כראוי, כאשר במקומו של ראש־הממשלה קיים חלל ריק.

בהעדר ראש־ממשלה, הפכה הממשלה כולה לקאריקטורה של שילטון, שבו איש הישר (או העקום) בעיניו יעשה. כל פקידון עלוב, כמו מ"מ ראש „המינהל האזרחי" בגדה, יגאל כרמון, יכול להטיל את המדינה אל תיך סערה בינלאומית (פרשת המרצים הזרים במיכללות הגדה).

עד כה היה מצב זה חבוי. התוצאה הראשונה של חקירת הטבח היא שמצב זה התגלה עתה לעיני כל.

ילד טוב רמאללה

להתחיל
את החיים
עם
כפית
כסף
הבטיחו לילדיכם התחלה טובה לחיים כבר היום.
אתם יכולים לדאוג כבר היום לעתיד ילדיכם ולהבטיח להם התחלה טובה לחיים.
כפית כסף-(קופות הגמל-"עצמה", "שיאון" או "צור") הינה השקעה ריווחית ובעיתוי מצויין.
ההשקעה הטובה ביותר ובעיתוי המתאים ביותר.
קופות הגמל של בנק לאומי ידועות כהשקעות מעולות, וכשמדובר בילדיכם - זה הזמן המתאים ביותר.
ילדיכם גדלים ועוד לא זקוקים לסכומי כסף גדולים, ובינתיים הכסף שלהם "עובד", ועוד איך.
הכסף של ילדיכם גדל הרבה יותר מהר מהם.
כאשר תעניקו לילדיכם "כפית כסף", תווכחו שההשקעה החודשית, הקטנה יחסית, גדלה הרבה יותר מהר מהם. וזה הרעיון!
ילדיכם יתחילו את החיים עם סכום שתפח וגדל במשך 15 שנה.
בעוד 15 שנה, יהיה לילדיכם סכום כסף גדול ביותר, שכאילו "נפל להם מהשמים". זוהי כפית הכסף שאיתה הם יתחילו את החיים - קופות הגמל - "עצמה", "שיאון" או "צור".
להתחיל את החיים עם כפית כסף.
כפית
כסף
קופות גמל
לכל ילד
"עצמה", "שיאון", "צור".
אנשים לשרות אנשים
בנק לאומי

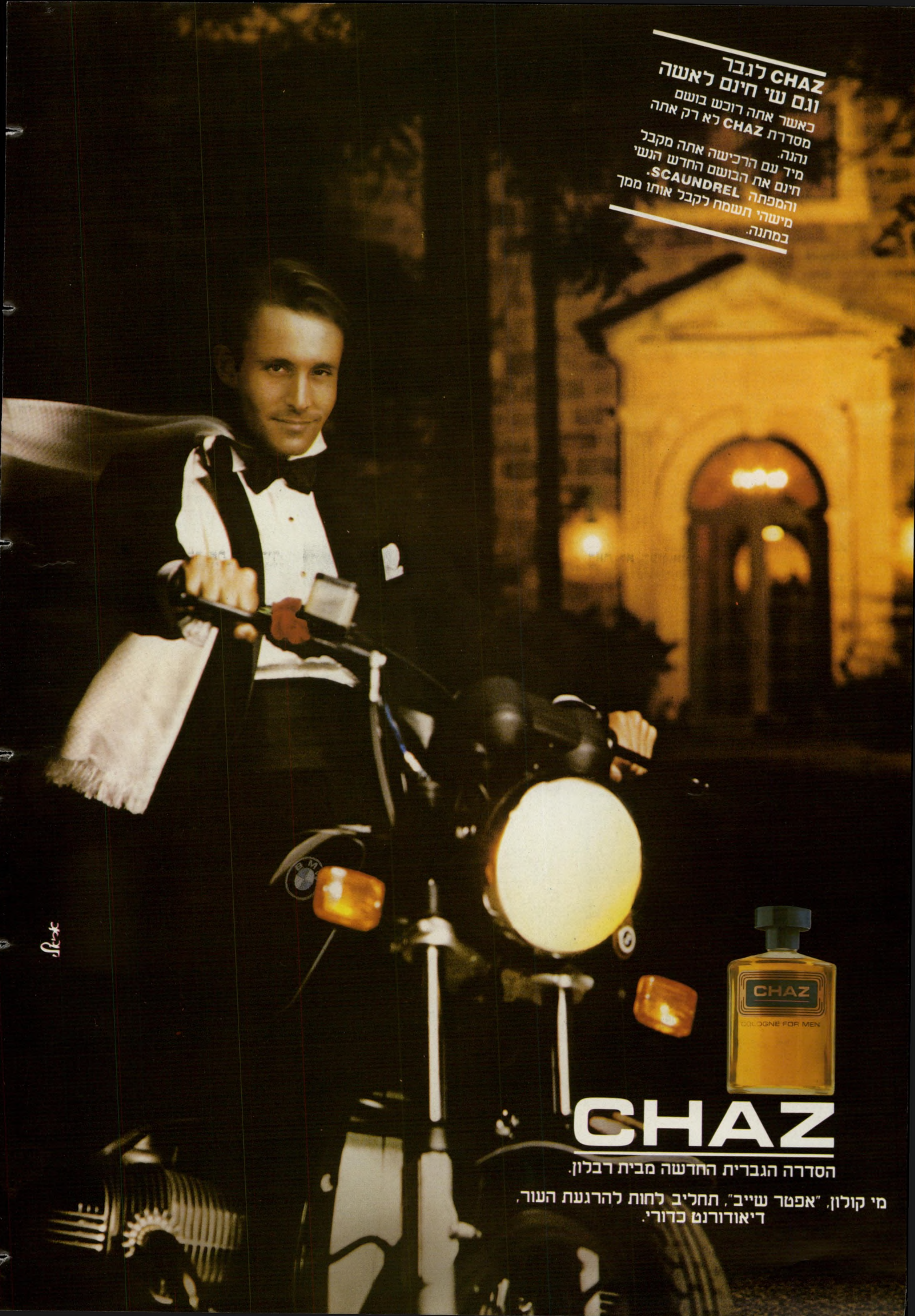
CHAZ לגבר
וגם שי חינם לאשה
כאשר אתה רוכש בושם
מסדרת CHAZ לא רק אתה
נהנה.
מיד עם הרכישה אתה מקבל
חינם את הבושם החדש הנשי
והמפתה SCAUNDREL.
מישהי תשמח לקבל אותו ממך
במתנה.
CHAZ
COLOGNE FOR MEN
CHAZ
הסדרה הגברית החדשה מבית רבלון.
מי קולון, "אפטר שייב", תחליב לחות להרגעת העור,
דיאודורנט כדורי.

התגברנו על הרבה דברים.
התגברנו גם על השלום.

מי זוכר?

זה היה לפני חמש שנים.
מטוס של מדינה ערבית אוייבת נחת בנמל־התעופה בן־גוריון. הדלת נפתחה, ובעדה יצא המנהיג מס׳ 1 של העולם הערבי.

תיזמורת צה״ל פתחה בתרועות־חצוצרות. מצלמת־הטלוויזיה התמקדה בפניו של האיש השחום, זקוף־הקומה. פניו המתוחות אמרו כבוד עצמי והתרגשות כבושה. הוא עמד דום על כבש־המטוס, והעולם כולו עצר את נשימתו באותו רגע גדול. כל אדם ברחבי תבל ידע: הנה נעשית ההיסטוריה לנגד עינינו.

אנוור אל־סאדאת יורד מכבש־המטוס... סאדאת מקשיב לצלילי התיקווה... סאדאת לוחץ את ידי השרים הישראליים... סאדאת בכניסה לירושלים... סאדאת במיסגד אל־אקצה... סאדאת ביד ושם... סאדאת נואם מעל דוכן הכנסת... סאדאת מתלוצץ עם גולדה מאיר... סאדאת במסיבת־עיתונאים לצד בגין...

כן, השבוע מלאו חמש שנים לרגעים גדולים אלה, רגעים שבהם שמענו כולנו את משק כנפי ההיסטוריה, פשוטו כמשמעו.

וכמעט איש בישראל לא זכר את התאריך. כימעט איש לא סבר כי מן הראוי היה לציין אותו.

לא היתה הודעה ממשלתית. מנחם בגין רב־המילים, לא אמר מילה על ההישג הגדול היחידי בכל שנות כהונתו. הטלוויזיה, הרדיו והעיתונים הזכירו את משמעות היום רק באקראי — אם בכלל.

שום דבר. המאורע הגדול — כאילו לא היה. יוק.

■ ■ ■

אני מודה לגורלי על שאיפשר לי להיות שם. להיות שם, באולם מליאת־הכנסת, כאשר נשא אנוור אל־סאדאת את נאומו המרגש, הרגיש, החכם, שכל מילה בו היתה אמת לאמיתה.

להיות שם בקאהיר, כימעט כישראלי הראשון, אחרי שסאדאת חזר לשם מירושלים והתקבל על־ידי המונים מריעים, שיכורים, ולא מיין.

איך אוכל לשכוח את הרגעים הגדולים ההם, שמעטים היו כמותם בחיי, כאשר מתהלכתי בעיר עשרת־המיליונים, שדמתה לאוהל של פסטיבל־ענק? איך אוכל אי־פעם לתאר כראוי התפיצצות זו של רינה והתלהבות — ולא חדוות־המילחמה ושימחת־הניצחון, אלא חדוות־השלום ותיקוות־היצירה?

להגיש לקצין־מישטרה בנמל־התעופה של קאהיר דרכון ישראלי (בלי אשרת־כניסה), ולראות את ההלם, התימהון והשימחה מתחלפים בפניו... לנסוע כעבור שעה במכונית ולראות לפתע משולש שחור ענקי מצטייר על פני השמיים החשוכים... לפקוח את העיניים בבוקר ולראות את הפיראמידה האדירה, הקרובה, הממלאה את החלון. להציג את עצמך כישראלי לפני מלצרים ונהגים, פקידי־מימשל ורוכלים, ולזכות בכל מקום באותו החיוך הנרגש לחצות את התעלה מיזרחה, בסירה של הצבא המצרי, תוך כדי שיחה עם גנרל... לדבר עברית ברחוב קאצר־אל־ניל, בין המוני אדם...

ימים של אושר צרוף, של התרוממות הרוח, של אמונה כי הנה נפתחו שערי־שמיים, ועידן חדש מאיר את פני הארץ.

לפני חמש שנים, לפני חמש שנים בילבד!
ושום דבר מכל זה לא נותר. איש אינו זוכר. איש אינו רוצה לזכור. יוק.

■ ■ ■

מדוע? מה התרחש?
הרי השלום, פרי מעשהו ההיסטורי של אנוור אל־סאדאת, שריר וקיים!

הוא החזיק מעמד גם במיבחנים הקשים ביותר — מילחמת־הלבנון, הטבח של שאתילא וצברה, דיכוי הפלסטינים בגדה וברצועה, ריצת־האמוק של ההתנחלות.

הגבול פתוח. שום סכנה צבאית אינה קיימת עוד בדרום. כל אדם יכול לקום בבוקר בתל־אביב ולאכול ארוחת־צהריים על גדת הנילוס. השגרירות הישראלית פועלת בקאהיר, והשגרירות המצרית מתפקדת בתל־אביב, גם כאשר יש מחלוקת עמוקה והשגריר נמצא „בחופשה".

מדוע נמחק השלום מן התודעה — מתודעת השילטון ומתודעת הציבור כאחד?

מדוע נשכח? גרוע מזה: מדוע מתעורר הרושם כי נשכח ברצון?

■ ■ ■

יתכן **שיש לכך** הסבר פסיכולוגי פשוט.

דורות של ישראלים התחנכו על ברכי המילחמה. תודעת המילחמה שלטה בנו לפני 1948, ומאז קיבלה תנופה כפולה ומכופלת. נסיון חיינו התמזג עם הדי ההיסטוריה היהודית. האמונה ש„העולם כלו נגדנו", ש„כולם אנטי־שמים", שבכל רגע עומד להתחיל הפוגרום הגדול — אמונה זו, פרי הגלות, לא נעלמה באווירת־החרות של מולדת, אלא להיפך, לבשה צורה חדשה והתגברה פי כמה וכמה.

רצף של „פרעות" ו„מאורעות", ולאחר מכן של מילחמות, הטביע את חותמו על רוח האומה החדשה — ולא חשוב מי ומה גרמו להם, מבחינה אובייקטיבית.

המילחמה עיצבה את תרבותנו, את ספרותנו, את מערכת החינוך וכלי־התיקשורת שלנו. היא יצרה את התבנית הנפשית שלנו.

התרגלנו אליה. אין היא מטילה עלינו מורא. להיפך, אנו מרגישים בה בנוח, כי אנו מכירים אותה, את המילחמה ואת חלקנו בה.

הסינים אומרים: „השטן שאני מכיר עדיף על פני השד שאיני מכיר." הייתי מתקן זאת: „השטן שאני מכיר עדיף על פני המלאך שאיני מכיר."

מלאך־השלום, השובר את שיגרת חיינו, המכריח אותנו לחשוב מחדש על הכל, המערער את הביטחון הטמון בתבנית נפשית ישנה ומוכרת — מלאך זה מטריד יותר, מפריע יותר מאשר שטן־המילחמה.

אנוור אל־סאדאת שבר את שיגרת חיינו ורוחנו. במעשה כביר אחד הכריח אותנו לוותר על דיעות קדומות מוכרות וחביבות, על שינאות ואיבות שהתרגלנו אליהן ושהסתדרנו עימן היטב. כימעט בכוח — בכוח של תבונה וסבלנות אין־קץ — הכניס אותנו לעולם חדש, שבו שולטים כללים ורגשות וציפייות שלא הכרנו אותם.

ספגנו את מהלומת־השלום הזאת. אבל התבנית הקודמת לא נשברה. וברגע שיכולנו עשינו את הכל כדי לחזור אל השיגרה הקודמת, שיגרת המילחמה והשינאה והמתח. הסתגרנו בה באנחה של הקלה, כאיש תועה שהגיע סוף־סוף הביתה.

טוב, אז יש שלום בדרום. אבל זאת לא אומרת שאי־אפשר לעשות מילחמה בצפון ובמיזרח, ומילחמה מסוג אחר בגדה וברצועה.

■ ■ ■

עברו חמש שנים, מהן שנה אחת בלי סאדאת. איך מחזיקה דמותו של סאדאת מעמד בצוק העתים? איך נראה האיש כיום, בפרספקטיבה של חמש שנים, אחרי שקרה כל מה שקרה מאז?

כיום, כמו ביום הראשון, מזדקר מעשהו של אנוור אל־סאדאת מתוך הנוף הפוליטי של דורנו כהר אדיר. שום מעשה אחר בדורנו אינו מגיע ואינו מתקרב לעוצמתו ההיסטורית, להעזתו, לתנופת חזונו של מעשה אחד זה.

מקומו של סאדאת בתולדות האנושות מובטח.

אדם גדול אינו שוגה יותר או פחות מאשר אדם רגיל. אלא שגודל שגיאותיו כגודל הישגיו כגודל אישיותו. אדם גדול עושה שגיאות גדולות. וסאדאת היה אדם גדול.

הגדולה בשגיאותיו קרוייה מנחם בגין. סאדאת לא הבין אותו.

הוא צדק באמונתו שבגין מסוגל לקבל החלטות ולבצע אותן. בגין היה מסוגל להיענות לבקשתו של סאדאת לבוא לירושלים, להחזיר לו את כל סיני, לפרק את ימית וההתנחלויות. אנשי מיפלגת־העבודה — גולדה מאיר, יצחק רבין, שימעון פרס — לא היו מסוגלים להחליט אף אחת מן ההחלטות האלה, ולא כל שכן לבצען. הם היו קטנים מדי, נפחדים מדי, משועבדים מדי לזרים.

אך סאדאת טעה לחלוטין באמונתו שהלאומנות הקיצונית של בגין אינה אלא פוזה. הוא התייחס ברצינות לטענות־הביטחון, שבהן רגילים ישראלים להסוות את תאוותיהם האמיתיות. הוא סבר כי יעלה בידו, בסבלנות ובאורח־רוח, לשכנע את בגין ואנשיו שהשלום חשוב מכל שטח שהוא. זה היה לו מובן מאליו, ולא עלה על דעתו שאדם נורמלי כלשהו יכול לחשוב אחרת.

סאדאת האמין שניתן להשיג את השלום בשלבים, כשכל שלב משמש בסיס איתן לשלב הבא. ואילו בגין רצה בסיפוח השטחים הכבושים. הוא רצה בשלום נפרד עם מצריים, אשר יאפשר לצה״ל לנהל באין מפריע מילחמות במיגזרים האחרים. הוא ראה בשלום אמצעי להגנה על גבה של ישראל, בעודה בולעת את הגדה והרצועה, מטילה את מרותה על לבנון וירדן, ומטילה את חתיתה על סוריה ועיראק.

אני משוכנע כי סאדאת לא רצה בשלום נפרד, וכי לא רצה לבגוד בעולם הערבי. באופן אובייקטיבי נגרר למצב הזה, ועל כך שילם בחייו.

■ ■ ■

סאדאת טעה בהערכת התגובה של העולם הערבי. וטעות זו היתה קשורה בקודמתה.

הוא לא נבהל כאשר העולם הערבי הטיל חרם על מצריים. גאוותו הטבעית — ויש אומרים יהירותו — גרמה לו להשיב על כך בביטויים של בוז וזילזול, שעלו לו ביוקר.

סאדאת לא רצה לפרוש מן העולם הערבי. הוא היה בטוח, כי תוך זמן קצר תשתלם סבלנותו, הוא ישיג מבגין ויתורים מרחיקי־לכת לטובת הפלסטינים, ואז יסלחו לו הערבים ויודו בצידקתו.

הסירוב המוחלט של בגין שם קץ לתיקווה זו, וגם לחייו של סאדאת. הסירוב הצטרף לגורמים אחרים, דתיים ופנים־מצריים, שהביאו להירצחו.

בעיני סאדאת, האוטונומיה נועדה לשמש פרוזדור למדינה הפלסטינית. אילו קיבל בגין גישה זו (כלומר: אלמלא בגין היה בגין), יתכן שסאדאת היה מספיק למשוך את אש״ף לצידו. ידוע כי יאסר ערפאת היסס הרבה, לפני שדחה את יוזמת סאדאת מכל וכל. אילו הביא לו סאדאת במהירות הישגים דרמאתיים, עשוי היה הכל להתפתח אחרת.

אך „אילו" זה גרוע כגודל מעשהו של סאדאת עצמו. לא היתה שום אפשרות שבגין ייענה לכך.

כך הפכה היוזמה הגדולה לאקט של בגידה בתודעתם של רוב הערבים וכל הפלסטינים — וביכללם רוב

(המשך בעמוד 82)

מאת אורי אבנרי

הזמר יהורם גאון מספר על חייו עם אשתו, על יחסיו עם אמו ועל בית אביו בירושלים, לבטיו כשחקן, פחדיו מפני הקהל וההתמודדות שלו עם הרכילות והשמועות

הייתי חייב להשתלב בבוהימה כדי להיות חלק ממנה, אך בתוכי פנימה מעולם לא השתלבתי, ולעולם לא אשתלב

עד השביעית, כשבחורה היתה מסתכלת עלי, הייתי מוריד את העיניים. בלהקת־הנח״ל קראו לי „העצוב מירושלים״

אנשים לא יכולים להגיד שאני פשוט מכבד את אמי. תמיד מחפשים אצלי סטייה. אבל זה מזמן לא מזיז לי

אני נורא מפחד מהקהל. אני זוכר איך אריק איינשטיין ואני היינו עולים לגג להקיא לפני כל הופעה מרוב פחד

הנתון הבסיסי צריך להיות שאתה רוצה להיות עם בת־זוגך ואז הגיל לא משנה

כשאני חושב היום על החתונה שלי עם אורנה, זאת היתה ריצת־אמוק. יכולתי לחכות חודש ימים. מה היה קורה לי?

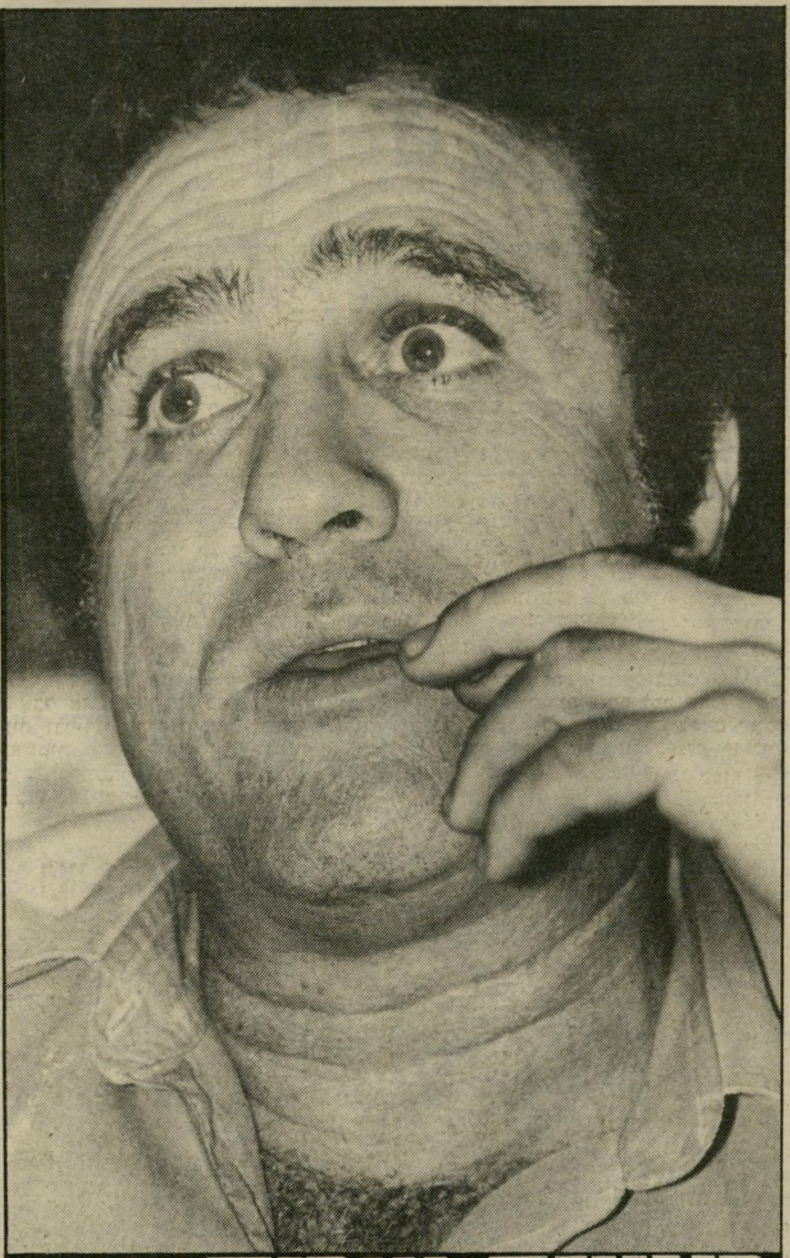

ראיינה שרית ישי

„כל חיי רודפות אחרי השמועות!"

שמו של יהורם גאון הפך כבר מזמן לנכס לאומי. דומה שיותר מכל אמן אחר יהורם אהוב כמעט על כל שיכבות־הצבור, מקובל ומכובד על כולן. בשכונת־התיקווה ובקטמונים הוא אליל ידוע, שוק־מחנה יהודה מחשיב אותו כבן.

הוא אהוב על הנשיא יצחק נבון ועל חבר־הכנסת מאיר שטרית, שבתוכנית אישית בגלי־צה״ל ניגן שמונה שירים של יהורם גאון.

כשיהורם גאון התחתן עם אורנה גולד־פארב, הטלוויזיה כיסתה את טקס ה־חתונה. קדם לחתונה סקאנדאל שהתעורר בעיקבות עתירתו של גאון לבג״ץ. אורנה, רעייתו לעתיד, היתה בת 16 ו־11 חודש, כשרצה יהורם לשאתה לאשה. הזמר שנחשב עד אז „ילד טוב ירושלים", הפך לכוכב אמצעי־התיקשורת. העיתונים, הרדיו והטלוויזיה דיווחו אז על הרומן הסוער בין הזמר בן ה־37 והצעירה בת הכמעט 17. „רק גאון יכול היה להוביל את יהורם לחופה", זעקה כותרת רעשנית בעיתון נשים ידוע, ותמונתו של גאון המתוסכל והכואב, המשליך אבנים על צלם־עיתונות, פורסמה בכל ה־עיתונים.

היום, חמש שנים אחרי אותה פרשה, מתגוררים אורנה ויהורם ביחד עם ילדיהם, משה־דויד בן ה־4 וחצי והילה, בת השנה וחצי בבית רחב־מידות ברמת־השרון. שניהם השתנו. אורנה בגרת, יהורם הצעיר. שניהם רזו ושינו מאוד את הופעתם החיצונית, אך אם מישהו חשב שהשנים עשו את שלהן ואורנה ויהורם גאון חדלו להיות סנסציה — טעות בידו. השמועות ממשיכות לרדוף את בני משפחת גאון. במשך השנים הפכה אורנה, בהבל פיהם של רכילאים, לצמח ולחוזרת בתשובה. יהורם מספר לי כי השמועה ה־אחרונה אומרת שהם מתגרשים. הם למדו לחיות עם זה, הם למדו לצחוק על כך. בביתם הראתה לי אורנה בהומור ספר עב־כרס, שבו מרוכזות כל הכתבות שהופיעו אי־פעם על שניהם ועל ילדיהם. כל רכילות מרושעת מודבקת שם, אפילו כתבה בעיתון „בול" מצאתי בין דפי ה־ספר.

יהורם משחק כעת בתפקיד ראשי ב־

יהורם יאורנה גאון בעת חתונתם והשבוע (עם משה־דויד והילה)
„לא התחתנתי בגיל צעיר כי הייתי מפונק...״

סרטו של יקי יושע „כביש ללא מוצא״. הוא מגלם דמותו של בימאי קולנוע א־נושי מאוד, המביים סרט דוקומנטרי על זונה שמנסה להשתקם, יוצר איתה יח־סים אישיים. „שיחקתי את ז׳ילברטו טו־פאנו״, אומר לי יהורם. כשאני מרימה גבות בתדהמה, הוא מסביר: „אחד כזה שמתבייש מעצמו.״

יהורם גאון בחייו הפרטיים הוא איש מקסים, בעל חוש־הומור והרבה צניעות, ענווה וכבוד לזולת. ראיתי אותו מארח נהג שבא לקחתו לאתר־הצילומים של סרט. ראיתי אותו משוחח עם נהג־מונית או עם החבר של העוזרת.

הטלפון בביתו אינו חדל לצלצל. ראיתי אותו משוחח שעה ארוכה בסבלנות אין קץ עם עיתונאי טרדן, אפילו לא מנסה לנער אותו מעליו.

באחת הפגישות שלנו לצורך הראיון, שתינו וודקה ושקענו לתוך פטפטת עם אורנה. שרה, אמו, שהתארחה בביתו, חששה שמא יהורם מבטל את זמני, אמרה לו: „אתה עושה בושות למישפחה לפני העיתונאית.״

אמא שלו זוכה מצידו לכבוד שלא קיים בעולמנו. יהורם גאון הוא דוגמה נדירה של בן נדיר. מי שאינו מבין את היחסים בינו ובין אמו כפשוטם, אינו מכיר בית ספרדי טיפוסי. לפעמים הוא חוטא בכתיבה. לא מזמן כתב שיר, שבו הוא משווה את מדינת ישראל לגן ענק, ואת הפזורות לפרחים יקינטון, סיתוונית, איריס. הטעות של ישראל, כתב יהורם בשיר, היא שאחרי שקיבצה אליה את כל הפרחים החליטה לגדל בגנה רק זן אחד, רק שושנים. אביו, משה דוד גאון, היה סופר ואיש־רוח. הוא כתב את „האנצי־קלופדיה ליהודי המיזרח בארץ־ישראל״, ספר יקר־מציאות ורב־חשיבות. במבוא לסיפרו כותב אביו של גאון על האכזבה הנוראה שבה נתקל, כאשר הגיע לירוש־לים מבוסניה וגילה לראשונה בחייו את הפער העדתי.

גאון אומר לי, שהוא נלחם בפער ה־עדתי. כשאני אומרת „פרענקים״, הוא אוסר עלי להשתמש במילה. הוא אוהב לשזור בעברית המצויינת שלו מישפטים בספרדית.

לראות אותו עם ילדיו זה לראות בן־אדם אחר. לבנו, משה דויד, הוא קורא „העיניים שלי״. הקטנה, הילה, דומה לו כשתי טיפות מים. יהורם בנעלי בית הוא קודם כל בן־אדם אחר־כך זמר, שחקן ואדם מפורסם.

● **אחרי הטבח בצברה ובשא־תילא התארגנה הפגנת־אמנים בכיכר־דיזנגוף. מדוע לא השתתפת בה?**

מפני שהיה בה משהו לא פייר, במיוחד בגלל העיתוי שלה. אז, באותו יום שבו התקיימה ההפגנה, לא ידעתי בדיוק מה קרה במחנות־הפליטים. היתה איזו מהירות לקבוע דברים. לא ידעתי מה היו העובדות, לא ידעתי מי נתן הוראה. זה היה מוקדם מכדי להפגין ולהתרעם. אני מדבר על אז. היום הייתי מתנהג אחרת.

● **איך?**

מפגין.

● **למה?**

בלשון המעטה, משום שאני חושב שהיו די התראות על טבח שעלול להתבצע, ולא ננקטו כל האמצעים כדי למנוע את הטבח. אני חושב שאפשר היה למנוע את הטבח, ולכן הייתי מפגין.

אבל אז, כאשר העובדות לא היו ידו־עות וברורות, היה מוקדם להפגין ולזרוק האשמות.

ראו אותי יוצא מבית לווינשטיין, והחליטו שאשתי צמח. עיתונאים לא היו מוכנים לקבל את שבועתי

● **אילו הפגנת, היית בוודאי מזוהה פוליטית.**

נכון, ואני נמנע מלהזדהות פוליטית.

● **מדוע אתה נמנע מלהזדהות פוליטית?**

יכול להיות שזה ישמע פחדני, אבל מי־קצוע הבידור הקל חי וניזון מאהבתו של כל הקהל. זוהי ארץ קטנה עם אנשים מאוד־מאוד נחרצים בדיעותיהם, עד כדי כך שזה יכול להשפיע על בואם להופעה.

לי אין כל יומרות ביחס למה שאני עושה בבידור הקל. אני פשוט שר שירים יפים. לא רוצה להפוך את זה לעגלה שעליה אני מעמיס מסרים פוליטיים. הקהל שלי בא לשמוע איפה את אהובה, ולא שאנחנו נמצאים בלבנון יותר מדי זמן. את זה אני יכול להגיד במאמר בעיתון, אבל לא בבית־החייל.

יש אמנים הרוצים לומר את הדברים דרך השירים, אני לא.

■ ■ ■

● **אתה כותב?**

יש עיתון של הפדרציה הספרדית הנקרא במערכה. אני כותב שם מאמרים.

● **למה דווקא שם?**

הם ביקשו.

● **על מה אתה כותב?**

כתבתי על ירידה, על פער עדתי. דברים שמטרידים אותי.

● **סבלת אי־פעם מקיפוח בגלל היותך ספרדי?**

מעולם לא. גדלתי בבית הכרם, שכונת המו״סים — מורים וסופרים. גרו שם אנ־שים כמו לוויצקי המתמטיקאי וצ׳ריקובר הסופר. בבית־הספר היה לנו מנהל מופלא, דוד בנבנישתי, גם הוא ספרדי, והמחנך היה יצחק שליו. בכל פעם שהיה יוצא ספר־שירים שלו, הוא היה מחלק לנו סו־כריות, והיינו קוראים ביחד משיריו.

לא ידעתי אז מה זה ספרדי ומה זה אשכנזי. אבי עסק בכך. אבי כתב אנציק־לופדיה ליהודי המיזרח בארץ־ישראל ב־שנת 1938. היום זה אוצר בלום, היום יש באוניברסיטה תור כדי להשיג את הספר הזה, אז, בזמנו, זה לא הוערך כראוי. ככה זה — אין נביא בעירו.

מכל מקום, נושא הפער העדתי היה מדובר וכאוב בבית, בלי שאחוש בו כילד.

● **אהבת מאוד את הבית.**

אני נזכר בבית הזה במתיקות אין קץ. המסורת הוחדרה לי ולאחי בנועם ולא ביד קשה. רק אחרי הרבה שנים אפשר היה לאמוד את הדרך המיוחדת במינה שבה חינך אבי אותי ואת אחי.

במה דברים אמורים? בסליחות למשל. כילד חיכיתי כל שנה לסליחות, ולא היה איכפת לי שצריך לצאת מהמיטה החמה ב־אישון־לילה, כי סליחות היה טיול מהבית לבית־הכנסת. בטיול היה אבי מתאר לי את מערכת־הכוכבים ומספר לי על אשמורת ראשונה ואשמורת שנייה, והיינו עוברים הרפתקות כאשר היינו נעצרים, פעם על־ידי הבריטים ופעם על־ידי ההגנה.

בערב־שבועות יש לימוד, שכל הלילה יושבים ולומדים את הזוהר. בלילה הזה הצלחתי להיות ער רק בגלל דבר אחד — ידעתי שב־12 בלילה נפתחים השמים, ו־אתה יכול לבקש בקשה. לפעמים לא הח־זקתי מעמד והייתי אומר לאחי: תעשה טובה, תבקש בשבילי.

אני זוכר שהיינו מתעוררים בשבועות לתוך בית מלא עשב, כברכה לפיריון. ובת־שעה באב היינו יושבים על הריצפה ואוכלים סעודה ומספרים בחורבן בית־המקדש.

אהבתי את הדברים מאוד. היתה להורי דרך להקנות לנו את מינהג מתן בסתר. בט״ו בשבט היתה אמי מכינה שולחן עמוס בפירות, שבמרכזו מנורה, מתחתיה היתה מפית וכל אחד היה תורם כסף ל־עניים. המפית היתה צריכה להסתיר את התרומה, וזו היתה דרכה של אמי ללמדנו שאין לחצצר על התרומות אלא לתיתן בסתר. כילד אתה קולט את זה, וזה הולך איתך גם בבגרותך.

גדלתי בבית ספרדי טיפוסי, וזה כניר־אה הכתיב לי את דרכי בחיים. סבי היה קבליסט. בישיבת בית אל בעיר העתיקה, הקבליסטים וסבי בתוכם היו קמים כל לילה בחצות, מתפשטים ושופכים על עצמם חלב חם של נרות ומכים עצמם בזרדים כדי להתייסר.

אבי קרא לאביו „מורי ורבי,״ אני קראתי לאבי „אבא,״ הילד שלי קורא לי „יהורם.״

● **חלמת להקים לעצמך בית כמו בית הוריך?**

אני חושב שכולם רוצים בית כמו של ההורים אלא אם כן סבלו מאוד בבית. אני זוכר את הבית במתיקות, בזיכרונות נעי־

השמועות הן חלק מחיי. ב„גשר הירקון" אמרו שבני אמדורסקי, אריק איינשטיין ואני מתרוממים

מים. כשאני עושה קידוש ביום שבת, אני נזכר באותם ימים שהיו לי, ימים יפים, ימים נהדרים.

■ ■ ■

● **הקהל שלך הוא ברובו ספ־רדי?**

הקהל שלי, אני חושב ומאמין, הוא חתך של עם ישראל, בלי הבדל של גיל ועדה. ככה אני רואה אותו כשאני מסתכל עליו דרך חור במסך. יש כאלה שרואים בזה חוסר־מזל. אני רואה בזה את מזלי הגדול, שטעמי האישי הוא טעם הישראלי ה־ממוצע. אם אני אוהב שיר, קרוב לוודאי שגם הישראלי הממוצע יאהב אותו.

יהורם ואמו שרה
„אמא שלי היא אשה אצילית״

„כל חיי רודפות אחרי השמועות!"

(המשך מעמוד 15)

תאמיני לי, אין לי כל יומרה להיות יו־תר מאשר ישראלי ממוצע.

● אמן בדרך־כלל שואף להיות מעל הממוצע.

אני שואף להיות למעלה מהממוצע כאדם, בלמידת הדברים, במחשבות. במה ששייך לזימרה אני לא יכול לעשות שקר — לא לעצמי ולא לקהל שקונה כרטיס. אני לא אעשה אקספרימנטים על חשבון הקהל.

● גם לא בתיאטרון ובקולנוע?

אני חושב שילדים חורגים לאלוהים היה בהחלט משהו מעל לממוצע. לא רק לקהל, אלא גם לי, כשחקן. בתיאטרון ובקולנוע אני מוכן לקחת סיכון.

● אך כזמר אתה חושש שלא יקבלו אותך אם תשנה סיגנון או תנסה משהו חדש.

כן, בפירוש. אני חושש שלא יקבלו ואני חי בעיקר מבידור קל.

● מדוע?

מכיוון שהפתוי הוא עצום. ההפרשים ברווח הכספי שבין הבידור הקל ובין הופעה עם יומרה אמנותית או חלטורות הם עצומים. קשה לעמוד בפיתוי הכספי, ומי שיגיד לך שזה לא נכון, לא מדייק ולא אומר אמת.

● אחרי כל־כך הרבה שנים אתה עדיין מתפתה מבחינה כס־פית?

היום אני יכול להרשות לעצמי, הן מב־חינה כלכלית והן מבחינת הנסיון שצברתי, לעשות דברים שאין בהם פיתוי כספי. הפיתוי של העולם המיסחרי הולך וחדל להיות פיתוי עבורי.

> **יתכן שלא אקבל עלי תפקיד בסרטו של קוסטה גאווראס על הבעייה הפלסטינית**

כאן אני חייב לספר לך: התגשם לי חלום. תמיד הלמתי לא לעשות דברים בשביל כסף.

● זה נכון שאתה מרוויח מיל־יון לירות להופעה?

אני מרוויח הרבה מאוד כסף להופעה. אבל אני לא רוצה להגיד כמה. את יכולה לשאול את פקיד השומה, הוא יגיד לך בדיוק כמה אני מרוויח, כי את הרוב הוא לוקח.

■ ■ ■

● אתה סובל עדיין, אחרי כל־כך הרבה שנים, מפחד־קהל?

נורא, נורא מפחד. אני זוכר את התקו־פה של להקת הנח"ל. אריק איינשטיין ו־אני היינו יוצאים לפני כל הופעה לגג, להקיא מרוב פחד. הפחד והאימה מפני ה־מיפלצת הנקראת קהל לא קטנה ולא פחתה כהוא זה מאז אותם ימים.

מי שכתב „קול המון כקול שדי" חייב היה לעמוד מול קהל כדי להבין את זה. זה מישפט גדול. הכוח של הקהל הוא כביר. נכון שבסך הכל מדובר באנשים, אבל כ־שכל האנשים האלה הופכים להיות גוש אחד גדול. מוטב להיות אמן שהקהל אוהב. כי אחרת מוטב שהאדמה תיפתח ותבלע את האמן.

● איך אתה מסביר את זה שה־זמן אינו עושה את שלו בעניין פחד־הקהל?

בהתחלה האמן רועד מפחד, כי הוא חדש והקהל עדיין לא מכיר אותו. אחר־כך הוא צובר קרדיט, ואז הוא רועד מפחד, כי הוא פוחד לאבד את הקרדיט. אם הוא מפורסם מאוד, הוא רועד מפחד כי הוא רוצה שימשיכו לאהוב אותו. וכך, הטירון והמנוסה ביותר חרדים באותה מידה.

בגשר הירקון היינו שלושה אנשים. כל אחד — עולם אחר. בני אמדורסקי, למשל, אין לו פחד־קהל, אריק איינשטיין היה ממש מעולף, מתרגש בצורה בלתי־רגילה. הוא היה מתעלף בכל פעם מחדש לפני ההופעה.

● ואתה?

כשיש שני אנשים או יותר אני כבר מתרגש נורא. אילו ישבו פה עוד שלושה אנשים ואמרו לי: איך זה השיר ההוא, כבר הייתי נכנס למתח. אין לי הלוכסוס של אדם שלא מצפים ממנו. אם אגיד לך: תפזמי לי שיר, בטח תעשי זאת. אם תגידי לי: תפזם לי שיר, אני מייד נכנס למתח, כי אני צריך להישמע טוב, אני חי מזה.

● איך אתה מתנהג לפני הו־פעה?

היסטרי, מפחד מאוד, מתרגש מאוד. אבל יש שלב שבו הנסיון עושה את שלו. אתה עולה על הבימה ואתה מרגיש בבית. בכל הופעה אני נלחם על אהבתו של הקהל, על הסימפטיה שלו. קצין מקבל דרגת אלוף, אז הוא קיבל דרגה. אני כל הזמן צריך להילחם על האליפות, בכל הופעה מחדש.

● היתה לך הופעה שבה הקהל לא אהב אותך?

אף לא פעם אחת.

● אתה בן 42, נמצא בעולם־הבידור מגיל 17 וחצי. אין לך פח־דים, לבטים של אמן מזדקן?

לא. אני חושב שהייתי ירא מאוד אילו הייתי רק שר ויותר מכך — שר לגיל מסויים — אז יכולתי להיות מודאג. יש זמרים שכל אביזרי הבימה שלהם הם גיל ונחמדות־נעורים. אצלי זה אף פעם לא היה ארגומנט. אני שר באמת לחתך רחב של קהל. אני שחקן־תיאטרון ושחקן־קול־נוע, ועל הדברים האלה לא חל גיל. אז הגיל לא מפחיד אותי.

● ובכל זאת, השירה אצלך במקום הראשון.

לפני כמה שנים פנה אלי יקי יושע ורצה לעשות איתי סרט. אני מודה: פחד־תי, כי ראיתי בזה נסיון ולא רציתי לסכן שום דבר. היום אני הולך על דברים, אפילו מחפש אותם. כי מכל הבחינות אני יכול להרשות לעצמי לעשות אותם.

כשמייק בראנט התאבד, חשבתי לעצמי שהבן־אדם מטפס באיזשהו סולם שכולו בנוי על בלימה, והוא נתון לחסדיה ולשי־פוטה הבלעדי של איזו ילדה הקובעת אם הוא טוב או לא טוב למיצעד־הפיזמונים. ברגע שהיא תחליט שהוא כבר לא טוב, הוא כבר לא יהיה זמר. וזה עושה רע על הנשמה.

אני מאמין שיש לי מזל, והיסודות ו־המיטען שלי לא מתבססים בכלל על משהו שקשור בגילאי העשרה, כי שם, בגילאי העשרה, הגיל והנחמדות קובעים.

● אם כך, לא צריך לדאוג. אתה לא עובר את משבר גיל־המעבר.

עוברות בי, כמו בכל בן אדם שגילו הוא כגילי, מחשבות ודאגות. אך אני לא מייחס אותן למיקצוע. אלה דברים שעוב־רים לכל אחד בראש. אני לא יוצא־דופן.

● אינך מרגיש שעברת את ה־חלק הטוב של החיים שלך?

לא, כי אני לא יודע מה מצפה לי. יכול להיות שלא אעשה יותר דברים ממה שעשיתי, ויכול להיות שאעשה דברים שכל מה שעשיתי עד עכשיו הם כאין ו־כאפס לעומתם. לכי תדעי בעולם של היום — פעם היה מסלול, היו חוקים. היום בוח־נים אתריי צ'ארלס לפני שהוא מופיע בסקאלה של מילאנו. היום קולו של אדם הפסיק להיות גורם, אלא העניין שקולו מעורר, הדמות שמאחורי קולו.

שלא לדבר על אמצעי־התיקשורת. את יודעת איזו עבודת־פרך זו היתה להתפרסם בלהקת הנח"ל? 500 חיילים פה, 500 חיילים שם.

היום זמר מופיע בשעה טובה, וכל ארץ־ישראל מכירה אותו. פעם שחקן־קולנוע היה יפה — טירון פאואר, קלארק גייבל. היום כשיש דרייפוס, אל פאצ'ינו, ודה נירו — היופי כבר לא חשוב.

● והגיל?

רודנסקי היה בן 65 והפך להיות סטאר. אין חוקים. הכל אפשרי. בכל דרך, בכל צורה, בכל גיל. אני בפירוש לא יודע אם עשיתי את הטוב שבחיי או שהטוב הגדול עדיין מצפה לי.

■ ■ ■

● בסך הכל אתה „ילד טוב ירושלים". איך קרה שנישאת ב־גיל מאוחר כל־כך ובסערה כזו?

אני לא יודע. אני לא יכול עכשיו ל־נתח למה זה קרה בדיוק. אני יכול רק לחשוב על זה במובן של פינוק. הייתי אדם קצת מפורסם, או מתחיל להיות מפורסם, עם דירה לבד ויכולת כספית. יכול להיות שברחתי ופחדתי מפני מוס־רות. כנראה, שאותו פינוק הבריח אותי מפני בית קבוע. לבית, למישפחה, לילדים צריך להיות מוכן נפשית. אין לי כל הס־בר אחר.

נכון שהרחוב הישראלי נתן את כל הסיבות, כמו אמא שלא רוצה שאתחתן וסטיות למיניהן. בהתחלה עוד הייתי מת־עצבן, עד שתפסתי שזה חלק מהסיפור, עד שאריק לביא — ידידי הטוב — אמר לי פעם: לא חשוב מה כותבים, רק ש־יאייתו את שימך נכון. אבל עד שהתרגלתי

יהורם יענת עצמון בסרט „כביש ללא מוצא"

„לפני כל הופעה אני היסטרי..."

לכלל הזה, זה עלה לי בבריאות.

נכון, הבנתי שאם הרחוב דש בי, אז אני נושא מעניין. ואם הרחוב יפסיק לדרוש בי, אז אני לא מעניין.

אני עדיין מעניין. וזה המתוק שאפשר לקחת מהעז.

● אמא שלך, היו המון שמו־עות עליה. מהו הסיפור האמיתי?

מה אני יכול לעשות שלא מקבלים את הוורסיה הבריאה, אלא תמיד מחפשים את המעוות? זה לא רק אמא שלי, זה כמעט כל דבר שאני עושה. אני הלכתי לבקר בבית־לווינשטיין וראו אותי יוצא משם, האפשרות שכולם אימצו לעצמם היתה שאשתי צמח. היו עיתונאים שציל־צלו ולא היו מוכנים לקבל את שבועתי שאורנה בסדר. הם רצו לבוא הביתה ו־לראות בעצמם שהיא לא צמח.

● איך נודע לך על השמועה שאורנה הפכה צמח?

לא יודע. פיתאום כולם התעניינו בש־לומה של אשתי. זה הגיע לממדים שאי־אפשר לתאר. יום אחד צילצל ידיד ושאל אם אני צריך עזרה. הוא אמר שראו אותי יוצא מבית לווינשטיין בוכה. שאלתי מי ראה, והוא אמר: גיסתי אחות בבית־החולים. החלטתי לתפוס פעם אחת ולתמיד את החוט המוליך אל השמועות, צילצלתי לאותה אחות ושאלתי אותה אם אמנם ראתה אותי, היא אמרה: לא, אבל סיפרו לי.

השמועות הן חלק מהחיים שלי. אני זוכר את השמועות שהיו עלינו בשלישית גשר הירקון. אמרו ששלושתנו מתרוממים. מי שלא מכיר את שני הקולגים שלי מאותה תקופה צריך להיות או עיוור או אני לא יודע מה. אני על עצמי לא מדבר. אני יכול להעיד על מישהו אחר, אבל על עצמי זה כמו ההוא שהביא תעודה שהוא לא פסיכי.

● נחזור לאמא שלך.

כן, אמא שלי. הרחוב לא מקבל את הת־שובה היחידה הבריאה, שאמא שלי היא אשה אצילה מהדור הישן, שכבר לא נש־ארו כאלה אנשים, והגישה שלנו — של אחי ושלי — היא של איזשהו שריד לבית פטריארכלי. עד שלא עזבנו את השכונה בבית־הכרם עמד בראש השולחן כיסא ריק, כדי שנחוש את המועקה של חסרון האב, שנפטר.

קשה להסביר מה זה מישפחה מהסוג הזה. אני הייתי חושב פעמיים לפני ש־הייתי מדבר עם אבי, הייתי מנסח את הטקסט פעמיים בראש, כדי שזה ישמע מנומס ובעברית נכונה.

אמא שלי היא אשה שכל דרך־התנה־גותה היא מהדור הישן, ואנחנו מתנהגים איתה בהתאם. אז אנשים לא יכולים לומר שהוא פשוט מכבד את אמו, כי זה לא יכול להיות. פה יש משהו, יש פה איזו סטייה. זה מזמן לא מזיז לי.

● אבל זה הזיז לך?

כן בטח, פעם. אבל עם השנים זה כהה וכעת לא איכפת לי.

● ולאמא שלך?

היה לה היתרון של ראיה מגבוה את הסיפור אפילו במין הומור. כי אמא שלי היא לא חלק מהמישחק. לה דרך־ההתנ־הגות שלי ושל אחי מאוד־מאוד ברורה. פה ושם, כשזה הגיע אליה לעיתים ב־גסות, היא נפגעה. אמא שלי לא השתנתה. גם אני הייתי פעם כזה, אני השתניתי. למדתי בבית־הספר את אלתרמן, ובכל פעם שהקאמרי היה מגיע לאדיסון להציג

> **צריך להיות או מופרע או מזוכיסט כדי להשתתף בסרט זר, שצועק החוצה שאנחנו לא בסדר**

את אלתרמן, הייתי לובש בגד לבן והולך. את חנה מרון ממש הערצתי. עד היום אני תחת הרושם ההוא. כיום אני משחק איתה בסידרה בטלוויזיה, ואני עומד מולה כשחקן, ולא יכול להשתחרר מהזיכרון שכילד הערצתי אותה.

כשירדתי לתל־אביב, חטפתי הלם, כי ב־כסית פיתאום ראיתי שותים קוניאק ואורי זוהר ליטף בחורה בעכוז. הייתי פשוט המום, לא הבנתי איך זה יכול להיות. ראיתי את אלתרמן, עמדתי מולו. אני באתי ממקום אחר!

עד השביעית, כשבחורה היתה מסתכלת עליי, הייתי מוריד עיניים. אחר כך, ב־להקת הנח"ל היינו עולים למשאית, יוש־בים צפוף עם הבנות. זוהר אוריין קראה לתובל פטר ולי „העצובים מירושלים". לא היינו עצובים, היינו המומים, לא ידענו מה קורה לנו בכלל. פיתאום ראיתי שניים מתחבקים בחושך במשאית. הייתי חייב ל־השתלב בעניין ולהיות חלק ממנו. אך ב־תוכי פנימה מעולם לא השתלבתי ולעולם לא אשתלב.

● אמא כזאת, כמו שתיארת, מטבע הדברים, מתערבת בחיי בנה. כך שהשמועות לא היו כולן מצוצות מהאצבע.

כן, נכון. אני לא מתעלם מזה.

● איך מתמודדים עם זה?

בכבוד.

● היית רוצה שילדיך יכבדו אותך כמו שאתה מכבד את אמך?

אני משתדל שזה יהיה כך, אבל יש פיחות שהסביבה מכתיבה. בני לא מת־ייחס אליי כמו שאני התייחסתי לאבי. רק אתמול הוא אמר לי: „אל תגיד לי מה לעשות, אני לא שואל אותך!" וחשבתי זה משהו שאפילו בחלומות הכי־סוערים שלי לא הייתי יכול להגיד לאבי. אבל את המעט שעוד אפשר להציל, אני מנסה.

● נחזור לנישואיך עם אורנה. הנישואין היו מלווים בסקנדאל גדול.

כן, היה חסר חודש אחד כדי שהיא תהיה בגיל שבו מותר להינשא. כל הסיפור הוא, איך להגיד... זה נשמע כמו סרט של יום שישי בערב, אבל ככה זה היה. הייתי בחתונה ושם ישבה העלמה לבית גולדפראב. היתה יכולה להיות בת 12

(המשך בעמוד 78)

אנשים

מי נתן תעודת יושר לאבא אבן ומדוע אסור למנחם סבידור לפטר את מזכיר הכנסת

■ ביום שבו נפגש **שי־מעון פרס** עם **מכס פרנקל**, מעורכי ניו־יורק־טיימס, פגש **אבא אבן** בכתב ניוזוויק ב־ישראל, **מילן קוביק**. שני הראיונות נערכו במיזנון ה־כנסת, ואבן ענה לשאלה ש־אחר־כך התגלתה כבעלת חשי־בות מרכזית. לדבריו, אל לה לארצות הברית לנקוט צעדי ענישה נגד ישראל, אלא להס־תפק בפנייה לדעת־הקהל. ב־מערך טענו שהראיון שפורסם בשבועון הוא תעודת היושר של הח״כ ולכן הוא לא צריך להתגונן בפני האשמות הליכוד.

■ מעבר לים שמע **מאיר פעיל** על כוונת **מנחם סבי־דור** לפטר את מזכיר הכנסת, **נתנאל לורך**. פעיל, הנמצא לצורכי לימודים בניו־יורק הח־ליט להגיב ושלח ליושב־ראש הכנסת מיכתב: „נדהמתי למי־קרא הידיעה כי אתה מנסה לכ־פות על מזכיר הכנסת לורך להתפטר. איני מבין מה פסול מצאת בנתנאל לורך, שהיה איש שמאל ושירת את שילטון ה־מערך בנאמנות. גם אם עשה זאת מתוך הזדהות מיפלגתית, הרי זה יותר מחמש שנים הוא מוכיח את ממלכתיותו בשרתו במסירות רבה גם את שילטון הליכוד. גם אני שמעתי, כי בנו של לורך הוא אחד מיועצי סיעת המערך. אך בכך אין ניגוד אינ־טרסים ממשי, שהרי לא נדרוש את ראשו של שגרירינו באר־צות־הברית, **משה ארנס**, בגלל בנו השייך לאירגון מצ־פן. אני מוצא לנכון גם להזכיר לך את התקופה ששירתנו יחד. בראשית שנות ה־50, במטה ה־כללי של צה״ל — לורך. אתה ואנוכי. אני פונה אליך בהרג־שת קולגיאליות ממלכתית ש־לא תיתן את ידך לעריפת רא־שים במנגנון עובדי הציבור של הכנסת, ולוא רק כדי שלא תי־מנה עם אגודת המטהרים.״

ישראל גלילי בא לישיבת מרכז מיפלגת העבו־דה כשהוא שעון על מקל. גלילי בן ה־72, שר־לשעבר בממשלות המערך, היה מאושפז זמן רב בבית־חולים. הוא שוחרר וחזר במרץ לפעילות פוליטית. גלילי ניהל, מחוץ לאולם „בית־ארלוזורוב״, ויכוחים פוליטיים ערים.

■ הפרופסור לפילוסופיה, **אסא כשר**, התיר לתלמידיו להטיל ספק בכל, אך לא בעת ובעונה אחת. הרצאה של תל־מידי שנה א׳ באוניברסיטת תל־אביב, בקורס מבוא שיטתי ל־פילוסופיה, ניתנה ביום ההת־ייחדות עם הרוגי צור. כשר העיר בציניות, כדוגמה להטלת ספק: „פעם הייתי אומר שה־תיקרה הזאת לא יכולה ליפול, והיום...״

■ בתחילת ההרצאה הוא אמר שבעבר הוא נהג לשלוח את תלמידיו למוסיאון כדי ש־יראו תמונת פורטרט של פי־לוסוף. „רציתי להראות שה־ציור אינו מדוייק. הפילוסוף שם שמן, מזוקן עם מבט מצו־עף והראש נוטה ימינה. אני לא שמן, לא מזוקן, ואתם כולכם יודעים שאני לא שייך לימין. ו־בקשר למבט המצועף, מה אני יכול לומר לכם?״

יוסף אלמוגי ראש־עיריית חיפה לשעבר, מתרכז בישיבת מרכז מיפלגת העבודה ומנ־סה לא להירדם. אלמוגי בן ה־73, שר ויושב־ראש הסוכנות היהו־דית לשעבר, חזר לאחרונה לפעילות מיפלגתית בחיפה עירו.

■ סגן ראש־הממשלה, **דב שילנסקי**, לא שבע נחת ממר־איינו. הוא הוזמן לראיון עם **דויד** („דודי״) **מרגלית**, ב־תוכנית הרדיו הטור השבועי. שילנסקי היה בטוח שיישאל רק על בעיות ירידה, שעליהן הוא מופקד במיסגרת תפקידו. כאשר נשאל שאלות אחרות, זעם: „חמש שנים אני ח״כ ואתה לא הזמנת אותי לראיון. ועכשיו, כשאתה מזמין אותי, אתה מת־עסק איתי עם אינטריגות. כל הראיון הזה אינו לרוחי.״ גם דבריו אלה שודרו.

■ במהלך חקירתו של **רחמים** („גומדי״) **אהרוני**, השתמש התובע, **אהרון שדר**, במילה לועזית. „אני לא מבין את המילה. אני לא גמרתי את אוניברסיטת בר־אילן,״ השיב גומדי. ענה לו שדר: „אני יו־דע. אתה גמרת את בר־בקר.״

■ עובדים בטלוויזיה מת־לוצצים שבאחרונה נוספה סיבה חדשה להתגעגע לתקופת כהו־נתו של **יצחק ליבני**, המנ־כ״ל־לשעבר של רשות־השידור. בין ההחלטות שקיבל ליבני היתה אחת, שמנעה הפקת אופ־רות־סבון ותוכניות־מתח ישר־אליות. הוא הציע ששני סוגי סרטים אלה ימשיכו להיות מ־יובאים. בטלוויזיה אומרים ש־אחרי הפקת־הנפל אחרי הציל־צול, יחזור המנכ״ל הנוכחי, **יוסף** („טומי״) **לפיד** להחלטת קודמו.

חיים בורבה נהגו של שימעון פרס, משחק שש־בש עם יצחק גלמט, נהגו של אבא אבן. השניים המתינו לשני הח״כים מחוץ לבית־ארלוזורוב, שם נערכה ישיבת מרכז מיפלגת העבודה שנמשכה מיספר שעות. תוצאת סידרת המישחקים ביניהם הסתיימה בתיקו.

■ מסיבת יום־ההולדת ה־27 של שחקן תיאטרון חיפה **מאיר סוויסה**, היתה בסימן של עירוב עדות. המסיבה נער־כה בביתם של **עמוס ואלים מרוז**. הבעל הוא רכז־ההפ־קות של התיאטרון ואשתו היא סוחרת בריהוט עתיק. בסלון ב־סיגנון לואי ה־14, הוגש אוכל מרוקאי, רקדו ריקודים יווניים וסוויסה שר שירי־עם אמריק־איים. אחר־כך, על־פי בקשה מיוחדת של השחקנית **רות סגל**, הוא שר שירי־עם פולנ־יים ורוסיים.

■ תומך דתי למחזה נפש יהודי של **יהושע סובול** הוא הסופר **חיים באר**. להצגת ה־מחזה בירושלים הוא בא עם בתו בת ה־15. כשנשאל אם אין זה חילול השם, ענה: „אין בהצגה חילול השם יותר ממה שנעשה בריש־גלי על־ידי החר־גים הדתיים.״

■ מחזה מקורי, עקידה, שיועלה בקרוב על בימת תי־אטרון חיפה, עוסק במיפגש הורים בבית־קברות צבאי. כתב את המחזה **עירא דביר**, בוגר אוניברסיטת תל־אביב בפילו־סופיה, קולנוע ותיאטרון. הוא קרוב לנושא כי אחיו, **נועם** נהרג במילחמת יום־הכיפורים.

■ חופשה שנתית פעילה בילתה בחו״ל הכתבת הרפואית של ידיעות אחרונות, **דבורה נמיר**. ראשית, היא התבקשה להרצות בלונדון לפני מאות רופאים על פעילות חיל־הרפו־אה והמערך הרפואי בישראל בעזרה ההומניטרית שהוגשה ל־לבנונים בזמן המילחמה. רופ־אים, שהציגו עצמם כיהודים, דרשו לקבל מידע נוסף על מי־ספר הנפגעים נפשית מקרב חיי־לי צה״ל, שהיה הגבוה ביותר מכל שאר המילחמות. אחר־כך כאשר הגיעה לבוסטון למסיבה פרטית, נכח בה גם נשיאה ל־שעבר של ארצות־הברית, **ג׳־ראלד פורד**. נמיר שכחה את חופשתה ורואיינה אותו אחרי המסיבה.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

דויד לוי מקבל מפתח העיר מעלה־אדומים

אנשים

■ המחזה שזכה בפרס הר שלישי בפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו היה ואקום. בפירסומים נאמר שכתב, הפיק וביים את המחזה ט' ר'. ראשי התיבות הם של **טל רובינשטיין**, בתו של ח"כ שינוי **אמנון רובינשטיין**, תלמידת החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב.

■ ל**שמואל גורטלר**, עוזרו הפרלמנטרי של ח"כ מפ"ם, **אימרי רון**, יש זמן לספר בדיחות. „מהו ההבדל בין אהבה והרפס? אהבה אינה לעד."

■ מה חשיבותו של כרטיס־ביקור למדו ח"כ הליברלים, **יצחק זייגר**, ואיש יחסי־הציבור **אבינועם הדס** (הנדלסמן). השניים נפגשו בכנסת והדס הציע לח"כ את שירותיו. הם החליטו לקיים פגישה נוספת במישרדו של הדס בתל־אביב. זייגר לא הגיע לפגישה היעודה בשעה 5 אחר־הצהריים. ב־8 בערב הוא התקשר, התנצל והסביר שהוא היה בדרכו מביתו שבסביון למישרד שברחוב בן־יהודה בתל־אביב. בדרך הוא ראה ילדים שנפגעו בתאונת־דרכים, ולקח אותם לבית החולים על־שם שיבא בתל־השומר. בדרכו בחזרה לתל־אביב הבחין שכרטיס הביקור שהיה מונח על המושב הקידמי נעלם. אחרי שכבר הגיע לרחוב בן־יהודה הוא חזר לביתו, חיפש בעזרת חבר משותף את מיספר הטלפון של הדס וטילפן כדי להתנצל, ולקבוע פגישה חדשה. הדס, שהתמנה בינתיים ליועצו לענייני־תיקשורת של זייגר, קיבל בשבוע שעבר טלפון מפתיע. אשה טילפנה אליו כדי להודות לו על שהעביר את ילדיה לבית־החולים. „אני לא העברתי שום ילד לבית־חולים," אמר לה הדס. „אבל הבן שלי שנפצע, התבייש לשאול אותך לשמך. על הכיסא באוטו הוא מצא כרטיס ביקור שלך, ועכשיו אני מתקשרת איתך כדי להודות לך."

■ הכתב המוניציפלי של הארץ, **אילן שחורי**, העיר ש„**אברהם תורגמן**, מפקד מישטרת מחוז תל־אביב, יצא לחופש בתקופה ש**שלמה** („צ'יצ'") **להט** נעדר מהארץ." ענה לו דובר־העיריה, **רוני רימון**: „תורגמן לא יצא לחופש אלא לחופשה, כי לחופש יוצאים אסירים."

■ כאשר יצא רימון ממישרדו, הוא מצא על החלון הקידמי של מכוניתו פתק בזו הלשון: „עיתונאי נדרש לזהירות־יתר. השארת חלון פתוח במכונית יכולה להיות טעות גורלית, ולפני מסע הבחירות, אנא אל תעשה טעויות." על הפתק **אליעזר פולג**, עוזר ראש־העיריה.

■ מפקד גלי צה"ל, **רון בן־ישי**, הוא בעל נסיון רדיופוני כושל מגיל צעיר. כשהיה בן 8 הוא הוזמן להופיע בתסכית מתח לילדים ברדיו, בשם מוטי קטוטי. האב בתסכית היה **שלמה בר־שביט** והדו־

בני שליטא ח"כ ליברלים, בא באיחור לעצרת־זיכרון שנערכה לסגן־שר־התחבורה דויד שיפמן. כאשר ירד לשורות הראשונות המלאות של האולם במוסיאון תל־אביב, היה מקום ריק אחד סמוך לקבוצת קציני־מישטרה, שישבה במרכז השורה. הוא העדיף שלא לשבת לידם ומצא לבסוף מקום ליד שר־המישפטים, משה ניסים, בשורה הראשונה בצד.

אריק שרון עלה בדרום

וישקע בצפון ואיזה

תידרוך מקבל דובר

עיריית תל־אביב

היה אלימלך רם. השניים הי־שמיעו קולות מוזרים, ובן־ישי צחק לאורך כל החזרות, ונמצא לא מתאים לתפקיד. כשסיפר על כך בן־ישי בערב ראיונות, ישב באולם המרואיין הבא, בר־שביס. הוא פרץ בצחוק ו־הדביק בו בשנית את מפקד התחנה הצבאית.

■ **ארנון יקותיאלי,** עוזרם הפרלמנטרי של **אבא אבן ויוסי שריד,** הפך ל־מו"ל. הוא יוציא לאור ספר על ההכנה לבחינות הפסיכומטריות הנערכות במוסדות שונים. בש־נה החולפת הוא אירגן, בזחד עם שני חברים אחרים, קורס ראשון שבו השתתפו 1400 איש, ורבים מהם התקבלו למקום ש־בו רצו, בעיקבות ההכנה ה־מוקדמת. 12 מתוך 100 סטודנ־טים למישפטים שנה א' באוני־ברסיטה העברית עברו אצלו את הקורס. יקותיאלי החליט להוציא את הבחינות בספר. כדי

ערבית יהיה הפרופסור **אפרים טובגורניק,** שראה עצמו מו־עמד מתאים מטעם המערך ל־התמודד על ראשות עיריית תל־אביב. טובגורניק הוא מר־צה בחוג למדעי־המדינה, ומו־מחה למינהל ציבורי, ויועץ ל־חברות.

■ הזמר **איתן מסורי** יצא מאולפני הטלוויזיה, שם השתתף בתוכנית ערב חדש, נכנס למכוניתו ומייד קפץ מ־מנה בבהלה והחל לצעוק: „ת־צילו אותי ממנה!" סולן להקת־הליווי שלו, **יעקב פשה,** הת־קרב למכונית וגילה שחתול התחבא מתחת למושב הנהג. „חתלתולות המין רודפות או־תך עד לכאן," אמר לו פשה, ו־הוציא משם את החתול.

■ התסריטאי והבימאי של הסרט הישראלי החדש הפנימ־יה, מכירים את הנושא מקרוב. **יצחק גינסבורג ויעוד דב־גלאי** סיפר נציב בתי־הסוהר, **מרדכי ורטהיימר,** על מימ־די האנפלבתיות של האסירים. לדבריו ערכו סקר בו התגלה שרק 1.4 אחוז מהאסירים ב־בתי־הכלא בארץ הם בעלי הש־כלה של מעל לשבע שנות ליי־מוד. ורטהיימר טען, שיחסו הרע של המימסד לנציבות נו־בע מכך, ששירות בתי־הסוהר הוא הילד המפגר של המישפ־חה, שאותו מנסים להסתיר.

■ רק פתח **יעקב אגמון** את המרתף העליון שלו בקומה השניה בבית ליסין, וכבר מת־נים במקום עוד מרתף — ה־פעם של ממש. במרתף הבניין נמצא ארכיון תנועת־העבודה, שעובר למקום אחר. כאשר יו־שלם הפינוי תיפתח שם סדנת תיאטרון רחבת־ידיים.

■ יושב־ראש המרכז ל־תרבות וחינוך בוועד הפועל של ההסתדרות **נחום פסה** קורא למרתף העליון המרתף האדום, לא משום שהמקום שייך להס־תדרות, אלא משום שקירותיו וציודו כולם על טהרת האדום.

אבי מוגרבי בן למישפחת בעלי בתי־קולנוע, מפגין מול מישרד־הביטחון. אבי, חבר קבוצת „יש גבול", קרא לשיחרור אנשי־מילואים שנעצרו על סירובם לשרת בלבנון, וליציאה מהירה של צה"ל משם. בין המפגינים היתה רחל צלניק־אברמוביץ, אשתו של עיתונאי „מעריב" אמנון אברמוביץ. מוגרבי הוא בוגר החוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב.

פסוקי השבוע

● **העיתונאי יואב קרני:** „האם אנחנו יודעים ל־אשורה את הסיבה לפיצוץ ב־צור? שאל כתב הטלוויזיה את שר־הביטחון. לא, ענתה הסי־בה ועלתה על המסוק בדרך לאסיפה מיפלגתית."

● **ח"כ אגודת ישראל אברהם שפירא:** „הציונים האמיתיים הם אלה האמונים על תורה ומיצוות ומתפללים שלוש פעמים ביום ,ותחזנה עינינו בשובך לציון ברחמים'."

● **נציג העבודה בהס־תדרות הציונית אורי גור־דון:** „אני מעדיף מיליון אנ־שי גוש־אמונים כאן מאשר מי־ליון סוציאליסטים בניו־יורק."

● **הפרופסור ישעיהו ליבוביץ':** „למדינת ישראל של עכשיו יש אינטרסים אח־רים לגמרי מאשר האינטרסים של העם היהודי. יש לה אינט־רסים של השתלטות כאן, על המרחב הזה, ולא בעיות של ה־עם היהודי."

● **הנ"ל:** „מפא"י היתה תמיד מיפלגה נאציונאל־סוציא־ליסטית."

● **המחזאי יהושע סו־בול,** בסורו בחותם: אם כך הם בונים בית של שבע קו־מות, תארו לכם איזה אסון יקרה לנו, אם ניתן להם לבנות בית לאומי."

● **הנ"ל:** „מה ההבדל בין השמש לאריק (שרון)? השמש עולה במיזרח ושוקעת במערב. ואריק עלה בדרום וישקע בצ־פון."

● **הנ"ל:** „אחרי עדותו בוועדה הגיע הזמן להעלות את רב־סרן סאד חדאד לדרג א־לוף מישנה. למה? זאת הדרגה שממנה מתחילים לא לזכור, לא לראות ולא לשמוע."

● **ח"כ חרות מאיר שיטרית:** „אם הוויכוח יהיה שיקום שכונות או התנחלויות, שיקום שכונות קודם."

● **העיתונאי אמנון אברמוביץ':** „השר יצחק מודעי הוא כמו מדבקה זוהרת. להיראות כדי לחיות."

● **מנהיג הליברלים לשעבר, אלימלך רימלט:** „שרי הליברלים פועלים ממש כאילו היו חברים בתנועת החי־רות."

● **הנ"ל:** „יוזמה חופשית וכלכלה פתוחה הם מושגים ה־צוברים אבק על אחד המדפים בסיפרית המיפלגה הליברלית."

● **מפקד מישמר הג־בול, ניצב צבי בר:** „אני לא צריך להגיד לאנשים שלי שאני נושא את הדגל שלהם. הם צריכים להרגיש, שכאשר אני עובר במיסדרון, עובר ב־דגל."

יהודית היבנר סמנכ"ל מישרד־הפנים, משוחחת עם ציביה כהן, עורכת ירחון „נע־מת". השתיים נפגשו בדיון על מקומן של הנשים בתפקידי ניהול בכירים. היבנר, שהיתה בין הראשונות שבאו לאירוע, היא האשה הבכירה ביותר בשירות המדינה. אין מלבדה סמנכ"לים נשים.

אילן אלדד במאי הסרט „המגילה" של איציק מנגר, לא היה צריך לחפש באתר הצילומים כיסא פנוי. אלדר, שבא לאתר הצילומים בנווה־צדק, מצא את שמו מתנוסס על אחד הכיסאות. הוא ניגש אליו והניח את חפציו.

להקל על המעוניינים ללמוד את השיטה.

■ יקותיאלי, שהוא מתמ־חה למישפטים אושפז ביחידה לטיפול נמרץ בבית־החולים ביקור חולים בירושלים. שריד בא לבקרו, ואחות שראתה את הח"כ אמרה לו: „אתה מוכר לי. אתה בוודאי שכבת כאן ב־התקף לפני חצי שנה."

■ שותפו של הקבלן **יע־קב אדלר** בבנייה בגדה המ־

גון הם בוגרי הפנימיה הדסים גם אחרי סיום לימודיהם, בהפ־רש של שנה, לא נפרדו דרכי־הם. גינסבורג הוא רעיונר ב־מישרד־פירסום, ובעל טור אי־שי במוסף־הצעירים של ידיעות אחרונות, ויעוד, שביים כבר ש־ני סרטים — קשר הדבש ולא לשידור, עובד בעיתון כעורך־לילה. הפגישות הולידו זיכרונות משותפים ואחר־כך רעיון טוב לסרט, שבקרוב יתחילו בצילו־מיו.

■ בראיון לעיתונאי **יגאל**

אצבע אלוהים?

מזל שאינני דתי.

אילו הייתי דתי, היה האסון בצור מחריד אותי עד למעמקי נפשי.

ולא רק בשל אובדן החיים. אינך צריך להיות דתי כדי לחוש בטראגדיה הנוראה שפקדה 75 בתים בישראל.

אלא בשל החשש הנורא שמא ה׳ צבאות, אל נוקם ונוטר, היכה בנו.

צאו וראו —

בניין לתיפארת בן שבע קומות, שעמד לתלפיות, קרס תחתיו לפתע.

שום סיבה סיבעית אינה נראית לעין.

אף אחד מן הבניינים המפוארים שעמדו מסביב לא התמוטט, וגם לא נפגע, ולוא פגיעה קטנה ביותר. אף שימשה אחת לא נשברה בהם, שום בקע לא נתגלה בקירותיהם.

רק הבניין האחד הזה, ובו המימשל הצבאי הישראלי, סמל נוכחות ישראל בלבנון, קרס תחתיו.

מדוע ?

מובן שלא היתה זאת פעולה של מחבלים. בוודאי שלא. זה לא יכול היה לחיות, שהרי הרסנו את תשתית המחבלים בלבנון, ותשקוט הארץ 40 שנה.

הסיפור הזה על הגאז שדלף הוא עורבא פרח. פתי יאמין. סיבה אחרת ? יש סיפורים של סבתא. אך אין הוכחות של ממש.

לא. ביום בהיר אחד, לפתע פיתאום, ללא כל סיבה ארצית, קרס תחתית בית אחד בצור, והוא דווקא הבית שבו שכן המושל הישראלי.

כאילו פערה האדמה את פיה. כאילו חזר מישהו על פרשת קורח.

אילו הייתי דתי, הייתי חושש שמא אלוהים זועם עלינו. על כי פגענו בנשים ובילדים. על כי הפגזנו והפצצנו. והוא בחר בעונש שיזכיר לכל את החטא עצמו. בביירות המערבית עמד בית בן שבע קומות, ובאחד מימי ההפצצות קרס תחתיו על מאות יושביו, גברים, נשים וילדים. והעולם כולו דיבר ברטט על „פצצת הוואקואום” הישראלית הסודית ושאר נסים ונפלאות מסוג זה.

אך אם אלוהים רצה להעניש אותנו, בדוע פגע דווקא ב־75 צעירים ישראליים אלה, ובעשרה פלסטינים שהיו כלואים במקום ?

חוששני שגם לכך יש תקדימים. כאשר נתקף א׳ צבאות בזעם, לא חס בדרך כלל על חפים־מפשע. אבות אכלו בוסר, ושיני בנים קהו.

כן, מזל שאינני דתי. אינני מאמין באצבע־אלוהים, היורדת ומועכת בניין מפואר כאילו היה פישפש שסרח.

אך אם זה לא היה אלוהים, מי זה היה ?

שערוריית השבוע

„אין לנו שערוריה לשבוע הבא,” אמר ח״כ אודי, והשקיף סביבו. „הכל יבש. יש למישהו רעיון חדש ?”

ח״כ אודי וח״כ יוסי וח״כ בני וח״כ רוני וח״כ שבח וח״כ מיכה וח״כ משה ישבו, כמו בכל יום ב׳ בשבוע בצהריים, בחדר הנסתר שמאחורי אולם המליאה. זהו חדר שאין כניסה אליו אלא לח״כים, והוא נקרא „חדר העישון”. שום עיתונאי לא חדר לשם מעולם. שם, ולא במיזנון הרועש, נעשית ההיסטוריה הפרלמנטרית האמיתית.

„אני חשבתי על משהו,” אמר ח״כ רוני בהיסוס־מה. „אני אפרסם שיוסי נפגש בחשאי עם יאסר ערפאת. יוסי יכחיש ויתבע מן היועץ המישפטי לתבוע אותי לדין. אני אודיע שאני מוותר על החסינות ואפנה לראש השב״כ. שבח ישלח מחאה לראש־הממשלה, אודי יגיש הצעה דחופה לסדר־היום...”

„לא הולך !” שיסע אותו ח״כ יוסי. „אבל יש לי רעיון אחר. אני אגלה שאודי הוא שכיר העולם התחתון, ושהיה המקשר בין רחמים וטוביה. אודי ישלח מיברק לשר־המישפטים, משה יגיש הצעת אי־אמון, רוני יקיים מסיבת־עיתונאים, שבח...”

ח״כ רוני

„לא בא בחשבון !” התרתח ח״כ אודי. „יש לי רעיון יותר טוב. אני אגלה שהסי־איי־אי הפקיד שני מיליון דולאר בחשבון סודי על־שם שימעון פרס בשווייץ. משה ידרוש ועדת־חקירה ממלכתית. רוני יגיש קובלנה פליליות. שבח יפנה לנשיא שווייץ. רוני יטוס לוושינגטון. יוסי...”

„לא !” קרא ח״כ שבח. „כל הרעיונות האלה שווים ל———. את כל זה כבר עשינו בכל מיני מהדורות. דרוש משהו חדש לגמרי, משהו עסיסי, שיהיה טוב לעיתונים ולטלוויזיה. למשל: אני אגלה שהקג״ב שכר את בגין בשעה שהיה במחנה־הריכוז הסובייטי, ושלח אותו...”

ח״כ רוני הלם באגרופו בשלוחן השיש. „יש לי !” צעק. „השבוע בא לארץ איזשהו יהודון מהניו יורק טיימס, כאורח מישרד־החוץ. אני אגניב לו ידיעה שראשי המערך מציעים לאמריקאים לקצץ את הסיוע לישראל. הוא יפרסם את זה כמו כלום. אני אגנה בזעם. משה יכנס מסיבת־עיתונאים. אודי יגיש הצעה דחופה לסדר־היום. יוסי יגיד שזה מק־קארתיזם. בני ידרוש ועדת־חקירה. שבח ישלח מיברק לנשיא רגן...”

סליחה, טעות בכתובת

אני יודע מדוע רגשו הרוחות במערך ביגלל מאמרו של אותו מכס פרנקל, מעורכי ניו־יורק טיימס, שטען כי מישהו בישראל הציע לאמריקאים לקצץ את הסיוע לישראל.

אורי אבנרי
יומן אישי

פרנקל כתב בפירוש שההצעה באה מפי אחד מראשי האופוזיציה.

מדוע סברו אנשי המערך שזה מצביע לעברם ?

וכי יעלה על דעת מישהו שהמערך הוא אופוזיציה ?

הוא לא דיבר איתי

לא דיברתי עם מכס פרנקל. הוא היה אורח מישרד־החוץ — כלומר, אורח ממשלת־הליכוד — ומישרד־החוץ מגן על אורחיו, שמא יבואו במגע עם מישהו הנושא את חיידקי ההתנגדות האמיתית למדיניות הממשלה. מותר היה לאורח להיפגש עם פרס, רבין, אבן ודומיהם, אך לא עם לוחמים אמיתיים במישטר. איש מישרד־החוץ ליווה את האורח בכל אשר פנה ודאג לכך.

וחבל. שהרי אילו נפגש עימי, היתה כל התעלומה באה על פיתרונה בשלום.

כי אני הייתי אומר לאיש ניו יורק טיימס את אשר אני אומר לכל אדם השואל לדעתי: אין סיכוי להוריד את ממשלת־הליכוד כל עוד מאפשר לה הזרם הכביר של הסיוע האמריקאי לשחד את הבוחר הישראלי ולקיים בארץ כלכלה טפילית.

משלם־המסים האמריקאי הוא המקיים את שילטון־הליכוד בישראל. הוא מתערב יום־יום, ובמישרין, בענייניה הפנימיים של ישראל, על־ידי עירוי מאסיווי של כסף לעורקי הימין הקיצוני, באמצעות ממשלת־הליכוד, בעוד שלמחנה־השלום חסרים האמצעים האלמנטריים לניהול מאבק מדיני.

מכל 100 דולארים אמריקאיים המגיעים לישראל, במסווה של סיוע כלכלי וצבאי למדינה, 99 מגיעים בצורה זו או אחרת לידי הליכוד ואנשי־שלמו. המנגנון הפוליטי המשרת אותו, מכונת־המילחמה המבצעת את מדיניותו, ההתנחלויות והמאפיה הדתית.

שום ממשלה אינה נופלת, כאשר היא יכולה לשחד ציבורים גדולים של הבוחרים, לקנות שותפים קואליציוניים בכסף מלא, לזרוק נתחים שמנים מן השולחן גם לאופוזיציה הנאמנה, ולשרות אווירה כללית של רווחה ושיגשוג.

אם ממשלה זו מובילה את ישראל אל עברי פי פחת של אסון לאומי, כי אז כל סיוע הניתן לה הוא בבחינת פגיעה בישראל וסכנה לביטחונה ולעתידה. אין זו בושה לתבוע את קיצוץ הסיוע הזה, אלא מיצווה. בושה היא להתכחש לכך בצביעות צדקנית.

האופוזיציה שוחרת־החופש בדרום־אפריקה תובעת להחמיר את הסנקציות הבינלאומיות, המוטלות על ממשלת מולדתם. שוחרי־החופש בברית־המועצות תובעים מידידיהם במערב לנתק את המגע עם הכלכלה הסובייטית.

לא הגענו עדיין למצב כזה. אך מי שמאמין בלב שלם כי בגין, שרון ושות׳ מביאים עלינו חורבן־בית־שלישי, אל יירתע מהסקנת המסקנות המתבקשות מקביעה זו. אחרת הוא הופך את עצמו שותף לפשע.

רעל אינדיאני נדיר

איזושהי ועדת ממשלתית פירסמה מודעה ובה ביקשה לשלוח לה תסריטים חדשים, כדי שתוכל להעניק פרסים או משהו כזה.

אז יש לי דווקא.

כלומר, אין זה בדיוק תסריט. אבל זה רעיון לתסריט, מה שנקרא סינופסיס, ומי שרוצה לכתוב את זה יוכל להפוך את זה לתסריט.

אמנם, זה גם לא תסריט חדש כל־כך. חשבתי עליו לראשונה לפני כעשרים שנה, ומדי פעם הפכתי והפכתי בו. אבל בכל זאת.

אז ככה:

איש אחד עומד להשתחרר מבית־החולים לחולי־נפש. לפני צאתו הוא נקרא אל המנהל, וזה בודק אותו בפעם האחרונה, כדי לוודא שנרפא לגמרי.

„אתה כבר לא חושב ששיבעה שרותי־מודיעין זוממים לחסל אותך ?”

„אבל דוקטור, בוודאי שלא !”

„ואיש לא שם רעל במרק שלך ?”

„אני כבר לא משוגע !”

„ובלילה אף אחד לא מנסה להחדיר אדי־רעל לדירה שלך ?”

„חה־חה־חה, בוודאי שלא !”

„אנשים מיסתוריים אינם מנסים לירות בך חצים המרוחים ברעל אינדיאני נדיר ?”

„באמת דוקטור, אמרתי לך שאני בריא !”

„בסדר,” אומר הדוקטור, „אתה משוחרר. שיהיה בהצלחה !”

האיש נוטל את תיק ג׳יימס־בונד השחור שלו, ובו חפציו האישיים, יוצא מבית־החולים, עולה לאוטובוס ועוצם את עיניו באושר.

בתחנה הבאה נכנס לאוטובוס איש זר, הנושא תיק ג׳יימס בונד שחור, ויושב לידו. בהגיע גיבור־הסרט לתחנתו, הוא נוטל את התיק שלו ויורד מהאוטובוס. אבל זהו התיק הלא־נכון.

מאותו הרגע מנסים שיבעה שרותי־מודיעין זרים — הסי־איי־אי, הקג״ב, הבונדסנאכריכטנדינסט, הסד״ק, המוסד, המוחאבאראת ומישרד־התברואה של האיטי — לחסל אותו. מכניסים רעל למרק שלו. מחדירים אדי־רעל לדירתו בלילה. יורים בו חיצים המרוחים ברעל אינדיאני נדיר.

האיש נאחז בפאניקה. הוא רץ למישטרה, אך השוטרים, המכירים אותו, זורקים אותו החוצה. „לך תחזור לבית־המשוגעים !” צוחקים לו. ואכן, בשארית כוחותיו, אחרי מירדף דראמתי בנגמ״שים גנובים, הוא מגיע שוב אל בית־החולים ונכלא בתאו הישן...

סיפרתי על התסריט הזה לידיד, והוא אמר לי: „אין לך מה לשלוח. הוועדה תחשוב שזוהי סאטירה על מדינת־ישראל.”

אז אני מצהיר חגיגית: לא התכוונתי. בהחלט לא. מה פתאום ?

איפה אתה, פאפו

„הטרוריסט של היום הוא ראש־הממשלה של מחר.”

לא הייתי מאמין שמישהו יעז להגיד את זה בטלוויזיה הישראלית, בנובמבר 1982. מישהו שאינו פוחד מפני אהרון פאפו, ולא מפני הגברת (מה שמה ?) מירון, והוועד המנהל והמליאה, והיו״ר והמנכ״ל, והשוחט והמשגיח.

אבל שמעתי את זה במו אוזני. בחיי.

וכולנו הבינונו מייד למי זה מתכוון.

אמנם, ההשוואה היתה טובה. העמידו פנים כאילו מדובר על בריטניה בשנת 1932. הדביקו את זה לאיזו סידרה על חייו של וינסטון צ׳רצ׳יל בשנים שבהן גלה למידבר הפוליטי, בין שתי מילחמות־העולם.

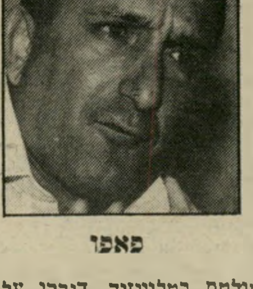

פאפו

מישהו טען שם שצריכים להסתלק מהודו, לפני שטובעים בבוץ. וצ׳רצ׳יל אמר: לא, אי־אפשר לצאת. אם נצא, המוסלמים ישחטו את הלא־מוסלמים, והלא־מוסלמים את המוסלמים. אנחנו צריכים להישאר שם כדי להפריד בין העדות. וביכלל, אי־אפשר לנהל משא־ומתן עם טרוריסטים.

זה היה די שקוף. כל אחד הבין שזהו עוד טריק של המאפיה השמאלנית, השולטת בטלוויזיה. דיברו על הודו, והתכוונו ללבנון. דיברו על גאנדי, והתכוונו לערפאת.

ונשאלת השאלה: איך מתרחשת שערוריה כזאת בטלוויזיה שלנו ?

איפה פאפו ?

"אדם ניכר
בכוסו, בכיסו
ובכרטיסו"
• מדברי מוזג בפאב
VISA
GOOD THRU LAST DAY OF ▸ 08/83 VISA
10-999-1234/56
AMI TAMIR
יש לך ויזה - הרווחת!
ויזה יותר טוב מכסף. ויזה-כרטיס האשראי של קבוצות בנק לאומי בנק דיסקונט

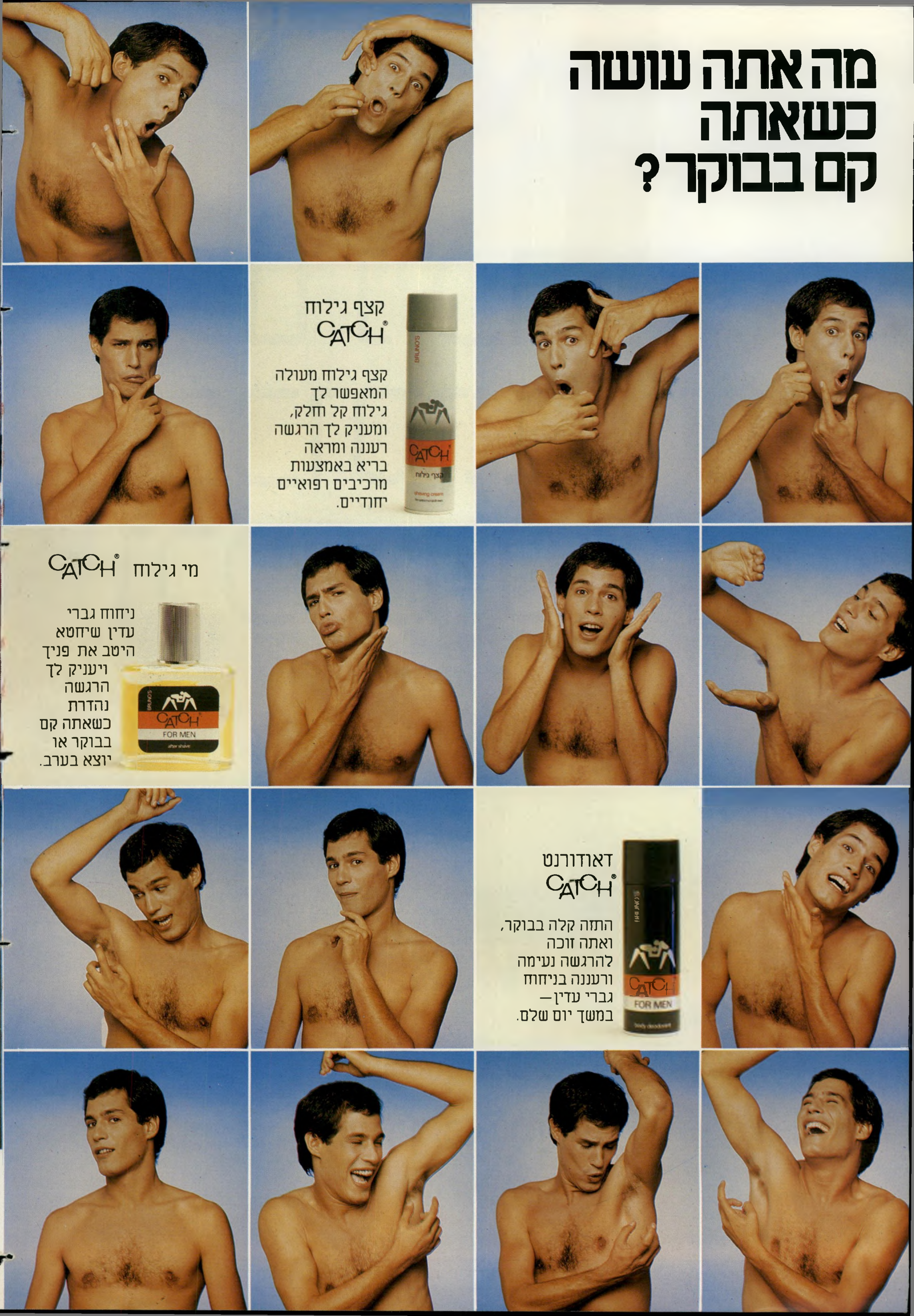
מה אתה עושה
כשאתה
קם בבוקר?
קצף גילוח
CATCH®
קצף גילוח מעולה המאפשר לך גילוח קל וחלק, ומעניק לך הרגשה רעננה ומראה בריא באמצעות מרכיבים רפואיים יחודיים.
BRUNO'S
CATCH
קצף גילוח
shaving cream
מי גילוח CATCH®
ניחוח גברי עדין שיחטא היטב את פניך ויעניק לך הרגשה נהדרת כשאתה קם בבוקר או יוצא בערב.
BRUNO'S
CATCH
FOR MEN
after shave
דאודורנט
CATCH®
התזה קלה בבוקר, ואתה זוכה להרגשה נעימה ורעננה בניחוח גברי עדין — במשך יום שלם.
CATCH
FOR MEN
body deodorant

מבצע היכרות מיוחד!
קצף־גילוח, מי גילוח ודאודורנט
CATCH,ושי חינם: ספוג - מסז'
לרחצה בריאה ומהנה. כולם בתיק
כלי רחצה שימושי ומהודר בצבע
בז' או בורדו — חינם!
CATCH®
את אותם הדברים אבל עם
קצף גילוח, מי גילוח, דאודורנט.
CATCH FOR MEN
מיוצר בישראל ע"י מפעלי ברונוס קוסמטיקס בע"מ, הוד השרון.

SCOUNDREL לאשה
וגם שי חינם לגבר
כאשר את רוכשת SCOUNDREL לא רק את
נהנית. את מקבלת חינם דיאודורנט
מיד עם הרכישה את הגברי החדש.
CHAZ - בניחוח ישמח לקבל אותו ממך במתנה.
מישהו
לרגעים היפים.
Scoundrel
חדש. משב ניחוח
נועז ונפלא.
בושם, מי קולון מרוכזים, ספריי מי קולון מרוכזים.
REVLON
יעוץ אישי חינם בימים א' ו-ג' בשעות אחה"צ (5.00-3.30) בבית רבלון רח' חובבי ציון 65 ת"א, טל. 282141

הנעדר

התמונה האחרונה

של דויד זילברמן, שצולמה בביתו, כאשר היה המנהל הכללי של מיכרות־הנחושת הגדולים ביותר של צ׳ילה. זילברמן היה סגן־שר בממשלת־איינדה כאשר היה בן 33 שנים.

דויד זילברמן, צ׳יליאני ממוצא יהודי, היה צעיר מאוד כאשר התמנה כסגן־שר לענייני מיכרות בממשלתו של הנשיא המארכסיסט של צ׳ילה, סלבטורה איינדה. הדבר היה ב־1972, וזילברמן היה אז בן 33 בלבד.

אחד המעשים הראשונים של ממשלת איינדה היה הלאמת מכירות־הנחושת. בצפונה של צ׳ילה נמצאים מיכרות־הנחושת הגדולים בעולם, באיזור צ׳וקיקמאסה. במשך עשרות שנים נשלטו המיכרות על־ידי חברות ענק אמריקאיות. היום כבר אין ספק, כי הלאמת מיכרות־הנחושת — שתפוקתן היתה ענף היצוא הראשון במעלה של צ׳ילה — הרגיזה מאוד את האמריקאים. יש אין־ספור עדויות לכך, שהחברות האמריקאיות הן שעמדו מאחורי הפיכת־הנגד שבוצעה על־ידי הגנרל אוגוסטו פינושה, ועל־פי עדותו של שר־החוץ האמריקאי לשעבר, הנרי קיסינג׳ר, היה סי־איי־אי האמריקאי מעורב בתיכנון ההפיכה וגם בביצועה.

איינדה בחר בסגן־השר הצעיר שבממשלתו לנהל את המיכרות האלה. על זילברמן היה להוכיח, כי גם צ׳יליאני יכול לנהל את מיכרות הענק, ואין צורך במנהלים אמריקאיים דווקא לצורך זה.

זילברמן כיהן בתפקיד זה ביום שבו פרצה הפיכת־הנגד, בספטמבר 1973, לפני תשע שנים.

מיקלט או עסקים?

היום **נמצאים** בישראל ומתגוררים בחיפה אשתו של דויד זילברמן, מארין, ובנו המשרת עתה בצה״ל. מספרת מארין זילברמן על נסיבות היעלמו של בעלה:

„דויד היה מנכ״ל המיכרות בזמן ההפיכה הצבאית. הוא תמיד מילא תפקידים פוליטיים, והיה חבר במיפלגה הקומוניסטית. ביום שבו פרצה ההפיכה, התפרצו כוחות הצבא למיתקני חברת־המיכרות בצ׳וקיקמאטה. בתוך כמה ימים נרצחו יותר מ־20 מאנשי הפקידות הבכירה, ביניהם דובר־החברה, היהודי קרלוס ברגר. דויד נמלט.״

הוא הסגיר את עצמו אחרי כמה ימים לידי המישטרה. זה היה בעיר הבירה, סנטיאגו. במשך עשרה ימים נחקר זילברמן תוך עינויים, ואחר כך הועמד למישפט בבית־דין צבאי, בטענה כי ביצע „פשעים נגד ביטחון המדינה״. הוא נדון ל־13 שנות מאסר.

כמו העיתונאי בסירטו של קוסטא גאוורס, נעלם גם סגן־השר היהודי דויד זילברמן והרודן הצ׳ילאני פינושה מבטיח שיש חקירה „בנסיבות העלמו״

בשנה הראשונה שאחרי המשפט ביקרה מארין את דויד מדי שבוע. כאשר הגיעה, כהרגלה, לבקרו בשבוע הראשון של אוקטובר, היא לא מצאה בכלא את בעלה.

„אמרו לי שדויד הוצא אל מחוץ לכלא על־ידי קציני הצבא יום לפני הביקור, בשעה שבע בערב,״ מספרת מארין.

עיקבותיו של דויד זילברמן נעלמו.

במשך שלוש השנים שלאחר מכן ניסתה מארין לאתר את מקומו של בעלה הנעדר. היא מצאה את האדם האחרון שראה אותו. היתה זו פליטה צ׳יליאנית שהיגרה לישראל מעט אחרי שזילברמן נעלם מן הכלא. לדברי הפליטה, היא ראתה אותו במיתקן צבאי ששימש לחקירות ולעינויים.

מארין זילברמן התחילה להתעניין בעלייה לישראל. היא קיוותה כי השילטונות יאפשרו גם לבעלה לגלות מארצו. אך זילברמן נעלם בלי להשאיר עיקבות, ולבסוף עלו לישראל מארין ושלושת ילדיה, בלי הבעל.

אמו של זילברמן, שרה, ניסתה גם היא את בוחה בחיפושים אחרי בנה. במסגרת מאמציה היא אף שיגרה מיכתב אל הרודן אוגוסטו פינושה. פינושה השיב לאם המודאגת, כי „בית־הדין הצבאי בסנטיאגו חוקר בנסיבות היעלמו מבית הכלא.״

סגן־השר היהודי דויד זילברמן הוא בחזקת נעדר. אמו, אשתו ושלושת ילדיו אינם יודעים מה עלה בגורלו — האם הוא חי עדיין? השילטונות הצ׳יליאניים „מנסים לברר״.

פניה למישרד־החוץ הישראלי אינה מעלה תוצאות גם היא. דויד זילברמן אמנם התחיל בהליכי עליה לארץ עוד בהיותו בכלא, אך במישרד־החוץ סבורים שזהו „מיקרה ישן״, ולארכיון המישרד אין כבר מיסמכים מלפני תשע שנים.

חוסר העניין שמגלה מישרד־החוץ הישראלי יכול להיות מובן על רקע הפירסומים הרבים בעיתונות העולם, מהם מתברר היקף הקשרים הצבאיים בין מדינת ישראל והמישטר הרודני של פינושה בצ׳ילה. כאשר יצרני הנשק הישראלים מרוויחים היטב, מעדיפה הממשלה לשכוח שמדינת־ישראל נועדה להיות מיקלט ליהודים נרדפים.

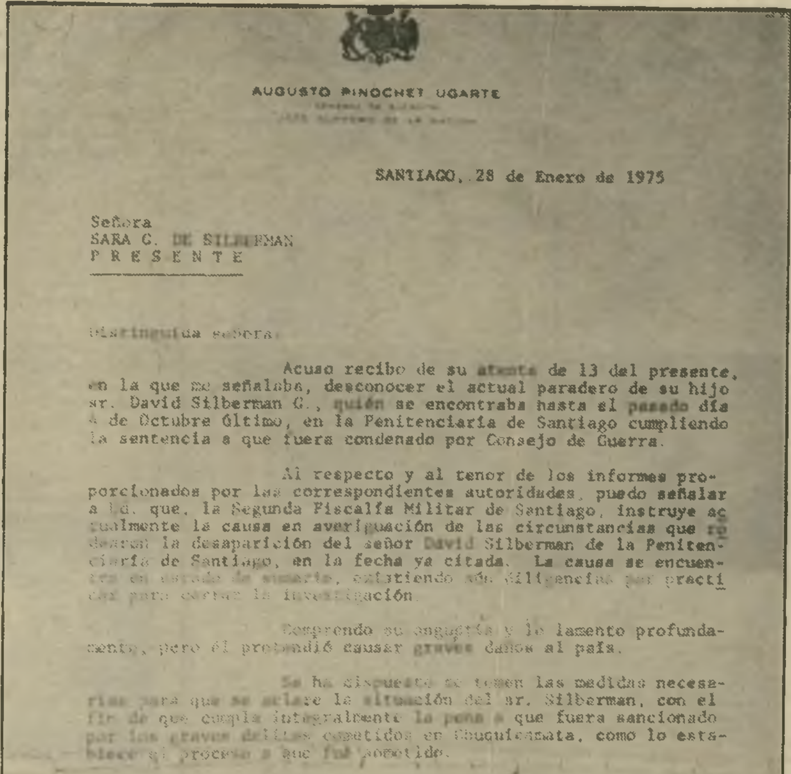

AUGUSTO PINOCHET UGARTE

SANTIAGO, 28 de Enero de 1975

Señora
SARA C. DE SILBERMAN
P R E S E N T E

Distinguida señora:

Acuso recibo de su atenta de 13 del presente, en la que me señalaba, desconocer el actual paradero de su hijo sr. David Silberman G., quién se encontraba hasta el pasado día 4 de Octubre último, en la Penitenciaría de Santiago cumpliendo la sentencia a que fuera condenado por Consejo de Guerra.

Al respecto y al tenor de los informes proporcionados por las correspondientes autoridades, puedo señalar a Ud. que, la Segunda Fiscalía Militar de Santiago, instruye actualmente la causa en averiguación de las circunstancias que rodearon la desaparición del señor David Silberman de la Penitenciaría de Santiago, en la fecha ya citada. La causa se encuentra en estado de sumario, existiendo aún diligencias por practicar para cerrar la investigación.

Comprendo su angustia y lo lamento profundamente, pero él pretendió causar graves daños al país.

Se ha dispuesto se tomen las medidas necesarias para que se aclare la situación del sr. Silberman, con el fin de que cumpla integralmente la pena a que fuera sancionado por los graves delitos cometidos en Chuquicamata, como lo establece el proceso a que fué sometido.

Le saluda atentamente,

AUGUSTO PINOCHET UGARTE
General de Ejército
PRESIDENTE DE LA REPUBLICA

חתימת פינושה

מתנוססת בתחתית המיכתב ששיגר הרודן הצ׳יליאני לאמו של דויד זילברמן, שרה, שנה אחרי שנעלם. מתחת לסמל השילטון מופיעים תאריו של אוגוסטו פינושה אוגרטה: גנרל של הצבא ומנהיג עליון של האומה. להלן תרגום המיכתב במלואו: „קיבלתי את מיכתביו מתאריך ה־13 בחודש זה, על־פיו את מדגישה כי אינך יודעת היכן נמצא בנך, מר דויד זילברמן, שהיה במאסר בתאריך ה־4 באוקטובר האחרון בבית־הכלא של העיר סנטיאגו, שם הוא ריצה את העונש אשר הוטל עליו על־ידי בית־דין צבאי. בעניין זה, על־פי ידיעות שקיבלתי, אני יכול לציין כי בית־הדין הצבאי בסנטיאגו חוקר בנסיבות העלמו של דויד זילברמן מבית־הכלא בסנטיאגו בתאריך הנ״ל. אני מבין את דאגתך, ואני מצטער, אך בנך ניסה לגרום נזקים חמורים למדינה. אנו מנסים לברר מה קרה לו, כדי שהוא יוכל לסיים את תקופת מאסרו, אחרי שנדון בגין הפשעים החמורים שביצע בצ׳וקיקמאטה.״

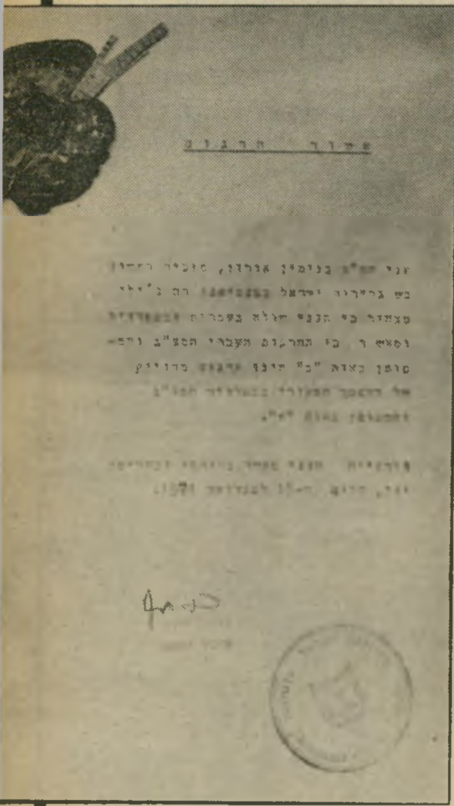

אישור נוטריוני

במיסגרת הליכי־העליה שבהם פתחה מישפחת זילברמן בשעה שהיה אסור בכלא, השיגה אשתו תרגום לעברית ואישור נוטריוני של תעודת המהנדס שלו. המזכיר הראשון בשגרירות ישראל בצ׳ילה, בנימין אורון, אישר בחתימת ידו את אמיתות התרגום של התעודה. אחרי שנחטף מן הכלא, איבד מישרד־החוץ כל עניין בדויד זילברמן.

עצירות? נפיחות?

עזרת ביקוניס היא

עזרה טבעית

עצירות — זאת בעיה׳
אז מדוע **ביקוניס** ולא משלשל אחר? כי **ביקוניס** הנו משלשל עדין המכיל צמחים רפואיים טבעיים. כי **ביקוניס** מקל על העצירות בעדינות ובטבעיות ואינו גורם לשלשול ולכאבי בטן.
כשאת/ה שותה **תה ביקוניס** טעים וריחני בלילה לפני השינה, הוא מעורר בעדינות תהליכים טבעיים בגופך כדי לגרום להקלה בבוקר שלמחרת.
זה טבעי, כמו הטבע עצמו. **ביקוניס**, השם המפורסם באירופה, מצוי גם בבתי המרקחת בישראל בצורת תה עלים, תה נמס-אינסטנט, או טבליות.

Bekunis
תה בקוניס

להשיג בכל בתי המרקחת
ראה עלון לצרכן שאושר
ע״י משרד הבריאות.

...והטבע יעשה את שלו

גלפנדפילם בע״מ גאים להציג:
הסרט שפוצץ את פסטיבל קאן
אני אוהב אותך
„דו-קרב ארוטי״... (ניו-יורק טיימס)

עם **סוניה בראגה** „דונה פלור נשואה לשניים״
„**סוניה בראגה** היא אלילה אמתית מברזיל היא משלבת את ההעזה הקומית של קרול לומברד עם סקס מפורש לשמו. היא שחקנית עדינה ודינמית.״ (ניוזוויק)

בכורה ארצית	„בן־יהודה״ תל־אביב	„אורגיל״ ירושלים	„עצמון״ חיפה

למבוגרים בלבד

מכתבים

מחיר הכיבוש

אילולא היה מימשל צבאי בצור, לא היה מתרחש אסון.

גם אם נכונה הגירסה כי הבניין קרס תחתיו בתאונה, יש לצרף את הנפגעים למניין קורבנות צה״ל ב־מילחמת הלבנון. כי אילולא היה בצור מימשל צבאי (זה השם הנכון ליחידה המסתתרת מאחרי שמות־כיסוי שונים), לצה״ל לא היו נפ־געים באסון — בדיוק כשם שלא היו נהרגים כמה חיילים בכל שבוע בתאונות־דרכים בשטחים הכבושים של ארץ־הארזים.

יוכבד משה, תל־אביב

● ● ●

תרומה גרפית

קריקטורה.

בתור אדם ששומע גם בין ה־שורות כשהוא מקשיב לחדשות, הייתי מבקש שתפרסמו קריקטורה זו.

דורי גלס, ירושלים

● הקריקטורה ששלח הקורא — בראש העמוד.

ללא מילים
בין השורות

● ● ●

דמים מתוך דם

על הסידרה „המרוויחנים״, שעד כה התפרסמו שיבעה פרקים מתוכה.

מרוויחן טיקוצ׳ינסקי

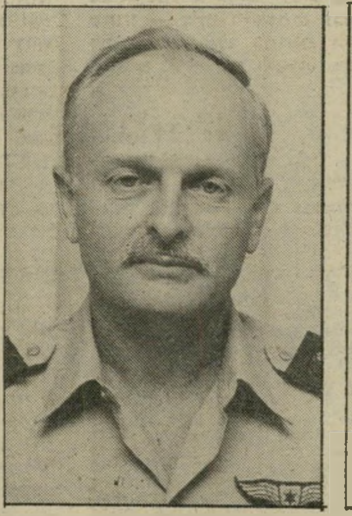

מרוויחן עברי

ממיקצוע למיקצוע — באותו עיסוק

העבודה הענקית שעושה שלמה פרנקל היא אחת התחקירים החשו־בים ביותר שנעשו בעיתונות היש־ראלית מאז שפרצה המילחמה. ה־מחרפים נפשם למות בארץ זרה, כמו אותם שהולכים לשם בלי־רצון, כדי „להגן על שלום הגליל״, כדי „להציל פעוטינו״ או כדי „לבער קיני מחבלים״, אינם יודעים בדרך־כלל כי יש מי שמרוויח מ־אימי המילחמה.

מי ידע עד כה שהחברה ההס־תדרותית כור, שדיסקונט השקעות ושכלל סבלו הפסדים לפני פרוץ „שלום הגליל״ רווי־הדמים? לא אני, ובוודאי רוב הקוראים. מי ידע שחברות אלה מפיקות עתה ריווחי־עתק על גבם של הקורבנות? לא אני, אולי שועלי־הבורסה הוותי־קים. מי שם לב לכך, שאילי חב־רות־הענק האלה הם כולם גנרלים לשעבר? בוודאי רק הגנרלים של היום, העומדים לצאת בקרוב ל־פנסיה.

לעיתים נדמה, כי אנשים כמו דן טולקובסקי ודויד עברי — שניהם מפקדים לשעבר של חיל־האוויר — אינם מחליפים לעולם את מיק־צועם, אלא רק את מקום עבודתם.

שרה שפירמן, רחובות

מהי סיבה מספקת?

על האבל בבית מישפחת בגין ובבית מישפחות אח־רות.

הבוקר שמעתי ברדיו כי רעייתו של מר בגין נפטרה, וכי לכן הח־ליט לשוב מייד ארצה.

עם כל ההבנה לאבלו הפרטי — היה סיבה מספקת לחזור מייד אר־ האם האסון שקרה בלבנון, שבו קיפחו את חייהם 75 חיילים, לא צה ולנחם את מישפחות הנופלים?

מרים מורגנשטרן, תל־אביב

● ● ●

הזיכרון והשיכחה

הנסיון לג׳נוסייד בפלסטי־נים בלבנון הוא כתם נורא, שיירבץ עוד שנים רבות על החברה הישר־אלית.

העיתונות בעולם כותבת, בת־גובה להופעתו של בגין לפני ה־וועדה לחקירת האחראים לטבח במחנות הפלסטיניים בלבנון, כי לראש־הממשלה, כפי הנראה, יש חור בזיכרון. במילים אחרות, יותר מעודנות — זיכרונו סלקטיבי.

אבל בגין שומר על שתיקה רו־עמת בכל הנוגע לחקירה זו. סוב יודיצה, כמובן. בזכותו גם החור בזיכרונו נהנה מן ההפקר.

אך בכל הנוגע לתנופת התנחלות מחודשת בשטחים הכבושים, ב־סוגיה זו אין לבגין חור בזיכרון. אליבא דבגין ההתנחלות הציונית בשטחים הכבושים אין לה דבר

(המשך בעמוד 28)

אוננות במיסגרת החוק

גילוי הח״כ האגודאי שמואל הלפרט גרם לי לזעזוע: במו ידינו רצחנו 600,000 תינוקות יהודים! זוהי התוצאה של 35 שנות הפקרות בתחום ההפלות. איך זה שעד היום איש לא התריע נגד הפשע ולא הטיל חרם על עוכרי־ישראל אלה? מה היה קורה לולא הגיע אלינו המומחה הבינלאומי להפלות, ד״ר סדן? אך רק הודות לרוחו ההומאנית של שר־הבריאות ואומץ־ליבו יכולנו להתנער מכל הבעיות השוליות (כמו חקירת הטבח בלבנון) ולהתמסר לבעיה הלאומית בהא הידיעה.

אבל אני מציע לא להיעצר באמצע הדרך. אנו עם קטן ונרדף, לכן מצווים אנו לשמור על כל משאבינו. מדי שנה בשנה מתבזבזים אצלנו מיליוני תאי־זרע של הגזע היהודי, הכובש והנאור! הבה נשים קץ לסטיה שמאלנית זו. תקומנה ועדות מוסמכות של דוקטורים ורבנים, והן אשר תכרענה באיזה נסיבות מיוחדות מותר לאונן.

ועוד מילה אחת בנושא ההפלות. מה זאת הפלה? הפלה זאת לידה בטרם עת, והיא יכולה לגרום להיוולדות יצורים מעוותים, מה שנקרא: נפל. אני יודע לפחות על מיקרה אחד של הפלה, שתוצאותיה היו ממש מיפלצת. מיקרה זה נרשם בכרוניקה הרפואית בשם: ממשלת הליכוד.

צבי גנדלסמן, רמת־השרון

הורוסקופ

מרים בנימיני

מזל החודש:

קשת

בני מזל קשת אינם מוכרים כבעלי זיכרון טוב. רובם נוטים לשכוח מה קרה אתמול או היום בבוקר. אך אם יאמצו מעט את זיכרונם יוכלו להודות שהשנה שעברה לא היתה שיגרתית. אי־אפשר לסכם את השנה ולומר שדבר לא אירע בה.

כל אחד מבני המזל חש בשינוי חשוב בחייו, אולם לא בתחום זהה. איש־איש לפי מפת־הלידה שלו ולפי מה שזימן לו הגורל. חלק מבני־המזל עברו לסביבה שונה, אחרים נפרדו ממישפחותיהם. חלק סוף־סוף החליטו שכדאי להתחתן ולהקים מישפחה.

גם בתחום הקריירה הרגישו הקשתים שעליהם לשנות מהשיגרה. חלק חיפשו ועדיין מחפשים כיוון חדש, ואחרים מצאו את עצמם בבעיות שלא קל למצוא להן פיתרון.

לכל השינויים הללו אחראי כוכב אוראנוס. בנובמבר אשתקד הוא נכנס למזל קשת וישהה שם כשבע שנים.

כוכב אוראנוס מסמל מהפכות וחידושים. כל מזל שאליו הוא מגיע הוא משפיע על בני־המזל שלו, שחייהם ישתנו בצורה קיצונית. הצורה שבה נוצרים השינויים אינה איטית והדרגתית. אוראנוס שובר את המיסגרות בצורה פיתאומית ודראסטית. כשאדם אינו מצליח לצאת ממיסגרות שפג זמנן, בא כוכב זה ובבת אחת מנתצן. השבירה, כפי שהיא נעשית על־ידי כוכב אוראנוס, אוגרת בתוכה מתח אלימות גבוה מאוד. לכן רבים הרגישו השנה שהמיסגרת הקבועה התערערה, והתקשו להגיע לשקט ואיזון נפשי.

השינויים באו בדרך־כלל באופן בלתי־צפוי. למרות שקשתים אוהבים לצאת מהשיגרה ומעדיפים להתעלם ממיסגרות, הפעם גם הם הרגישו שהדרך שבה זה נעשה אינה קלה אפילו בשבילם.

מה יהיה מצב הכוכבים בשנת 1983? כוכב אוראנוס ממשיך לשהות במזל קשת, ואת טיבעו הוא עדיין אינו משנה, כך שגם השנה יוכלו בני־המזל לצפות להפתעות לא מעטות בשטחים שונים.

הבשורה היותר טובה קשורה בכוכב אחר, ביופיטר. כוכב זה עומד להיכנס למזל קשת בסוף דצמבר 1982, וישהה שם כשנה. כוכב זה מסמל שפע, התפתחות התרחבות והמון הזדמנויות לשיפור המצב. יופיטר קשור בנסיעות, בלימודים גבוהים ובדרך כלל הוא באמת מביא את הדברים הטובים, בכל תחום שהוא — בית, מישפחה, עבודה, נסיעות, לימודים. אפילו בתחום הרומאנטי הקשתים ירגישו בהשפעתו המבורכת.

עבודה

בשטח זה יחושו הקשתים התקדמות ושפע של הזדמנויות. במשך השנה הם יוכלו להחליף את מקום עבודתם אם ירצו בכך או שיעלו בדרגה במקום הקבוע שבו הם עובדים. הם יהיו יותר עצמאיים וירגישו שסומכים עליהם ונותנים להם חופש פעולה, וההגבלות שהפריעו להם עד כה יעלמו. במיסגרת העבודה הם יוכלו לבצע הרבה נסיעות, גם מעבר לים וגם בתוך הארץ עצמה. קשתים שלהם רעיונות חדשים הקשורים לפתיחת עסק עצמאי, יופתעו מההצלחה שבה הם זכו. אל להם לחשוש — צעד כזה יוכיח את עצמו כמוצלח מאוד. הם יזכו בשבחים מפי ידידים ומביני דבר, והגורל יאיר להם פנים.

בשנתיים האחרונות חשו בני־המזל בקשיים כספיים. הם הכניסו את עצמם להתחייבויות כספיות כבדות, אולם השנה הם ירגישו הקלה ויוכלו לשפר את מצבם. עיסקות שלא הצליחו לבצע עד כה יעלו יפה, והם יוכלו לפעול בתנופה גדולה. כספים יזרמו אליהם ממקורות שונים, חלקם יזכו אף בכספי־ירושה.

אלה שרגילים להמר ולסכן את כספם בספקולציות, יוכלו להנות מיבול מבורך. לסיכום, הקשתים יהיו יותר עשירים השנה.

מגורים

קשתים שאינם מרוצים ממגוריהם יוכלו להחליף דירה השנה, על־ידי קנית של דירה חדשה. השנה הם יתרכזו במיוחד בעניין הדיור. למרות שבדרך כלל אינם שמים לב לנושא זה, הם ירגישו שכעת הם רוצים להיות כמו כולם, ולמסד את המיסגרת הביתית שלהם. ואכן, השנה זה יצליח.

אהבה

הקשתים „הגיבורים”, שאינם מוכנים להתקשר, להתחייב ולהתמסד, עוברים ויעברו שינויים מהפכניים. שני כוכבים יכריחו אותם להתייחס בצורה שונה לחייהם. אוראנוס ויופיטר יכניסו אותם לסיחרור, והם כמעט שלא יבינו מה קורה להם, ולפתע ימצאו את עצמם נשואים.

באופן בלתי־רגיל הם חשים עצמם בודדים ומתגעגים למישפחה ולילדים. כידוע, הם נחשבים להורים נפלאים. לתכונה זו הם אינם מודעים, עד שהם מתנסים בכך.

רווקים ורווקות שמרגישים זה שנים בדידות, יצליחו סוף־סוף למצוא את הקשר המתאים. יופיטר יביא עימו את האהבה שלה הם ציפו. זוגות נשואים ירחיבו את המישפחה ויתנו מצאצאיהם. זוגות שסבלו עד עכשיו מחיי־מישפחה שאינם תקינים, ישתחררו מהלחץ וירגישו שיש להם כוח לשנות את מצבם.

אפילו אם יהיו מקרים של פירוק מיסגרות, אין להם מה לחשוש, מכיוון שצעד כזה יהיה לטובתם, והם ירגישו עצמם חופשיים משוחררים ואדונים לעצמם.

נסיעות

אם לא עכשיו, אי־מתי? כנראה שיהיה קשה למצוא מקום במטוסים הטסים מהארץ לחו״ל, משום שרוב המטוסים יהיו מאוכלסים על־ידי בני מזל קשת. כל מי שלא הצליח לצאת לטיולים מוקדם יותר, יצליח בכך השנה. אם כרגע נראה שאין מקורות מימון, מאוחר יותר יתברר להם שיש גם יש. הכסף יגיע והנסיעה תצא לפועל.

לימודים

קשתים מוכרים כמתעניינים בכל תחום, ומאוד רוצים להעמיק בכל שטח שבו הם נתקלים. השנה תהיה להם אפשרות ללמוד ולהרחיב את ידיעותיהם, מי בארץ ומי מחוצה לה. סטודנטים ותלמידי בית־ספר יצליחו בלימודיהם, ובבחינות הם יקבלו ציונים גבוהים מן הרגיל, וללא מאמץ מיוחד.

שבוע של הפתעות צפוי לטלאים. כספים עומדים להגיע, ואתם תוכלו לשפץ את הדירה, לרכוש חפצים חדשים ונחוצים. אורחים מחו״ל עשויים להגיע ולהביא עימם מצב־רוח מרומם. הטלאים עצמם עומדים לפני נסיעה לחו״ל. גם אם לא תוכננה מראש, היא תוכל להתבצע. בשטח־האהבה מובטח שינוי. בני המין השני ינסו ליצור קשר מחודש, ואתם תשמחו להיענות להצעות. תפגשו אנשים חדשים.

* * *

השבוע יש להשגיח במיוחד על כל מה שקשור בבריאות. אם אינכם חשים בטוב, כדאי לגשת לייעוץ רפואי ולא להזניח את עצמכם. מצב־הרוח אינו מעודד, וההרגשה הכללית אינה טובה. כדאי להימנע מלקחת על עצמכם יותר מדי אחריות. התקופה אינה מתאימה להתחלות חדשות ומלהיבות. כדאי לחכות בסבלנות עד שמצב־הרוח הכבד יחלוף. בענייני כספים יש להיות זהירים מהרגיל, ולנהוג בחסכנות.

* * *

שבוע רומנטי במיוחד צפוי לכם. בתקופה זו תהיו פופולאריים מתמיד, ידידים ומכרים יקיפו אתכם ויבקשו את חברתכם. במקום־העבודה יוצעו הצעות חדשות ומפתות. חלקן קשורות בנסיעות לחו״ל. אהבה חדשה עומדת להתפתח, שימו לב בעיקר לכל מי שקשור במקום־העבודה, יחס קליל מדי עלול לגרום להחמצה של קשר חשוב. כדאי להיעצר לרגע ולבדוק מה קורה מסביב לכם.

השבוע מתאים לתיכנון עבודות חדשות, גם אם ברגע זה אתם מוגבלים ואינכם יכולים לבצע את הרעיונות, כדאי להכין הכל. תוך חודשיים־שלושה תנחלו הצלחה. יתכן ויכוח עם בן־הזוג או עם בני־מישפחתו. עימדו על דעתכם והיו החלטיים, בסופו של עניין דעתכם היא זו שתקבע. המצב הבריאותי מאוד רגיש. טפלו בעצמכם וגשו לרופא בזמן. אורחים עשויים להפתיע אתכם ויוסיפו עבודה.

* * *

בתחילת השבוע מצב־הרוח יהיה כבד ועצוב, אולם תוך יומיים־שלושה הכל ישתנה. צפוי שבוע מאוד רומנטי. קשרים רומנטיים עומדים להתחדש, היכרויות חדשות יניבו פירות וההתלהבות תהיה גדולה. בשטח־הלימודים תהיה הצלחה, סטודנטים יזכו בשבחים מפי המורים והתלמידים. זה הזמן להחליט על ההמשך בתחום העבודה או הלימודים. הספורטאים ישיגו השגים מרשימים.

* * *

השבוע תיאלצו לבלות בבית יותר מהרצוי לכם, כדאי לנצל את הזמן ולטפל בדירה עצמה. שיפוצים אז נקיון יסודי יביאו לסיפוק והרגשה טובה. בשטח הכספי אתם עשויים להתבשר על התקדמות, ותוכלו להשתמש בכספים כדי לרכוש חפצים חדשים לבית. בני־בתולה צריכים להיזהר השבוע. צפויה התנהגות קיצונית שאינה אופיינית לכם בדרך כלל. במקום העבודה נוצר לחץ, למרות שהעבודה מתקדמת בסדר.

היחסים עם בן־הזוג עומדים לפני שינוי. כל המעצורים והעיכובים שהיו מנת־חלקכם עד עתה, יתחילו להיעלם ואתם תוכלו למצוא הזדמנות לשוחח בצורה גלויה ולומר את כל מה שלא העזתם להוציא. היכרות חדשה תוסיף טעם טוב לתקופה, אם כי אין לצפות להתפתחות של קשר רציני וממושך דרך קשר שאופיו די קליל. בשטח העבודה תוכלו להתחיל בתפקידים חדשים ותגלו שאתם נהנים.

* * *

תקופה מצויינת להתחלות חדשות כמעט בכל תחום, אך בעיקר בכל מה שקשור בהתחייבויות כספיות ועיסקיות. השבוע אפשר לחתום על חוזים, מיסמכים חשובים או פוליסות־ביטוח. אתם משתחררים מגורמים שעיכבו אתכם קודם, ומתחילים שוב לצעוד ברגל ימין. במקום־העבודה יוצעו לכם הצעות די מפתיעות. אל תמהרו לענות בחיוב, כדאי לשקול את ההצעה ולברר בקפידה מי עומד מאחריה.

* * *

כדאי לצפות השבוע לבלתי־רגיל ולמפתיע. השינויים יהיו מלהיבים ודינאמיים, צריך להיזהר מפני מעשים והחלטות נמהרות. יחסים רומנטיים חדשים ומעניינים עומדים בפתח, אופיים אינו יציב, ואתם הקפידו „לא לאבד את הראש”. הישגים כספיים פיתאומיים יוסיפו מצב־רוח עליז ואופטימי. בשיחות עם ידידים או חברים לעבודה, צריך לנצל כל הזדמנות כדי לקדם את רצונותיכם לטובתכם.

אחרי עבודה קשה ומאמצים רבים רצוי לקחת חופשה בת יומיים או שלושה. החודש העומד לפניכם אינו קל, לכן רצוי לאגור כוחות ולעבור אותו בצורה קלה יחסית. מצב־הרוח עלול להיות מעט מדוכדך. קשרים שהסתיימו או נותקו לזמן מה גורמים לכם הרגשה כבדה ועצובה. לקראת סוף השבוע הבא צפויה פגישה מיקרית ומאוד חשובה. זו אמורה להוציא אתכם מהדיכדוך ולעורר אתכם.

* * *

בתקופה זו הדגש מושם על חיי־החברה. זאת תקופה שתיזכר עוד הרבה זמן. היווצרות של קשרי־חיבה מעניינים עשוייה להביא לשינויים קיצוניים בתפיסתכם את החיים. במקום העבודה נפתחות לפניכם אפשרויות חדשות, ויש הרגשה שאפשר סוף־סוף להגשים את השאיפות הכמוסות ביותר. מבחינה כספית המצב טוב מאוד, וכבר אפשר להגשים את השאיפות הכמוסות ביותר שלכם.

* * *

תקופה זו מתחלקת לשנים, מצד אחד נפתחות דרכים חדשות בכל מה שקשור לקריירה — אלה שלא מצאו פיתרון לבעיות בשטח־העבודה ימצאו תשובות לכל השאלות ששאלו. אולם שטחים אחרים גורמים לדאגה, הכוונה בעיקר לתחום המישפחתי. הורים מבוגרים גורמים לדאגה, בריאותם דורשת השגחה מיוחדת ועליכם מוטלת האחריות והעבודה. ידידים קרובים מוכנים לבוא לעזרתכם, עליכם רק לבקש.

(המשך מעמוד 26)

וחצי דבר עם חורים, בזיכרון או במקום אחר. התנגדותה של ארצות־הברית, של העולם כולו? שטויות! כל זה מזמן התנדף דרך החור.

אך כידוע לכל, אלוהי ישראל מחמיר במיוחד עם מחלת השיכחה. ולראיה אשת לוט האומללה. גם בסיפורי אלף לילה ולילה יש דוגמות לרוב מה נופל בחלקם של בעלי חור בזיכרון.

יצחק סובול, תל־אביב

הם לא ראו ולא שמעו. דבר לא החריד אותם ואף לא נגע לליבם. אלוף אחד דיווח על „גוזמה" והלך לישון. תת־אלוף אחד „הריח משהו לא טוב", אך שמע על הרצח המתועב חמישה ימים רק אחרי שהחל — ביום שבו נדחסו מפגינים זועמים בתאי־המעצר בתל־אביב ובירושלים. רב־אלוף אחד העמיד לרשות החלאות דחפור לכיסוי הגוויות. ראש־ממשלה אחד גימגם, כי בשעה שדובר על הסכנות היה עסוק בניסוח איזו מליצה.

רק קצין זוטר, סגן, הציל את כבודו. הוא ראה הוצאות להורג, דיווח, התריע. אך בצינורות המקובלים ענו לו ש„העניין בטיפול."

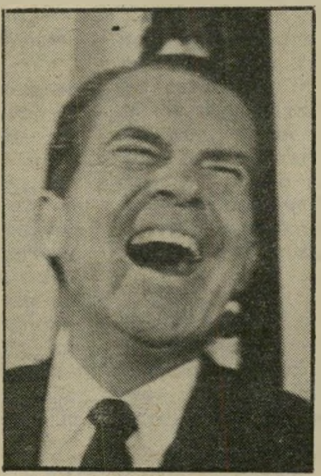

נשיא־לשעבר ניכסון
„נוכל"

מהעדויות הנשמעות בוועדת־החקירה עולה דמות בלתי־מחמיאה של ישראל, שתדבק בנו עוד שנים רבות־רבות. השותפים לפשע שכחו את שראו מייד אחרי הזוועה. הנקיים יזכרו את המעשים תמיד.

משה שושן, באר־שבע

● ● ●

פטריוט בנוסח צ'כי

חברה היכולה לצחוק על עצמה, ללגלג על מישטרה המדיני, על מצבה הכלכלי ועל מנהיגיה היא חברה בריאה.

בסרט מהפכות קטנות העלתה הטלוויזיה דרמה תיעודית אודות פרופסור צ'כי לדרמה, תיאטרון וסאטירה, שהועמד לדין במולדתו. אשמתו היא כתיבתו: הוא העלה על קרשי־הבימה הצגות פרי־עטו, שבהם הוא הציג את ארצו ומימסדה באורח מבודח.

האין זה מזכיר לנו משהו?

ישראל צועדת בצעדי־ענק לקראת מצב איום וקפקאי כזה. צנזורה אמנותית על הצגות וסרטים (נפש יהודי, הפטריוט ועוד), צנזורה פוליטית על עיתונות ערבית, ביעור תוכניות סטיריות מהרדיו ומהטלוויזיה — כל אלה הם סימנים שאין לטעות בהם.

חברה ומדינה אשר הסאטירה החברתית והפוליטית אינם מצויים באמתחתה היא חברה חלשה וחולה.

דן יהב, תל־אביב

פסילת הפטריוט על־ידי הצנזורה מזכירה לי בדיחה נושנה.

אמריקאי סונט בסובייטי, מנסה להוכיח לו שהמישטר בארצו חופשי יותר: „באמריקה מותר לספר בדיחות נגד אלכסנדר הייג." „גם אצלנו," עונה הסובייטי. „מותר אפילו לומר שרגן הוא קשיש סנילי במיקצת, הצובע את שערו," מנסה האמריקאי. „גם אצלנו," מחייך הרוסי. „והעיתונות שלנו לא חששה לכנות את ניכסון נוכל וגנב!" מתלהט הפטריוט האמריקאי, אך לשווא.

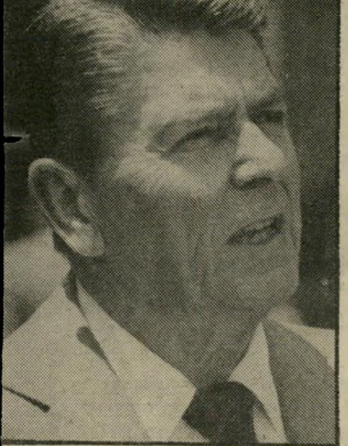

נשיא רגן
„קצת סנילי"

כי הסובייטי נוחר בבוז: „ידענו זאת לפניכם. תמיד טענו כך בפראוודה."

כמה טוב שקיימת ברית־המועצות ושמותר ללגלג עליה. בלעדיה היו חיינו עצובים מאוד.

מנחם כהן, גבעתיים

● ● ●

חרפה

קומץ־אדם מוציא שם רע לכל העדה (ביקורו של שימעון פרס בקריית־שמונה, „העולם הזה" 2357).

שוב הגיעו ימי חרפה לעדות המיזרח. קומץ־אדם מטיל כתם ונעלבות בכולנו.

ראיתי אתכם זועקים בגרון ניחר את שם משיחכם, ובידיכם מבצעים את השילוש הקדוש החדש. הלשם

> ## ארץ שפע
>
> כשבגין מרים את קולו
> שעם השנים הפך צרוד
> הפתאים מתחילים להתעודד
> גם אם המוראל הוא קצת ירוד
>
> לעמנו יש הזכות
> להיות חופשי ומאושר
> לכן צריך לכבוש את כל בירות
> — אומר השכל הישר
>
> בצפון מתפלשים בבוץ הלבנון
> במרכז את אל על סוגרים —
> במדינה הזאת יש המון־המון
> שפע של פלונטרים.
>
> **מאיר רוטמן**, חיפה

כך באנו ארצה? הכך תבקשו להסיר תווית הקלון שהודבקה בנו?

ידועים אנו כמכניסי אורחים — ולוא גם יריבים בנפש; ידועים אנו כרודפי־שלום — לעיתים בכל מחיר; ואתם, קומץ־אדם טועה ותוהה, משליכים בוץ ורפש בעדה כולה, מימין ומשמאל.

לא הייתי מקבל את פני שימעון פרס בעוגות ובסיגארים, אך לבטח לא הייתי מבצע לעברו תנועות מגונות. לא אחרף נפשי כדי ליתן לו לשאת את דברו, אך לבטח לא אשים את עצמי ללעג ולקלס להפריע לו. הרי את אבות ואת אמהות העדה ביישתם!

אנחנו לא כאלה, לא כולנו.

בנימין שיר־אנקורי, אילת

אביג'יל ינאי

מאת **אביג'יל ינאי**

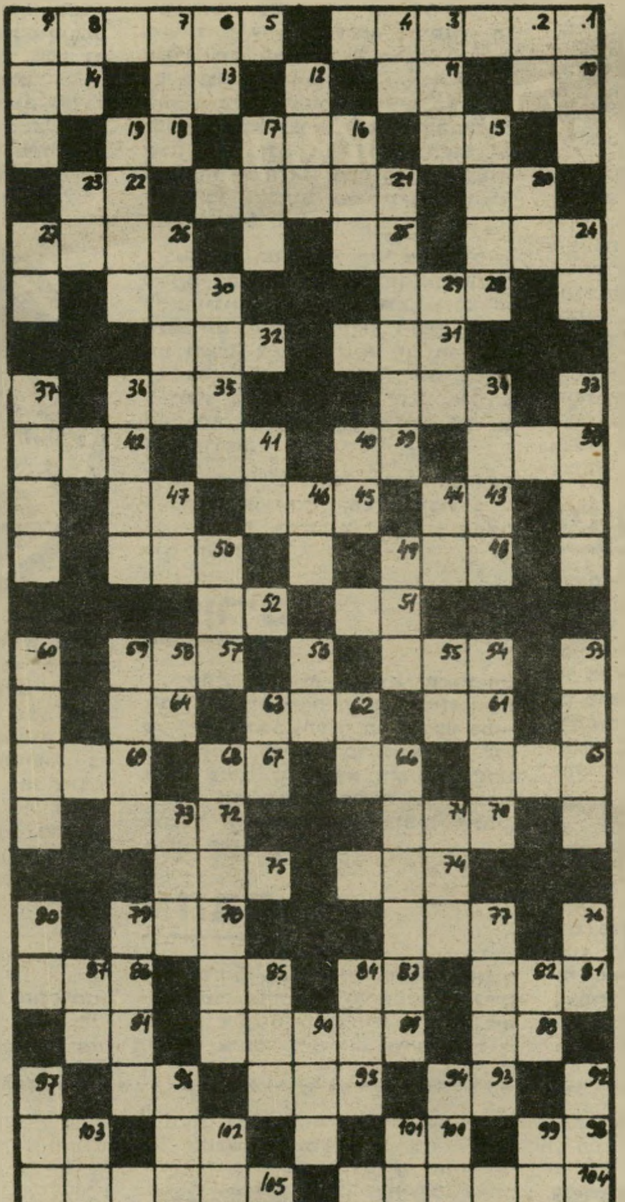

מאוזן:

1) במאמץ משותף (3,3); 5) אותנטיות, אמיתיות; 10) שבט בישראל; 11) פרי בטרם הבשיל; 13) כוון; 14) שאיננו קבוע במקום אחד; 15) כבש מפוטם; 16) קצה חוג השמים הנראה לעינינו; 18) עלוב; 20) מגש; 21) תל־עפר גבוה; 22) תעלומה; 24) הכהן הגדול בשילה; 25) חלק בגופנו; 26) מכר; 28) פלצור; 30) רטיבות; 31) המימד השלישי בכל גוף; 32) ארץ ביבשת הדרום אמריקאית; 34) מרדות; 35) נס; 38) תפקיד צבאי; 39) הוגה דעות וסוציאליסט יהודי בגרמניה, מחבר רומא וירושלים; 41) בהמת צאן; 42) הבדלה; 43) אות מקשרת; 45) ראוי, מתאים, כנושא משרה ממשלתית; 47) הערָאה חד משמעית; 48) מפח־נפש; 50) רענן, 51) גנוסיא; 52) רעל; 54) תחום; 57) המשדר למרחק ראיה; 61) מין; 62) קבוצה בעמק; 64) יהיר; 65) ברא; 66) כסף במזרח הרחוק; 67) בוא (ארמית); 69) לא נתקיים, נכשל סמוך לראשיתו; 70) למרות; 72) חלש; 74) עוף אגדי; 75) סימן מוסכם; 77) בשלוה ונחת; 78) בליטה; 81) יובש; 83) עוז; 85) תשורה; 86) בצוותא; 88) סוטה, זד; 89) עצירה; 91) מלמד תורה; 93) הסכמה; 95) נתיב; 96) כאן; 98) מוקש; 100) תבואה; 102) הטוב בקלפים; 103) עופות בחרבות; 104) „אות־קין" בלועזית; 105) צייר יהודי מאבות הגרפיקה (כתיב מלא).

מאונך:

1) מערכת חוליות בגב בעלי החיים; 2) בסיס; 3) מקום מרעה; 4) עליה לרגל של המוסלמים למכה; 6) רקב; 7) יסוד חימי סגול; 8) קידומת הולנדית; 9) תיק החרב; 12) צדדי, לא עיקרי; 15) קבוצת כוכבים בשמים, הנראית בחודש נובמבר; 16) כישוף; 17) חלק של כדור רובה; 19) ירק שמימי; 20) סמל לרעננות; 21) צ'לן ספרדי מהולל; 23) רשע; 24) גם הוא בנשיאים; 26) אמנות ריתמית; 27) זמן ארוך; 29) סוג רובה; 30) מכשיר התעמלות; 33) ריצה לקראת השד־יודע־מה; 34) ניגוד; 36) חיבור קרעים; 37) ירק גינה; 40) מורה; 41) אויב; 44) מסמר; 46) כינוי; 47) חלמיש; 49) דמדומי בוקר; 50) בעל החיים האסור באכילה ע"פ התורה; 53) מקבת; 54) כינוי לקיר הנכבדים בבית־הכנסת; 55) צמח דוקרני; 56) נוזל; 58) סימן על הבגד; 59) עונת הייחום; 60) איזור מישורי; 62) היסוד החמרי בתופעת התגרשה; 63) זמן; 66) הרשאה לפעול (2,4); 68) שחיקה, איכול; 71) טיסן; 73) טמבל; 76) נקי; 77) חורבה בנגב התיכוני; 79) איצטדיון; 80) ההבל; 82) אביון; 84) צדקה; 85) דג שהיה נושא ליצירה מוסיקלית; 87) חיק; 90) היטה מטוס מן הדרך; 92) גם הוא במיספרים; 94) תא בצמחים; 96) אנדרטא; 97) נשק; 99) שן חותכת; 101) נישא; 102) חית טרף; 103) כלך לך!.

המכון הישראלי לספרות
נשים קוסמטיקה ופדיקור
קורסים: ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול,
צביעה, פסים, סיפול פנים, איפור,
הוצאת שיער בשעווה
* גבר גלוח *
· מחירים עממיים · שרות מעולה ·
תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזיס "סלון אווה"

העסק הנבחר 1982

הוא הגיע!

אלן דילון.
גבר היודע לאהוב.
הוא חלם על אשה
ויצר בושם
בדמותה.
Le Temps D'aimer
חם, מחויק, נשי...

אלן דילון.
גבר היודע לחיות
בסגנונו האישי
המיוחד הוא יצר
סדרה יוקרתית
לגבר.
PARFUMFS
ALAIN DELON

PARFUMS ALAIN DELON

יבוא והפצה: חב׳ נורית בע״מ

סרטי שפירא - האולפנים המאוחדים, הרצליה - גבעתיים מציגים:

יהורם גאון | ענת עצמון | גילה אלמגור

סרט של
יקי יושע

"כביש ללא מוצא"

גבי עמרני • תיקי ד"ן • אייל גפן • מוטי שירין • שולה רווח • אורי גבריאל • דינה גולן
אריה אליאס • ג'טה לוקה • דב פרידמן • חני אזולאי • יוסי באשי • מוסקו אלקלעי
חנה מרון בתפקיד מתוקה
תסריט אלי תבור • יקי יושע צלם: אילן רוזנברג עריכה דני שיק מוסיקה יצחק קלפטר (צרצ'יל)
מעבדות האולפנים המאוחדים, גבעתיים
מפיקים: יצחק קול • דוד שפירא

„חוד" ת"א יום שישי ב־10.00 | „עדן" ירושלים | „אורות" חיפה | „בת-ים" | „רינה" חולון
„הדר" גבעתיים יום שישי ב־10.00 | „שרון" נתניה | „תפארת" ראשון־לציון | „דוד" הרצליה | „אורן" באר־שבע
„שלום" פתח־תקוה
שירים: ברוס ספרינגסטין מתקליטיו ה"נהר" ו"נולד לרוץ" על תקליטי CBS

מכתבים

החיות טובות מבני האדם

האדם הורג לשם הנאה או „סתם". החיה לעולם לא.

אם כי דעת הקהל עסוקה עד מעל לראש בעוול הנעשה לבני־אדם בלבנון, יורשה לי להסב את תשומת־הלב לעוד עוול, גדול ר־עצום מזה, הנמשך מזה אלפי ש־נים, כלפי בעלי־חיים.

אם כדי להקל על מצפונו, ואם נהגות מעינויי אחרים, ואינן נה־נות כמובן, כשמענים אותן. הגבר מכה את אשתו, או חברתו, אך אפילו הכלב המוזנח ביותר, המור־עב ביותר, הממורמר ביותר, מעו־לם ולעולם לא ינשוך כלבה.

האדם אוהב לנצל ולדכא את החלשים ממנו (כי זה פחות מסוכן, ויותר נוח) אבל זאב חזק לא ימית זאב חלש, ובאם הם מתקוטטים, הרי שמייד כשהחלש נכנע, מרפה ממנו החזק.

האדם הוא לרוב צבוע ושקרן, פיו וליבו אינם שווים. הוא יכול

כלב ידידותי
טוב מאדם

כדי לאפשר ללא עוררין את המ־שך הניצול המחפיר, ההתעללות והאכזריות, שמגלה האדם כלפי בעלי־החיים, מנסה האדם להציג כל דבר שלילי, מכוער, שפל, ו־ניבזי — כחייתי. לא מזמן הש־תמש ראש־הממשלה בביטוי „חיות דו־רגליות" כדי לתאר בני אדם רעים ואכזריים. רבים משתמשים בביטוי „חיה רעה" לגבי אדם בעל אופי שלילי. אך האמנם כך הוא הדבר במציאות? הבה ונבחן.

ראשית יש לקבוע ללא כל שמץ של ספק, כי אין בנמצא כלל חיות רעות. שום חיה אינה רעה. היא אמנם הורגת חיות אחרות (אך לעולם לא את בנות מינה) אולם זאת רק משום שהיא רעבה, וגם משום שאין לה שום מזון אחר.

האדם, לעומת זאת, עומד לר־שותו מבחר עצום של מיני מזון ממקור צמחי, אולם הוא מתעקש להמית בעלי חיים כדי לזלול לה־נאתו את בשרם. האדם — בניגוד לחיה, הורג ללא מוסר־כליות, את רעב, אלא „סתם" לשם תענוג... ולא זאת בלבד — האדם, בניגוד לחיה, הורג ללא מוסר כליות, את בני גיזעו ומינו. דבר כזה לא יעלה אפילו על דעתו של נמר, אריה, זאב או כלב. האדם מתעלל לשם הנאה. אצל החיות אין בכלל סא־דיזם (ואף לא מאזוכיסם). אין הן

לגלות אהבה בפיו, כשליבו מלא שינאה לזהטת. האדם חנפן ובוג־דני, ורק טובת עצמו לנגד עיניו. אצל בעלי חיים — ההיפך מזה.

ניקח לדוגמה את הנחות והמ־בוזה (ללא צדק כמובן) שבין בעלי החיים: את הכלב. הכלב הוא ישר־דרך וטהור־לב. אינו מגלה אהבה למי שהוא שונא, ואינו מסתיר את אהבתו ממי שהוא אוהב. אין הוא „מחניף" אלא למי שמוצא חן ב־עיניו, והוא מעדיף לרעוב ולצמוא עם בעליו וידידו האדם, מאשר לאכול לשובעה אצל אדם אחר. הוא יעריך אותך רק עבור מה שאתה בפועל, ולא עבור מה ש־אתה לובש, או בגלל חשבון הבנק שלך. הכלב אינו בוגד: אם תת־רושש ותאבד את רכושך וביתך, הוא יתפלש יחד עמך באשפתות, ויאכל לחם יבש מתוך ידך. הוא יקפא עמך בקור ויסבול רעב ר ייסורים, אך לעולם לא יבגוד בך. (מה היית אתה עושה במצבו? בלי ספק ממית אותו ומבשל את בשרו.) ואחרי כל זה, איך קוראים בני־אדם לאיש בוגדני, שפל, מרושע, חסר־מצפון? „כלב" הם קוראים לו, והמהדרים מוסיפים „כלב מלוכ־לך". זוהי הכרת התודה של האדם לידידו הנאמן, הכלב.

חיות רעות? לא על ארבע.

שמעון נמרי, תל־אביב

הצרבת נעלמת במהירות הטאמס

אתה מרגיש בה בדרך כלל לאחר הארוחה,
ההרגשה המציקה והמטרידה הזו של צרבת ואז
טאמס נכנס לפעולה.
טאמס - טבלית קטנה וטעימה הפועלת במהירות מפליאה.
תוך מספר שניות תרגיש הקלה. טאמס ונגמר.
לנוחיותך טבליות טאמס בחפיסה אישית קטנה ונוחה לנשיאה
טאמס ב-2 טעמים: מנטה ופירות.
כדאי תמיד שטאמס יהיה לידך וכשתגיע הצרבת,
היא תעלם במהירות הטאמס.
להשיג בבתי המרקחת.

טאמס...ואין צרבת.

חלום על ארבעה גלגלים

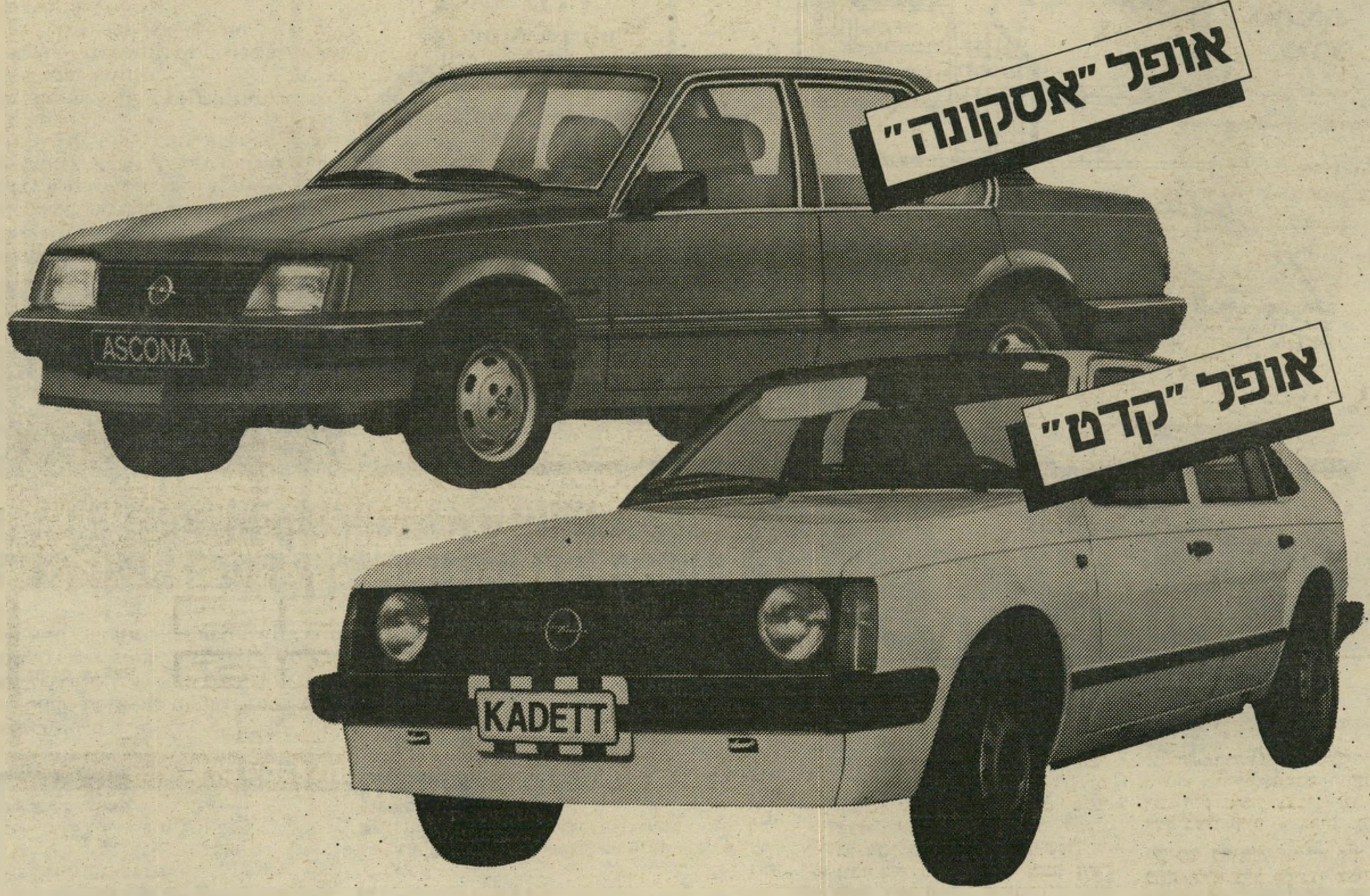

"קדט" ו"אסקונה" החלומיות של אופל.

דגמי 83'

מכוניות בעיצוב מפואר, המשופעות באביזרים יוקרתיים. מכוניות באמינות של אופל, שם דבר בעולם. מכוניות שהן השקעה מצויינת כי ערכן נישמר ונישמר.

12 חודשי אחריות ללא הגבלת קילומטר

אופל "קדט"

המכונית הנימכרת ביותר בגרמניה ב־1981.
לבחירתך: הילוכים רגילים ואוטומטיים, בנפח מנוע של 1200 סמ"ק ו־1300 סמ"ק.

אופל "אסקונה"

המכונית שירחון רכב יפני זיכה אותה בתואר "המכונית הטובה ביותר בעולם".
לבחירתך: הילוכים רגילים ואוטומטיים, בנפח מנוע של 1300 סמ"ק ו־1600 סמ"ק.

לנוסעים לחו"ל
הזמן בארץ-
קבל בביהח"ר בגרמניה!
עוד שירות של ליאו גולדברג בע"מ
לנוחות הלקוחות

משרד ראשי: ת"א, דרך פ"ת 65; דרך פ"ת 86, טל. 251374; חיפה: דרך יפו 132, טל. 7-528285-04; ירושלים: שלומציון המלכה 15, טל.231798, 02-234536;
סוכנים: חיפה: בית המכוניות, יפו 19, טל. 04-512251 נתניה: מכונית נתניה, סמילנסקי 24, טל. 053-39423; נצרת: בישארה יוסף סרוגי, רח' פאולוס השישי 56, טל. 065-54677.

ליאו גולדברג בע"מ

GM OPEL

אברהם גינדי

גן־הברושים

5 חדרים, 2 מפלסים, צמודים ל־7 דונם גן.

+ דירת נופש באילת ובטבריה לכל החיים חינם

רק $75,000 ל־5 דירות נוספות בלבד

פתוח במוצאי שבת
לרגל המבצע יהיו משרדינו בתל־אביב וראשון לציון פתוחים במוצאי שבת החל מצאת השבת

בלבה של שכונת היוקרה בראשון לציון – שכונת אברמוביץ, הולך וצומח פרוייקט מגורים חדשני ומרהיב של אברהם גינדי. "גן־הברושים". 5 חדרים, 2 מפלסים, צמודים ל־7 דונם גן. בשכונה, הקרובה אל הכביש לתל־אביב, אשר מעניקה שרותים ציבוריים וקהילתיים מעולים ומרכז מסחרי, עומד הבית הבא שלך. הוא נבנה עפ"י הסטנדרטים הגבוהים ביותר, טובל במשטחי דשא, עצים ופינות חמד המשתרעים על־פני 7 דונם. מראה מרהיב.
בוא אל הלב הירוק של ראשון לציון – אל גן הברושים.

מה תקבל כדייר ב"גן־הברושים"?

- ★ זרמים תת מימיים באמבטיה בשיטת הג'אקוזי.
- ★ טלויזיה במעגל סגור לזיהוי מושלם של אורחיך.
- ★ 3 כיווני אויר לכל דירה.
- ★ דירות דו מפלסיות.
- ★ חדר ארונות.
- ★ 2 חדרי רחצה עם ריצוף קרמיקה.
- ★ ארונות מטבח בסגנון אמריקני (6.80 מטר רץ).
- ★ שיש גרניט איטלקי.
- ★ מרצפות שיש גדולות בסלון (3 דוגמאות לבחירה).
- ★ שטיחים מקיר לקיר בחדרי השינה.
- ★ אפשרות 2 כניסות לכל דירה (מתאים לרופא או לבעל מקצוע חופשי).
- ★ לובי מפואר עם חדר מדרגות רחב במיוחד.
- ★ חדר תרבות וספורט הכולל ציוד ומכשירים.
- ★ תאורה דקורטיבית בחזית.

דירה בלי מזומנים

60% ממחיר הדירה באמצעות הלוואה שתוחזר עד 12 שנים. היתרה בתשלומים נוחים. אפשרות ל־TRADE IN.

בטחון מלא לכספי הרוכשים באמצעות

ערבות בנקאית צמודה

קנו דירה באחד מהמקומות הבאים ותהנו מדירת נופש חינם באילת ובטבריה לכל החיים!

כאשר אתם קונים דירה אצל אברהם גינדי, אתם משנים את סגנון חייכם ועוברים לדירת פאר בסטנדרט עילית, כמקובל אצל אברהם גינדי.
בנוסף לכך, תזכו ללא הגרלה בשתי דירות נופש – באילת ובטבריה.
דירות הנופש המרוהטות תעמודנה לרשותכם שבועיים בשנה – שבוע באילת ושבוע בטבריה – במשך כל החיים.

תל־אביב

- בנין יוקרתי במיוחד ברח' לסל 22 בבנין בן 8 דירות בלבד. דירות בנות 3½ חדרים ודירות עם גג.
- בצפון תל אביב, איזור ל', נותרה דירה אחת דו־מפלסית בת 5 חדרים.
- בצפון הסולידי ברח' חתם סופר 9 דירות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים בבנין בן 8 דירות בלבד.

רמת־השרון

- דירות בנות 3 חדרים + גג + חדר על הגג.
- קוטג'ים מפוארים על קרקע של כ־400 מ"ר מ־160.000 דולר.

נתניה

- ברח' דיזנגוף 16־18 בבנין יוקרתי במיוחד, דירות בנות 3 חדרים הכוללות שכלולים לרוב.
- ברח' ראשון לציון דירה בת 6 חדרים.
- בגני ניצה מול הים, דירות יוקרה ברמה בינלאומית, דירות בנות 2, 3 ו־4 חדרים. בריכת שחיה פרטית, מגרש טניס בחצר, חניון תת־קרקעי ועוד שכלולים רבים.

פתח־תקוה

- פנטהאוז – רק 85,000 דולר. הצעה חד פעמית! פנטהאוז יוקרתי בבנין מפואר עם מירב השכלולים.

- ברח' דגל ראובן, 3 חדרים + גג + חדר על הגג ו־4½ חדרים + גג + חדר על הגג ושכלולים לרוב.
- ברח' כץ, החלה ההרשמה ל־2 בנינים בני 9 דירות בלבד. דירות משוכללות דו־מפלסיות בנות 4 חדרים.

ראשון־לציון

- דירות בנות 3½ חדרים במרכז השקט.
- דירות בנות 4 חדרים במערב העיר (גם לכניסה מיידית).
- **למהירי החלטה ואניני טעם!** פנטהאוז בבנין יוקרתי בשכונת אברמוביץ, רק $110,000. אפשרות להלוואות גדולות.

דירות עם קרקע וקוטג'ים.
מבצע חד פעמי ל־6 יחידות. באזור היוקרתי והירוק ביותר במערב ראשון־לציון בקרן הרחובות ארלוזורוב גולומב (ע"י בי"ס בארי) החל מ־$110,000 במקום $130,000.

המחירים אינם כוללים מע"מ
דירת הנופש בהתאם לתקנון החברה.

אברהם גינדי

1982 העסק החיובי המוגבר

תל־אביב	פתח־תקוה	רמת־השרון	נתניה	ראשון־לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 18	הרצל 62

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

הכלכלנית אסתר אלדסנדר מגלה: המאזן של חברת „אל־על" מכיל את כל הנימוקים נגד סגירתה - וזו הסיבה לכך שהנהלת החברה מעוניינת להסתירו!

השכר - רק תירוץ!

בשבועות האחרונים מתנהל מו"מ מתוח מאוד, שבו מאיימים בכל פעם שהנה־הנה בא היום השחור שבו תיסגר אל־על, ומותחים את עצבי הציבור ואת עצביהם של עובדי אל־על. במקום מטוסים טסים בשמי אל־על איומים, האשמות וטיעונים כוזבים.

הטענה העיקרית של ההנהלה היא זו: תשלומי השכר באל־על הם־הם הגורם להפסדים הכבדים של החברה, ולכן צריך לפטר עובדים רבים, ולהפחית משכרם של העובדים שישארו. על זה בדיוק עומד המו"מ.

אך בחינה אמיתית של המיספרים מוכיחה כי לשתי הטענות של ההנהלה אין שחר. ראשית, כמונחים של המשק הישראלי אין ל„אל־על" הפסדים כה כבדים, וכתנאים המקובלים על היצוא הישראלי אין לה הפסדים כלל.

אילו היתה „אל־על" מסובסדת כמו כל ענפי הייצוא האחרים במשק - היא היתה מראה רווח של 13 מיליון דולרים!

ושנית: השכר בוודאי שאינו הגורם להפסדים, עד־כמה שהם קיימים.

את הנתונים האלה מנסים להסתיר מעיני הציבור ומידיעתו בכל דרך, אך למרבה המזל טורחת הנהלת אל־על לפרסם מדי פעם דו"חות רווח והפסד, ולמרות מערכת הטישטוש הקיימת גם בדו"חות הללו, אפשר לעמוד על האמת הטמונה בין דפיהם.

המצב לאשורו הוא זה: שכר כל העובדים באל־על בשנת הכספים 1981/2 הסתכם ב־100 מיליון דולר. מסיבות שונות ומשונות לא מופיע השכר כסעיף נפרד בהוצאות החברה, אלא בסעיפים שונים כמו „הוצאות מינהל ומטה" וגם „הוצאות החזקה," או שהוא חלק מ„מיבצעי טיסה" ו„מיבצעי קרקע." אך על־פי מיספרים שהגיעו לידי, שולמו לכל עובדי אל־על בשנת 1981/2 80 מיליון דולר בשקלים, ועוד 20 מיליון דולר במטבע חוץ. צריך לציין כי ההוצאות לשכר מהוות קצת יותר מ ח מ י ש י ת מכלל הוצאות חברת אל־על באותה שנה, שהגיעו ל־481 מיליון דולר.

והנה, גם בדו"ח שפירסמה הנהלת אל־על עצמה, נאמר בעמוד 12 כי „בשנת 1981/2 השתנה סל ההוצאות של החברה תוך כדי ירידה בחלקן של הוצאות המינהל והמטה וכן הוצאות האחזקה, ומאידך, עלה חלקן של הוצאות העמלה והמכר בסל ההוצאות, וכן הוצאות המימון. מישקל חכירות המטוסים בסך ההוצאות עלה במידה מואצת בשל הארכת תקופת החכירה של מטוסי ה־437."

הפגנת עובדי „אל־על" בנמל־התעופה

האיומים טסים במקום המטוסים

במילים אחרות: חלקו של השכר בהוצאות ירד, ועלה חלקם של סעיפים שאין להם דבר וחצי דבר עם השכר. אך תחת לנסות לחסוך בהוצאות אלה, מנסה הממשלה, באמצעות ההנהלה, להטיל את האשמה בגין „ההפסדים" על העובדים דווקא.

המטבע שמתחת לפנס

הנהלת „אל־על" מנסה לקצץ בשכר העובדים לא מפני שהוא הגורם להפסדים, אלא מפני ששם נוח לה להיאבק, ממש כשם שהשוטה מחפש את המטבע שאיבד מתחת לפנס, כי שם יש אור.

דרך זו היא מסוכנת ביותר. אל־על הגיעה בשנים האחרונות — בהסכמת העובדים, למידת ייעול גדולה, תוך העלאה משמעותית בפיריון העבודה לכל עובד. בדו"ח של החברה מצויין במפורש הדיוק המיבצעי הגבוה שאליו הגיעה החברה בשנים האחרונות „תודות למאמצי ההנהלה והעובדים בכל המיגזרים."

המשך תהליך הפיטורים עלול להיות גורלי, כמו המעשה באיכר שבבדיחה, שביקש לייעל את עסקיו על־ידי צימצום בכמות המזון שהגיש לפרות שלו. הוא קיצץ עוד ועוד, ובדיוק כאשר הגיע לשיא החיסכון התפגרה הפרה.

ראוי גם לציין כי השכר הממוצע באל־על — להוציא את שכר הטייסים — אינו עולה על השכר הממוצע בחברת־החשמל. כאן וכאן שיעור השכר הוא כפליים מן השכר הממוצע במשק. בשני המיקרים מקורו של השכר הגבוה הוא במיומנות מיקצועית, בשעות נוספות ובעבודה בתורנויות.

זה באשר לשכר. יהיו אשר יהיו הסיבות האמיתיות לרצונה של הממשלה לסגור את חברת־התעופה הלאומית, השכר המשולם לעובדים אינו אחת מסיבות אלה. זהו לכל היותר תירוץ, ולא תירוץ טוב, כאשר בוחנים את המיספרים.

דייסה של דולרים

עתה ראוי לבדוק אם אמנם מפסידה אל־על באמת. הטלוויזיה שידרה בזמנו את דברי שר־האוצר לפני ועדת־הכספים של הכנסת. יורם ארידור אמר שהממשלה אינה יכולה ואינה מוכנה לשאת בהפסדים של עשרות מיליוני דולרים בכל שנה, הנגרמים על־ידי אל־על.

שר־האוצר פשוט שכח כנראה לומר שהסיבה ל„הפסדים של עשרות מיליוני דולרים" היא אחת ויחידה: העובדה ש„אל־על" מציגה את מאזניה בדולרים, גם כאשר חלק נכבד מאוד מהוצאותיה הוא בשקלים, וכמעט כל הכנסותיה הם בדולרים.

להבדל זה יש משמעות רבה ביותר. כדי להבין אותו צריך לבחון את המיספרים המופיעים במאזן של אל־על.

בשנת 1981/2 הכניסה החברה ארצה 449

(המשך בעמוד 66)

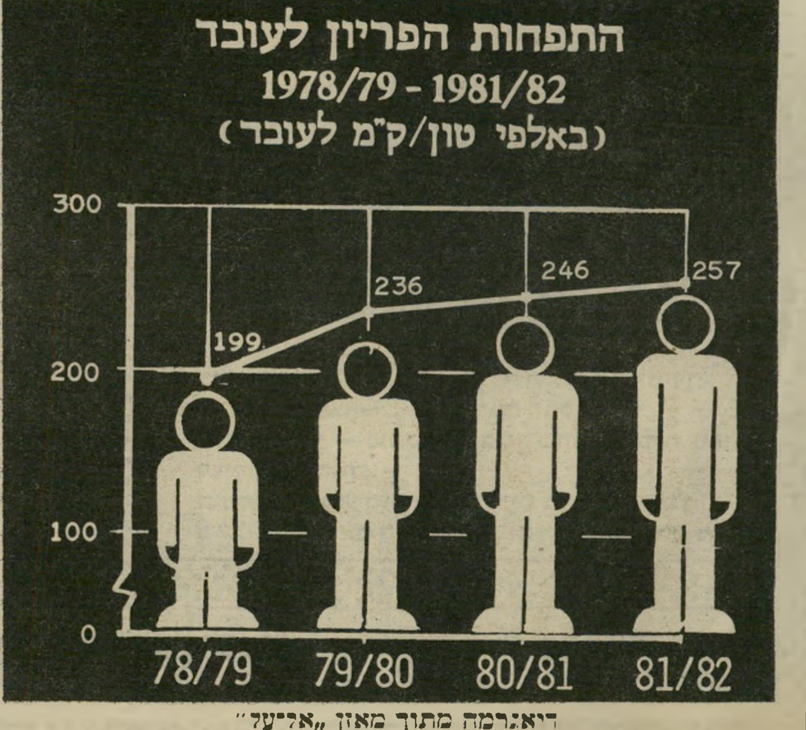

דיאגרמה מתוך מאזן „אל־על"

הפיריון עולה!

כשאתה הולך בחושך
כדאי שיראו אותך.
בגלי חשבו על זה ועכשיו אתה יכול ללכת בביטחון:
לך עם ״גלי פלאש״ — הנעל עם הפס הזוהר.
״גלי פלאש״ — נעל ספורט בעיצוב חדשני, קלה, נוחה
ושומרת על חייך.
התחל את מבצע הזהירות בדרכים בצעד בטוח: לך
ב״גלי פלאש״ עם הפס הזוהר. הנעל שרואים בכל מקום.
גלי פלאש
הנעל שרואים בכל מקום

האם בוחבוט

יועמד לדין?

כמה מתושבי מעלות־תרשיחא המ־תינו לכך מזה שלוש שנים. עתה הם נאנחו אנחת־רווחה.

במהלך דיון מישפטי, שבו ביקשה ה־מישטרה לעצור את שני סגני ראש־המועצה וקבלן מקומי, היא הודיעה שתיקו של ראש־המועצה, שלמה בוחבוט, הועבר לידי היועץ המישפטי לממשלה, בצירוף טיוטת כתב־האישום שהוכן על־ידי הפ־רקליטות.

שלמה בוחבוט, עסקן צפוני עולה, מיהר לטעון באוזני עיתונאים שזוהי עלילה של יריבים פוליטיים, והוא אינו מודאג. אך בוחבוט שכח כנראה עם מי יש לו עסק.

במרץ 1980 פנו חמישה מחברי המועצה המקומית, בת 11 החברים, אל תת־ניצב בנימין זיגל, ממחלקת חקירות־הונאה ב־מטה הארצי. משה מימון, ממלא־מקומו של בוחבוט, וחברי המועצה מועין דאול, פציל דקואר, בני שטרן ושלום יאסידו, הגישו נגד בוחבוט תלונה, שאליה צירפו עדויות ותצהירים של תושבי המקום, של עדי־ראייה ושל עובדי־המועצה. כל התצהירים עסקו במידע מפליל הקשור לבוחבוט.

המתלוננים צירפו רשימה מעודכנת של עובדים, שלדעתם ידברו אם יקבלו חסי־נות, והסבירו שהחליטו לפנות דווקא אל

ראש־מועצת מעלות, שכבר עבר את המערך, הליכוד, רפ״י ותמ״י, נחקר במישטרה

זיגל, מחשש שתלונה בתחנת־מישטרה ב־צפון לא תניב פירות. הם לא העלו על דעתם שיעבור זמן כה רב עד שיוגש כתב־אישום כנגד בוחבוט.

העדויות שניתנו בפני עורכי־דין סיפרו על פגיעה חמורה בסדרי־ניהול, ועל כי בוחבוט ניצל לרעה את מעמדו.

סיפר עובד המועצה אהרון בן־חמו, מנהל־עבודה במחלקת עבודות ציבוריות של המועצה: „בחודש יוני 1979 פנו אלי שלמה בוחבוט ומהנדס המועצה, יאיר בן־עמי, לקחו אותי במכונית של ראש־המו־עצה לסיור בתרשיחא והראו לי מקום ליד ביתו של מוחמד בדאווי. ראש־המועצה נתן לי הוראה לבנות במיסגרת תפקידי במועצה, קיר־תומך שיאפשר כניסת רכב לביתו של בדאווי. ביצעתי את העבודה באמצעות עובדים של המחלקה, מוסא שנא־תי ופאיר עלי, שעבדו שם כשבועיים.

„חומרי־הבניה, כמו מלט, חצץ וחול, נלקחו מחומרי־המועצה. המלט נלקח ממח־סן וחומרי־הבנייה האחרים ממיגרש המו־עצה. ההובלה נעשתה על־ידי עובדי המו־עצה וטרקטור של המועצה, וכך גם הוב־לת האבן לבניית הקיר־התומך. העבודה הזאת וכן בניית קירות־תומכים אחרים בתרשיחא, שבוצעו על־ידי, נעשו ללא תוכניות, רק על סמך הוראה מראש־המועצה או מסגנו. לאחר שביצעתי את העבודה נודע לי כי מוחמד בדאווי הוא קבלן הבונה את הווילה של ראש־המועצה, בוחבוט.״

מוחמד שנאתי סיפר בתצהירו פרט נו־

הפירוט המלא של התלונות שהוגשו למחלקתו של בנימין זיגל

ספ: „בחודש דצמבר 1979 ביקש ממני מואיז שם־טוב, מנהל אגף־התחזוקה, לבוא למיגרש במעלות שעליו בונה בוחבוט את ביתו כדי לעבוד ביציקת חגורת בטון בבית הנבנה, במיסגרת שעות העבודה שלי. אני סירבתי לכך, וידוע לי שבמקומי עבדו ביציקת חגורת הבטון של בוחבוט פועלים אחרים של המועצה.״

מסגר במועצה שם־טוב עוקבי, סיפר בתצהירו: „כשפר,צה שביתה כללית במועצה המקומית, עקב אי־העברת כספים ממישרד־הפנים, נתבקשתי על־ידי מנהל־העבודה הישיר הממונה עלי, יעקב אוחנה, להצטרף אליו בביצוע עבודה מסויימת. יצאתי איתו כשאנו מצויידים בכלי־עבודה של המועצה המקומית, כולל מכונת חיתוך אלקטרודות וחומרים אחרים, לאתר הבנייה של בוחבוט. שם עסקנו כשעתיים בעבודות ריתוך לצורך אטימת־פרצות בארגז־משאית, ששימש מחסן פרטי באתר הבנייה של ראש־המועצה. אני הייתי נוכח בעת שמר בוחבוט ביקש ממנהל־העבודה שלי לבצע את העבודות האלה.

„אני הייתי נוכח בעת שטנדר טרנזיט, השייך לאחיו של בוחבוט, חנה בתוך מחסן המועצה בשעות העבודה הרגילות. ראיתי שהעמיסו בטנדר את הקרמיקה, אמבטיות וכלים סניטריים אחרים השייכים לבוחבוט. עובדי המועצה העמיסו את הכלים בטנדר של אחיו של ראש־המועצה.

„בחודש אפריל 1979 התבקשתי על־ידי מנהל מחלקת מע״ץ לבצע עבודות ריתוך לתיקון שער־מחסן־החירום של הג״א. הגעתי למקום כשאני מצוייד בכל הכלים הדרושים לביצוע עבודה מעין זו. שם הוברר לי כי השער ניזוק על־ידי משאית שפרקה ברזל־בניין, השייך לבוחבוט, ב־תוך מחסן־החירום של הג״א. ביצעתי את העבודה.״

הוכיחה שהבוס שלה הוא קבלן פרטי ל־עבודות בנייה בקריות, והוא השתמש ב־ציוד ובחומרים של המועצה למטרותיו הוא. „בעת ששם־טוב ביצע עבודות בנייה בקריות, הוא היה נעדר מעבודתו במועצה לפעמים למשך יום שלם, ולפעמים למשך מחצית יום־עבודה. ההיעדרות מעבודה הי־תה בדרך־כלל בימי חמישי בשבוע, בעת שבוחבוט שהה מחוץ למועצה.״

ז׳קלין אלמליח מזכירה בעירייה, סיפ־רה: „בתוקף תפקידי במועצה המקומית מוכרים לי וידועים לי פרטים באשר ל־חריגות ושימוש של ראש־המועצה בכלים ובמכוניות המועצה לצרכים פרטיים.

„אני יודעת כי בחודש נובמבר העביר מחסנאי המועצה, גי סוויסה, את גנרטור־החירום של המועצה ממחסן־המועצה ל־אתר הבנייה של ראש־המועצה סטיב גומס, יחד עם הגנרטור העבירו גם את הפרוז׳ק־טורים וכל האבזרים הדרושים להפעלתו. אני יודע כי חשמלאי המועצה סטיב גומס, הכין את הגנרטור להפעלה ואחר־כך הע־ביר אותו לסוויסה. הגנרטור שימש לצורך תאורת אתר־הבנייה של ראש־המועצה ב־שעות אחר־הצהרים החשוכות ובלילות;

האם קיבל שוחד מקבלן, ניצל את רכוש המועצה ועובדיה, ופיטר את המתלוננים?

וזאת כדי לאפשר לקבלנים ולעובדים ל־בצע את העבודות בשעות האלה. הגנרטור נשאר בשטח הבנייה במשך תקופת מה.״

ז׳קלין אלמליח ראתה אף היא את הק־רמיקה, החרסינה האמבטיה והכלים הסי־נטריים, והיא גם ראתה מי הביא אותם. „נהג מכונית־האשפה, חיים נחמני, הביא את הכלים באמצעות מכונית־האשפה של המועצה, המשמשת גם לאיסוף אשפה וגם לביצוע הובלות. הוא פירק אותם במחסן ולא בביתו של בוחבוט, כי לא רצה שא־חרים יגידו כי הוא מבצע הובלות פרטיות במכונית־המועצה.״

בהמשך עדותה היא סיפרה כיצד שילם בוחבוט לעובדי המועצה שעבדו אצלו: „אני עובדת ביום הרביעי בשבוע באופן מפוצל. באחד מימי הרביעי, כשהגעתי למועצה, פגשתי את דויד אלימלך, פינחס

(המשך בעמוד 52)

החושף חבר המועצה משה מי־מון, חברו לסיעה בעבר של ראש־המועצה, שחשף את דרך ניהול המועצה המקומית על־ידי שלמה בוחבוט.

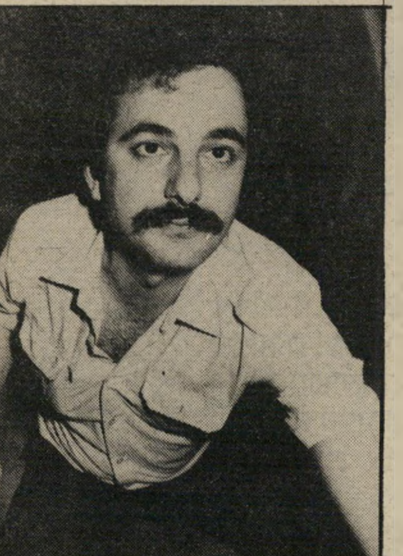

הדוחף הפרקליט החיפאי ה־צעיר עמאד דקואר, בן תרשיחא, שלא הירפה מהמימסד המישפטי עד שהתברר שהחומר הועבר ליצחק זמיר.

במלון הכי חדש באילת

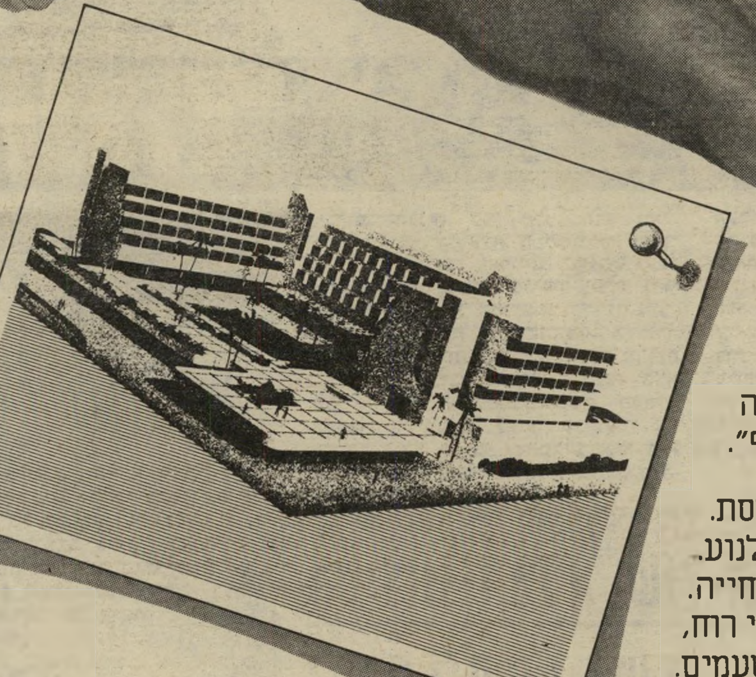

מלון לגונה החדש מציע לכם את כל מה
שהופך נופש ל"נופש בכיף".

ארוחות כיד המלך. יין חופשי. אוירה תוססת.
תזמורת ומופעים. מועדון סרטי וידיאו וקולנוע.
משחקיה. שמרטפית וגננת. בריכת שחייה.
מגוון פעילויות ספורט: התעמלות אירובית, גלשני רוח,
פולו מים, שרות יאכטה ואפילו קורס בישול מטעמים.

כל זה במלון מפואר בניהול חב' מלונות דן, טל להזמנות: 059-72177
או לשרות ההזמנות של חב' מלונות דן טל. 03-241111.

בואו להכיר את מלון לגונה LAGOONA אילת

זאמביה: קאונדה יורד על רגן

נשיא זאמביה, קנת קאונדה, נחשב לאחד מבכירי המדינאים באפריקה השחורה. הוא שני במעמדו רק למנהיג טאנזניה, יוליוס ניירדה. קואנדה, השולט ב־זאמביה מאז זכתה לעצמאות בשנת 1967, הצליח לתמרן היטב בין דרום־אפריקה העויינת ובין תנועות השיחרור השכנות באנגולה, מוזאמביק וזימבאבווה, שנלחמו על חייהן וחירותן שנים רבות אחרי שזאמביה הריבונית תפסה את מקומה במישפחת העמים.

בשנים הקשות של המאבק נגד הגיזענים הלבנים ברודזיה, אירח קאונדה את המחתרת הפרו־סובייטית של ג׳ושוע אנקומו, ונאלץ לגלות מעורבות רבה בכל התככים הפנימיים ומילחמות האחים בין לוחמי החירות הזימבאבווים ובין עצמם. כתוצאה ישירה מכך הוגדר קאונדה על־ידי עיתונאים אמריקאיים שיטחיים כמדינאי פרו־סובייטי. עם זאת הצליח לשמור על קשר גם עם רוברט מוגאבה, שניהל את מאבקו בלבנים כאורחו של נשיא מוזאמביק, סאמורה מאשל, מארכסיסט־לניניסט מוצהר.

בשיאו של המשבר נתגלה קאונדה כמנהיג מתון ו־אחראי. חלק ניכר מהמגעים שהביאו לשילטון הרוב ה־שחור בזיבאבווה נעשו בחסותו, חלקם אפילו ביוזמתו. הוא הצליח למשוך את הבריטים, ובעקיפין גם את אר־צות־הברית של ג׳ימי קארטר, לוועידה בבירתו, לוסאקה, שתרמה באורח מכריע לחיסול משבר רודזיה. הוועידה חשפה לעיני העולם כולו דמות חדשה של מנהיג אפריקאי מבריק, מתוך מלידה ונעים־הליכות.

אמצעי־התיקשורת האמריקאיים עשו, כמובן, מטעמים מנשף הסיום של וועידת לוסאקה, שבה רקד קאונדה במשך כל הערב עם ראש־ממשלת בריטניה, מרגארט תאצ׳ר. יודעי־דבר טוענים ששניהם סבלו קשות מהאירוע, אבל לגבי הציבור האמריקאי קאונדה קיבל מעין הכשר. האמריקאים אוהבים מאוד לאמץ אל ליבם אוייבים ל־שעבר, וקאונדה עבר תהליך תיקשורתי המזכיר במקצת את כיכובו של אנוור אל־סאדאת המנוח בטלוויזיה הא־מריקאית. הוא הפך ל״אינדיאני הטוב״ בסירטי ג׳ון וויין, פרא לשעבר, שקלט סוף סוף את כוונותיהם הטהורות של הלבנים.

שינאה ישנה. בשנתיים האחרונות ליווה קאונדה ב־

עולם קטן

דאגה רבה, שהפכה אחר־כך למורת־רוח גלוייה, את ה־שינויים הדראסטיים שחלו במדיניות החוץ האמריקאית מאז היבחרו של רונאלד רגן לנשיא ארצות־הברית. קאונ־דה מקיים, כמו רוב עמיתיו באפריקה, קשר הדוק עם מנהיגי תנועות השיחרור באמריקה הלאטינית, ולוקח חלק פעיל במאמץ הכולל של המדינות הבלתי־מזדהות למנוע התערבות מזויינת של ארצות־הברית בניקאראגואה, באורח ישיר או באמצעות הונדוראס. רגן הצליח, בתוך תקופה קצרה יחסית, להפיח מחדש את השינאה הישנה לאמרי־קאים בעולם השלישי, שאותה הפיג קודמו במידה לא־מבוטלת. גם סין העממית שיפרה מאוד את יחסיה עם ברית־המועצות, כתוצאה ישירה מהתקרבותו של רגן לטייוואן. אך עיקר ביקורתו הנוקבת של קאונדה קשורה, מטבע הדברים, במדיניותה של ארצות־הברית כלפי דרום־אפריקה.

קאונדה ממש המום מהקצב המהיר שבו מהדקים הא־מריקאים את בריתם עם מישטר האפרטהייד בפרטוריה. הוא גם מודע היטב לעובדה שישראל מסייעת לאמריקאים להעביר מוצרים מתוצרת ארצות־הברית לדרום־אפרי־קה. וושינגטון מתנכלת לתנועות השיחרור של נאמי־ביה, מגלה עויינות גוברת כלפי הקונגרס האפריקאי הל־אומי, המנהל את מילחמת־השיחרור נגד מישטר האפר־טהייד עצמו. בשנתיים האחרונות מחקה פרטוריה את המדיניות הישראלית כלפי לבנון, תוקפת בלי הרף את אנגולה ומוזאמביק, המארחות את המחתרות השחורות. רגן רמז פעמים רבות שהוא אדיש לגורלן של המדינות ה״קומוניסטיות״ באפריקה, דחף את אנגולה, ששיתפה פעולה עם מישטרו של קארטר בתחומים רבים — חרף

נשיא זאמביה קאונדה
החבר רגן ״אידיוט״

הריתוריקה המארכסיסטית ונוכחותם של הקובנים — לעמדה אנטי־אמריקאית גלוייה. אין ספק שרגן ראוי לפרס לנין.

קאונדה פעל, כדרכו, בשני מישורים. הוא העניק ראיון לעיתון דני חשוב, ובו מתח ביקורת נוקבת על רגן, בשפה חריפה ובלתי־דיפלומאטית. רגן הוגדר בעיתון האירופי כ״אידיוט״, כמשרת מובהק של העניין הסובייטי, כאוייב אינסטינקטיבי של השחורים מתוך שמרנות הגו־בלת בגיזענות נסתרת. הוא הזהיר גלויות את האירופים, ובאמצעותם גם את הסוכנים האמריקאים — שיקראו כמובן את הראיון — שכל חלקה הדרומי של אפריקה, כולל דרום־אפריקה שאחרי־השיחרור, יפלו כפרי בשל לזרועות מוסקווה, הודות למאמציו ההירואיים של ה״חבר״ רגן.

מסר דומה העביר קאונדה גם לציבור האמריקאי, ב־אמצעות בעלת העיתון רב ההשפעה ושינגטון פוסט, קאתרין גרהאם. בראיון שהעניקה לה קאונדה, ושפורסם גם ב־שבועון ניוזוויק, דיבר נשיא זאמביה בסיגנון הרבה יותר מתון, שנועד להשפיע על הקוראים, ולהפעיל לחץ על הבית הלבן לשנות את מדיניותו באפריקה.

כמה נקודות שהעלה קאונדה עשויות לעניין את ה־ישראלים, שגם לגביהם יש לעמדות הנקוטות בוושינגטון חשיבות מכרעת.

● על יחסי זאמביה וארצות־הברית:

״כמו האמריקאים, גם אנחנו נולדנו במהפיכה. כמובן שתמכנו במאבק של העם הוויאטנאמי, ולכן הוקיעו אותנו בטעות כקומוניסטים. גם לא הצלחנו להבין כיצד מעצמה גדולה כמו ארצות־הברית מתעלמת מעצם קיומה של סין, עד שריצ׳רד ניכסון שינה מדיניות זו. אבל חרף כל הבי־קורת אנו רואים את עצמנו כידידי ארצות־הברית.״

● על הנוכחות הקובאית:

״אנחנו זקוקים לקובאים, כדי שיסייעו לנו להגן על מדינות העימות, בעיקר על אנגולה נגד האיום של דרום־אפריקה. אין כל קשר בין הקובאים ובין סוגיית נאמיביה, הראוייה לעצמאות מדינית, בהתאם לכל החלטות האו״ם.״

● על נשיאי ארצות־הברית:

״יש הבדל עצום בין רגן וקארטר. קארטר הבין את אפריקה והקדיש לי תשומת־לב רבה בביקורי בארצות־הברית. קארטר קלט שארצו תקבל את כל המינראלים הדרושים לה גם באפריקה השחורה. אין לנו אוריינטציה אנטי־מערבית, ואנו זקוקים לטכנולוגיה ולהשקעות אמ־ריקאיות.״

● על המדיניות האמריקאית כלפי דרום־אפריקה:

״כל האוריינטציה המדינית של אפריקה השחורה תלו־יה בעניין הזה. יש לכם כוח אדיר. אם תפגינו שרירים נגד פרטוריה, כפי שאתם עושים בפולין, תזכו לידידים רבים באפריקה השחורה. כל דולר המושקע בפרטוריה מופנה לדיכויים של השחורים הארץ זו.״

תורכיה:
אוורן!
אוורן!

ישראלים, שאינם מפסיקים לקונן על ציבור תומכי הליכוד וצועקים בגין! בגין! עשויים להתנחם במצב בתורכיה.

92 אחוז מבעלי זכות הבחירה בתורכיה תמכו ב־נשיא אוורן במישאל התחוקתי שנערך שם לאחרונה. תוצאות המישאל מעניקות לנשיא סמכויות כמעט דיק־טטוריות לשבע שנים, יצרו גושפנקה חוקית להתרחקו־תה של תורכיה מנורמות אירופיות, ולהפיכתה למין רפובליקה בננות, נוסח צ׳ילה או אורוגוויי.

כוחות שמרניים באירופה, כולל נציגי הימין במו־עצת אירופה, טוענים שהמישאל נוהל באורח דימוק־ראטי למופת, וביטא את רצונם החופשי של התור־כים. אחד מראשי המיפלגה השמרנית בבריטניה, מש־תדל עתה להחזיר את תורכיה כחברה בעלת זכויות מלאות למועצה.

מעטפות שקופות. התורכים עצמם צוחקים מהסיפורים על מישאל הוגן. ההצבעה התנהלה אמנם בקלפיות כדת וכדין, אבל למרבה הצער היו המע־טפות שקופות לחלוטין.

עם זאת, אפילו המשכילים ואנשי המעמד הבי־נוני, הרואים בדאגה רבה את תוצאות המישאל, מאש־רים שהוא משקף במידה רבה את הלכי הרוח בתור־כיה. התורכים רצו בשילטון חזק, ובחרו בדיקטטורה ביודעין. נוצר למעשה קיטוב מוחלט בין השיכבה המשכילה ובין כלל הציבור, ואינטלקטואלים רבים מעיינים עתה ברצינות בהגירה לארצות אירופיות ״אמיתיות״.

בין השאר מציינים ליבראלים ואנשי שמאל תור־כיים, באירוניה הגובלת ביאוש, שהכורדים הצביעו בעד חיקה האוסרת כל שימוש רישמי בשפתם, ו־מאות אלפי פועלים הצביעו נגד חופש השביתה. כלל הציבור אישר שימוש בלתי מוגבל בחוקי חירום, מבלי להזדקק יתר על המידה להליכים מישפטיים מייגעים.

האינטלקטואלים רוטנים. העם צועק אוורן! אוורן! — מי אמר שאנחנו לא משתלבים במרחב?

חיים ברעם

עבור במעבר חצייה. שום אסון לא יקרה.

רשת ב׳-גל בטוח לזהירות בדרכים
27.11.82-21.11.82
משדר רצוף: 01.00-06.00

השבוע (27.11.82-21.11.82) יוצא קול ישראל במישדר רצוף ברשת ב׳, מ־01.00-06.00, על נושא הזהירות בדרכים. המשדר נקרא ״גל בטוח לזהירות בדרכים״ והוא מלווה בשעשועונים וחידונים נושאי פרסים. הפרס הגדול מכונית פיאט פנדה.

כאן רפאל קלצ׳קין. שחקן תיאטרון. אתה לא חייב להיות חובב תיאטרון כדי להסכים אתי שיש הצגה אחת שאסור להוריד עליה את המסך. אני מתכוון לחיים. ולא חשוב באיזה גיל. כשתגיע לגילי תגיד שהחיים רק מתחילים בגיל 75. עד אז, שים לב לסכנות שאורבות לך בדרך, בראש וראשונה לתאונות הדרכים.

אני ממליץ לך בכל לב להאזין לגל בטוח ולא רק בגלל הפרסים. כהולך רגל ותיק אני מייעץ לך להקפיד שבעתיים לעבור את הכביש אך ורק במעבר חציה. תאמין לי שום אסון לא יקרה לך אם תציב לך זאת למטרה. אני עושה כך מאז שאני זוכר את עצמי, לכן ההצגה שלי נמשכת. גם ההצגה שלך חייבת להימשך. תן זכות קדימה לחיים.

רפאל קלצ׳קין.

משטרת ישראל קול ישראל
מבצע בחסות הבנק הבינלאומי הראשון

קשר בראל&שותי

אנשים בעולם

פרנסואה מיטראן: לא רק יין אלא גם מוסיאון

מה מביא את הנשיא הצרפתי, **פרנסואה מיט־ראן,** להתבונן בירכיה של אשה עירומה? אהבת האמנות. ולא סתם אמנות: זוהי האשה הגבוהה העירומה, עבודת פיסול נהדרת של **מארסל גימון,** פסל שהיה ידידו הטוב של **פייר לוי.** ופייר לוי — מי הוא? פייר לוי הוא אספן ומבקר אמנותי שכתב שלושה ספרים על יחסי אמנים ואספנים, על ערכן האמנותי והכספי של יצירות אמנות, ולאחרונה העניק את אוספו הפרטי למוסיאון העיר טרואה, אחת הערים העתיקות של אזור שאמפניה בצרפת.

למי שטרם ידע זאת, באזור זה צומחים הענבים המשובחים של זן השארדוני, שמהם עושים את היין המשובח והעדין, ומיין זה עושים את השאמ־פניה המקודשת של המחוז. אבל לבד משאמפניה יש באזור גם נקניקים ומיני בשר מעושנים, שה־כשרות אינה יפה להם אבל הם יפים לחיך. לנכסים אלה הוסיפה מישפחת לוי אוסף מרהיב של יצירות אמנות, המכסות את התקופה שבין השנים 1850 ו־1950. עתה כיבד הנשיא מיטראן את האוסף ב־ביקור ממלכתי.

המלכה נור: חוסיין מצפה לנסיך החדש

רגע של אושר, רוך והבעה בלתי־אמצעית — כל זה קלטה מצלמתו של **נורמן פארקינסון** בפניהם של מלך ירדן, **חוסיין,** ורעייתו, המלכה **נור,** בעת ביקורם בלונדון. פארקינסון, הצלם הרישמי של חצר באקינגהאם, הוא גם הצלם האהוב על מלכת ירדן היפהפיה, והוא שנבחר על־ידה להנציח אותה ואת המלך כל אימת שחל שינוי במצבם המישפחתי.

בתמונה האחרונה הנציח פארקינסון את המלך והמלכה עם ארבעת ילדיהם (שניים של רעיית המלך הקודמת, **עליה**) ועתה קלט פארקינסון את חוסיין המזוקן ואת נור בהריון — מצפה ללידה השלישית.

אליזבט: חיוכים בכירכרה המלכותית

שתי מלכות, שני חיוכים מאוזן לאוזן. זוהי המלכה **ביאטריכס** מהולנד, המתארחת אצל המלכה **אליזבת** מאנגליה, בביקור הממלכתי הראשון שערכה ביאטריכס מאז התמוטטות העצבים של בעלה, הנסיך **קלאוס.** עתה, משחזר הנסיך מבית־החולים בבאזל, שם היה מאושפז, יצאו השניים לסיור מלכותי בצוותא. הנסיך נראה הפעם גינוח ורגוע, ואילו המלכה ההולנדית מעדה פעמיים בשעת המעבר מן הספינה שבה שייטו על התמזה אל הכירכרה שהובילה אותם לקבלת פנים בארמון.

דבורה היל: מי מפחד ממפיקת סרטים?

הפרצוף האנושי היחיד המחייך בין ראשי הדלעת המיפלצתיים שייך **לדבורה היל**, מפיקה בת 32, שעשתה קאריירה מטאורית מתאוותם של בני האדם לאימה ופחד. כי היל הנאה והחטובה עשתה כבר כמה סירטי־אימים, שהפכו ללהיטי קופה, ביניהם ליל המסיכות, הערפל, ליל המסיכות 2, והבריחה מניו־יורק.

לפני עשר שנים הגיעה להוליווד והחלה כנערת־תסריט, אבל הרומן שלה עם הבימאי **ג'ון קארפנטר**, מומחה מס' אחד להפחדות, הוביל אותה מהצלחה להצלחה. בינתיים הרומן נגמר, אבל היל כבר רוכבת לבד. הצמרמורת הבאה עונת המכשפים.

מק'ארתני, באך וסטאר: סרט קטן

זוהי מעין תמונת מחזור, שנועדה לציין את סיום הסרט הקטן שעשו יחד **רינגו סטאר** ורעייתו היפהפיה, **קאתרין באך** (מי שהיתה היפהפיה התורנית של ג'יימס בונד במלתעות). **פול מק'ארתני**, חיפושית־לשעבר ועדיין ידידו הקרוב של סטאר בא לחגיגה, אך בת־זוגו נעדרת מן התמונה. מדוע? כי **לינדה**, אשתו של פול, שהיא צלמת מחוננת שצילמה עטיפות רבות של תקליטי החיפושיות, ותמונות רבות שהפכו לפוסטרים, צילמה את התמונה.

פטריק דאפי: בובי יואינג אוהב שמש, גיטרה ופלמנקו

לאן יכול לברוח כוכב **כפטריק דאפי** כדי לנוח מעין המצלמה ומעין הסקרנים? בארצות־הברית כבר מכירים אותו מחוף אל חוף. ירדן וישראל כבר ראו אותו יותר מאשר בסידרה אחת. כי נוסף להיותו **בובי יואינג**, בנו הצעיר של ג'וק, ובעלה של **פאמלה** הוא מופיע גם אחרי־הצהריים, כאיש־הדג בסידרה המוקרנת בטלוויזיה הישראלית. גם פאריס העלתה אותה סידרה מפורסמת על המסך הקטן, וגרמניה כולה משועבדת למעלליו של ג'יי־אר.

משום־מה נדמה היה לפטריק דאפי כי בספרד יוכל להתבודד. אבל עם כניסתו למועדון־הלילה הראשון בדרך, הבין שגם כאן אינו אלמוני כלל וכלל. בתוך דקות מעטות הבחינה בו הרקדנית, וגררה איתו לרחבת־הריקודים לקול תרועות הקהל, ששמח לגלות שבעורקיו של דאפי, לפחות לפי תנועותיו, זורם דם אדום.

קארל לאגרפלד:

זנב־סוס ומניפה

לא כל גבר יכול להרשות לעצמו להופיע בנשף במישקפי שמש, זנב־סוס ומניפה. אלא שלא כל גבר הוא **קארל לאגרפלד**, האופנאי שהמציא את אופנת כלואה ואשר הוא בעצמו מעורר חילוקי־דעות בהופעתו היוצאת־דופן.

הפעם מצא לו לאגרפלד תירוץ לגיטימי להופעתו החריגה. הוא פשוט ערך נשף־מניפות, להשקת הבושם החדש הנושא את ראשי התיבות של שמו ק"ל. כמובן שלא היה בפאריס כוכב המכבד את עצמו שהעז להיעדר מן הנשף. (בתמונה נראים עם לאגרפלד הזמרת רז'ין והשחקנית **ארלן דאהל**).

נשים לא עומדות בפני
אוזו מֶטַקְסָה

רוח קלילה מלטפת את הפנים ונושאת עימה ניתזי מלח וריח ם. הספינה מתנדנדת לאיטה ו[illegible]י־גלים קטנים טופחים על ירכי ה.

אוזו מטקסה, משקה האֵלים. עם מים צוננים וקרח. אוזו מטקסה עם השקיעה, עם שחר, לפני, אחרי ובין הארוחות. אוזו מטקסה, תרבות ההנאה האמיתית של אגן הים התיכון.

נשים לא עומדות בפני אוזו מטקסה, גברים שותים אותו.

METAXA

וימר יעקבסון טמיר

...והפעם על אופנת הספורט
שהולכת נהדר עם הנעלים ש
Gali SPORT
Gali

ספורט עם גלי

אופנת בגדי הספורט החדשה של גלי אשר עוצבה ע״י שוקי לוי באה להשלים את קו נעלי הספורט ונעלי ההליכה המעולות והידועות.
בקולקציה, בצד בגדי הספורט האקטיביים לטניס, רכיבה, גולף, סקי ועוד, ניתן למצוא פריטי לבוש שונים ומעניינים כדי שאפשר יהיה „להתלבש ולהראות ספורטיבי״.
אימוניות (טרנינגים) בשילובי צבעים מעניינים מבדים המיוצרים בלעדית לגלי. מיזעים (סווטשירטס) בצבעים שונים, ז׳קטים ומכנסיים מבדי כותנה עם כיסים ורוכסנים במשחק גיאומטרי של פסים, צבעים וקישוטי סרטים. שכפצים (ווסטים) ומעילי רוח עשויים ניילון ממולא בצבעים מרהיבים. חצאיות מיני, קרדיגנים ואוברולים על פי צו האופנה האהובה על הצעירים.

בקשו אותם בחנויות הספורט והאופנה המובחרות.

Gali גלי®
גלי זה אופי...וזהו.

מיני מכנס עם חולצת ״גלי לוגו״ עשויים בד כותנה לטניס ולשעות הפנאי.

דגם קונורס, רוסי–אימוניות לספורט ולשעות הפנאי עשויות בד פוליאמיד חיצוני וכותנה פנימית.

דגם ג׳קי–אימונית, קרדיגן, מיני מכנס בצבעים אופנתיים כדי „להתלבש ולהראות ספורטיבי״.

עיצוב הדגמים:

Shuky Levy

י. פרקון את דן בע״מ

גלידת חורף
גלידה חדשה מיוחדת לחורף!
גלידה רכה על טהרת השמנת.
גלידה טריה מחומרים משובחים, עשירה בויטמינים ופרוטאינים.
להשיג בטעמים: שוקו, וניל, שוקו-וניל, מוקה-וניל, תות-שוקו-וניל, קרמל-קרנץ ובלק שרי.
אידיאלית גם כמנה אחרונה ביום סגריר. אפשרויות הכנה מגוונות ומפתיעות.
דרשו את חוברת "מתכוני גלידת חורף של סנוקרסט" בת.ד. 1051 ת"א, 61009 ותקבלו אותה בדואר חוזר (עד גמר המלאי).
גלידת חורף של סנוקרסט להשיג ברשתות: היפרשוק תנובה, סופרמרקטים קואופ' דן-השרון, קואופ' הרצליה, רעננה, "הצרכן" חיפה ובחנויות הגלידה המובחרות.
סנוקרסט
גלידה שמנת בטעם
שוקו-וניל
גלידת חורף
משקל נקי 600 גר'
סנוקרסט
גלידה בחורף שגעון!

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

אדוני השופט

היה לי שכן נורא וגם איום,
ולא כל־כך רצינו לחיות בשלום,
אני באמת לא תיכננתי שום דבר,
אבל הכלב קפץ ונשך לו בצוואר.

אדוני השופט, אדוני השופט
זאת האמת, וכל האמת
אז למה אתה לי בית־סוהר רושם
אינני אשם, אינני אשם.

אני רק רציתי על הסדר שם לשמור
שלא ימותו סתם אלא רק לפי התור
והפלאנגות, אדוני, הרי סתם שיות
תמימות,
איך יכולתי לדעת שייתפסו להגזמות?

אדוני השופט, אדוני השופט,
זאת האמת וכל האמת,
אז למה אתה כל הזמן אותי חוקר?
אני כלום לא יודע, אני כלום לא זוכר.

וחוץ מהכל אני לא הייתי בסביבה
הייתי במטכ"ל ואחר־כך בחווה
ואחר־כך בישיבה ואחר־כך במסיבה
וגם אחר־כך במסיבה, וגם
אחר־כך במסיבה.

אדוני השופט, אדוני השופט
זאת האמת, ורק האמת.
אז למה יש לי טיק, אז למה יש לי טק
וציף־ציף־צף הקטר נשף.

פסוקו

יש עכשיו אצלי חבר אחד מצרפת, ז'ראר שמו, שפעם היה עולה חדש והכל. ערב אחד אנחנו יושבים לנו ורואים את התוכנית הכי־הכי מעניינת בטלוויזיה הישראלית: דראמה אנגלית או קנאדית או משהו אחר דובר אנגלית. איך שנגמרת הדראמה, רואים את פסוקו של יום מופיע על המסך, אז ז'ראר בא לכבות את הטלוויזיה.

„למה אתה רוצה לכבות?" שאלתי אותו בתדהמה.

„זה הסוף, לא?" השיב ז'ראר.

ואז בעצם נזכרתי שבאמת, בתקופה שבה היה ז'ראר עולה חדש והכל, נעל פסוקו של יום את תוכנית השידורים של הטלוויזיה עד שסקרים הוכיחו שכולם מכבים מייד כשהאצבע האלוקית מתחילה לרסט מעל לאותיות, והקדימו את פסוקו כדי שבכל זאת נהיה מוכרחים לראות אותו, כי אחריו באות החדשות.

נדמה לי שאפשר כבר להחזיר את פסוקו למקומו, אחרי החדשות. הוא הרבה יותר מעניין מהן, וכולם ישארו ערים כדי לראות חדשות, כי אחריהן יש הפסוקו המעניין והדגלים המעופפים של החבר־כנסת הזה, מה שמו, פינחס זייגר, לא, מה שמו, אהרון גולדשטיין, לא־לא, נו, דני משהו, לא חשוב.

ומה ההוכחה, שבאותו לילה, באותה מהדורת חדשות, הראו את ההלוויה של ברז'נייב אבל לא הראו את ההלוויה של עליזה בגין. מה, אנחנו ברוסיה? כמו בסיפור ההוא שנפגשים אזרח ישראלי ואזרח סובייטי, והסובייטי משוויץ בקשר עם חירות הביטוי בטלוויזיה שבארצו. „אצלנו," הוא אומר, „מותר להראות אפילו איך שברז'נייב מת." ומה עונה על זה הישראלי? „גם אצלנו מותר להראות איך שברז'נייב מת!" הוא עונה.

בדיוק 48

מפ"ם, שזו מיפלגה שתמיד אהבתי, אני כבר לא זוכר בדיוק למה, מקבלת החלטות נבונות — פשוט ללקק את האצבעות. בכל אחת ואחת מהוועידות שלה, למשל, כשכל העולם חושב שמפ"ם אורסטו הולכת לגמור בחוץ, היא בוס־טראח גומרת בפנים (המערך).

אז הנה עוד דוגמה, שרק השבוע התיישבה מזכירות מפ"ם לדיון מדיני, והגיעה להחלטה נבונה מאוד מכמה בחינות, ביחוד מבחינת הקונסנזוס. „על כוחות צה"ל לסגת לרצועת ביטחון של 45 קילומטרים (ובכותרת נאמר: 48, מה שבטוח־בטוח) מצפון לגבולנו ולנהל מעמדה זו

מפ"ם: לסגת לרצועת בטחון של 48 ק"מ

(ע.) „על כוחות צה"ל לסגת מייד לרצועת בטחון של כ־45 ק"מ מצפון לגבולנו, ולנהל מעמדה זו מו"מ להשגת הסדרי בטחון

מו"מ להשגת הסדרי־ביטחון קבועים, שיביאו שקט לגליל ויאפשרו לחיילינו לחזור הביתה."

אתם בוודאי שמים לב עד כמה ההחלטה הזאת נבונה. קודם כל, מפ"ם יוצאת בסדר גמור מבחינת מנחם בגין ואריאל שרון, כי היא מדברת, בדיוק־בדיוק כמוהם על 45 (48) קילומטרים. מפ"ם גם יוצאת בסדר עם השמאל הנורא, וזה מכוח המילה „מייד" המופיעה בהתחלת ההודעה. מפ"ם גם בסדר מבחינת המערך, שגם הוא רוצה בנסיגה, אם כי לאו־דווקא „מייד". מפ"ם גם יוצאת פיקס־פוקס מבחינת רב־סרן סעד חדאד, שכן מאותו קו של 45 קילומטרים תתחיל ישראל לנהל מו"מ, ובעניין הזה אין למפ"ם שום הגבלת זמן. ואין צורך לומר שמפ"ם יוצאת בסדר, בסדר גמור אפילו, מבחינת הגליל, המוזכר בהודעה, ומבחינת חיילינו, המוזכרים גם הם.

רק דבר אחד לא מוזכר בכלל־בכלל בהחלטה של מפ"ם, ודווקא את זה הייתי רוצה להזכיר: עוד לפני שיצאו חיילינו למילחמה למען שלום הגליל, שיובטח רק אחרי שניסוג ל־45 קילומטרים ומשם ננהל מו"מ, היה שקט מוחלט ומרגיז בכל הגיזרה ההיא של הגליל הנ"ל, כי היו כבר הסדרי־ביטחון כאלה, בדיוק כאלה, כמו שמפ"ם רוצה להשיג עכשיו.

אז כמו שמפ"ם יודעת לכמה קילומטרים בדיוק עלינו לסגת, אולי היא יודעת גם בדיוק כמה מחיילינו נפלו לשווא וכמה נפלו למען שלום הגליל? אולי כל אלה שנפלו עד ל־45 קילומטרים נפלו בסדר, ורק אלה שנפלו מעבר לשם לשווא נפלו? או אולי נקבע תאריך קובע, כמו ה־15 ביוני 1982, או מה? אני בטוח שמפ"ם תיתן דעתה גם על זה.

מולדת קדושה

הייתי רוצה לספר לכם על חבר שלי, שלשם הזהירות נקרא לו ריקרדו. הזהירות נחוצה משום שריקרדו הוא אזרח ארגנטינה. המדינה הזאת היא, כידוע, ידידה גדולה מאוד שלנו, הישראלים, אבל היא ידידה הרבה יותר קטנה של אזרחיה, הארגנטינים עצמם.

ריקרדו זה הוא איש שאוהב את החיים הטובים, מי שיודע למה אני מתכוון, וגם יש לו אמצעים כדי להשיג אותם, כי ברשות המישפחה של ריקרדו יש עסק די גדול של הפצת מזון, נניח, שוב הזהירות הזאת.

ובכן, ריקרדו זה כבר עבר בחייו הלא־ארוכים תהפוכות אידיאולוגיות רבות. פעם

הוא היה בימין הקיצוני וזרק חזיזים על קרונות־רכבת, ואחר־כך הוא היה בשמאל הקיצוני וזרק חזיזים על קרונות־רכבת, וכן הלאה.

ממש בימים אלה — נגיד לשם הזהירות, היה ריקרדו ידידי בארץ. ואני, שלא ידעתי איפה בדיוק הוא נמצא עכשיו מבחינה אידיאולוגית, שאלתי אותו בזהירות מה הוא אומר על המילחמה בין מולדתו ארגנטינה ובין בריטניה הגדולה.

„הא!" אמר ריקרדו, „המלווינאס זה בטוח של ארגנטינה! תמיד היו! תמיד יהיו!" פניו של ריקרדו לבשו ארשת פטריוטית מאוד, „וחוץ מזה," הוא אמר, „אתה יודע כמה כסף הייתי צריך לשלם לכל מיני אנשים בשביל שלא יקחו אותי לצבא?"

אינפלציה, כידוע, כבר יש לנו כמו בארגנטינה. גם פטריוטים מהסוג של ריקרדו כבר יש לנו, בעיקר בחלונות הגבוהים. מעניין מתי תתחיל הזהירות.

תשלום הגליל

ידידה אחת שלי שנסעה לאחרונה לחו"ל, חטפה נרווים משהו לא נורמלי כשאמרו לה בנמל־התעופה בן־גוריון שהיא צריכה לשלם 600 שקל היטל שלום־הגליל. היא התחילה להקים צעקות, ודרשה לדבר עם המנהל, ואמרה לו שהיא בכלל לא מסכימה עם המילחמה ומה פיתאום שהיא תשלם בעדה, והכל, ושום־כלום לא עזר — כמו בובל'ה היא שילמה.

„מה זאת אומרת מה הרגיז אותי כל־כך!" היא אומרת, „אתה יודע מה אפשר לקנות ב־20 הדולרים האלה, שהכריחו אותי לשלם בשביל הטיפשות הזאת שלהם? בהיטל הזה הייתי יכולה לאכול ארבע ארוחות טובות, או לקנות שני בקבוקי וויסקי, או שישה בקבוקי בושם, או שתי חולצות, או לראות שלושה סרטים — אז אתה רוצה שאני לא אתרגז?"

וכמה שאני יותר חושב על זה, יותר נראה לי שהיא בהחלט צודקת. מה יש? קראתי שיש תמיכה די רחבה ב„מילחמת שלום־הגליל," איך שהם קראו לזה. למה ההיטלים לא הוטלו לפי שיעור התמיכה? למשל, מי שחושב שגם צור וצידון זה נחלת אבות וצריך להישאר שם, שישלם היטל כפול. מי שחושב שהממשלה צדקה ועשתה בדיוק כמו שצריך, שישלם את ההיטל כמו שהוא. מי שחושב שהיה צריך רק 45 קילומטרים, יכול לשלם רק חצי. מי שחושב שהכל היה בסדר חוץ מהכניסה למערב־ביירות, ישלם 74%, וכן הלאה.

אני, למשל, עם מידת התמיכה שלי במילחמה הזאת, צריך לקבל מארידור איזה 24 דולר לפי הערכה זהירה, ואולי יש כאלה שהיו צריכים לקבל אפילו יותר, אבל הם, ברובם, כבר אינם.

גם זה וגם זה

בעת האחרונה אני מרבה להבחין בפסים ירקרקים וצהבהבים בטלוויזיה שלי, כשמקריינים כתבות שצולמו במקור בצבע במיסגרת תוכניות שמוקרנות בשחור־לבן. בקיצור: כל טלוויזיה וטלוויזיה שבעולם, מקרינה או בשחור־לבן, או בצבע. צא ולמד לאיזו רמה טכנולוגית הגיעה כבר הטלוויזיה הישראלית, שהיא היחידה בעולם שבה משדרים באותו זמן גם בצבע וגם בלי צבע!

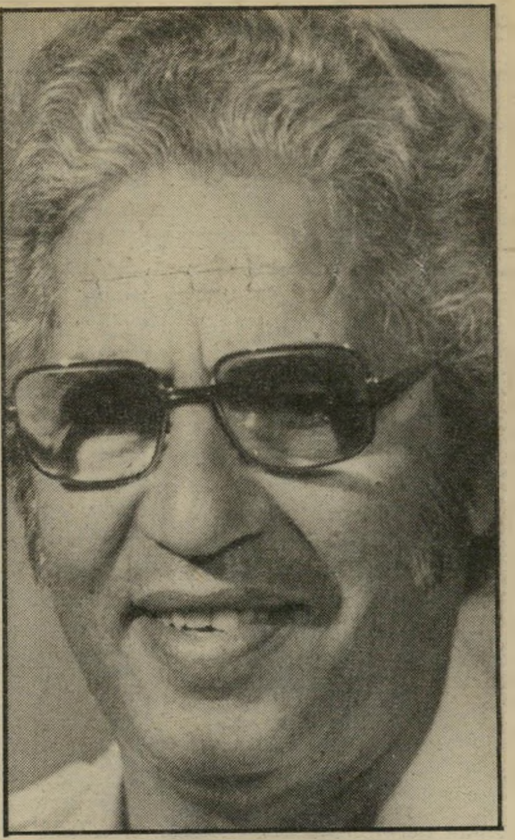

יהודה פרח:

„לא להחתים את המרצים כדי לשמור על תדמיתנו!"

חבר־הכנסת יהודה פרח הוא דוקטור לחינוך ומרצה בבית־הספר לחינוך באוניברסיטת תל־אביב. הוא גם מתמודד במיפלגה הליברלית על תפקיד שר בלי־תיק במקומו של מודעי, שהתמנה כשר האנרגיה במקומו של יצחק ברמן שפרש, ועל תפקיד סגן־השר שהתפנה עם מותו של דויד שיפמן. ביקשתי לשמוע את דעתו של יהודה פרח כאיש אקדמיה:

● מה דעתך על העובדה שאשרת השהייה של מרצים זרים באוניברסיטות בגדה המערבית לא תחודש, אם יסרבו לחתום על טופס התחייבות שאין הם מזדהים עם אש"ף?

ההחתמה הזאת לא כל־כך חיונית, והיא עלולה רק לגרום לנו להיראות רע בעיני העולם. צריכים להסביר לעולם שההחתמה נועדה למנוע תקלות מהמרצים הזרים. אחרי הכל, הם עוזבים את בתיהם, שוכרים בית במקום זר, אז כדי שלא יהיו להם בעיות צריך להזהיר אותם מראש. אני אומר להזהיר, לא להחתים, כדי לא ליצור מצב שבו יגידו שלא ידעו שבישראל קיים חוק האוסר להזדהות עם אש"ף. אני רואה בחוק הזה דבר מונע. מעין איזכור שאומר למרצים: ראו, דעו למה אתם באים. אבל לא צריך להחתים, צריך רק להזהיר. איזה ערך יש לחתימה? ואם יחתמו, לא יזדהו עם אש"ף?

● ההחתמה באה לאפשר העמדתו לדין של מרצה שיזדהה עם אש"ף.

לפי החוק אפשר להעמיד לדין גם כך. לא צריך להחתים אותו.

● כלומר, אתה מסתייג מההחתמה, לא מעצם המעשה.

כן בוודאי. לא צריך להחתים. צריך לשמור על תדמיתנו בעיני העולם.

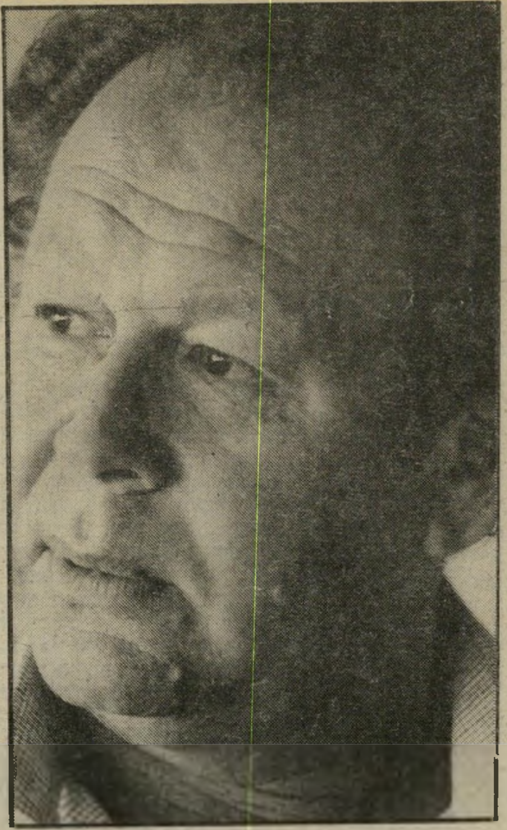

מוטה גור:

„לא עונה על שאלות באחת־עשרה בלילה!"

אומרים שהם עובדים קשה, אומרים שהם עומדים לרשות הציבור 24 שעות ביממה. לבי־לבי להם, במיוחד לרמטכ"ל־לשעבר, מוטה גור. זה האיש שטען לפני כחמש שנים שביקורו של סאדאת בישראל אינו אלא הסחה. זה האיש שטען כי הוא מתאים להיות ראש־ממשלת ישראל. במלאת חמש שנים לביקור סאדאת, חשבתי שכדאי להחליף כמה מילים עם מוטה גור, האיש שהטיל ספק בכוונות הנשיא המצרי המנוח. מה יש לו לומר במלאת חמש שנים לביקור סאדאת! טילפנתי אליו בשעה 11 בלילה — לא מוקדם מדי ולא מאוחר מדי.

● ח"כ גור, אני מבקשת לשאול אותך שאלה.

בשעה כזאת?

● מה רע בשעה שכזאת?

אני לא עונה על שאלות ב־11 בלילה.

אחר־כך הבנתי שהפרעתי לו באמצע „לא „יאומן כי יסופר".

ענת גוב:

„אם לא ישפרו את התנאים - לא נכתוב!"

תוכנית הטלוויזיה לילדים „זהו זה" נחשבת לתוכנית הילדים הפופולארית ביותר. אחת התסריטאיות שלה היא ענת גוב, הכותבת תסריטי התוכנית לסירוגין עם קובי ניב. ענת, אשתו של הזמר גידי גוב ואם לשני ילדים, התחילה לכתוב לתוכנית לפני כשנתיים, כשעורכת התוכנית, תלמה סטוקלובסקי, החליטה להטיל את מלאכת כתיבת התסריטים על המנחים. אחד המנחים היה גידי גוב. גידי הביא הביתה את דף ההנחיות והרעיונות, ענת נדלקה, ובמקום בעלה כתבה היא. העורכת לקחה את התסריט שכתבה ענת ומבלי לגלות את שם הכותב הראתה אותו לכמה „מיקצוענים". הם התלהבו וענת מצאה מיקצוע חדש. מאז היא כותבת תסריטים באופן קבוע, ואומרים שבהצלחה לא מעטה. השבוע החליטה ענת, ביחד עם תסריטאים אחרים בטלוויזיה, לצאת למילחמה במימסד הטלוויזיוני. שאלתי את ענת:

● מה בדיוק הקפיץ את תסריטאי הטלוויזיה?

האמת היא שמי שקפץ היו לא התסריטאים אלא הטלוויזיה עצמה. מה שקרה הוא, שהיה קיים איגוד תסריטאים צולע. לפני חצי שנה החליט האיגוד להוציא תעריפון חדש. ברגע ששלחו את התעריפון לאנשים המתאימים בטלוויזיה, התחיל כל הבלגן.

● הטלוויזיה לא אהבה את התעריפון של התסריטאים?

לא אהבה? היא לא היתה מוכנה בכלל להתייחס אליו. את יודעת שבתקציב הפקה של תוכנית מיועד לתסריט, שהוא בעצם השלד, הסכום הקטן ביותר?

● כמה את מרוויחה כיום על תסריט ל„זהו זה"?

חמשת אלפים שקל ברוטו.

● כמה פעמים בחודש?

פעמיים בחודש. תארי לעצמך אם הייתי צריכה לחיות מזה, או אם הייתי צריכה לפרנס את עצמי ואת ילדיי. לקובי ניב יש מישפחה והוא נאלץ לעשות עבודות רבות נוספות, לא כדי להתעשר אלא כדי לחיות. וזוהי בדיוק הסיבה שבטלוויזיה אין תסריטאים טובים. אנשים טובים פשוט לא עובדים בטלוויזיה, וכך הטלוויזיה נראית.

● מה אתם מתכוננים לעשות בפועל?

מחר יש לנו פגישה עם שלמה עבאדי, ונראה איך הפגישה תיגמר.

● ואם הוא לא יסכים לקבל את התעריפון החדש?

נפסיק לכתוב.

● כלומר, הפקת התוכניות המקוריות לילדים ולא לילדים תיפסק?

כנראה שכן.

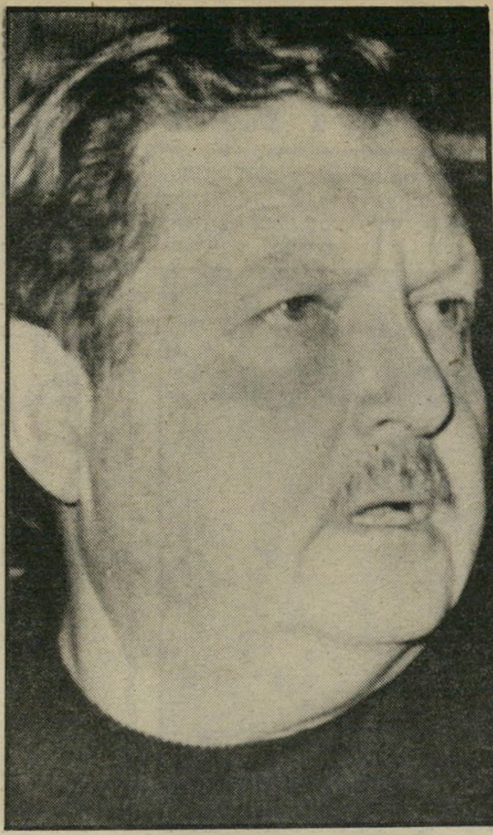

אורי יפה:

„ההסכם החדש לא ישנה כלום ב,אל־על'!"

עובדי חברת „אל־על" מושבתים כבר הרבה זמן. כמה דיילות למדו סוף־סוף להכיר את הילדים שלהן, ואצל כמה דיילים מאיימת סכנה על חיי הנישואין שלהם, כי הנישואים החזיקו מעמד רק בזכות הסידור הנוח שהבעל לא נמצא חלק מהחודש בבית. אורי יפה, הקברניט הוותיק של „אל־על", דווקא נהנה מהחופשה שנכפתה עליו. שאלתי את יפה:

● **מה לדעתך יקרה ב„אל־על" אם ייחתם ההסכם החדש?**

לא יקרה שום דבר. הכל ישאר כמו שהיה. לא יחול שום שינוי שיגרום למהפכה.

● **אם אמנם יפוטרו אנשים או יפרשו מרצון, כמעט ודאי שהפסדי „אל־על" יצטמצמו.**

במצבים כאלה הולכים הטובים ביותר. כי כאשר ניתנים פיצויים כל־כך גדולים, מי שחכם פורש ומי שאין לו ברירה נשאר.

● **כלומר, מי שיש לו צ'אנס למצוא עבודה במקום אחר הולך עם הפיצויים ומי שממילא לא יתקבל לעבודה במקום אחר, נשאר?**

בדיוק. אתן לך דוגמה: בפעם הקודמת כאשר נתנו אפשרות לפרוש, הלך יהודי בשם מוריס נחתומי. הוא היה מנהל סניף ישראל והיה אחד הכישרונות הגדולים של אל־על במיסחר. היום הוא מנהל את חברת מטרו.

● **האם דובר הוועדים, גבי זהצמן, מקובל גם על הטייסים?**

עלי הוא מקובל מאוד.

● **מדוע בשלב כל־כך קריטי, כאשר עתידכם תלוי על כרעי תרנגולת, אינכם מקימים יעד משותף עם עובדי הקרקע?**

לעולם לא נתאחד בוועד אחד עם צוותי־קרקע. לא מפני שאנחנו דם כחול, אלא מפני שבעיות היסוד של אנשים הנמצאים באוויר הן אחרות מאנשים הנמצאים על הקרקע. יש לי קירבה לדיילים הרבה יותר מאשר לפקידים. אבל בעיית הבעיות היא לא להתאחד או לא להתאחד. הבעיה היא שאנחנו עם קטן שיש בו קנאים, וכשמישהו מצליח מקנאים בו. לא יורדים לשורש הבעיה לא שואלים אם מגיע לו — סתם מקנאים. יש דברים שאני לא מוכן להיכנס עליהם לוויכוח או לפרשה, כמו אש"ל. זה ברור שאם אני בחו"ל צריך להזין ולהלין אותי, ואם הם לא מבינים את זה, אז ברור שאנחנו לא מדברים באותה שפה.

● **הטענה היתה שאתם מקבלים 800 דולר לחודש אש"ל.**

זה לא נכון. אני מקבל בהתאם לשעות השהייה בחו"ל. כשאני שוהה זמן רב בחו"ל אני מקבל הרבה כסף, כשאני שוהה פחות אני מקבל מעט כסף. חוץ מזה שזה פשע לפרוט דולרים לשקלים. זה לא הוגן שיגידו לי שזה מסתכם בעשרות אלפי שקלים. ולכן אני לא יכול לשבת בוועד שיגיד לי למה אתם מקבלים ואנחנו לא.

טמירה ירדני:

„הרעיון של ילדים מתחרים אינו נכון בעיניי!"

המפיקה טמירה ירדני היא אשה אמיצה, המפיקה דברים איכותיים וגם פוליטיים. היא עמדה מאחרי הפגנת האמנים אחרי הטבח בצברה ושאתילא. השבוע נדהמתי לגלות שטמירה ירדני שוב לוקחת סיכון: בשבוע חנוכה, שבו הילדים והוריהם מכורים לפסטיבלי הילדים, החליטה טמירה לארגן מופע ענק משלה.

● **טמירה, בשביל מה צריך עוד פסטיבל? לא מספיקים השלושה הקיימים?**

מה שאני מארגנת זה לא פסטיבל, זה מופע. הוא לא תחרותי, אין בו 12 שירים חדשים הצריכים לתפוס את האוזן בשמיעה ראשונה, ואין בו ילדים.

● **את יוצאת למילחמה בפסטיבלים?**

אני לא יוצאת למילחמה בפסטיבלים. מבחינת ההפקה, הפסטיבלים מאוד מיקצועיים, אבל הרעיון של ילדים מתחרים לא נכון בעיניי.

● **את מאמינה שתצליחי להתחרות בפסטיבלים, שהפכו ממוסדים והילדים מחכים להם מדי שנה?**

בעיקרון אני מאמינה שיש מספיק ילדים גם בשביל המופע שלי. כי אני עושה משהו שונה. אני מאמינה שיבואו אליי.

● **את כונה יותר על ההורים מאשר על הילדים?**

כן. אני חושבת שבהכוונה של ההורים הילדים יגיעו גם למופע שלנו.

● **הגימיק של הפסטיבלים הוא ילדים שרים.**

אולי זה גימיק, אבל ממה שאני ראיתי בפסטיבלים, זה איום ונורא. אני מרגישה רע מאוד כשאני רואה ילד רועד על הבימה ועשה חיקויי דיסקו.

● **אמרו לך שיש לך אומץ?**

כן, אמרו לי, ואני יודעת שזה לא יהיה קל, אבל אני מאמינה בזה.

● **איך קרה שלמרות שיגאל בשן, יהודית רביץ ולהקת „בנזין" מופיעים במופע שלך, פורסם כאילו יופיעו באחד הפסטיבלים?**

כי האמנים האלה הם בלעדיים שלי, אני אמורה למכור אותם למופע הטוב ביותר, במחיר הטוב ביותר. נתתי להם להחליט, והם החליטו לבחור במופע שלי. יהודית רביץ ובנזין בכלל לא רוצים להופיע בפסטיבלים. יגאל הופיע בשנה שעברה ולא אהב את זה. דני סנדרסון הוא לא אמן שלי, אבל הוא לא מוכן להופיע בפסטיבלים. אצלי הוא יופיע.

● **זה עדיין אינו מסביר איך פירסם הפסטיבל שהאמנים שלך יופיעו במופע שלך.**

מה שקרה הוא שנסעתי לחו"ל, והפסטיבל חשב שהאמנים יוכלו להופיע גם בפסטיבל וגם אצלי! כשחזרתי הבהרתי לפסטיבל שנוצרה אי־הבנה והאמנים יופיעו רק במופע שלי.

דניאל:

„לאופירה נבון יש שיער משגע!"

מיקצוע הספרות נחשב בארצות־הברית כמיקצוע יוקרתי ביותר. להיות „הספר האישי של" נחשב כשיא ההצלחה. הספרית הידועה דניאל, שאת שם המישפחה שלה איש אינו יודע, יכולה להתגאות בכך שנוסף לעתונאים, זמרים, שחקנים, אנשי־עסקים, שלא לדבר על דוגמניות, היא הפכה לאחרונה לספרית האישית של רעיית הנשיא, אופירה נבון. העובדה שאופירה נבון בחרה בדניאל כבספרית, מראה שלרעיית הנשיא יש לא רק רוח צעירה, אלא גם הרבה אומץ, כי ידוע שדניאל אינה מתחשבת בלקוחות שלה, אלא מבצעת בראשיהם את מה שלדעתה מתאים להם. התוצאות בדרך־כלל מדברות בעד עצמן. שאלתי את דניאל:

● **כיצד הגיעה אליך לקוחה חשובה כמו אופירה נבון?**

היא ביקרה בשבוע־האופנה, ראתה „ראשים" שלי אצל הדוגמניות, והתעניינה לדעת מי סיפר אותן, יום אחד צילצל אצלי הטלפון ואופירה נבון הזמינה אותי לבוא אליה למלון הילטון כדי לספר אותה. נורא התרגשתי. אחרי ככלות הכל, היא בהחלט לא לקוחה רגילה.

● **האם ביצעת בתיסרוקתה שינויים דראסטיים?**

בפעם הראשונה לא. היא די חששה. שי לה שיער נהדר — רך, מלא, כמו של תינוק. ממש תענוג של שיער. אבל בפעם השנייה היא תפסה יותר אומץ.

● **גם בפעם השנייה באת אליה במיוחד?**

לא בפעם השנייה היא באה אלי למיספרה. סגרתי את המיספרה עד 12 בצהריים במיוחד בשבילה. אבל היא היתה נורא נחמדה, אמרה לי שאין צורך, אז פתחתי את הדלת ולמקום נכנסו צביקה פיק וירדנה ארזי. היא היתה מאוד חביבה הציגה את עצמה בפניהם ושוחחה עם ירדנה. צביקה פיק נורא התלבט: הוא לא ידע אם להסתפר או לא. אופירה שיכנעה אותו להסתפר. אמרה לו ששיער ארוך כבר לא באופנה. באמת, היא התנהגה בפשטות ממש לא עשתה עניין מעצמה. אני חושבת שהיא אשה נהדרת.

● **איזה תיספורת היא ביקשה?**

היא לא רצתה משהו יוצא־דופן במיוחד. סיפרתי אותה כמו שאני מבינה, והוספתי לה גוונים, עשיתי לה ראש משגע. הרשיתי לעצמי גם להמליץ לה על מתכננת־האופנה ליזה בוקר, שהיא מאוד „אין" ומאוד־מאוד אופנתית. היא קצת נועזת, אבל עושה דברים משגעים. ובאמת אופירה נבון, שהלכה עד עכשיו למתכנני־אופנה שמרנים, הלכה לליזה בוקר. אני חושבת שזה הדבר הנכון בשבילה, כי יש לה תדמית צעירה ורוח צעירה והיא צריכה לשמור על זה.

שרית ישי

לקרוע, לקרוע!

צעירי חרות האלה ממש מעבירים אותי על דעתי. הנה סיפור מהפרובינציה הגדולה, ראשון־לציון, שבאחת מדירות השיכון שבה מתגורר הזוג הצעיר **חנה** ו**מיכה רייסר**, הח"כ האדמוני של חרות.

והנה, באחד הלילות — שימחה וששון. בעוד שהשכנים בבניין בן ארבע הקומות מכבים את מכשירי הטלוויזיה הציבעו־ניים, חלק פותח את מכשירי הווידאו וחלק מכין את המיטה — צעקות, צעקות רמות וחזקות.

השכנים רצים לחלונות. בימים טרופים אלה צעקות יכולות להיגרם מסיבות שונות ומשונות. מישפחה שמודיעים לה על אסון, או גנב שנתפס על חם, או אנס שקופץ מחלון קומה ראשונה, או סיכסוכי שכנים, או אולי, פשוט, סיכסוכי בעל ואישה.

והצעקות עמומות. קשה לדעת על מה בדיוק רבים, אבל הן נשמעות היטב. קצרות, משני הצדדים, מעין דו־שיח צרחני.

רוצים לדעת מי מפר את שלוות האיזור? בני הזוג רייסר. הח"כ ואשתו מנהלים דו־קרב מילולי, בטונים גבוהים. זה נמשך 40 דקות בדיוק, עד שחדשות השעה 1 עצרו את הפרץ.

ניסיתי לברר על מה יצא כעסם של בני־הזוג. לא הצלחתי. אך מה שכן הצלחתי לברר, הם פרטים נוספים שאולי ישלימו את התמונה.

אמה של חנה רייסר עברה לגור בדירה שמעל בני־הזוג. הם מתגוררים בקומה ראשונה והיא בקומה שניה. היא עברה לשם רק באחרונה, סמוך לחילופי הצעקות. פרט נוסף — חנה, שלא מכבר החלימה מפציעה, הוציאה רישיון נהיגה והיא נראית נוסעת לא על אופניים כי אם במכונית.

האם לשני פרטים אלה היה קשר כלשהו לצעקות? אני באמת לא יודעת. בכל מיקרה, ברור לי שאם האמא היא העילה לצעקות, הרי שנוכחותה מעל לראשו של הח"כ הצעיר תקרר אותו ברגע שהוא ירצה להיות יותר אדום מאדום.

מיכה רייסר
בחצות הלילה

אהבה בלב הפרדסים

בועז טפר מנס־ציונה הוא בן לשושלת של פרדסנים, שהחליט שעתיד הענף אינו בתפוזים. הוא הוכיח לבני־מישפחתו ש־פאב אחד, הממוקם בתוך חלקת פרדס

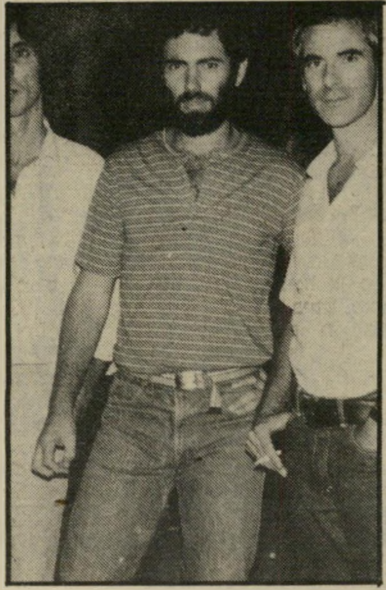

בועז טפר
אהבה באילת

קטנה, מכניס הרבה יותר רווח מייצוא של פרדס שלם.

אבל אני לא מתכוונת לשעמם אתכם ב־חישובים כלכליים. לא זה המקום לכך. מה שאני רוצה לספר לכם הוא שבועז הגבוה והמזוקן מוקף בבחורות. באזור המרכז הן לא עוזבות אותו.

לפני חצי שנה הוא הכיר את **רבקה** מנס־ציונה, שעבדה לצידו בפאב שלו. מאז הוא איתה, אך אני מבינה שיש לו קשיים. האיש שאוהב להיות שישה חודשים בארץ ושישה מעבר לים, בעיקר בחודשי החורף, לא העלה על דעתו שהוא ינהל רומן כל־כך ארוך, ולפי השמועות זה מתחיל ללחוץ עליו.

בקיצור, התלבטויות, התלבטויות. אני לא יודעת איך הוא ייצא מזה. מה שבטוח הוא, שבאיזור המרכז יש כמה בחורות נה־דרות המחכות שיתן סימן שהוא חופשי.

פלג יין ובירה

אילן מיכאלי נעלם מעיניי לפני שנה בדיוק. הצעיר הפתח־תיקוואי, שהיה מנהל־מישמרת באוסס, החליט יום אחד לפתוח מקום שיהיה המקום בהא הידיעה בעיר. הוא ועוד שני חברים לקחו פאב בכניסה ללונדון מיניסטור, והפכו אותו באמת ל־מקום א"א. השתיינים קיבלו טיפול אישי. מי שנשאר בלי אגורה יכול היה להביא את הכסף בסיבוב השתיה הבא, ואילן היה משגיח על הכל מקרוב. לילה לילה.

יום אחד הוא נעלם מעיניי. אילן, חברו של ציפור לילה אחרת, **שלמה** („שלומי") **זקסלר**, שאיתו הוא אף חילק דירה משו־תפת בסוף רחוב דיזנגוף, נעלם מהעיר. ביררתי ונודע לי שהוא התעייף מעבודת הלילה ומהשתיה, וחזר לעבוד בשעות קונ־בנציונליות. אין יותר חיי רווקות עליזים, ויציאות ערב ערב. בקיצור — הלך לאי־בוד.

בשבוע שעבר אני לוגמת לי להנאתי כו־סית בפאב בצפון העיר, שחגג יובל או משהו כזה, והנה מי מופיע לנגד עיניי? אילן. ולא לבד.

שותפתו לחיים מזה פחות משנה היא **עירית כצנלסון**, אחותו של עוזר־הצלם, **רוני כצנלסון**, העובד עתה בפאריס עם הבימאי **עמוס גיתאי**.

אילן בן ה־27 ועירית בת ה־23 נשואים, ולפני שבועות ספורים נולד בנם **פלג**. המישפחה המאושרת מתגוררת בפתח־תיקווה, אילן עובד כסוכן ספרים ואני בטו־חה שאיש לא מצליח לעמוד בקסמיו. עירית מטפלת בימים אלה ברך הנולד ובקרוב תחזור לעבודתה הקשורה באופנה.

„פתח־תיקווה רחוקה עשר דקות מתל־אביב, ואנחנו יוצאים מדי פעם," סיפר לי אילן. „אבל זה כבר לא מה שהיה פעם." אני רק מקווה שהפלג הקטן לא יפול רחוק מאביו, וכשיגדל הוא לא ישכח לספק לי פרנסה.

אילן ועירית מיכאלי
שיכון בפתח־תיקווה

אודי והתיכוניסטיות

הזמר **אודי שפילמן** מוכר לבאי חתו־נות רבים. אודי, בוגר להקת חיל־האוויר ולהקות־קצב, החליט עוד כשהיה צעיר יותר להקים להקת־ריקודים משובחת. כך ניתן לראות אותו מנגן בחתונות ובמסי־בות שונות כאן ומעבר לים. איך אומרים — שמו יצא למרחקים. אחיו הצעיר, **רוני**, הלך בדרכו והוא משכיר ציוד־שמע לאירו־עים.

בלהקת עפיפון שלו הוא מגדל זמרות, המתחלפות כל־הזמן בחדשות. כך הוא נפרד לאחרונה מ**סימה עמיאל**, ומצא תגלית צעירה בת 21 בשם **תמי רימון**, המופיעה לצידה של **ענת רקם**, המבוגרת ממנה בשנתיים.

ערב אחד פגשתי את אודי במסיבה, ב־יום שבמיקרה לא היתה לו הופעה, וראי־תי אותו מחבק מישהי צעירה מאוד. הת־עניינתי אם זו תמי.

מסתבר, לצערי ואולי לא לצערי, שלא. אודי בא למסיבה עם **חגית גדליה**, תי־כוניסטית מפתח־תיקווה. איך הוא הכיר אותה? גם זה סיפור. הוא ניגן בחתונה של אחותה, וחגית התלהבה מאוד ממנו.

אודי שפילמן וחגית גדליה
מכונית חדשה

אודי הציע לה שתתקשר אליו כאשר היא תגדל. וכך היא עשתה. ביום שעברה את הקו האדום מבחינת החוק, היא התקש־רה אליו וכך קלטתי אותם.

כששאלתי את אודי אם זה רציני, הוא הסביר לי שזו בסך־הכל ידידות, ולא מעבר לזה.

לאודי אין חברה קבועה, אולי משום שאין לו זמן לרומנים ארוכים. וכל זה למה? אז ככה: הבחור, שבחודש הבא יחגוג את יום־הולדתו ה־31 יופיע בסילווס־טר במלון בהמבורג, אחרי שהוא ולהקתו נבחרו מתוך עשרות להקות שהציגו מוע־מדות. הוא גם קנה בימים אלה מכונית ב־אמ־וו חדשה מודל 83, נוסע לפחות פעם בחודש להופעות באירופה, מופיע באופן קבוע בכל יום שישי בליווי פסנתר במלון בהרצליה, ועוד כמה פעמים בשבוע בחתו־נה או במסיבה, ובבקרים הוא בחזרות. אז פלא שאין לו זמן?

רחל מרחלת על כל העולם

בין שני עולמות

העולם הוא כל־כך קטן! **בחורה** אחת, שאת שמה הס מלהזכיר, ניהלה רומן חשאי ומרתק עם **איש־תיקשורת**. בלי לפרט. האיש, שהוא נשוי פלוס ילדים, ידע לשמור כל הזמן על שני העולמות שלו, מבלי שהעולם הנשוי שלו ידע על כך.

הבחורה, לעומת זאת, לא הסתפקה במאהב ליום־יומיים בשבוע, ורצתה עוד משהו. ללמדכם, שהצעירה הזו, פקידה במישרד ממשלתי מסויים, היא חמת־מזג ואינה מסתפקת בעצמות שזורקים לה גברים נשואים פעם בשבוע, פעמיים לכל היותר.

היא חיפשה ומצאה את **רופא־השיניים** שלה, גם הוא נשוי, נדמה לי שעדיין בלי ילדים. בין טיפול וטיפול היא הסבירה לו בתנועות־ידיים מה היא חושבת עליו. הוא כמעט עקר לה את כל השיניים מרוב התרגשות, הפסיק את הטיפול הדנטלי והחל בטיפול מכאיב פחות.

יום אחד חש איש־התיקשורת, המשתמש כל הזמן בפיו, כי שן־בינה או סתם שן התחילה להציק לו. הוא ביקש מחברתו שתמליץ על רופא־שיניים. וזו, בתמימותה, הציעה לו את הרופא שלה, שמלבד שהוא מאהב טוב הוא גם רופא מוצלח.

התיקשורן בא לטיפול, ובעוד הרופא מטפל בפיו הוא סיפר לו שהבחורה שקישרה בין שניהם היא ידידה טובה שלו. התיקשורתן הסקרן ביקש לדעת באיזה סוג של ידידות מדובר, ועד כמה היא עמוקה. אז תיאר הרופא בפניו בציוריות רבה את הטיפול שהיא נתנה לו כשהוא היה עסוק בשיניה, ועל הקשר שנרקם בין השניים מאז.

אתם רוצים לדעת מה הסוף. אין כרגע. איש־התיקשורת דרש מהבחורה שתהיה רק שלו. היא עומדת על דעתה שיש לה זכות להחליט. הרופא, לעומת זאת, מוכן להתחלק עם איש־התיקשורת. איך יצאו מזה? אולי יפנה איש־התיקשורת לתוכנית־רדיו בנושא.

מה היה אומר בגין

ירדנה מלר
— רומן

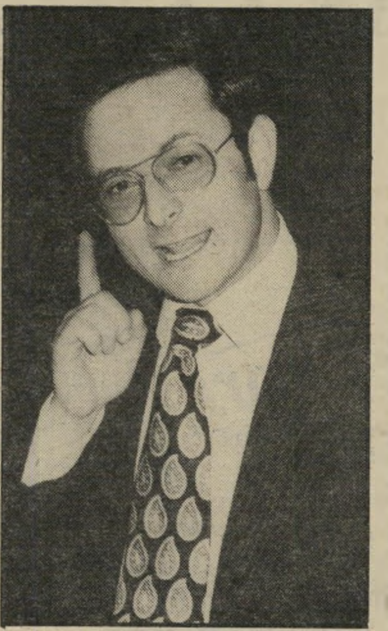

רוני מילוא
אין —

הסיפור הכי־הכי בכנסת הוא על רומן המתנהל בחשאיות בין מזכירת הקואליציה, **ירדנה מלר** ויושב־ראש סיעת חרות, **רוני מילוא**. „את לא יודעת מה מתרחש שם באמת," גילו את אוזניי כמה מיושבי־הבית, כששיכנעו אותי לעלות למישכן ולראות בעצמי מה קורה שם.

באתי, ראיתי, התאכזבתי. אין רומן ו־אין באטיח.

אז מה מקור השמועות? או. העניין אינו פשוט כל־כך, ואי אפשר לפטור אותו בכך שלמילוא יש יריבים פוליטיים המחפשים אותו. בתוקף תפקידו הוא מרבה להיפגש עם ירדנה, המזכירה החרוצה והפעלתנית, שהכל מכירים בכישרונה וביכולת הנהדרת שלה להחזיק את חרות ולמעשה את כל הקואליציה על כתפיה הצרות.

מילוא, שאחיו נשוי ל**חסיה**, בתו של **מנחם בגין**, והוא עצמו נשוי ל**אלישבע** ידוע גם בקרב יריביו ממחנות אחרים כבעל שיחה מעניין, חברותי וידידותי. כשהוא מדבר עם מישהי הוא לפעמים מחבק אותה בחום או נושק לה קלות על לחייה, ממש כמו קרוב־המישפחה המפורסם שלו. ואין זה מדובר רק במלר אלא במזכירות חינניות אחרות העובדות במישכן.

לא אחת יורדת ירדנה למצודה בתל־אביב, ולעיתים היא נוסעת ביחד עם מילוא. נו, אז מזה כבר עושים עניין. ואם הוא לוקח אותה טרמפ הביתה, אז מה? חוץ מזה שלירדנה יש חבר, קצין בצבא־הקבע.

בקיצור, רבותיי בכנסת, רדו מזה. חפשו דרכים אחרות להפיל את הקואליציה.

אלף לילה וגרמניה

הכדורגלן הצעיר **משה שתיל** מבאר־שבע שובר את ליבותיהן של בנות גרמניה. לפני שנתיים הגיעה לעיר הדרומית צעירה נאה בשם **מרטינה**, בת העיר ווּפרטאל, עיר תאומה לבאר־שבע. היא נהנתה מהמידבר, אך בעיקר מהצעיר גבה־הקומה, והיה לה כל־כך טוב שהיא הבטיחה לחזור. והיא אכן מימשה את הבטחתה, וחזרה עם שתי חברות, אחת מהן שמה **הייקה**.

שתיל נשאר נאמן למקור, המשיך ברומן עם מרטינה, אך פזל לא מעט לעבר הייקה קצוצת השיער. אך ביקורן של החברות היה קצר, ומשתיל נמנעה האפשרות לבחון את הייקה מקרוב.

אך מה רוצה הגורל? הכדורגלן יצא לסיור מיגרשי כדורגל באנגליה, והחליט לחזור לישראל דרך גרמניה. ואם גרמניה, אז ווּפרטאל ואם שם אז...

הייקה, שתיל ומרטינה
לגרמניה וחזרה

ראשית הוא הלך לביתה של מרטינה. היא היתה באותו זמן בסיור־עבודה בצד השני של גרמניה. נו, כאן כבר לא היתה ברירה, והוא קפץ לביתה של הייקה. ולולא היה לו ביד כרטיס חזרה לישראל, הוא היה נשאר שם עד היום הזה. פינוקים כאלה כבר מזמן לא היו לו.

הוא חזר לארץ, והייקה הבטיחה שהיא בדרך לכאן, כדי להמשיך את הרומן הלוהט.

שתיל עסוק בימים אלה בדברים אחרים. הוא נקרא למילואים וייאלץ לקבל את פני החברה הגרמנית כשהוא במדים. אבל אני בטוחה שזה לא יפריע לנערה.

אלה והתאומים

האורחים שבאו לתצוגת־האופנה של המעצב **עודד גרא** התעניינו מאוד בגברת הנמצאת בחודש התשיעי להריונה, שהחזיקה ביד אחת תינוק צעיר לימים וביד שנייה אחזה בכלב פודל ענק ומסורק. „יהיו לה בטח תאומים," נשמעו לחישות.

אלה גרא
שימלת הריון

הגברת, שלא היתה אלא **אלה גרא**, אשתו של עודד, לא הציגה בתצוגה בגדי־הריון, אלא באה לעזור לבעלה.

בפעם השלישית

שחקן התיאטרון והקולנוע **דליק ווליניץ** התאהב כנראה חזק מאוד. הוא הכיר צעירה בשם **אורית**, גרושה ואם לבת. עזב את ביתו בשיכון דן בתל־אביב ועבר לגור איתה ברמות־השבים.

דליק היה נשוי כבר פעמיים. בראשונה

דליק ווליניץ
מהעיר לכפר

ל**רונית**, שאותה הכיר בחוג לקולנוע באוניברסיטת תל־אביב, ובפעם השניה לשחקנית הפמיניסטית, **יעל פיילר**, בת קיבוץ יד־חנה.

— אני מרגישה שהוא עומד לעשות את הצעד בפעם השלישית, וכל מה שאני יכולה לאחל לשחקן המוכשר הוא, שהפעם

החגיגה מתחילה!
נפתח המלון מס' 1 בישראל

AVIYA-SONESTA
Eilat

מחיר היכרות
מיוחד לישראלים (עד 22.12.82):
-.900 ש'
לאדם בחדר כפול
כולל ארוחת בוקר ומע"מ

מלון אביה-סונסטה אילת

המלון שעשה את טאבה מפורסמת בעולם

מצטרף יחד עם **סונסטה ירושלים**
לרשת היוקרה הבינלאומית
סונסטה.

אביה-סונסטה
המלון המפואר ביותר
פותח תקופה חדשה
בתיירות הנופש.

מלונות סונסטה בעולם:
ברמודה, מיאמי, ניו-אורלינס,
בוסטון, הרטפורד, ירושלים,
הרצליה, קהיר, אמסטרדם.

להזמנת מקום צלצל:
תל-אביב 03-455756,
אילת 059-76191

אביה-סונסטה אילת - **מלון מעולם אחר**

גביש

רצח בגלל כדורגל

לקבור האח הצעיר, יצחק פדל, מנע שהרוצח והנרצח ייקברו זה ליד זה. הרוצח נקבר ליד הגדר.

„**ת**רדו מהר מהאוטו," אמר גבר צעיר ושחרחר לנוסעי המונית שעמדה בצומת אפק. יורם עופרי, נהג המונית המופתע, הציץ לאחור וראה את נוסעיו יורדים במהירות ובורחים מהמונית. במקומם נכנס לתוכה יגאל שרעבי, שאותו הכיר הנהג באופן שטחי מראש־העין, ובידו אקדח שלוף.

שרעבי התיישב ליד הנהג, הראה לו את אקדחו וציווה: „תיסע מהר לתל־אביב." הוא נראה עצבני וכעוס, בידו האחת החזיק שקית ניילון לבנה ובשניה כיוון את אקדחו לעבר השימשה הקדמית של המכונית. „סע מהר," זירז את הנהג, „אני לא רוצה לפגוע בך."

המונית המשיכה לנסוע לכיוון תל־אביב, אך התנועה היתה רבה וליד הרמזור בצומת כפר־אברהם נעצרה המונית כמעט כליל. גבר לבוש אזרחית ובידו מכשיר־קשר התקרב למונית. הנהג הביט קדימה והבין כי לפניו איש־מישטרה. הוא לא הספיק לעשות מאומה כאשר ראה את שרעבי מצמיד את האקדח לרקתו ויורה. השוטר צעק וראשו של שרעבי צנח לאיטו לעבר המושב.

קטטה במישחק־כדורגל

זה היה סופה של דרמה, שהתחילה ביום השישי במיגרש הכדורגל השכונתי בראש־העין. כאשר הובא שרעבי הגוסס לבית־החולים השרון, הביטו עליו האחיות ונזכרו כי הוא מוכר להן. לפני שלושה ימים בלבד, במוצאי־השבת, הובא שרעבי לבית־החולים על־ידי צעיר בשם יצחק פדל, כשהוא פצוע בצידו הימני.

הקורבן מוטי פדל, אשר נמצא מת בתוך מכונית **סוסיתא**, ליד ראש־העין, יום לאחר ששרעבי ירה בעצמו. פדל, אשר נהג לשחק כדורגל, כל יום שישי, עם חבריו לשכונה, הוא ששיתף את שרעבי באותו מישחק גורלי, שהביא למותם.

שרעבי היה גבר קשוח. למרות שהיה פצוע בשבת בצורה קשה ומכאיבה, לא התלונן ולא צעק. כאשר נשאל על־ידי הרופאים מה קרה לו וכיצד נפצע, הסביר בקצרה כי נפל מאופנוע ונפצע. הוא לא האשים איש במצבו. אולם הפציעה לא נראתה לרופאים תוצאה של נפילה מאופנוע והם הזמינו מישטרה. אך גם באוזני חוקר המישטרה חזר שרעבי על גירסתו ולא הוסיף מילה.

המישטרה, שחקרה את נסיון חטיפת המונית והתאבדותו של שרעבי, היתה שרויה באפילה. לצעיר לא היה עבר פלילי, איש מבני מישפחתו לא ידע לספר על סיבוך רומנטי או דיכאון שיכול היה להובילו להתאבדות. שרעבי עצמו שכב מחוסר הכרה בבית־החולים ולא יכול היה להוציא הגה מפיו.

הפרשה התחילה להתבהר רק למחרת בבוקר. גופתו של מרדכי („מוטי") פדל בן ה־25 מראש־העין גם הוא, נמצאה בתוך מכונית סוסיתא במטע של אחד הקיבוצים בסביבת ראש־העין. מוטי נרצח בירריית אקדח שפגעה במוחו. החקלאי שמצא את הגופה הודיע על כך למישטרה והחוקרים אספו את הקליעים שמצאו במקום כדי לבדקם במעבדה.

פיתרון לחידה הכפולה נמצא כאשר מעבדות המישטרה גילו כי האקדח שירה בשני הגברים היה זהה. אז הבינו חוקרי המישטרה כי שרעבי רצח את מוטי פדל במטע, השאיר את הגופה במכונית, רץ לכביש הראשי ברגל, וכשהוא בהתקפת פאניקה, חטף את המונית ואיבד עצמו לדעת כאשר נתקל במישטרה.

הוא לא רצה לעמוד בשער - לכן פרצה קטטה במיגרש הכדורגל השכונתי

המישטרה התחילה לברר מה היה המניע לרצח, ואם היתה יריבות בין שני הגברים הצעירים. מה שהתגלה להם היה מניע מוזר וחסר־ערך — קטטה פעוטה במישחק־כדורגל שכונתי, ביום השישי לפני הרצח. קשה היה להאמין כי חייהם של שני גברים צעירים קופחו בגלל אותה תקרית בלתי־חשובה.

אחד השעשועים הפופולריים ביותר בראש־העין בימי ששי אחרי־הצהרים הוא מישחק־כדורגל שכונתי. כמה חברים מתכנסים יחדיו, משיגים כדורגל ומעבירים את השעות במישחק חובבני וידידותי. בבית־הספר שליד ביתו של פדל התנהל מישחק כזה מדי שבוע. פדל היה האחראי לכדור ויתר החברים היו מתקבצים ומארגנים את המישחק. בדרך־כלל היו השחקנים קבועים, אך כל אורח שביקש להצטרף היה מתקבל בברכה.

„יהיה בסדר!"

באותו היום הגיע למיגרש שליד בית־הספר גם יגאל שרעבי. הוא לא היה תושב אותו שיכון, אך הכיר את השחקנים. הוא ביקש להצטרף למישחק ופדל הציב אותו בשער. שרעבי, שהיה ידוע בשכונה כאיש ריב ומדון, רצה דווקא לשחק במיגרש, ולא היה שבע־רצון בתפקיד השוער. התפתחה קטטה בין שרעבי ופדל. הם החליפו קללות והדברים הגיעו למהלומות. יתר השחקנים הפרידו בין הניצים. שרעבי הורד מהמיגרש, והמישחק נמשך כרגיל.

באותו לילה גילה נחמיה בוני, אחד משחקני הכדורגל, כי כמות גדולה של סוכר נמזגה למיכל־הדלק של מכוניתו. הוא לא התלונן במישטרה, אך ייחס את המעשה לקטטה במיגרש הכדורגל, שם הפריד הוא בין המתקוטטים.

המשכה של הפרשה היה למחרת, בשבת, בשעה תשע בערב. יצחק פדל, אחיו הצעיר של מוטי, מצא את שרעבי מתבוסס בדמו ברחוב ראשי של השכונה. יצחק לקח אותו לבית־החולים השרון, שם נתפר פצעו והוא הצהיר כי נפצע בשעה שנפל מאופנוע. גם חוקרי־המישטרה שהוזעקו למקום לא הצליחו לערער את גירסתו זו.

מי באמת פצע את שרעבי לא התברר מעולם, אך נראה כי הגבר השתקן שמר את סודו בלבו והחליט לנקום את נקמתו בעצמו, ללא עזרת המישטרה. מיום השבת עד היום השלישי לא היו כל מאורעות נוספים בשכונה. שרעבי החלים מפצעו וחיי כל המעורבים נמשכו כסדרם.

ביום השלישי בערב חזרו מוטי פדל, אחיו הצעיר יצחק, וכמה בני־מישפחה נוספים מבית־ההורים. השעה היתה אחרי תשע ומוטי היה לבוש בפיג'מה והתכונן להיכנס לביתו. אולם ליד הבית פגשו האחים את שרעבי, שישב במכונית יחד עם שני חברים. כשראה שרעבי כי מוטי מגיע, ירד מהמכונית ובידו שקית ניילון לבנה. הוא ניגש למוטי ואמר לו: „רגע, אני רוצה לדבר אתך." שני היריבים התרחקו כמה צעדים ושוחחו מאחרי המכונית. אחיו של מוטי הביט בהם, אך לא יכול היה לשמוע על מה נסבה שיחתם. הוא ראה את אחיו מצביע על הפיג'מה שאותה לבש כאמור: „איני יכול לבוא ככה, אני בפיג'מה."

בעוד השניים מדברים הזניקו לפתע שני חבריו של שרעבי את מכוניתם, כשהם מקימים שאון רב וצועקים לעבר שרעבי: „יהיה בסדר."

מוטי ושרעבי שוחחו במשך חמש דקות, ואז נכנסו למכונית הסוסיתא של יצחק. מוטי אמר לאחיו כי שרעבי רוצה לעשות סולחה, וביקש ממנו לנסוע לביתו כדי שיחליף בגדים. רק שרעבי נשאר במכונית כאשר מוטי ובני מישפחתו ירדו ונכנסו הביתה. מוטי החליף בגדים במהירות כשהוא לובש חולצה ומכנסיים מעל לפיג'מה שלו. הוא אמר שלום ונעלם. בני־המישפחה שמעו את מכונית הסוסיתא מותנעת והיא הסתלקה מהמקום כשבתוכה שני היריבים.

קבר ליד הגדר

זו היתה הפעם האחרונה שמישהו ראה את מוטי בחיים. גופתו נמצאה למחרת במושב הנהג של הסוסיתא, ואחיו זיהה את הגופה בבית־החולים. שרעבי חטף את המונית כשעה אחרי שנעלם במכונית עם מוטי. המישטרה חשדה כי היה מי שעזר לשרעבי להגיע ממקום הרצח אל הכביש הראשי שבו עצר את המונית, במהלך החקירה נעצרו שני חבריו של שרעבי, יגאל בוני ומשה חסיד. אולם סניגורם, דן דויד, שגם הוא יליד ראש־העין, ומכיר היטב את סימטאותיה ודרכיה, אמר בבית־המישפט כי אפשר לעשות את הדרך שבין מקום הרצח ובין הצומת שבו עצר שרעבי את המונית בעשר דקות. „אם רצים דרך המטעים זה קרוב מאוד," הסביר הסניגור.

בטרם נסתיימה חקירת־המישטרה, חמישה ימים אחרי רצח מוטי פדל, נפטר גם שרעבי בבית־החולים. הוא לא שב מעולם להכרה, וסודו אבד עימו. איש אינו יודע מה קרה באותם רגעים אחרונים שבהם נסעו שני הגברים במכונית הסוסיתא כדי לעשות סולחה. האם תיכנן שרעבי את הרצח, ולכן לקח איתו בשקית הניילון הלבנה את האקדח והכדורים? או אולי התכוון לעשות סולחה ולהמשיך לשחק כדורגל בקבוצה של מוטי? שני גברים צעירים שילמו בחייהם מחירה של קטטה עלובה במישחק־כדורגל.

מוטי פדל ויגאל שרעבי נקברו באותו שבוע באותו בית־קברות. אחיו של מוטי, ראובן ויצחק וכמה חברים נוספים דאגו ששרעבי לא יקבר סמוך לקורבנו. מוטי נקבר בתוך בית־הקברות. רוצחו, שרעבי, נקבר ליד הגדר, כפי שנוהגים היהודים במתאבדים.

אילנה אלון ■

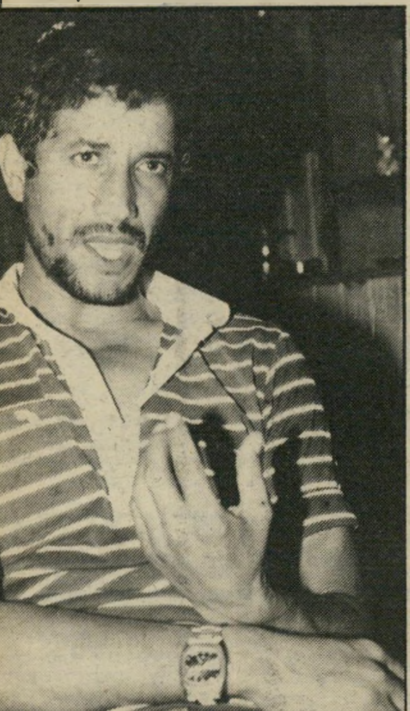

לחקור דורש האח הבכור, ראובן פדל. הוא חושד כי היו אנשים נוספים אשר עזרו לרוצח.

לי לה לו

שיקיצים

★ **למה רצחתם את הפא־נק?** פעם היינו כולנו פאנקיס־טים. ב־76 כל חיפה והקריות היו מלאים בנערים ובנערות שצחקו על העולם. האלילים שלנו היו חברי להקת הפאנק קילר (רוצח). אחר־כך

נשים למען עצמן

נפתחת קבוצה להעלאת התו־דעה — ביום רביעי, ה־1 ב־דצמבר, בשעה 8 בערב, במוע־דון התנועה הפמיניסטית, בן־יהודה 82 תל־אביב. להרשמה ולפרטים נוספים נא לטלפן 03־312349.

הם הלכו לצבא, וכשיצאו ממנו החליטו להיות נורמאליים. עכשיו קוראים ללהקה שלהם קילר הרו־צחת, והם שרים שירי רוק במקום פאנק. פעם הם ניגנו על מיתר אחד ועכשיו הם יודעים לנגן קיטעי סולו מסובכים. קילר, קילר, למה רצחתם לנו את הפאנק? איפה ה־ימים הטובים ההם? ביעסתם או־תנו לאללה!

ניר המגעיל וארז המניאק

★ **נמאס לי בקור!** המיטה שלך חורקת, השמיכה שלך קצרה ותנורי־החימום מקולקלים. מהיום ואילך את מוזמנת אלי הביתה.

יוחנן

מה רולך

★ **שני צדדים ורעיון.** 10.000 דולר הצד שלי, הצד שלך סכום דומה, ורעיון להשקעה משותפת. ת"ד 30196 תל־אביב, 61301.

איציק

★ **עבודה בחיפה.** נערה צעירה, רצינית ואחראית, בוגרת־תיכון + בגרות, מחפשת עבו־דה מתאימה — זמנית או ממושכת — רצוי בחיפה (הדר) או בקריות. לפרטים ובהצעות לפנות לת"ד 1213 קריית־ביאליק, 27112.

שידוך צמרת

לא טוב היות האדם לבדו. יוצא קיבוץ בעל דיפלומה הגיע לפירקו ומחפש שידוך. המועמדת חייבת להיות מבית טוב, עם כל המיסמכים, והעיקר — מצפון תל־אביב. טלפון 03־244501 (משעה 9 בערב).

רקס (בן 5)

★ **צער בעלי־חיים.** אבד כלבך, ראית בעל־חיים עזוב או פצוע, היית עד להתעללות בבעלי־חיים? לרשותנו וטרינר, פנסיון ושירות עיקור. לפנות לצער בעלי־חיים בישראל, סלמה 30 תל־אביב, טלפון 03־827621.

★ **ארבעה חתולים מחפ־שים בית.** גורי חתולים שהגיעו לפירקם (שישה שבועות) זקוקים

איפה ג'קי?

ג'קי נתן מחיל־האוויר — איפה אתה? כבר 20 שנה מחפשים אותך! כל קצה חוט המוביל אליו יתקבל בברכה. ת"א 3422 ירושלים.

אהובה כהן

באופן דחוף לבית חדש. לטלפן 03־236573. את האפרכסת ירים במקומם שלמה.

צירופים אפשריים

★ **שאלה דיסקרטית.** צעיר, אשכנזי, חוזר בשאלה — זקוק באופן דחוף למדריכה דיסקרטית. כיתבי לת"ד 877 קיראון, 55107. סודיות מובטחת.

★ **גם הוא באשכנזים.** אש־כנזי בן 25, דובר עברית וצרפתית, חצי עובד וחצי לומד, בבחורה בע־לת דיעות מתקדמות וליבראליות לידידות ואופציה לחיים משותפים אם... ת"ד 45737 חיפה, 31457.

★ **עניין מארץ העניינים.** פנוי + דירה, גוף ספורטיבי (ספו־טאי לשעבר), מעוניין במעוניינת במשהו מעניין. מצדי, סודיות מוב־טחת. טלפון 03־836810.

★ **גמיש בראש, ספורטי־בי ביותר.** רווק 168/28, נאה, רגיש, צנוע, ספורטיבי וחברתי, גמישות מחשבתית, הקרבה עצמית, צבירת נכסים. סודיות מובטחת. ת"ד 1117 חיפה.

★ **סומך נופלים.** צעיר ונאה מעוניין לתמוך בצעירה או מבו־גרת, לידידות דיסקרטית. ת"ד 984 רמת־גן.

★ **מאיזור רחובית.** שקט ועדין, סבלני ומתחשב (45/181) במבוגרת, נשית ומלאה, מאיזור רחובות. ת"ד 18176 תל־אביב.

★ **העת להרפתקה.** אם

קיבוץ חדש

ברנשים וברנשיות אחרי צבא — לבד לא תצליחו לשנות הרבה! אנו זקוקים לכם, בעלי הראש הטוב והכריזמה, ליצירת קיבוץ חדש, אמיתי ממש.

פרטים אצל גרעין קצב, קי־בוץ נאות־מרדכי, ד"נ גליל עליון 12120, טל. 067־40950/1.

אמנון צור או וילי ווטסון

בעלך לא מפנק אותך או נגמר לך הסיפור עם החבר, אני מציע לך פינוק ועוד הרבה יותר. אם עד היום פחדת מאיזו הרפתקה, זה הזמן — כיתבי אלי לת"ד 33810 תל־אביב, 61337.

★ **לב רחב, דירה גם.** בן 45 רחב לב, בעל דירה במרכז רמת־גן מוכן לתת מגורים חינם לצעירה נאה וגם עזרה נוספת. טלפון 03־737908.

★ **העיקר היציבות.** אק־דמאי רווק ונאה 32/175 מעוניין להכיר נחמדה וחטובה לקשר יציב. ת"ד 36757 תל־אביב.

★ **אינטימי, אולי גם רצי־ני.** אקדמאי בן 32 ואמיד מחפש קשר אינטימי, אפשרי גם קשר רציני. המועמדת המתאימה תזכה בתמיכה רחבה ונדיבה. ת"ד 14141 תל־אביב.

★ **לא משנה.** צעיר נאה וסימפאטי בנאה וחמודה להיכרות דיסקרטית. הגיל לא משנה. ת"ד 9296 תל־אביב, 61092.

★ **הקץ לחלומות!** את חו־למת? אין צורך. אהובך מחכה לך במציאות. אקדמאי 40/181 ב־ענף המחשבים, שחזר משהיה ממושכת בחו"ל. לטעום וליהנות... אבל לא להשליך. ת"ד 7296 רמץ רמת־גן, 52381.

★ **סערת המגעים.** בן 26 מבקש להסתחרר בסערה אינטי־מית של מילים או להתכרבל במ־געים. גם אם אין לך הביטחון ואת לא ירושלמית, נסי ותעני. ת"ד 6963 ירושלים.

מיד־ליד

★ **אקורדיון במקרחה.** מעו־ניין להחליף אקורדיון הונר 80 בסים במצב מצויין תמורת מקד־חת־עמוד במצב טוב. טלפון 901812 — בערב.

★ **פרווה בזיל־הזול.** ז'אקט פרווה קצר ספורטיבי (אפור) ועוד בגדים כחדשים, בזיל־הזול. טלפון 03־240691.

★ **מברשת־אוויר.** אייר־ברש 42 כולל קומפרסור, צינור, רגולטור וחמישה ציבעי־יסוד — חדש לגמרי, מחיר בננה. טלפון 413938 — בערב.

רון

שמאלני בחורף

בת 31 + ילדה, מקווה להכיר בחור פיקח, פתוח, קוסמו־פוליט ושמאלני, לחמם את ה־גוף והנפש בחורף הקר. ת"ד 375 ראשון־לציון.

★ **שוטרים וגנבים בגן.** למכירה מישחק אלקטרוני גנב בגן + מחשב (ארבע פעולות ואחוזים, שמונה ספרות) + שעון מעורר (עם שניות) חדש ומשוכלל. טלפון 052־28178.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

- **כל הודעה יכולה לכ־לול עד 20 מילים.**
- **מי שרוצה לצרף תמו־נה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה המו־צעת לחילופין, הרווק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**
- **ההודעה תיכתב על גבי גלויית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת"ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצורפת לה תמונה. במיקרה זה יש להש־תמש במעטפה). לא תתקבל־נה שום הודעות בעל־פה, ב־טלפון או בביקור אישי.**
- **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטלפון של בעל־ההודעה.**

בוחבוט יועמד לדין?

(המשך מעמוד 35

ביטון ודני בוזנח. שלושתם עוב־דים במועצה המקומית. אולם בו־זנח עובד מטעם חברת המשקם, המשלמת לו את משכורתו מהכס־פים שהיא מקבלת מהמועצה.

„כשפגשתי אותם, הם סיפרו לי כי הם עבדו באתר הבנייה של בוחבוט, בהתאם לבקשתו, בפרי־קת בלוקים. הם עבדו שלוש ש־עות בערך, וקיבלו מראש־המועצה כל אחד צ'ק על סך 150 לירות עבור עבודתם. הם עבדו באתר הבנייה על חשבון זמן עבודתם במועצה.

„אני יודעת כי בוחבוט שילם לכל אחד 150 לירות, מפני שפינ־חס ביטון החזיר לי הלוואה שקיבל ממני על אותו סכום, כלומר 150 לירות, בהמחאה שקיבל מבוחבוט. ההמחאה של בנק־ערבי־ישראלי ב־תרשיחא, וביקשתי שיפרוט את ה־צ'ק ושיביא לי מזומנים."

מיסמך אחר שהם צירפו לתלו־נתם, הוא חשבון להתקנת טלפון. הבקשה הוגשה בשם המועצה ה־מקומית מעלות־תרשיחא, ב־19 ב־אוקטובר 1976. תאריך התשלום, על סך 5660 לירות, היה ה־30 ב־נובמבר 1979. הטלפון הותקן ב־בית אמו של בוחבוט במרס 1980 למרות שבאותה דירה קיים טלפון שמספרו הוא 979901, שהמועצה כבר שילמה עבור התקנתו ב־5 ביולי 1977. כל החומר הוגש ב־פברואר 1980. עם תום החקירה העבירה המישטרה את החומר לידי פרקליטות מחוז הצפון, ושם הוא התעכב. המתלוננים נפגשו עם סגניתו של פרקליט־המחוז, לילי בורישנסקי, אשר הבטיחה טיפול מזורז בתוך כחודש וחצי. אך ה־טיפול נמשך זמן רב יותר.

משלב זה החלה התכתבות ענפה של המתלוננים עם גורמים שו־נים כדי למנוע את סגירת התיק. בדצמבר 1980 הם שיגרו מיכתב לפרקליט מחוז־הצפון, יהודה רשף, עם העתקים ליועץ המישפטי לממ־שלה ולפרקליט המדינה וביקשו זירוז הטיפול.

ב־13 בפברואר 1981 השיבה להם בורישנסקי כי תיק־החקירה הוחזר למישטרה להשלמת החקירה.

כעבור כשנה עדיין לא ענתה מפרקליטות המחוז אם יועמד בוח־בוט לדין או שתיקו ייסגר.

בשלב זה נכנס לפעולה עורך־דין חיפאי צעיר, עמאד דקואר. הצ־עיר הנמרץ הוא בן תרשיחא, ו־העניין היה קרוב לליבו. הוא הת־חיל באופן מרוכז ושיטתי לפנות ל־5 גורמים שונים, כדי לבדוק מה קורה בתיקו של בוחבוט. הוא אף דרש את התערבות מישרד־הפנים בנעשה במועצה.

בתחילת נובמבר 1982 נודע שה־פרקליטות הכינה סוף־סוף את טיוטת כתב־האישום, שהועבר לידי זמיר.

בוחבוט מיהר לטעון שהוא נחקר רק פעם אחת באותו תיק; ושהוא עצמו פנה לזמיר לפני שנה וחצי וביקש זירוז בבירור התיק. אך הוא לא התייחס לטענה שעובדים שהתלוננו נגדו, פוטרו.

אם כן, מדוע השתהה הטיפול בתיק על עבירה, שכל זמן שאינה מוכחשת נמרצות אינה מאפשרת כלל תיפקודה של עיירה שלמה?

השתייכותו הפוליטית של בוח־בוט הפכה כבר לשית היום ב־עיירה. בהפגנת הליכוד לתמיכה במדיניות הממשלה בלבנון, הוא נאם לצד מנחם בגין בכיכר מלכי־ישראל, אך הוא אינו חבר חרות. הוא החל את דרכו במערך, עבר לסיעת לע"ם, עבר לחרות והיה חבר־מרכז במשך יומיים, משם עבר לרפ"י, ומשם ביקש לחזור ל־מערך. כשדחו אותו הוא הצטרף לתמ"י ותמך בה בבחירות לכנסת העשירית.

נראה כי בתוך זמן קצר יחליט זמיר אם להעמיד את בוחבוט ל־דין או לסגור את התיק. הכרעה של זמיר לחובת בוחבוט גם אם באיחור, תחזיר אולי את מחלקתו של זיגל לחקירת פרשיות אחרות בצפון הארץ שידוע יותר בכינוי „הצפון הפרוע".

בן־ציון ציטרין ■

מן הכלא אל הבד

סוהיר האני היתה מועמדת בתחרות מלכת־המים, אסירה ביטחונית ושחקנית, ועכשיו היא דוקטוראנטית בבלשנות באוניברסיטה העברית

לא מאמינה סוהיר האני, כוכבת הסרט **מגש הכסף** (שם זמני), העוסק במחתרת ערבית־יהודית שחדלה להאמין בניסיונות שיכנוע דמוקרטיים, מספרת שגם במציאות היא אינה מאמינה בדו־קיום בין ערבים ויהודים, אלא בשתי מדינות.

צעירה פלסטינית ישראלית המאמינה בדו־קיום בשלום עם יהודים, מגלה אט־אט שכל זה הינו הסוואה לפעולות דיכוי להפקעות אדמות, למעצרים ולגירושים. קו מחשבתה משתנה. היא מצטרפת לתא אקטיביסטי ועומדת בראשו. חבריה חדלו להאמין בהפגנות ובחלוקת־כרוזים. הם מאמינים שהפיתרון יבוא בכוח בנשק, ושמאבק מזויין הוא הדרך היחידה להצליח.

שירותי הביטחון הורגים שנים מחברי הקבוצה, שעדיין האמינו שיש סיכוי לדו־קיום; ואחיה של מנהיגת הקבוצה משתגע בין מעצר מינהלי אחד ושני, ומאושפז לתקופה ארוכה. •

זהו תפקידה של גיבורת הסרט הישראלי החדש מגש הכסף, (שם זמני) בבימויו של יהודה („ג'אד") גאמן, העוסק במתרחש בין חברי קבוצה שמאלנית קיצונית קטנה ויחסי השילטון אליהם.

שתקנית סוהיר היפה בצילום מה־סרט על רקע נמל־הדייגים בעכו.

לא נשאר כלום

לתפקיד נבחרה סוהיר האני, ערביה ישראלית מעכו. ב־1971 היא היתה אחת מהמועמדות בתחרות מלכת המים (העולם הזה 1768), ועוררה אז סערה גדולה ברחוב הערבי בעצם השתתפותה בתחרות מסוג זה. מאוחר יותר היא נעצרה והואשמה במגע עם סוכן זר (העולם הזה 1890). כיום היא עומדת לפני סיום בהצטיינות של תואר שני בלינגוויסטיקה באוניברסיטה העברית בירושלים. בין שיעור לשיעור היא הספיקה גם לשחק לראשונה בחייה בסרט.

סיפרה סוהיר:

ג'אד בא לאוניברסיטאות ירושלים ובאר־שבע — שם למדתי לתואר ראשון — וחיפש בחורה ערביה שתתאים לסרט. הסטודנטים שם שזכרו אותי, הציעו לו שיתקשר אלי לירושלים. הם פנו אלי, נפגשנו וקיבלתי את התפקיד.

אין זה תפקיד אוטוביוגרפי, אך חייה של גיבורת הסרט, שאותה אני מגלמת, מוכרים לי היטב.

נולדתי בעכו ולמדתי שם ובחיפה, בבתי־ספר מעורבים. בצעירותי לא היה לי מגע עם יהודים, משום שהם גרו בעיר החדשה.

רבים מבני המישפחה שגרו בצפון הארץ ברחו ללבנון ב־1948. בעכו נשארנו רק שתי מישפחות. בגיל צעיר התגלה לי ש־70 אחוז מאדמות כפר מיער, שהיום קוראים לו יעד, היו שייכות לסבי. כשהופקעו האדמות, המישפחה לא רצתה לקבל פיצוי. הציעו לסבא מחיר מגוחך על האדמה, והוא סירב לקבלו.

אחרי שסיימתי תיכון יצאתי לאנגליה, ללימודים. ערב היציאה נחקרתי על־ידי שירותי הביטחון באשמה שקיימתי מגע עם סוכן זר.

(המשך בעמוד 54)

מלכת היופי סוהיר (במרכז) כמועמדת מס' 12 בתחרות **מלכת המים** של **העולם הזה** 1971. מועמדותה לתחרות עוררה תגובות שונות בעכו. היו שרגזו על עצם השתתפות של ערביה בתחרות כזו, והיו שתלו את תמונתה כפוסטר.

נערת מחתרת סוהיר משוחחת עם שחקן תיאטרון ו־קולנוע ערבי אחר, מוחמד בקרי. השניים גם משחקים במגש הכסף. תוך כדי צילומי הסרט התקשרה סוהיר עם שחקנים יהודיים המקורבים לדיעותיה, אך היא טוענת שגם אלה מוצאים לבסוף את עצמם בצבא.

מן הכלא אל הבד

(המשך מעמוד 53)
כשחזרתי מאנגליה הועמדתי ל־מישפט ונדונתי לארבע שנים. ה־הודאה הוצאה ממני אז בכוח וב־מכות, ללא נוכחות עורך־דין.

כאשר השתחררתי מהכלא, התחלתי ללמוד באוניברסיטת באר־שבע. הייתי פעילה בתחום הסטודנטיאלי. לתואר שני עברתי ל־ירושלים, משום שבבאר־שבע, ששם היה לי נוח מאוד, אין מחלקה ל־תארים מתקדמים בליוונגוויסטיקה.

בשתי האוניברסיטות חייתי ב־מעונות. בבאר־שבע לא הרגשתי באפליה, אך בירושלים כן, לאו דווקא אישית, אלא לאומית. בשתי האוניברסיטות הסכימו בחורות יהודיות לישון עימי בחדר אחד.

מאז השיחרור מהכלא לא מצאתי עבודה. למרות שהיו לי ציונים מצויינים, לא קיבלתי מילגות ממ־שלתיות. קיבלתי אותן כמה פע־מים מהאוניברסיטה. התקיימתי מ־שיעורים פרטיים, מעבודה במקו־מות פרטיים ומעזרה מישפחתית.

רדיפה מתמדת

בצעירותי האמנתי בדו־קיום: רציתי מדינה אחת, כמו באמריקה, שגם יהודים וגם ערבים יחיו בה ביחד, שהסמל הלאומי לא יהיה רק דגל מגן־דויד, ושההימנון המשותף לא יכלול את התיקווה.

היום הפכתי ליותר פסימית. אני לא מאמינה בחיים משותפים ב־שטח שבין הים והירדן. יש לחלק את הארץ לשתי מדינות, לשני ה־עמים היושבים כאן.

יש לנו קרובי מישפחה בביירות, אך עדיין לא קיבלנו מידע עליהם. אם כי מידע יכול להגיע מהר. למשל, ביום ההפצצות של חיל־האוויר על ביירות נהרג קרוב מיש־פחה שהיה בארץ בכלא, ושוחרר בחילופי־שבויים אחרי מילחמת ליי־טאני. יומיים אחרי זה ידעו על כך בעכו.

אני מסתובבת בעזה, ורואה מה קורה שם. זוועה! כשהמישטרה באה להפסיק התקהלות, הם יורים בכוונה באנשים. מי פגע בבאסם שכעה ובכרים ח'לף? זוהי הוכחה נוספת שאין דרך לדו־קיום.

ישראל הודיעה שהיא רוצה ש־לום, והיום היא שוחטת אנשים ב־שם השלום. צבא ההגנה לישראל הפך צבא ההתקפה לישראל, ואני חוששת שהאמריקאים לא יכריחו את בגין לסגת.

מה הפיתרון? ראשית, יאסר ער־פאת הוא נציג של העם הפלסטיני. הוא זה שביסס את הגרעין של ה־תנועה הפלסטינית. לכן, הפיתרון הוא נסיגה מכל השטחים וניהול שיחות עם ערפאת. וגם מנהיגים פלסטינים אחרים כבר הודעו ב־הזדמנויות שונות שהם מוכנים ל־כך. יש לפרק את כל ההתנחלו־יות, לתת לפליטים אפשרות בחירה בין קבלת פיצויים או בנייה מחדש של ביתם במדינה הפלסטינית או בישראל.

בזמן המילחמה הראו בטלוויזיה פלסטיני שהציל חייל ישראלי. אמ־רו שהוא יחזור לכפרו, יקבל בית ויוכל לעבד את אדמתו. זה הרי בדיוק מה שאנו רוצים, זהו הפית־רון! הוא הודיע שהוא מפסיק את המאבק. אם יתנו לנו את זה, גם אנו נפסיק את המאבק. אלא שהוא זכה במה שזכה כבן־מיעוט, וכזה הוא ישאר.

בתקופת הצילומים, שהיתה בז־מן המילחמה, הרגשתי רע מאוד. יש לי חברים יהודיים. הם מש־תייכים לצד השמאלי של הפולי־טיקה בארץ. כואב לי על חבריי ה־יהודים, שוחרי־השלום, המשרתים בצבא. אילו הייתי יכולה לשכנע אותם, הייתי אומרת להם שלא יצאו להילחם, אם הם מאמינים בשלום. שישרתו רק בקו הירוק, לא מעברו השני. רבים הרגישו שצה"ל אינו צבא הגנה וסירבו לצאת לקרב. אי־לו כל מי שלא היה רוצה לקחת חלק במילחמה כזו לא היה הולך, לא היתה מתרחשת הטרגדיה הזו בלבנון.

במדינה

מישפט

אשה במיזבלה

הגבר נאשם כי ניסה לרצוח את אהובתו ולזרוק אותה למזבלה.

נהג משאית־האשפה נדהם. מתחת לערימת־האשפה גילה אשה צעירה בלונדית, שותתת דם ו־בוכיה.

היא היתה פצועה בכל חלקי גופה וזעקה לעזרה. הוא הסיר מעליה את ערימות־האשפה שכיסו אותה כמעט לחלוטין, ושאל מה קרה ומי פצע אותה. היא לא יכלה לדבר, אך הצליחה לומר לו בעב־רית עילגת כי בעלה גרם לה את הפציעות.

בן המוכתר. כאשר קיבלה ה־אשה טיפול בבית־החולים ונח־קרה על־ידי המישטרה שהתעקה אליה, הסתבר כי שמה מריה חוד־רוף, והיא יוגוסלבית נוצריה. היא הגיעה לישראל אחרי גירושים מכ־איבים בארצה, וניסתה לשקם את חייה כאן. היא התגוררה באזור, מקום שבו נמצאת קהילה יוגו־סלבית גדולה. שם הכירה את חמדן אבו־ג'מעה.

חמדן הוא ערבי מכפר בני־סוהי־לה שליד עזה. אביו הוא המוכתר של הכפר, אחיו האחד רופא ו־השני מהנדס. גם הוא עזב את כפרו, אשתו וילדיו, כדי להתקדם ולמצוא עבודה מכניסה בישראל. הוא החל לעבוד במיפעל חמח ב־אזור, שכר שם דירה ואפילו התנדב למישמר האזרחי במקום.

חמדן, שכונה על־ידי חבריו דני, התאהב במריה הנאה, והשניים החלו גרים יחד כבעל ואשה. כאשר נצאמה האשה פצועה היא סיפרה למישטרה כי יצאה עם חמדן באותו יום כדי למצוא במיז־בלה עציצי פלסטיק, שבהם רצתה לשתול צמחים ולקשט את דירתם. לדבריה, התנפל עליה לפתע הגבר בסכין שלופה ודקר אותה בגופה ובפניה. היא איבדה את הכרתה והתעוררה רק כאשר מצא אותה נהג־המשאית.

אליבי במישמר האזרחי. כתב־אישום באשמת נסיון לרצח הוגש נגד חמדן, והוא נעצר עד תום־ההליכים. סניגורו, אהרון שלנגר, טען כי אין לחמדן כל מושג על שאירע לחברתו. לדבריו, הוא כלל לא היה איתה ב־אותו יום, ואינו יודע כיצד הגי־עה הצעירה למיזבלת חיריה ומה עשתה שם. הוא גם ביקש להציג אליבי, לדבריו, בשעות בהן נדקרה האשה, היה הוא בחברת כמה גברים בבניין־המישמר־האזרחי ב־אזור, והב יעידו על כך.

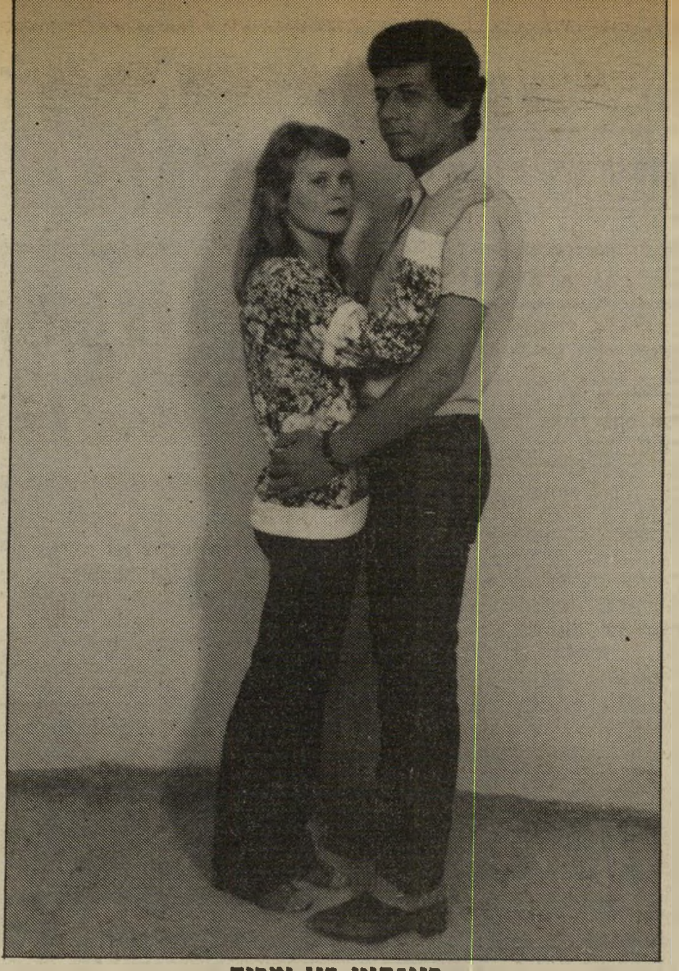

בני־הזוג דני ומריה
עציצים לקישוט הדירה

כמו בסרט

הנערים ראו בסרט כיצד שודדים השחקנים בעזרת אקדח צעצוע, וניסו לחקותם.

שני הנערים בני ה־16 וה־15 ראו סרט בטלוויזיה. שיאו של הסרט היה כאשר השודדים, ש־השתמשו באקדח־צעצוע, שדדו נהג־מונית. הנערים הירבו לדבר על הסרט שראו, ואחרי ימים אחדים נכנסו לחנות־צעצועים ב־יפו וקנו גם הם שני אקדחי־צעצוע.

בסוף חודש אוקטובר, כשהם מצויידים באקדחיהם, החליטו לצאת לטייל בבת־ים ולחפש הז־דמנות נאותה לשוד. הם שוטטו ברחובות שעות אחדות, אך לא מצאו כל הזדמנות לבצע את זממם, והחליטו לחזור הביתה. אך אז התברר להם שאין להם די כסף.

נסיבות מחמירות. כך התממש הסרט במלואו. הם נכנסו למונית וביקשו. מהנהג, יצחק דיין, להביא אותם למלון מרינה. כאשר עצר הנהג, שלפו השניים את אק־דחיהם וציוו עליו לתת להם את כל כספו. הם נטלו את הארנק, שהכיל לדברי הנהג 2300 שקל, וירדו.

המישטרה גילתה על חלון המו־נית טביעת־אצבעו של אחד ה־נערים, וזו זוהתה במחלקה לזיהוי פלילי במישטרה. שני הנערים נת־פסו ונעצרו.

למרות שהשתמשו באקדחי־צעצוע, הגישה נגדם התובעת נו־רית אחיטוב כתב־אישום על שוד בנסיבות מחמירות, ודרשה את מעצרם עד תום־ההליכים.

בעל שיכור

צו־מניעה נגד בעל שתיין, שלא יכנס לדירת אשתו כשהוא שיכור.

שימחה ספוז'ניק רוצה מזה שמונה חודשים להתגרש מבעלה, יצחק, בטענה כי הוא שתיין כרוני, הממרר את חייה ואת חיי יל־דיהם. הבעל, המנהל עסק לחומרי־בניין, מגיע לדבריה הביתה ב־שעות־לילה מאוחרות כשהוא בגי־לופין. התנהגותו בזמנים כאלה היא מוזרה ובלתי־נסבלת, כך סיפ־רה לבית־המישפט.

עורך־דינה של האשה, בנימין קיסלר, ביקש צו־מניעה שיאסור על הבעל להיכנס לביתו כשהוא שיכור, ובית־המישפט נעתר לו. הדבר ששיכנע את בית־המישפט להוציא צו כזה היתה העובדה, כי ביולי השנה הגיע ספוז'ניק שיכור הביתה בשעה מאוחרת ו־ניסה לפתוח את הדלת. כאשר לא הצליח, הזעיק את מכבי־האש. ה־דלת שנפתחה על ידיהם אחרי מאמצים רבים, גילתה את האשה והילדים הרועדים, שחשבו כי פור־צים הם אשר פתחו את הדלת.

גם בפיכחותו. למרות צו־המניעה המשיך הגבר לשתות לשוכרה. לפני שבועות אחדים הגיע לביתו בשעת לילה מאוחרת כשהוא מתגודד על רגליו. הוא היה כל־כך שיכור, שלא הצליח לפתוח את הדלת.

אשתו פתחה את הדלת והוא נפל לרגליה. האשה נאלצה לגרור אותו לתוך הדירה ולהשכיבו על השטיח. הפעם ביקש עורך־דינה מבית־המישפט לאסור על כניסתו של הבעל לדירה גם כאשר הוא פיכח, כדי לא להפריע את חיי האשה והילדים.

דרכי אדם

צייר כמעט פוליטי

משה גרשוני מביא את מילחמת הלבנון אל קירות הגלריה.

האמן והמורה משה גרשוני ידוע כמי שאינו מנתק את חייו הפרטיים מהמציאות הפוליטית. מילחמת־הלבנון שימשה לו עילה לצאת ב־תערוכה חדשה, שעליה התחיל לעבוד באוגוסט השנה. אלה הם חמישה ציורים בצהוב, שהמסר שלהם מופיע בתוך העבודות עצ־מן.

סוכת דויד. גרשוני בחר ב־פסוקים מהתנ"ך, שאותם הוא הכ־ניס לציוריו, ולדעתו הם חלק בלתי־נפרד מהציור עצמו. על ה־רקע הצהוב מופיע הצבע האדום, המסמל דם, והשחור, לסמל פיח ומילחמה. המסר הוא עקידת־יצחק וסוכת דויד הנופלת.

חודש לפני המילחמה צייר גר־שוני ציור אחר, שבו כתוב: „מה יהיה?" היום הוא פוחד להודות שנבואתו התגשמה. ציור זה היה חייב להיתלות במקום ציבורי, ו־אכן מוסיאון תל־אביב נאות להציג את העבודה.

על התערוכה הנוכחית סיפר גר־שוני: „אירועי החודשים האחרו־נים בצפון הפרוע הביאו לחשיפה מיידית. זהו מסר לא בוטה ולא מעודן. לא רציתי פלקטים של תצ־לומים אלא להתעסק בחומר — ברזל, בד, נייר, ספריי וצבעי־שמן. זוהי עבודה אחת, המורכבת מעבודות שקשורות בקשר ישיר האחת לשניה.

„הנושאים שאני מזכיר שייכים לרובד קטן של אוכלוסיה. אולי ללא מילחמה, הנושאים היו מטו־פלים מבחינה אמנותית אחרת. ה־מילחמה הסירה את ההתלבטויות. החלטתי שמוצדק כי נושא זה, שהציק לי, יש להראות אותו ב־מקום כמו גלריה."

צייר גרשוני ויצירתו
צהוב בגלריה

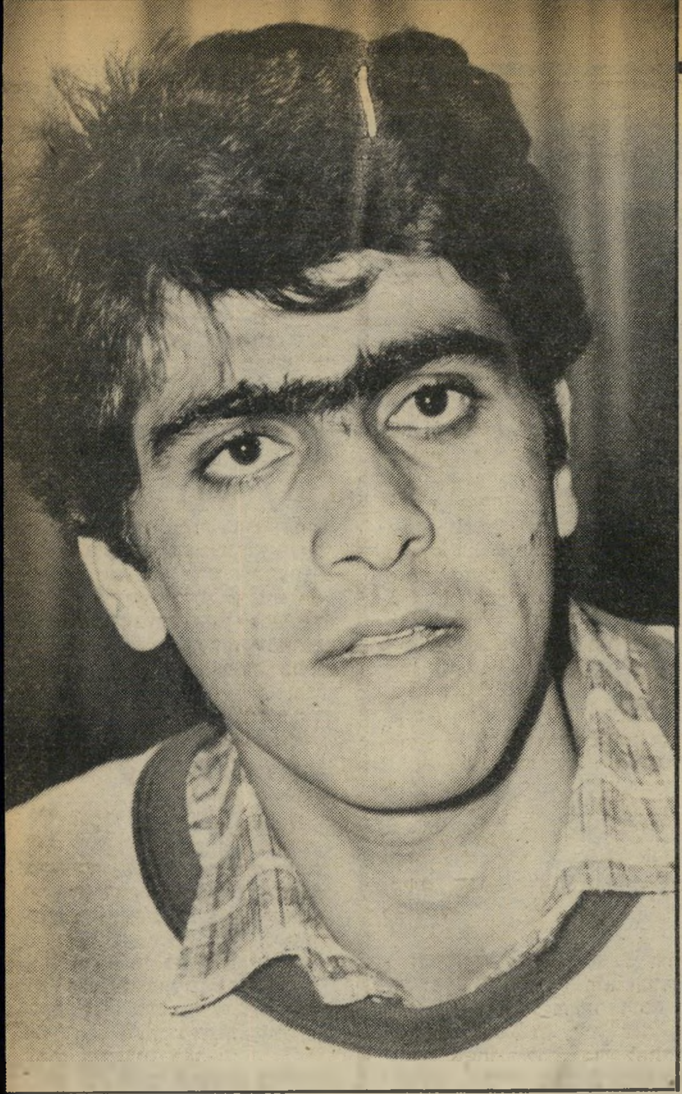

אין אהבות שמחות

אהבתם של יוסי בן־דויד ו־אתי פרוסמן התחילה בחנות ספרים בתל־אביב והסתיימה ב־בתי־המישפט. הם הכירו באפריל בשנה שעברה, וקיימו פרשת אה־בים שהתפוצצה בדצמבר של אותה

שנה, כאשר אתי התלוננה במיש־טרה שיוסי צילם אותה בעירום, עשה בה מעשים מגונים בכפיה, קשר אותה בשרשרת ברזל של כלבו, תקף אותה, היכה אותה ואיים עליה כי אם לא תתמסר לו יראה לאביה את צילומי העירום.

בנובמבר השנה הגיש יוסי, ב־אמצעות עורך־דינו משה ענבר, תביעת נזיקין על סך חמישה מיל־יון לירות. לדבריו הפרה אתי את הבטחת הנישואין שהבטיחה לו וגרמה לו בעיות נפשיות ומיניות בהתנהגותה האכזרית.

ערב חג הפסח 1981, כאשר היתה אהבתם של יוסי ואתי בשיאה, הז־מינה אותו הנערה להכיר את הו־ריה. המיפגש היה כישלון חרוץ.

ההורים הזדעזעו משערו הארוך של יוסי, ממוצאו הספרדי וממיקצועו — צייר שלטים. הם ייעדו לבתם המפונקת בן־זוג אחר לגמרי. הם רצו שהיא תתחתן עם מישהו מ־מעמדה ומעדתה. מאחר שהם אש־כנזים, חרדים, בעלי ממון ועוס־קים ביהלומים, קיוו כי בתם תמ־צא את חתנה באותו החוג. יוסי, בשערו הארוך, בגדיו הבוהמיים ומיבטאו הספרדי גרם להם חלחלה.

באותו זמן גם לא ידעו עדיין ההורים, ואף לא אתי, כי יוסי כלל אינו רווק, אלא גבר נשוי ואב לילד. הנמצא בהליכי גירושין מ־אשתו. אך כל המיגרעות האלה לא הפריעו לאתי. ככל שנזעקו הוריה, כך התקשרה היא יותר ל־גבר הצעיר והשחרחר שהיה ל־מאהב הראשון שלה.

אתי רצתה להינשא ליוסי, ולשם כך הציעה לו לשנות את אורח חייו. היא ביקשה ממנו כי יחבוש כיפה לראשו, ואף סרגה לו אחת. היא הפצירה בו לסגל לו אורח חיים דתי, והוא החל בכל בוקר מניח תפילין ומבקר בישיבת כפר־חב"ד. הוא גם שינה את לבושו ותיסרוקתו — הכל כדי לשאת חן בעיני ההורים שיסכימו לשידוך.

היא (מימין) סרגה לו כיפה, והוא (למעלה) צילם אותה בעירום - כעת הוא תובע ממנה חמישה מיליון לירות כפיצוי על הפרת הבטחת נישואין

אתי נהגה להיפגש עם אהובה מדי יום ביומו, והם החלו מקיימים יחסי־מין מלאים. כאשר גברו לחצי ההורים על הנערה כדי שתעזוב את בחיר ליבה, היא החליטה לב־רוח מהבית. היא לא יכלה לסבול יותר את המריבות התמידיות ב־ביתה, את קללות הוריה ומכות אביה, ואת האיומים כי יזרקוה מהבית.

התערערות נפשית קשה

יוסי לא רצה לגרום לקרע בין אהובתו והוריה. הוא קיווה כי יוכל להשפיע עליהם בדרך ידי־דותית. הוא נפגש עם האב, אך התברר לו כי אין כל תיקווה ל־פיוס, וכי ההורים יתנגדו לו עד הסוף. ההורים השתכנעו כי יוסי נאחז בבתם כדי לסחוט מהם כסף וניסו לשכנע בכך גם את אתי.

בדצמבר עזבה אתי את יוסי ו־סירבה לפגוש אותו. הם נפ־גשו רק פעם אחת נוספת, כאשר ביקשה ממנו את צילומי העירום שלה והוא מסר לה אותם. למחרת הופיעו בדירתו של יוסי שוטרים. הם אמרו לו כי הוא עצור בעיק־בות תלונה שהגישה אתי. המיפגש עם שוטרים כל־כך הפחיד את יוסי, שהוא ברח ונעלם. הוא הסגיר עצ־מו למחרת באמצעות סניגורו, עו־רך־הדין אמנון זכרוני.

יוסי נעצר עד תום ההליכים ו־הוגש נגדו כתב־אישום על שתי עבירות של מעשה מגונה בכפייה, תקיפה וסחיטה באיומים. התביעה הפלילית שנדונה לפני השופט חיים דבורין הסתיימה בזיכויו של יוסי משני פרטי־האישום במעשים מגו־נים. הוא הורשע בתקיפה ואיומים בלבד. השופט הטיל עליו 18 חוד־שי מאסר מהם רק 55 ימים ב־פועל, אותם ימים שריצה הנאשם בעת מעצרו.

כיום טוען יוסי כי תלונתה של אתי היתה תלונה כוזבת והתבררה ככזו בעת המישפט. לדעתו לא היה נעצר עד תום ההליכים לולא תלונתה על מעשים מגונים, שנת־בררה כבלתי־מהימנה. לדבריו, גם את עונש המאסר של 55 יום לא היה מרצה בבית־הסוהר, אלא ב־עבודות־חוץ, לו היה המישפט מת־נהל רק על עבירות שבהן הורשע לבסוף.

פרקליט עינבר
בדיקה פסיכיאטרית

עורך־הדין משה עינבר, אשר הגיש את תביעתו של יוסי, שלח אותו לבדיקה אצל הפסיכולוג ד"ר יוסף מנס. הרופא קבע כי חלה התערערות נפשית קשה בגלל תקו־פת המעצר והטראומה שעבר יוסי במהלך ניתוק יחסיו עם אתי.

הגבר, שהיה בריא וחזק לפני המעצר, טוען היום כי הוא סובל הפרעות בשינה, מחשבות טורדניות מציקות לו ואינן נותנות לו מנוח. הוא צועק ומדבר מתוך שינה כא־שר הוא נזכר בתקופת מעצרו.

יוסי, שעסק גם בציור, טוען כי מאז השתחרר ממעצר שוב אינו מסוגל להתרכז, ידיו רועדות ו־הוא אינו מצליח לאחוז במכחול. המעצר והשוטרים השאירו בנפשו חותם כה עז, שכאשר הוא רואה שוטר ברחוב הוא נתקף חרדה עמוקה וחי מאז במתח רב.

הנזק הגדול ביותר נגרם ליוסי ביחסיו עם נשים. כאשר הוא מנ־סה לקשור קשר מיני עם אשה, הוא נזכר מייד בכל פרשת המיש־פט והמעצר וחושש כי יהפוך שוב קורבן לעלילה.

מחשבות ופחדים אלה גורמים לו קשיים בתיפקוד המיני שלו. מאז שחרורו, הוא הפך אדם אחר. הוא מסוגר בעצמו, הפך עצבני ומסתגר בביתו.

נזק נוסף נגרם לו, לטענתו, גם בגלל זירוזה של אתי, שדחקה בו לסיים את יחסיו עם אשתו. לד־בריו, מכיוון שרצה להשתחרר ו־להיות חפשי עבור אתי, ומכיוון שהיא הבטיחה לו כי תינשא לו מייד כאשר יתגרש, עשה הכל ל־קבל גט וזאת בידיעה ברורה כי יהיה עליו לוותר על ילדו.

על הנזק הנפשי שנגרם לו כ־מפורט בחוות־הדעת הפסיכיאטרית, על הקשיים שבהם הוא נתקל מדי יום בתיפקוד המיני, על אובדן חד־וות־חיים ואובדן הכושר לצייר, תובע יוסי בן־דויד מאתי גרוסמן 500 אלף שקל, בצירוף הפרשי הצ־מדה וריבית מיום הגשת התביעה.

נאשם בן־דוד
קשיים בתיפקוד מיני

מה קורה להן?

את מה שקורה על המסלול רואים הצופים. אך מה שמתרחש מאחרי ה־קלעים נשאר בסוד.

הלקט המובא כאן הוא של סיפורים קטנים על דוגמניות גדולות ודוגמניות מתחילות. מי זאת, מאין היא, ובת כמה היא, או מה שקרה לדוגמנית זו, שפניה נראות אחרת מאשר בתצוגה שעברה. והאם הדגימה קארין דונסקי לבסוף תחתונים וחזיות בתצוגת לבני־הנשים, שהתקיימה בחנות בככר־המדינה, לעיני מוזמנים וצופים מן הצד, שעברו ברחוב!

צילומים: דרורה זכרוני

אין בעיות בתיסרוקת

רונית שרוני היא חיילת בת 20. תימנית יפהפיה, שגובהה מגיע ל־177 סנטימטרים. היא לא היתה כל־כך בעניין של דוגמנות כי היא ביישנית מטיבעה. אבל אחיה, ספר הדוגמניות הידוע יוקי, רצה שאחותו הקטנה תהיה דוגמנית. מה עשה? סיפר, קיצץ וסירק ולימד אותה להתאפר — ללכת היא ידעה מן הטבע — וזרק אותה לתוך המים. וכך, בימים אלה, שוחה האחות הקטנה בהצלחה רבה, קוצרת מחמאות והאח ממש בעננים.

דוגמנית בגבס

פינצי מור לא יכולה לחיות בלי דוג־מנות גם לא יום אחד. את זה היא מוכיחה מדי יום ביומו על הבימה, כשהיא מופיעה עם גבס על היד. אצלה אין אפס: שבר או לא שבר — היא על המסלול.

אולי יש לכך עוד סיבה: בעלה, שהוא דייל באל־על, יושב בבית חסר־עבודה. ו־מישהו צריך לפרנס את המשפחה.

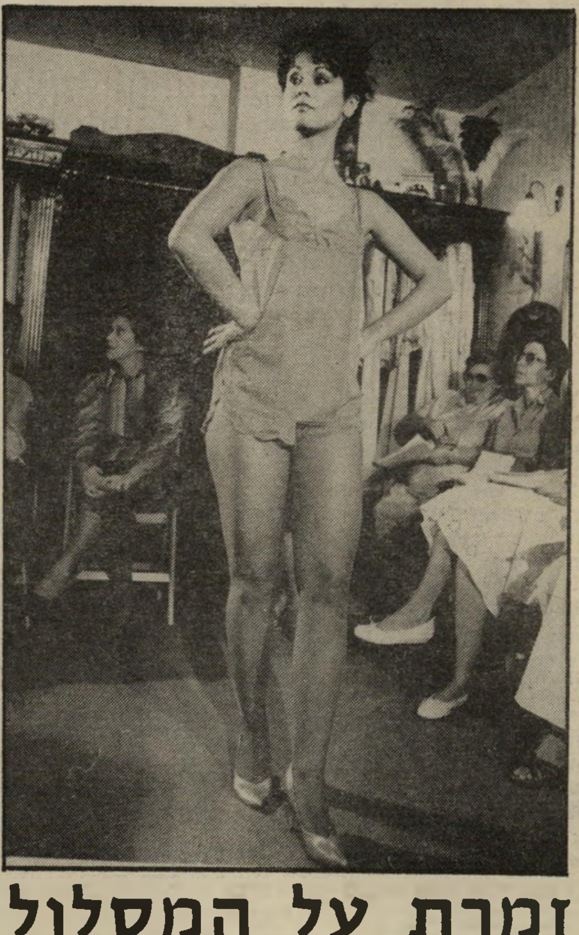

זמרת על המסלול

אתי צוברי היא תימניה אכזוטית יפהפיה בת 30, הנראית כמו בת 20. היא שחקנית, רקדנית וזמרת ועדיין רווקה. איך זה? אין תשובה. בימים אלה הוסיפה אתי עיסוק חדש ליתר עיסוקיה — דוגמנות. כשאין היא מזמרת, רוקדת או משחקת, היא מופיעה בתצוגות־אופנה, שהאחרונה שבהן היתה תצוגת לבני־נשים. „בשבילי תחתונים וחזיות זה כמו בגדים. אז למה להתחסד?"

לבנים, לא תחתונים

„מה? **קארין דונסקי** מדגמנת תחתונים וחזיות?" שאלה אחת המוזמנות בפליאה. קארין הנעלבת נעלמה מאחרי הקלעים, ואחרי דקות ספורות היא הופיעה והדגימה לאורחות ליבני־נשים. תחתונים וחזיות לא ולא; לבני נשים — כן. וכשקארין מדגימה, כל כותונת־לילה הופכת שימלת־ערב. „איך היא עושה את זה?" סיננו כמה מהאורחות בין שיניהן. עובדה. קארין מצליחה.

המשך טבעי

דוגמנית צעירה, חדשה וטריה, הנראית לאחרונה על מסלולי האופנה, אינה אלא **ורד מרגלית**, שם מוכר לאנשי האופנה. היא בתה של המנחה אילנה מרגלית, אשר ממשיכה באופן טבעי את דרכה בעולם האופנה. מזה שבוע היא פוסעת, בוטחת וחייכנית, על המסלול. המשכיח מליבה כי עד לפני שבוע היא היתה חיילת, לבושה מדים ודיגמנה חאקי.

השינוי התקבל בטבעיות, בברכה ובהבנה במישפחה. השאלה היא מה אומרות חברותיה למיקצוע?

פרופיל חדש

כולן יפות, כולן הטובות וכולן מנסות להיות מושלמות. אחת מהן היא הדוגמנית הצעירה **אירית אלטמן**, שהחליטה שכל מה שחסר לה כדי להיות מושלמת הוא פרופיל חדש. משמע, אף חדש ומשופץ. קצת יותר קטן, קצת יותר סולד וקצת יותר יפה. ואם זה מה שגורם לבן־אדם הרגשה טובה, אז למה לא?

תסרוקת שנות ה־20

לאחרונה הפתיעו את הצופים הדוגמניות **מיכל אדר ושלומית אמיר** בתסרוקות חדשות בסגנון שנות ה־20. הרעיון הועלה על־ידי מעצב־השיער אלי עלמני באחת מתצוגות האופנה, שסיגנון הבגדים בה ממש חייב הופעה שכזאת. אמר ועשה — סיפר, קיצר וסירק והרי התוצאה.

מונולוג של דוגמנית מתחילה

חלון ראווה

ענת צחור בת ה־20 היא חיילת המ־שרתת באזור תל־אביב. במקור היא מ־באר־שבע. אמה אחות ואביה בנקאי. ענת, יפה טבעית, קצת נמוכה, עם נסיון חיים עשיר ותיאוריות משלה:

● „כדי להצליח צריך להיות במקום הנכון בזמן הנכון.”

● „השאיפה שלי היא להתקדם בשטח שבחרתי ולא להישאר בשוליים.”

● „גדלתי בבאר־שבע והרגשתי חנוקה בפרובינציה. ניצלתי את הצבא כדי להגיע לאיזור תל־אביב.”

● „אין לי שקט נפשי. אני כל הזמן גועשת מבפנים ורוצה לעשות כמה שיו־תר.”

● „יש אנשים שחושבים שאני גאוותנית ושחצנית, כי יש לי ביטחון עצמי רב ו־אני מודעת לזה שאני חכמה.”

● „אני לא מעריצה אף דוגמנית. אני אוהבת ומעריצה את עצמי, וזה מתבטא בכך שאני עושה רק מה שאני רוצה.”

● „הגובה אצלי הוא בעיה. זה עקב האכילס שלי. אני לא חושבת כי אוכל להצליח בדוגמנות מסלול, לכן אפנה ל־צילום.”

● „אני מוכנה גם להופיע בצילומי תח־תונים וחזיות אם המיקצוע דורש זאת.”

● „אני לא נגד צילומי עירום. גדלתי בבית מאוד ליברלי והכל תלוי בבחירתי האישית.”

● „אילו ביקשו ממני להסתפר למטרה כלשהי הייתי מסכימה. תלוי כמה היו משלמים לי עבור זה.”

● „כשאני עירומה אני סכסית.”

לאה פלטשר, מורתה של ענת, אומרת עליה: „יש לה כל הנתונים. היא התגלית של העונה.”

נמר של נייר

סיפור חייו והוצאתו־להורג של גרי גילמור כפי שהובא בידי נורמן מיילר ב„שירת התליין" ✱ „בגליל בתל־חי. גיבור יוסף נפל" ✱ המשורר מאגודת „צער־בעלי־חיים"

תרגום

עקידה אמריקאית

דמיינו לכם מצב, שבו קיים במדינת־ישראל עונש־מוות שכימעט אינו מוצא אל הפועל. תארו לכם רוצח ישראלי שרצח שני עובדי תחנת־דלק ונידון על פשעו למוות, בידיעה שפסק־דין זה לא ימומש כלל. אבל אותו רוצח מחליט להתל בכל המערכת המישפטית והמוסרית ותובע משילטונות המדינה לבצע את גזר־הדין שהוטל עליו. דמיינו את העצומות של יפי הנפש ואגודות לזכויות האדם למיניהן, ואת השערוריה והמתח הציבוריים העלולים לבוא בעיקבות תביעה שכזאת.

בקיץ 1976 ירה **גרי גילמור**, בדם קר, בשני בני אדם. עד לאותו זמן הוא היה גנב קטן, שבילה חלק גדול מ־35 שנותיו במוסדות ובבתי־כלא. רק שלושה חודשים לפני מעשי הרצח שוחרר על־תנאי וחזר אל מישפחתו בסולט־לייק סיטי, מדינת יוטה, ארצות־הברית. אחרי שצוות פסיכיאטרים קבע שגילמור שפוי בדעתו, הוא נשפט ונידון למוות, במקום שבו לא הוצא אדם להורג במשך עשור שנים. גילמור הדהים את העולם בוותרו על הזכות לערער ובתביעתו כי מדינת יוטה תוציא לפועל את גזר־הדין בהקדם. הוא המשיך ונאבק על זכותו זו כאשר נדחה שוב ושוב מועד ההוצאה־להורג. ב־17 בינואר 1977 הוצא גרי גילמור להורג בירייה.

על פני 1023 עמודים, מגולל הסופר האמריקאי המעולה **נורמן מיילר** (העירומים והמתים) בסיפרו שירת התליין• את סיפור חייו והוצאתו להורג של גרי גילמור. הספר זכה, ובצדק, למחמאות מצד הביקורת, ואחד המבקרים האמריקאיים השווה אותו להחטא ועונשו של **פיודור דוסטוייבסקי**.

שירת התליין הוא מעשה יצירה תיעודי מרתק, הבוחן שאלות של מוסר ועונש, מציג ככלי ריק את מערכת המישפט האמריקאית ובעיקר הופך לאני מאשים מדהים למערכת בתי־הסוהר ושיטת הענישה המקובלת של ארצות־הברית והעולם־המערבי, עד לכדי הצגת גילמור כקורבנה של אמריקה.

נורמן מיילר חושף בשני הכרכים של סיפרו מירקם מדהים של עולם קשוח ופשוט שבו חי גיבורו, ומוליך אותו עד להוצאתו להורג. גילמור הוא בבחינת גיבור קיומי, שהקורא בראשית עמודי הספר בז וסולד ממנו, אך בהמשך נופל שבי בקסמיו. הוא אינו פושע פרימיטיבי, החי בעולם של יצרים אפלים, אלא קורבן של שיטה של מערכת, בעל פוטנציאל אישי ושיכלי, שאינו נופל מזה של פרופסור ממוצע במיכללה אמריקאית, או באוניברסיטה ישראלית. גילמור ניחן, בנוסף לשכלו, ברגש מדהים, שאותו ניתן לאמוד בקשר הריגשי שהוא יוצר עם חברתו, **ניקול**, בת ה־20.

אלף וכמה עמודי סיפרו של מיילר, הינם בבחינת סאגה מדהימה בנושא החיים והמוות, שבה השקיע סופר מעולה זה את מיטב מיומנותו. הספר כתוב במישפטים ובתיאורים קצרים, בדומה לסרט תיעודי, העובר על קשת שלמה של עדים ונפשות, שסיפור הוצאתו־להורג של גרי גילמור היה חלק מהם.

בכרך הראשון, מציג מיילר את שובו של גילמור מבית־הכלא לעיר המורמונית שמרנית, שבה מתגוררים בני־מישפחתו. חלק זה הוא בבחינת השקט שלפני הסערה, ובונה את הדמויות, המשתתפות מאוחר יותר בדראמה על חייו ומותו של גרי גילמור.

גילמור, שאחרי יציאתו מבית־הכלא כה חסר ביטחון, עד שאין הוא מסוגל אפילו לרכוש זוג מיכנסי ליוויס בחנות, בשל חוסר ביטחונו, לומד בהדרגה להתאים עצמו למציאות האפורה והיומיומית של החיים. כאן חושף מיילר את גדול הסקופים של שירת התליין, והוא, שגרי גילמור הינו בעצם נכדו של **הודיני הגדול**, הקוסם והלהטוטן, שהיה לאגדה בחייו ובמותו, וגרי גילמור זכה לרשת מסבו את האמונה העצומה בכוחות עצמו. מיילר חושף את פרשת הודיני הגדול, אך מוליך את הקורא למסקנה שגילמור נמנע מלדבר, או להזכיר את סבו, רק כדי להשאיר את אור הזרקורים על עצמו.

את חייו של גילמור והסערה שבעקבות המתתו, מביא מיילר בלשון תיאורית עשירה, שהיא בבחינת מהפיכה ספרותית, המעידה על עלייתו של המרכיב התיעודי בספרות העולמית. מצד אחד תיאורים המבוססים על מאות סירטי קול, שבהם הוקלטו עשרות אנשים, ומהצד השני מיכתבים, עדויות ומיסמכים שונים הקשורים בפרשת חייו והוצאתו להורג של גרי גילמור. את כל המרכיבים האלה מאחה מיילר בטיט נוקשה של יכולתו הספרותית. הוא מצליח לתאר את ארצות־הברית הבורה, המתבוססת בקיא של עצמה בתוככי היבשת הגדולה. לא אמריקה האקדמית והירוקה, אמריקה של החוף המזרחי החיה בצל התרבות האירופית. עולמם של בני הכת המורמונית חושף לפני הקורא עולם מתמיה ומחריד של חומיניסטים נוסח ארצות־הברית, ששמרנותם ודתיותם מדהימים.

הכרך השני של שירת התליין הופך בהדרגה מסיפור חייו והוצאתו להורג של גרי גילמור, לסיפור הקירקס האמריקאי הגדול. זה סיפורה המחריד של אמריקה המשוגעת, ההופכת כל אירוע למעין סופרמרקט ענקי, המושך אליו משוגעים מכל רחבי היבשת, כשמקום האירוע הופך למוקד החדשות העיקרי של צפון היבשת. המאבק בין מפיקי טלוויזיה לרכישת הזכויות על סיפור חייו והוצאתו להורג של גילמור הופך לדראמה צינית ומחרידה, כאשר מצד אחד ניצב אחד מגדולי המפיקים של ארצות־הברית **דיוויד אסקינגר** ומהצד האחר **לורנס שילר**, מי שהיה בעבר הרחוק צלם של הלייף, אשר התמחה כבר ברכישת זכויות הסרטה מאירועים אמריקאיים דומים.

סופר מיילר
הקירקס האמריקאי הגדול

לורנס שילר שובר את השוק בעזרת הסכומים שהוא מציע לגילמור ולנציגיו מחוץ לכלא, עבור הבלעדיות של סיפור חייו והוצאתו־להורג. התיאור שבו הוא מוכר סיפורים ופירורי סיפורים לעיתונות האמריקאית והעולמית, המערכת העצומה שהוא מפעיל, מתוך כוונה לתעד את סיפור חייו והוצאתו להורג של גרי גילמור — הם אמריקה. מיילר מצליח, בכישרונו הנדיר, להשכיח את סיפורו האישי של גרי גילמור, ולהפוך את שירת התליין (למרות שאותו לורנס שילר הוא שותפו בשירת התליין) ליצירת־מופת אמריקאית, שניתן להשוותה מהבחינה הערכית ליצירות כמו ארצות־הברית של **ג'ון דוס־פאסוס**, ענבי זעם של **ג'ון סטיינבק** ושאר יצירות־מופת של הסיפורת האמריקאית.

• נורמן מיילר — **שירת התליין**; עברית: עמשי לוין, הוצאת זמורה ביתן; 2 כרכים; 1023 עמודים (כריכה קשה).

ציטוטון

גז צחוק בתא הגזים

שני קטעים אופייניים מתוך סיפרו המעולה של **נורמן מיילר** שירת התליין (ראה: תרגום) שתורגם ופורסם החודש בעברית, מעידים על עוצמתו ויכולתו התיאורית של מיילר. הקטע הראשון מספר על ידידות שרוקם הנידון למוות, גרי גילמור, בתא־הכלא עם מלשין מישטרתי בשם גיבז. והקטע השני מתאר את סוכנו של גילמור, לורנס שילר, ואחרים הצופים בהוצאתו־להורג:

„בלילה הזה היה גילמור מוכן לתתוך את היד שלו בשביל להמציא איזה בדיחה טובה. מוכן לכרות את הראש שלו ולהגיש לך אותו אם רק יצליח פיו להמציא חוכמות משגעות. 'מהי הבקשה האחרונה הכי טובה שאתה יכול להמציא כשהולכים לתלות אותך?' הוא שאל, וענה: 'תשתמשו בחבל גומי.' עושה את עצמו מקפץ בקצה החבל, הוא העלה הבעת זעף מעושה על פניו ואמר: 'חושב שאני אתנדנד קצת.' גיבז חשב שעוד מעט ישתין במכנסיים. 'מהי,' שאל גילמור, 'הבקשה האחרונה שלך כשמכניסים אותך לתא הגזים?' הוא המתין. גיבז התנשם והתנשף. 'זה ברור,' גילמור אמר, 'תבקש מהם שיכניסו לשם גז צחוק. 'זה מספיק,' אמר גיבז, 'בשביל לחנוק אותך.'

האמת, שהוא עצמו כמעט נחנק מהליחה שלו. העישון מילא את הגרון שלו בליחה סמיכה תוזלית כמו של צדפות. הבחור עם סיר־הליחה. גילמור שאל: 'מה אתה אומר לכיתת־היורים?' 'אני,' אמר גיבז 'מבקש מהם אפודת־מגן.' הם התגלגלו מצחוק כמו חיה שמתרוצצת במעגלים והילכת ונחלשת..."

הקטע השני:

„סמנג'ר אמר לעצמו: 'אני מקווה שאני לא אתמוטט ואפול.' ידו הורמה לגונן איכשהו על ראשו. ולמרות צמר־הגפן, הוא שמע קול נשימה כבדה וראה את קני־הרובים מבצבצים ומזדקרים מן החרכים שבוילון. הוא היה מזועזע כבראותו כמה קרובים הלועים אל הקורבן. הם מהחלט לא רצו להחטיא. ואז נעשה הכל דומם כל־כך, שתשומת־לבך התמקדה בדבר גם בעל מרחק.

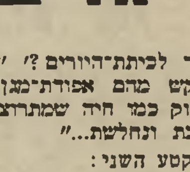

ריצח גילמור
תליה בחבל גומי

למרות צמר־הגפן, שמע רון את הלחישות הללו: 'אחת,' ו'שתיים,' והלחישה 'שלוש' לא נשמעה כלל לפני שהרובים פצחו פיהם: 'בם. בם. בם.' התפוצצות רמה שהעבירה חלחלה. שריר רטט יהתכווץ משכמו של רון ועד תחתית גוו. אגד שלם של שרירים בעווית. שילר שמע שלוש יריות, מצפה לארבע. גופו של גרי לא ניתר. אף הכיסא לא זז, ושילר המתין לירייה הרביעית ורק אחר־כך הסתבר לו כי שתיים נורו כנראה בו־זמנית. נואל ווסון ניסה להביט בגרי בנקודה זו, אבל לא יכול היה לראות דבר ממקום עומדו מאחורי הקהל, ויצא בדלת לפני כולם והלך היישר אל מכוניתו שחנתה ליד 'כריכי מחזן מזערי,' נכנס לתוכה ונסע משם. היו שם כתבים שראיינו אנשים והיו שם צלמים, אבל הוא לא עצר. הוא לא רצה לדבר עם אף אחד.

„ורן שמע רק קול התפוצצות גדולה. כשזה קרה, גרי אף לא הניד אצבע, לא רטט קל. ידו השמאלית אף לא נעה, ואחר־כך, אחרי שהוא נורה, ראשו נע קדימה, אבל הרצועה החזיקה את ראשו זקוף, ואחרי־כן היד הימנית התרוממה אט־אט באוויר ואט־אט צנחה כאילו כדי לומר: 'העניין נגמר, רבותי.' שילר חשב שהתנועה היתה עדינה כאצבעותיו של פסנתרן המגביה ידו טרם שיניח אותה על המנענעים. דם החל לזרום דרך החולצה השחורה וניגר על המיכנסיים הלבנים והתחיל לטפטף לריצפה בין רגליו של גרי, וריח אבק־השריפה התפשט בכל פינה. ואז התעמעמו האורות, ושילר האזין לטיפטוף הדם. הוא לא היה בטוח אם אכן הוא יכול לשמוע אותו מטפטף, אבל הוא חש את הטיפטוף, ודומה היה שעם הדם מתרוממים וניששאים החיים מגופו של גילמור כעשן..."

למרות הנושא, שאינו מעניק סימפאטיה מירבית לקורא, מצליח מיילר להפוך ספר זה למרתק ולקריא, כפי שעשו מעט מאוד סופרים מאז מילחמת־העולם־השניה. זה ספר מהמעולים שראו־אור בתרגום לעברית בעשור האחרון. ספר, שלמרות גודלו מ־שעבד את הקורא לקריאה כימעט רצופה, לאורך יותר מאלף עמודים, והקורא אינו מדלג על אף אחד מהם. הקטעים התיעו־דיים, גיזרי העיתונות, תיאורי הנפשות הפועלות ההולכות ומתרבות במהלך שירת התליין, מיכתבי האהבה המרגשים של גיל־מור לאהובתו הצעירה, תיאורי עולם ה־פשע — כל אלה הופכים את שירת התליין ליצירת־מופת, שמקומה במדף הספרים של כל אוהב ספר. גם תרגומו של **עמשי לוין** הוא מהתרגומים המעולים שראו־אור בשנים האחרונות לעברית. מה עוד, ש־המתרגם אינו מתרגם מאנגלית אלא מאמ־ריקאית, ותרגומו מתפרש על כל רובדי הלשון העברית, מהלשון התיאורית המעו־לה ביותר ועד לעגה.

מונוגרפיה

טרומפלדור

יוסף טרומפלדור הפך לאגדה עוד בחייו, אגדה שהלכה והתעצמה אחרי מו־תו בקרב על תל־חי, בפברואר 1920. טרומ־פלדור נולד בשנת 1880, גדל בבית ש־הווייתו התרבותית היתה רוסית, שירת בצבא הרוסי במילחמת רוסיה־יפאן והצט־יין שם בגבורתו. טרומפלדור היה הקצין היהודי הראשון בצבא הצאר הרוסי. במהלך המילחמה הוא נפצע וידו נקטעה, אך זה לא מנע בעדו להיאבק על המשך זכותו לשרת בצבא הצאר, דבר שאופשר לו, ו־הביאו לבסוף לשבי היפאנים.

אחרי חזרתו מהשבי, החל להתמסר לפעילות ציונית וללימודים. ב־1911 כינס בעיר רומני קבוצת חברים לשם הנחת יסודות לעליה לארץ ולהקמתם של ישו־בים שיתופיים בה. טרומפלדור עלה ארצה בשנת 1912 ועבד במיגדל ובדגניה. ב־1915 נאלץ לעזוב את הארץ, יצא לאלכ־סנדריה ושם הקים ביחד עם **ולאדימיר ז'בוטינסקי** ואחרים את הגדוד העברי. הגדוד נשלח על־ידי הבריטים לקרב ש־אותו יזם **וינסטון צ'רצ'יל** בגאליפולי ונתמנה אחרי הקרב למפקד גדוד מובילי הפרדות. עם פירוק הגדוד שב לרוסיה (1917), אירגן הגנה עצמית בפטרוגראד ו־היה ממייסדי תנועת החלוץ. טרומפלדור שב ארצה ב־1919, פעל באיחוד מיפלגות הפו־עלים, ונזעק לגליל כראש ההגנה, עם ה־התקפה על אצבע הגליל ועל תל־חי, שם נפל.

באחרונה ראתה־אור מהדורה חדשה ו־מתוקנת של המונוגרפיה שחיברה **שולמית לסקוב** טרומפלדור — סיפור חייו. במונו־גרפיה מצוי סיפור־חייו המלא של טרומ־פלדור, שבו השכילה המחברת לגולל את כל שניתן מחייו של האיש שהותיר חותם כה עמוק.

המונוגרפיה המתארת בבהירות את חייו של יוסף טרומפלדור, החל ברקע של מיש־פחתו, דרך ימי שירותו בצבא הצאר, הגדם, שביו ונפילתו בקסם הרעיון הציוני, כאשר מתוך התיאור עולה דמות תלת־מימדית של האיש, שנועד לסמל בתרבותנו את הגבורה. גם טרומפלדור האדם, שניהל כמה פרשיות אהבים מרגשות בחייו, מוצג בסיפרה של לסקוב, בסיפור יחסיו עם **אידה מלמן**.

„המונה היא לאידה מלמן, נערה כבת שש עשרה (בשנת 1906), שעימה קיים טרומפלדור חליפת מיכתבים. הערכתו ל־נערה זו הובעה לא רק בדברים לדורה (אחותו של טרומפלדור), אלא גם באמי־רה מבודחת — גילוי נדיר אצלו — ב־מיכתבו לאשת אחיו שמואל, אניוטה, כאשר הוא דן בשיווי זכויות לנשים: 'אני גם מקווה לראות בין חברי הפרלמנט היהודי בארץ־ישראל את אידה (את צוחקת ?)

אם בוא תבוא לארצנו בכלל.' באותה שנה חיבר טרומפלדור סיפור ושמו 'ליוו־בה' שצביונו אוטוביוגרפי. מסופר שם על איש צבא החוזר לביתו אחרי השי־רות (בהזדמנות זו מובעת רתיעה מן ה־צבאיות מזה, ומשיכה לחוויות עזות מ־זה) ובין הידידים הקרובים הבאים לבקרו נמצאת גם בתם של קרובי משפחה, נערה בת אחת עשרה. הילדה, המפותחת מכפי גילה, מעוררת בליובה משיכה אליה... מן הראוי לציין, שאומיה (כינויו של טרו־מפלדור), אשר היה כאותו זמן בן עשרים ושש, מתייחס במלוא הרצינות לדבריה של הנערה בת השש עשרה ועונה לה..."

על טרומפלדור החלוץ העובד בשדה מס־פרת לסקוב בזמן שהותו במושבה מיגדל: „למרות נכותו קיבלו גליקין לעבודה ללא היסוס — והוא לא הכזיב. גליקין היה אומר עליו, שאם ביד אחת עושה הוא עבו־דה כמוב בפועלים, הרי לו היו לו שתי ידיים היה יכול להתמודד עם שלושה..."

על עבודתו כפועל בדגניה ישנן כמה עדויות, המאשרות את הרצינות והמאמץ שהשקיע טרומפלדור בעבודה:

„עתה התמכר לגמרי לעבודה הגופנית ועורר התפעלות בלב החברים על הצל־חתו, חרף מומו, תודות לכוחו הפיסי ו־רצונו הכביר. רבים תיארו אותו בעבודה. 'היה רותם את הפרדות הפראיות ביותר ושולט בהן,' מספר יעקוב ברקוביץ, מ־ראשוני דגניה. 'היה זמן שהיינו חורשים בשמינית. האדמה היתה קשה מאוד ודרוש היה מאמץ רב כדי להחזיק את המחרשה שלא תקפוץ למעלה. אולם כאשר טרומ־פלדור היה מניח את ידו על המחרשה, היתה זו 'טובעת' באדמה — — — לא האמנתי למראה עיני כראותי כיצד היה תופס קלשון בקצה הפרותזה (שהיתה עשויה צינור בעל צבתות שאפשר לפתחן ולסגרן), נועץ אותו באדמה, מוסיף להחזיק בי'די' זו בראש הקילשון ואילו ביד האמיתית תופס את הקילשון באמצע, מרים ומעמיס את הערימה על העגלה.' ותי־אורו של שמואל דיין (אביו של **משה דיין**): 'לפעמים היו הבהמות נעצרות כאשר היה קשה עליהן למשוך את המחר־שה הנעוצה באדמה בידו האחת, יד ה־ברזל.' ודבריו של אליהו גולומב, 'כיצד היה רותם יחידי שלישיה של פרדות (לאו דווקא מן השקטות ביותר) אל הדיסקוס, כיצד היה יוצא יחידי לשדות המרוחקים כשהוא מזויין במאוזר שהיה מכניס בו מחסנית כדורים בידו האחת...'"

אחד הקטעים בעלי החשיבות הגדולה במונוגרפיה של שולמית לסקוב, הוא ה־קטע המתייחס לוויכוח הציבורי בין **דויד בן־גוריון** ו**ולאדימיר ז'בוטינסקי**, בהקשר של המאבק להגנת הגליל, מאבק שבו מסר בסופו של דבר יוסף טרומפלדור את נפשו. מאבק שעליו אמר ז'בוטינסקי שהינו אך ורק בעל ערך הפגנתי „ורק ארגומנט אצל הדיפלומאטים" ולכן הוא הטיף לנמצאים באיזור הכיבוש הצרפתי (קרי: מגיני תל־חי) לשוב לתחום האנ־גלי.

„כז' באדר (26 בפברואר 1920) ביצע טרומפלדור את המעשה אשר אליו שאף זה זמן רב. בערב, לאור קלוש של ירח פגום, עלה בראש קבוצה בת חמישה עשר איש למטולה..." משם הגיע לתל־חי ונטל את הפיקוד על הגנת המקום, עד לאותו יום של י"א באדר, שבו נפגע בפגיעה ש־הביאה למותו: „שניאורסון הבחין אותה שעה בערבי המסתתר בחדר, ירה בו וי־הרגו. תוך כדי כך, עוד לפני שהספיק טרומפלדור, אחרי מתן פקודת האש, לצ־עוד צעד נוסף, נפגע מכדור; הוא נתן עוד אי אלה הוראות, נפגע מכדור שני ו־נפל פצוע בבטנו ובידו..."

לקראת הסיום מגיעה שולמית לסקוב לבחינת הטוב למות בעד ארצנו של טרומ־פלדור, והיא כותבת על כך: „הרופא מספר, כי 'הוא (טרומפלדור) היה במצב חלש מאוד. חיוור ושיכלו איתו — — — כאשר שאלתיו לשלומו הוא ענה: 'אין דבר, כדאי למות בעד הארץ.' כעבור זמן כתב גם שניאורסון כי 'כששאל גרי (הר־ופא) את טרומפלדור 'מה שלומך ?' ענה לו: 'אין דבר. טוב למות בעד ארצנו,' כמו שעניני לתומו, בחיוך, על השאלה'.

„לאחרונה נתעוררו ספקות אם אמנם השמיע טרומפלדור את המישפט הפטריו־טי הזה. יש המעלים סברה, כי פלט, מעו־צמת כאביו, קללה ברוסית במקום המי־לים המרוממות בעברית, שפה אשר בה לא שלט. אין הדבר מתקבל על הדעת, טוענים אחרים, שפצוע אנוש כמוהו, ממש על סף הגסיסה, יתבטא כך ויהיה מסוגל לחשוב על משהו מחוץ לכאבי הפיסי ה־קשה..."

אלא שכלל לא משנה אם טרומפלדור אמר או לא אמר את מה שכתבו שהוא אמר. מונוגרפיה זו היא עוד ספר למדף הספרים על תולדות ארץ־ישראל ומבססי הישוב היהודי בה. זה ספר כתוב בעברית קולחת, מדוייק וקפדני, שחושף לעומק את האיש יוסף טרומפלדור.

• שולמית לסקוב — טרומפלדור — סיפור חייו; הוצאת כתר; 279 עמודים (כריכה רכה).

שירה

תור לאהבה

ספר שיריו של **אלי בכר** תור לאהבה' הוא בבחינת חשיפה שירית מלאה של משורר זה, בהשוואה לסיפרו הראשון.

משורר בכר
מאבד נערות

שירתו היא שירה עירונית, וכבר בשיר הפתיחה הוא כותב: „אני כותב עכשיו מ־פני שקשה לי לנשום..." שירי בכר הינם שירים של בדידות עמוקה, שהוא אינו חושש לשסעם בבדיחות, כמו: „נעצרתי על ידי שוטרת / בעוון מבטים עדינים..." בשיר אחר הוא כותב: „אני צובר עצב ומאבד נערות..."

בניגוד למשוררים העושים כל שביכול־תם לנתק עצמם מהחיים היומיומיים, הרי שדווקא האופן שבו מציג עצמו בכר בדש העטיפה: „אלי בכר עבד במכבסה ובבית־חולים, ועובד כעת באגודת צער בעלי־חיים ברמת־גן כמטפל בחיות בית..." יש קסם, המשרה אמינות על רבים משיריו.

יש בשיריו גם הכאב האוטוביוגרפי, כמו: „נער מתעמל בדשא. חברתו קופצת מתוך לבו. / גבר מכיט בם. נשבר / בינו לבינם..." שורה המוליכה למדור והרי את שבו מביא בכר מחזור שירים, שבהם הוא חושף לכידתו בעולם האהבה והנישואין. עברו הרחוק של בכר מגיע בשירים האח־רונים, כאשר באחד מהם הוא מתאר: „מישפחתי היא שלך מתקופת ההריסה..." ומסתיים ב„בקרים אני מחליף את לבו של אבא / איסף מהריצפה את העצבים שלו / כמו ניירות..."

חוט של נאיביות שפוך על שירתו של אלי בכר, וזהו קיסמה של שירתו, המשוח־ררת מיומרות המאפיינות שירת משוררים צעירים רבים, בני דורו של בכר.

• אלי בכר — **תור לאהבה**; הוצאת עשיו־סתווית; 60 עמודים (כריכה רכה).

מאת דן עומר

זה היה העולם הזה שהיה

„העולם הזה" 1051
תאריך : 27.11.1957

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה", שראה־אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת־שער תחת הכותרת „שילטון הגנבים בכדורגל", כתבה שפרשה מערכת של שחיתויות, החל מהדפסת כרטיסים מזוייפים בידי ספסרים, דרך עמלות של מזכיר ההתאחדות לכדורגל ועוד שחיתויות רבות. תחת הכותרת „בנים אכלו בוסר..." הובאה כתבה שתיארה את מעלליהם של חברי כנופיית בני־הטובים, שהטילה מוראה באותם ימים בתל־אביב, נתפסה והובאה לדין. „הכותרת „רצח בשלוש ל״י" תיארה רצח ברטואלי בחיפה, שבא בסופו של לילה עליז, בשל שלוש ל״י, רצח שבו נרצח אליהו בכר. מדור התיאטרון סיקר את הצגת „רומיאו ויוליה" כפי שהועלתה ב„תיאטרון הקאמרי", בכיכובם של חנה מרון ויוסף מילוא.

שער הגליון : שילטון הגנבים בכדורגל הישראלי.

מתיחות בגבול ✶ חגי אשד נגד נחום גולדמן ✶

השונאים של המפכ"ל ✶ ביקורת על מחזהו של שמיר

הגוש

הקדרה הקודרת

נפלה קדרה על אבן — אוי לקדרה.
נפלה אבן על הקדרה — אוי לקדרה.
בין כך וכך — אוי לקדרה.

השבוע הוכיחה ישראל שוב מה עמוקה חוכמתה של אימרה תלמודית זו. נפגע חוסיין מלך ירדן מתעמולת מצריים — אוי לישראל. רצתה סוריה להראות ש־שילטונה יציב — אוי לישראל. רצתה ברית־המועצות להוכיח שהיוזמה במרחב בידיה — אוי לישראל. ניסתה אמריקה לפייס את מצריים — אוי לישראל.

בירושלים חיכתה השיירה השיגרתית להר־הצופים לאור־ירוק — אולם הגבול נשאר חסום. בשלושה מקומות ניסו ירד־נים לחטוף טרקטוריסטים משטח ישראל. בצפון הרגו הסורים טרקטוריסט רביעי. התעמולה המצרית האשימה את כל אויביה בקנוניות עם ישראל, ואילו הרוסים הזהירו שוב מפני התקפה אמריקאית־יש־ראלית על סוריה.

מכל העברים הוסחו האבנים בקדירה. בכל מקרה היתה ישראל המפסידה.

מטרה במטווח. הטבע יעד לקדירה תפקיד חשוב. היא מסמלת את השלום בין איתני־הטבע. היא המשלימה בין האש והמים — כי בעוד הלהבה דולקת מתחתיה, רותחים המים בתוכה.

לרוע המזל, לא היתה ישראל קדירה מסוג זה. שום דבר לא התבשל בה, זולת מליצות שהגיעו לשיאן עם הצהרתו של ראש־הממשלה בראשית השבוע שעבר ב־כנסת, שהמצב בגבולות משביע־רצון.

בהיעדר יעוד כזה, נשאר לקדירה היש־ראלית רק ייעוד אחד, בלתי־מושך מאוד לבניה : לשמש מטרה נוחה במטווח המר־חבי.

מדיניות

אחיתופל הציוני

מן הרגע שבו זרק ד״ר נחום גולדמן את הכסיה שלו לתוך הזירה המדינית הישראלית ורשם את תביעתו לכתר המנ־היגות המדינית, היה ברור כי מפא״י תגייס את כל כוחותיה כדי להחניק את הסכנה באיבה. גם הדרך היתה ברורה מראש : מסע־השמצה נגד אישיותו של גולדמן.

השבוע נשמעה תרועת־החצוצרה הצור־מת הראשונה של מסע־הצלב הגדול. כנאה לה, הושמעה מעל עמודי דבר. הכותב : הסופר המדיני של העיתון, צעיר ממושקף בשם חגי אשד, המודרך אישית על־ידי ח״כ הרצל ברגר.

הכותרת של מאמר־ההשמצה היתה חס־רת־תקדים לגבי אישיות כמו נשיא ההס־תדרות הציונית, יורשם הרשמי של ד״ר תיאודור הרצל וחיים וייצמן, שהגיע לתפ־קיד זה בקולות מפא״י עצמה. אשד קרא להצעתו של נחום גולדמן להעביר את ישראל לפסי הניטראליזם : „עצת אחיתו־פל".

הרמון המלך. לגבי אדם שאינו מעו־רה במקורות הפולקלור היהודי, אין השם אחיתופל מעורר אסוציאציות רבות. אולם לגבי קוראי דבר, חניכי הגיטו היהודי, אחיתופל הוא האב־טיפוס של הבוגד הנו־כל, מיפלצת המנצלת את אמון הידיד כדי להפילו בפח.

התנ״ך מספר על אחיתופל, שהיה יועצו של דויד המלך, אך הצטרף למרד אבשלום. דויד התפלל : „סכל נא את עצת אחיתו־פל, ה'" ואמנם כך עשה אלוהים. כאשר בא אבשלום המנצח ירושלימה, יעץ לו אחיתופל לעשות מעשה מחפיר : לחדור להרמון דויד לעיני כל העם, לבוא אל הפילגשים של אביו, כדי לשים את אביו לבוז וללעג. אולם כשהוסיף אחיתופל ויעץ לרדוף אחרי דויד המובס ועצה זו לא נתקבלה, תלה את עצמו.

ייתכן כי כמה מראשי מפא״י היו שמחים אילו הלך גולדמן ותלה את עצמו. אולם מאחר שאין חשש שתיקווה זו תתגשם, יהיה צורך במאמרי־השמצה נוס־פים. הם ייכתבו.

כפר קאסם

הסולחה המוזרה ביותר

דייקנות של מיבצע צבאי שררה מ־סביב. עובדי שק״ם זריזים חגורים בסינ־רים לבנים, ערכו את השולחנות במאכ־לים שהובאו מאחת המסעדות המיזרחיות בתל־אביב. קציני מטה שוחחו במכשירי אלחוט ושוטרים צבאיים בדקו את ההז־מנות שבידי הקרואים.

היתה זו אחת הסולחות המוזרות ביותר שנערכו אי־פעם בתולדות ערב. הרוצחים עצמם לא היו נוכחים במקום, מאחר ש־שילטונות הצבא סירבו להביא את נאשמי רצח־כפר־קאסם למקום האסון. ליד שול־חן הנשיאות של החגיגה ישבו נכבדים יהודים וערבים, חברי הוועדה הציבורית למתן פיצויים לנפגעי כפר־קאסם, שמונתה באורח מוזר למדי בפקודת פינחס רשיש, ראש עיריית פתח־תקווה.

שורות ארוכות של חובשי כפיות צחו־רות ישבו לאורך השולחנות העמוסים כל טוב. בני המישפחות השכולות והפצועים שנצלו, לא הניעו אבר בגופם. הם הת־בוננו בפנים קפואות בשורות המוזמנים היהודים שאכלו בכל פה, או שוחחו בעליי־זות עם שכניהם לשולחן.

מה לעשות? מנכבדי כפר־קאסם עצ־מו לא נאם איש בטקס הסולחה. את בירכתו הקצרה של מוכתר הכפר, ודיע סרסיר, קרא נכדו הצעיר. נאום ארוך ונמלץ קרא מן הכתב מנהל בית־הספר המקומי, פקיד ממשלתי.

„את האבא שלי הרג כדור. אני לא אשב כאן לאכול על דמו," אמר איסמעיל בדיר, קטוע־רגל מפצועי ליל־הדמים, ש־הסתכל בעצב במסיבה העליזה. „אפילו יתקעו בי כדור, לא אשב כאן."

נפגעים אחרים החרישו בעצב, כשנשא־לו אם אולצו לבוא לסולחה, או באו מרצונם הטוב. „ככה יותר טוב, מה ל־עשות ?" הפטיר צעיר נכה, שרק יומיים קודם השתתף בפגישת הכתבים שנקראה נגד הסולחה מטעם האיגוד היהודי־ערבי.

כשהתפזרו הקרואים ותושבי כפר־קאסם חזרו לבתיהם, סיפק אחד העיתונאים את ההגדרה החריפה ביותר למאורע העגום : „קרקאסם".

נערת השבוע

דרורה חבקין בת ה־22, אם להאמין לדבריה, רואה בשירתה במועדון התיאטרון משהו צדדי וחסר־ערך לחלוטין. היא מתעניינת בדבר אחד ויחיד : מוסיקה של ימי הביניים. כן, היא יודעת שזה דבר נדיר. אבל מה לעשות? היא משתגעת אחרי מוסיקה של ימי הביניים. היא מתכוונת לנסוע בעתיד הקרוב לפאריס (היא נוסדה ב־ימי הביניים, זוכרים ?) ללמוד את המוסיקה ביסודיות.

היא כבר למדה ביסודיות המון דברים. ציור („אני מציירת יופי"), שירה ומוסיקה באקדמיה. בפסטיבאל נוער שנערך לפני כשנתיים בנור־בגיה, היתה, שוב לדבריה, מלכת הפסטיבאל. היא לפעמים חסרת מנוחה; מה אפשר לעשות? כזאת היא. מוכרחה לנסות הכל.

אל תראו שהיא מדברת מהר וקופצת לעתים מעניין לעניין. בפנימיותה, מבטיחה היא, הריהי נערה רצינית מאד. באמת. ואם היא שרה בקול צורמני במקצת את קח את לבי, בליתי עצמי על אקורדיאון — אל תשימו באופן מיוחד לב לכך. היא אמנם שרה את חיים חפר, אבל לבה ונשמתה נמצאים הרחק בתקופה הרומנטית של ימי הביניים.

דת

פתח לאמהות

החוק הדן בהסדרת נישואין וגיטין מכיר בזכותם של הבלעדית של בתי־הדין ה־רבניים לפסוק בענייני אישות של אזרחי ישראל היהודיים. השבוע התפרסמה בקו־בץ פסקי־הדין של בית־המשפט העליון החלטה עקרונית, המצמצמת במידה ניכרת את סמכויות בתי־הדין הרבניים.

שלושת השופטים שישבו בדין, דויד גויטיין, צבי ברנזון ומשה לנדוי קבעו, כי זכותו של בית־הדין הרבני לפסוק בגורלם של ילדי זוג גרוש מוגבלת ליום מתן הגט עצמו.

את הבעיה עוררה אשה גרושה, שנכנסה למישרדו של עורך־דין מאיר דינאי, בבק־שת עזרה. „בעלי רוצה לקחת ממני את בני בן השש," סיפרה לו, „הוא הגיש בקשה לבית־הדין הרבני."

דינאי ידע כי בית־הדין הרבני יחליט, כמעט ללא ספק, על־פי ההלכה העברית הקובעת : „רחמי אב על בניו." כלומר : אחרי גיל שש ישנה לאב זכות־בכורה לחינוך בנו. במיקרה זה היה עוד פחות ספק ביחס לתוצאות התביעה, כי האב רצה להכניס את בנו לבית־ספר דתי, דבר שהיה מאוד מוצא חן בעיני הרבנים.

השופטים הסכימו. בבית־המשפט ה־עליון טען עורך־הדין דינאי, כי אומנם העניק החוק סמכות לבית־הדין הרבני לערוך גיטין. אולם סמכות זו אינה יכולה לחול על גורל בניהם של הזוג הגרוש, שנים כה רבות אחרי ביצוע הגט. „בעת מתן הגט הוחלט כי עד גיל שש יהיה הבן אצל אמו," טען הפרקליט. „בדבר החלטה חדשה חייב האב לפנות לבית־המשפט המחוזי האזרחי, לפי הסדר הרגיל. על כן, אין לבית־הדין הרבני כל סמכות לדון בגורל הילד."

השופטים סברו כדינאי. החלטתם פתחה פתח לפני אלפי אמהות גרושות לדרוש את ביטול פיסקי־הדין הרבניים, המחייבים אותן למסור את ילדיהן לבעליהן־לשעבר, אם פיסקי־דין אלה ניתנו במועד מאוחר יותר מיום מתן הגט עצמו.

עסקני המפלגות הדתיות הבטיחו כי פתח זה לא יישאר פתוח זמן רב. „אנחנו נתבע תיקון מיידי בחוק," הכריז אחד מהם. „ואין שום ספק שנקבל אותו."

אנשים

● ח״כ ציונים־כלליים **יוסף סרלין**, בוויכוח בבית־ציוני־אמריקה על הנושא : האם המישטר בישראל דמוקרטי : „דמו־קרטיה זה מישטר שבו השלטון פוחד מפני האזרח, ולא האזרח מפני השילטון."

● המפקח הכללי של משטרת ישראל **יחזקאל סהר**, בשיחה עם עיתונאי : „יש לי שלושה שונאים. הראשון הוא עורך הארץ **גרשום שוקן**, השני הוא **אורי אבנרי** והשלישי הם כל שאר העיתו־נאים."

● נשיא ההסתדרות הציונית ד״ר **נחום גולדמן**, בתגובה על מישטר הצנע שהנ־היג גיזבר הסוכנות היהודית ד״ר **דוב יוסף**, בצוותו לצמצם שיחות טלפוניות והוצאות על מיברקים : „בלי מיברקים ובלי טלפונים, הסוכנות איננה סוכנות."

● שר־האוצר **לוי אשכול**, בקריאת־ביניים בעת הוויכוח על הצעת התקציב : „מדינת־ישראל תהיה מדינה רעה מאוד עם לא יהיה בה שום דבר קדוש."

● את הביקורת העוקצנית ביותר על מחזהו החדש של **משה שמיר** גם זו לטובה, המוצג באוהל, כתב השבוע מבקר התיאטרון של הארץ **חיים גמזו**, שחתם על הרשימה בשם „גם זו לטובה." כתב גמזו בלשון סגי־נהור : „כולו דרוך לקראת התפקיד הלאומי העילאי — לספק מחזות לישראל השנייה — ממשיך משה שמיר בשרשרת יצירות המופת שאף אריסטופ־נס, מולייר וגוגול היו מתקנאים ברמתן."

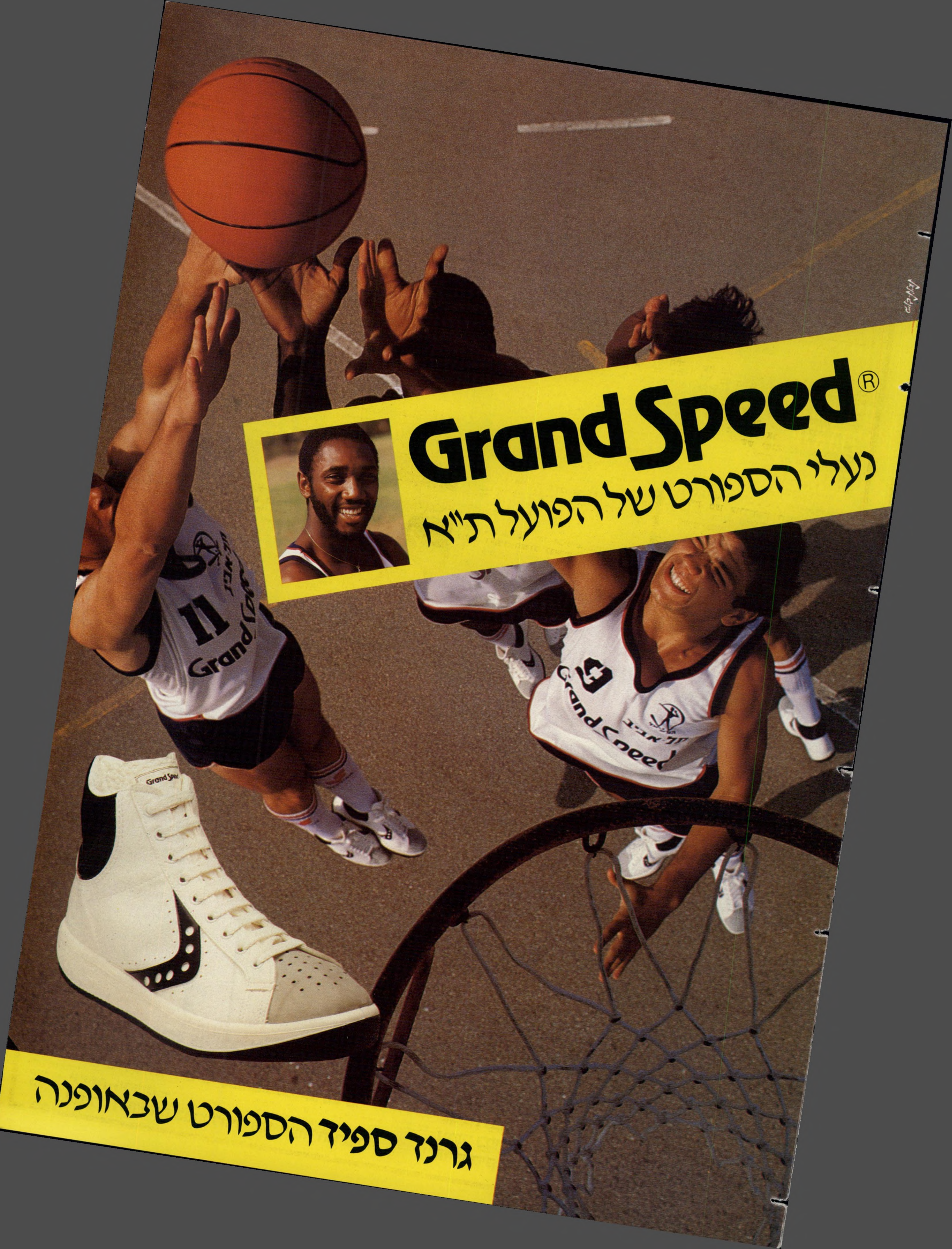
Grand Speed®
נעלי הספורט של הפועל ת״א
גרנד ספיד הספורט שבאופנה

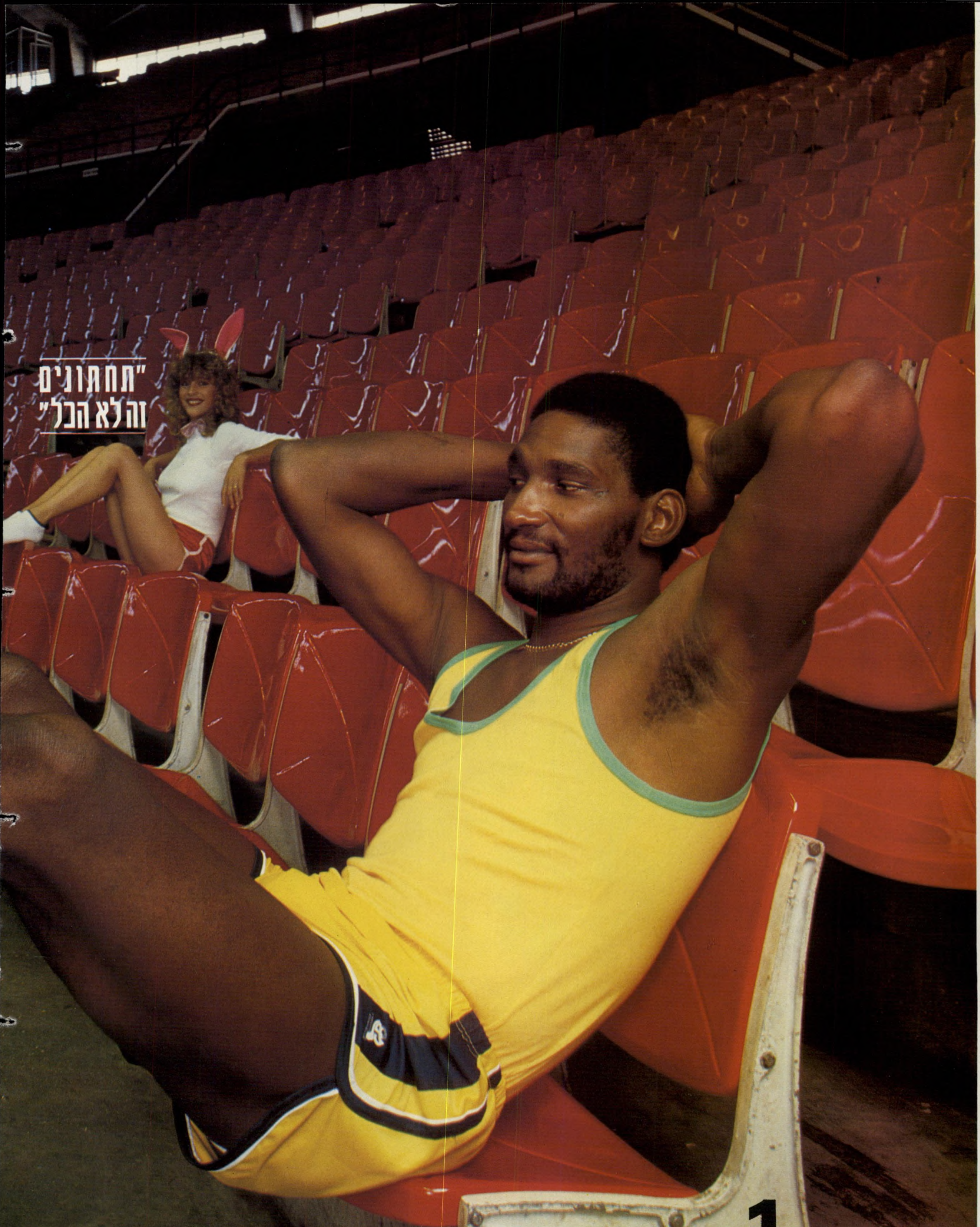

מעכשיו תראו את גרבי דלתא
על כל המגרשים, בכל המסיבות ובסתם יום של חול.
גרבי דלתא - גרבי ספורט לגברים, נשים,
ילדות וילדים -
המילה האחרונה בטכנולוגיה של ייצור הגרבים.

הגרביים עשוים מחוט טבעי רך המאפשר לרגל
לנשום חופשי, עם סריג מגבת פנימי בעל כושר
ספיגה גבוה המרפד את הרגל ברכות.
גימור כפול מתלבש היטב על הרגל ואינו מתרופף
או מחליק גם לאחר כביסות רבות.

מעכשיו - גם - הגרביים דלתא

חידוש בלעדי לדלתא:
מעכשיו קונים גרביים לפי מידות הנעליים.
גרבי דלתא, מופיעים בכל הגדלים בהתאם למספרים
של הנעליים. עם סריגת "לוגו" או פסים ובמבחר צבעים משגע.

להשיג ברשתות המזון,
בבתי הכלבו ובחנויות
הספורט המובחרות.

תראו את ארל ויליאמס. הוא הולך רק על הטוב ביותר. גרבי דלתא הגרביים שלו.

מֶמ.
א"צ של
גברים.
הסידרה החדשה לגבר היא משהו שאתה חייב
לעצמך, משהו שמלוה אותך מקרוב, לאורך כל היום.
סידרה ריחנית ושופעת רעננות: קצף־גילוח,
מישחת־ גילוח, אפטר־שייב, דיאודורנט ואריזת שי -
הכל ממשפחת "יצהר".
GIFT SET
MEM
FOR MEN
AFTER SHAVE
IZHAR
FOR THAT LUXURIOUS FEELING
IZHAR
MEM
FOR MEN
PERFUME
SPRAY DEODORANT
MEM
FOR MEN
AFTER SHAVE
FOR THAT LUXURIOUS FEELING
קצף גלוח
מֶמ
טוב כשהוא קרוב.
נ.ב. לנשים
כדאי לך לבדוק מקרוב איך הגבר שלך
מגיב על אריזת השי.
1981

תכניות מועדפות בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי

24. 11

● תצפית: על שוטרים ומדענים (8.30 — שידור בצבע. מדבר עברית). הפעם מוקדש המגזין למעבדות הזיהוי הפלילי של המישטרה. בסרט של הבימאי נתן ליפשיץ יובא שיחזור של מעשה רצח אמיתי, כיצד מגיעה המעבדה הניידת של המישטרה למקום האירוע והסיוע וחקירת המישטרה. שיחזור הרצח מתייחס לרצח שומר קשיש בנצרת, שאירע לפני כמה שנים ועד היום טרם נתפס הרוצח.

● סרט קולנוע: שני רוכבים יצאו לדרך (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). מארשל מ־סקסס, גתרי מקייב (ג'יימס סטויארט) וסגן בצבא ארה"ב, ג'ים גארי (ריצ'ארד וידמארק) מובילים שיירת מתיישבים ל־תוך הטריטוריה של בני שבט הקומנצ'י כדי לשחרר שבויים לבנים המוחזקים בידי האינדיאנים. בדרך מספר מקייב למרטי פארסל (שירלי ג'ונס), נערה המתנהגת כנער, באיזה מצב יהיו השבויים — ביניהם אחיה הצעיר — אחרי שנים של חיים בקרב בני הקומנצ'י. גארי, המאוהב במרטי, מנסה לנחמה. מקייב וגארי נלקחים בשבי על ידי האינדיאנים, אך משכנעים את ראש־השבט שבאו למטרות מיסחר. תמורת שני רובים הם מקבלים את „זאב חץ", נער לבן שגדל כאינדיאני ואת אלנה (לינדה קריסטאל), אשה לבנה שנלקחה בשבי לפני שנים. את הסרט ביים ג'ון פורד.

יום חמישי

25. 11

● סידרה תיעודית: התלבטות (9.30 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). פרק שישי ואחרון בסידרה, תחת הכותרת דוקטור, אני רוצה, מסכם את הבעיות האתיות הקיימות בתחום הרפואה. בפרק זה נבחנים האמצעים להצלת חיי־אדם.

● סידרה: וינסטון צ'רצ'יל — שנות מידבר (10.25 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). פרק רביעי בסידרה, תחת הכותרת המתריע בשער, המתייחס לתקופה שבין אפריל ואוגוסט 1934. שנת 1934 עוברת על צ'רצ'יל במילחמה בשחיתות בפרלמנט. הוא דורש הקמת ועדה שתחקור את פעולותיו של סר הור (השר לענייני הודו). הפרלמנט תומך בהצעה ומשתף פעולה עם צ'רצ'יל בהצבעה. מתברר כי ידיהם של סיר

קנדל וניומן: המפתח הוא פחד
יום שישי, שעה 10.15

הור והלורד דרבי אינן נקיות. ראש־הממשלה בולדווין, בעצת היועץ המישפטי, מוצא פירצה בחוק המשחררת את הור מן המלכודת. צ'רצ'יל מובס שוב. הוא נוטש את לונדון ושב מדוכא לצ'רטוול. באוגוסט אותה שנה מבלה צ'רצ'יל את זמנו בדרום־צרפת בבית ידידתו מקסין אליוט. רלף ויגרם, איש מישרד־החוץ הבריטי, מפתיע את צ'רצ'יל בביקור. הוא אחוז חרדה מהמתרחש בגרמניה.

● סידרה קומית: שלי (11.15 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). הפרק על עכברים ואנשים מספר כיצד קנו שלי ופראן בית חדש והם מסדרים אותו. גורלו של שלי מחמיר כאשר הוא נוקט עמדה מוסרית נגד הסטנדרטים המפוקפקים המקובלים בעולם הפירסום.

יום שישי

26. 11

● סרט קולנוע: המפתח הוא פחד (10.15 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). מותחן בריטי בבימויו

פוואריטי ידידיי
מוצאי־שבת, שעה 10.30

של מייקל טכנאר על פי רב־מכר של הסופר אליסטר מקלין. בעל חברה קטנה להובלה אווירית מאבד את אשתו, את בנו ואת ידידו הטוב ביותר בתאונת־מטוס שסיבתה תמוהה. בהשפעת האסון הופכת התנהגותו למוזרה. הוא עובר על חוקי תנועה שונים ונאסר. וזהי רק התחלה למעללים נוספים שלו, המובילים אותו בסופו של דבר לכנופיה הקשורה במשיית אוצרות מקרקעית הים. בתפקיד הראשי משחק בארי ניומן, ועימו השחקנית הבריטית סוזי קנדל והשחקן הקנדי ג'ון ורנון.

שבת

27. 11

● סידרה קומית: בני בון (8.30 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). הפרק בעיות מס

הוד ומור: המשיכו לחייך
יום שלישי, שעה 10.20

● תעודה: פוואורוטי ידידיי (10.30 — שידור בצבע. מדבר איטלקית ואנגלית).

● סידרה: לא יאומן כי יסופר (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). הפרק הוכחה ניצחת מספר על הכנסת האורחים שבה קיבל עורך־דין את פני רוצחו, קבלת פנים שהצילה את חייו.

יום ראשון

28. 11

● סידרה: גבר במערכת (11.15 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). הפרק האחרון בסידרה מספר כיצד שלוש שנים אחרי גירושים מרים שבה שילה, אשתו־לשעבר של אלן ומבקשת לשוב ולהתגורר איתו ועם איימי.

יום שני

29. 11

● סידרה: תהילה (8.03 — שידור בצבע. מדבר ומזמר אנגלית). הפרק לבדך בהמון מספר על פחדיו של ברונו להופיע לפני קהל, פחד המתנגש ברצונה העז של קוקו להעמיד את הלהקה במיבחן לקראת נשף־הצדקה השנתי של בית־הספר. בערב המופע קורה קצר והבימה שוקעת באפלה. ברונו חש באחריותו ומנגן בחשיכה, בעוד חבריו מבצעים קטע מדהים של ריקוד עם נרות.

● סידרה: דיוקנות יוצרים — קשר — יהודית הנדל וצבי מאירוביץ (9.30 — שידור בצבע. מדבר עברית). יהודית הנדל, סופרת, וצבי מאירוביץ, צייר, נישאו בקיץ 1948. עם השנים הפכו שניהם לזוג מוכר בנוף האמנות הישראלי.

יום שלישי

30. 11

● סידרה: חדר מיון (9.30 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). פרק נוסף בסידרה, שעלילתה מתרחשת בבית חולים בסן פרנסיסקו. שם הפרק — שלוש פנים לאהבה.

● דראמה: המשיכו לחייך (10.20 — שידור בצבע. מדבר אנגלית). דראמה בריטית נוספת, הפעם בשם המשיכו לחייך בכיכובם של סטפן מור ומיראז' הוד.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 24. 11

● סידרה: המצלמה הנסתרת (7.00 — ערוץ 3 — שידור בצבע — 25 דקות, מדבר אנגלית). סידרת טלוויזיה אמריקאית ותיקה, המבוססת על רעיון פשוט — לצלם ולהקליט אנשים מבלי שיחושו בנוכחותה של המצלמה, ויחד עם זאת ליצור סיטואציות המפתות אותם לעשות דברים בניגוד לנוהג המקובל.

● סידרה קומית: שכונתו של אבו־עוואד (9.35 — ערוץ 3 — שידור בצבע — 30 דקות — מדבר ערבית). סידרה שבועית בהפקה מקומית, המתארת בהומור פרקים מחייה של מישפחה ירדנית עירונית ממוצעת, עם אב בגיל העמידה, אשתו הצעירה ממנו בשנים אחדות אך סובלת ממחלת לב, ובן ובת בוגרים.

יום חמישי 25. 11

● אנימציה: לורל והארדי (4.30 — שני הערוצים — שידור בצבע — 20 דקות — מדבר אנגלית). זוג הקומיקאים המפורסם מימי הראינוע, שימש כהשראה לסידרת אנימציה מוצלחת.

● קומדיה: שמור את לשונך (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע — 25 דקות, מדבר אנגלית). קומדיה המתרחשת באולפן לאנגלית בלונדון, שבו לומדים מהגרים מכל רחבי העולם.

יום שישי 26. 11

● דרמה: נערה בת עשרים (3.20 — שני הערוצים — שידור בצבע — 50 דקות — מדבר ערבית). מאבקה של נערה צעירה, הרוצה להינשא לחברה לספסל הלימודים באוניברסיטה, ולא לבן־דודה המבוגר ממנה.

יום שבת 27. 11

● קומדיה: קינוויג (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע — 25 דקות — מדבר אנגלית). סידרה קומית־בדיונית שבמרכזה גבר צער, בעל מעבדה לתיקוני חשמל, היוצא למסע דמיוני לכוכבי־לכת מרוחקים, בעיקבות הכרות עם אשה הטוענת כי היא מן המאדים.

יום ראשון 28. 11

● מתח: חיפושים והצלה (6.10 — ערוץ 3 — שידור בצבע — 50 דקות — מדבר אנגלית). סידרה על צוות שהתמחה בפעולות סריקה, חיפושים והצלה באזורי היערות. צוות המצילים נעזר בחיות־בר מאולפות. בתפקידים הראשיים: מייקל ריינולדס, דונן קווין, ומייקל תאפ.

● מתח ובידור: וגאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע — 50 דקות — מדבר אנגלית). סידרה שהוצגה על מסכינו לפני חודשים אחדים. היא מתרחשת בעיר ההימורים והבידור לאס־וגאס, עם רוברט יוריק בתפקיד הראשי.

יום שני 29. 11

● הרפתקה: קאש וחבריו (8.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע — 50 דקות — מדבר אנגלית). סידרת הרפתקות בסיגנון המערב הפרוע. מירדפים אחרי כנופיות של מפרי־חוק, בנופי מערב ארצות־הברית.

יום שלישי 30. 11

● ספורט היתולי: טלה־מאץ' (6.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע — 40 דקות — מדבר ערבית וגרמנית). תחרויות היתוליות בין שתי קבוצות המייצגות ערים שונות בגרמניה.

● קומדיה: ספינת האהבה (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע — 50 דקות — מדבר אנגלית). פרקים חדשים ומשעשעים בסידרת הטלוויזיה הפופולרית, בהשתתפותם של קווין מק־לאוד, ברני קופל, פרד גרנדי, ג'יל וילאן ולורין טיוס.

(המשך מעמוד 33)
מיליון דולר טבין ותקילין. הוצאותיה היו 481 מיליון דולר, שהן בחלקן הוצאות ב־שקלים, שעורבבו דרך „תרגומן” לדולרים לתוך דייסה אחת עם ההוצאות הדולריות האמיתיות. לפי זה יש לנו כ־32 מיליון דולר הפסד.

כ־100 מיליון דולר, המופיעים בהוצאות, הן למעשה הוצאות בשקלים. החשבון הוא שהשכר המשולם בשקלים לעובדים ב־ארץ, וחלק משכרם של צוותי־האוויר, מסת־כם בכ־80 מיליון דולר מתורגמים. ועוד 20 מיליון דולר מן הסוג הזה שולם לספ־קים, בנקים וכו׳.

מכאן מתברר שההוצאות בדו־לרים שהם דולרים באמת, נסתכמו בכ־381 מיליון דולר. פירוש הדבר ש„אל־על” הכניסה בשנה זו 68 מיליון דולר רווח נקי לאוצר ה־מדינה, הרעב דווקא לסוג זה של דולרים, ואין לו כלל מה לעשות עם אותו סוג דולרים שמקורם ב־תרגום השקל לדולר ולא במאמצים של יצוא שירותים לשמו, דוגמת טיסות „אל־על”.

ומניין נובעים ההפסדים? ההפסדים נו־בעים מזה ש־68 מיליון הדולר, שבשפה המיקצועית נקראית „הערך המוסף הדול־רי של החברה,” שבמיקרה של אל־על חיובי לכל הדעות, אינו מספיק כדי לכסות את כל הוצאותיה בשקלים. אם אל־על היתה מקבלת 47% יותר שקלים בעד ה־דולרים שלה ממה שהיא מקבלת היום, כלומר, כ־44 שקל לדולר במקום 30 שקל לדולר, היו ההפסדים שלה נעלמים כלא היו. האם מוצדק לתת לאל־על סיבסוד ב־גובה של 47% מהערך המוסף הדולרי שלה?

„אל־על” — בן חורג?

„אל־על” אינה היחידה שאינה מ־סוגלת לכסות את הוצאותיה בש־קלים על־ידי רווחיה בדולרים. למעשה, כל החברות המייצאות במדינת ישראל אי־נן מסוגלות לעשות זאת, בגלל שער ה־חליפין הרשמי שהוא נמוך מדי עבורן. ל־כולן יש הפסדים מן הסוג של הפסדי אל־על. דבר זה ידוע היטב בציבור. ידוע שהייצוא מסובסד סיבסוד כבד, ויש כאלה שמייחסים לזה אפילו את האינפלציה, בטענה שסכומי שקלים עצומים מוזרמים אל החב־רות המייצאות כשער חליפין מוגדל עבור רווחיהן הדולריים.

גובה סיבסוד היצוא לגבי כל המשק הוא בין 40 ו־50 אחוזים בממוצע מערך המוסף הדולרי של החברה. לדוגמה, אם חברה מר־וויחה 10 מיליון דולר רווח נקי, היא מקבלת „במתנה” שקלים בערך של 4־5 מיליון דולר, לפעמים חלקם אף בדולרים. צרכי „אל־על” בהחלט לא עולים מעל לסיבסוד המקובל במשק. המסקנה היא, שאם יש לסגור את „אל־על” בגלל ההפסדים שלה, אזי יש לסגור את כל ענף היצוא במשק.

ב־1981 העניק בנק־ישראל 6.6 מיליארד שקלים הלוואות ייצוא בריבית נומינלית של 47/% (במקום 147% ריבית בשוק). פירוש הדבר, שהייצואנים סובסדו בכל הסכום בגובה של 6.6 מיליארד שקלים. ההלוואות הדולריות נסתכמו ב־1.7 מי־ליארד דולר, כאשר הריבית היתה נמו־כה בכ־5% מן הריבית בשוק, כלומר, עוד 85 מיליון דולר סיבסוד, והפעם בדולרים. גובה הסיבסוד באמצעות ביטוח שער ש־מקורו במישרד־האוצר, אינו ידוע.

מתנות אלה לייצואנים מסתכמות בערך דולרי בכ־500־600 מיליון דולר, כ־10% מסך כל ההכנסות הברוטו (בניגוד לערך המוסף) שלנו מן הייצוא באותה השנה.

לוא „אל־על” היתה מסובסדת בגובה זה, כלומר, ב־45 מיליון דולרים, שהם 10% מהכנסותיה, אז היא היתה יכולה להשתבח ברווח של 13 מיליון דולר במקום ההפסדים של 32 מיליוני הדולרים שבמאזנה.

האם במשק כמו שלנו יכול מישהו לט־עון ברצינות שיש בסיס כלכלי לסגירת אל־על?

ושאלה חשובה לא פחות: היכן הם כלכלני ההסתדרות? מדוע משתפת ההסתדרות פעולה עם הממשלה וההנהלה, ומקבלת את הטיעון כאילו פיטורי עובדים ו־הורדת השכר הם שיצילו את „אל־על” ה„מפסידה”?

שידור

צל"ג

הגרפו־פילמניה חוגגת

● לבימאית **גבי אדם**, על סירטה לגעת באש, שהיה ניסיון רדוד להציג לפני צופי־הטלוויזיה את עולמו של הסופר ה־מעולה **אהרון אפלפלד**. אלא שבמקום להציג סופר מהשורה הראשונה של הספ־רות הישראלית, דומה היה כי הסרטון לגעת באש הוא ראשיתה של מזימה ש־הוקדחה בחדרי הטלוויזיה להשניא את הספרות הישראלית על צופי הטלוויזיה. סרט זה היה בבחינת חזרה על חומרים שואניים (מלשון שואה) שכבר מוצו בעי־בר עד תום. אחד משיאי השואנות היה בניסיון להמחיש את נושא „רכבות המוות,”

סופר אפלפלד
מזימה להשניא

כאשר בתמונה ניתן היה לאבחן את סמל „רכבת ישראל.”

אין ספק כי לבימאית חסרה היכולת ל־התמודד בעזרת אמצעים פילמאיים עם נושאי כתיבתו של אפלפלד, מה עוד ש־בקטעים שבהם נראה הסופר כשהוא מדבר אל תלמידיו שבאוניברסיטת באר־שבע, הזיקה אדם לסופר ולתדמיתו, שהרי הרצ־אתו נראתה כהרצאה לפני כיתה אינפנ־טילית. סרטון מרדים ומשעמם זה מעיד על העובדה שהבימאית מייצגת דור חדש של גרפו־פילמניה (גרפומניה פילמאית) ה־צומח בשנים האחרונות במיסדרונות בניין־הטלוויזיה, בלא ניצוץ של כישרון יוצר.

חוסר־אונים

● למנהל־הטלוויזיה **טוביה סער**, שלא השכיל להנהיג את ספינת־הטלוויזיה עם היוודע אסון צור ויום־האבל הלאומי שנקבע בעקבותיו. בשינויי תוכנית־הטלווי־זיה במחצית השבוע הוכיח סער חוסר־או־נים מדהים לגבי הטיפול בנושאים כאלה. חוסר־האונים הגיע לשיאו בהבאת סירטו של הבימאי **דייוויד פרלוב**, ביבה, סרט־ארכיון שהוקרן בעבר. הדבר הביא את פרלוב להביע את מחאתו במיכתב למערכת הארץ, ובה כתב, בין השאר: „לא הייתי רוצה כל חלק במאמץ הרשמי המוכוון־מגבוה לנצל סרטים. ואולי גם את אבלה של מישפחה ישראלית, כדי לחפות על רג־שי־האשמה של אלה אשר סיבכו את כולם במילחמת־לבנון, על כל קורבנותיה הנו־ראים...” נוסף על הקרנת ביבה, במסגרת שלא במקומה, הגדיל סער עשות כאשר מתח את יום־האבל הלאומי כימעט ליממה שלמה, והביא רבים מעובדי הטלוויזיה לשקול רכישת שעון למנהלם, כדי שבאי־סונות־העתיד יידע לדייק במשכו של יום־אבל לאומי.

מאחרי הקלעים

התיחקור

אחרי תום מילחמת יום־הכיפורים הטיל מנהל־הטלוויזיה דאז, **ארנון צוקרמן**, על **סיים פתאל** לתחקר את עבודת ה־טלוויזיה באותה מילחמה. במשך חודשים ארוכים תיחקר ותישאל פתאל את כתבי הטלוויזיה ועובדיה על דרך עבודתם במה־לך המילחמה, ולבסוף פירסם חוברת ש־פירטה את לקחי הטלוויזיה הישראלית ב־מילחמת יום־הכיפורים.

אייכמן בשאתילא

הרגע המדהים והמזעזע ביותר במהלך דיוניה של הוועדה הממלכתית לחקר הטבח בביירות לא התרחש באולם בניין פאפיק, שם מתנהלות ישיבותיה. רגע זה התרחש בבניין הטלוויזיה, כאשר הגיעו חברי הוועדה לצפות בכמה מסירטי־הטלוויזיה שהתייחסו לטבח בביירות.

באחת ההפסקות בין הסרטים, שהוקרנו על שולחן־עריכה, נכנס לחדר־ההקרנה מנכ"ל רשות־השידור יוסף לפיד בלווית היועץ המישפטי של הרשות, **נתן כהן**.

לפיד פנה אל שלושת חברי הוועדה ואמר להם: „למען ההיסטוריה אני מבקש שתשקלו שנית את בקשת הטלוויזיה לצלם את הדיונים הפתוחים של ועדת־החקירה. ומי שצילמו למען ההיסטוריה את ישיבות מישפט־אייכמן, אנא תאפשרו לנו לצלם את המעמד הזה!”

תגובתם של שלושת חברי־הוועדה היתה הלם. יו"ר הוועדה, נשיא בית־המישפט־העליון יצחק כהן, התכווץ על כיסאו. השופט אהרון ברק הפנה מבטו לעבר מזכיר ועדת־החקירה, השופט דויד ברטוב. השלישי שבין חברי ועדת־החקירה, אלוף (מיל׳) יונה אפרת, הזדקף, והביע תמיהתו על ההשוואה.

חברי הוועדה החליטו בו במקום למנוע את הכנסת מצלמות־הטלוויזיה לאולם ועדת־החקירה, למרות שרק דקות מעטות קודם לכן, נרמז על־ידי אחד מאנשי צוות עובדי־הוועדה כי יש בכוונתה של חברי הוועדה לאפשר צילום חלק מהעדו־יות.

כאשר נשאל לפיד על אירוע זה, הגיב: „כשעשיתי את ההשוואה אמרתי ׳באלף אלפי הבדלות׳ בין משפט אייכמן ובין ועדת־החקירה הנוכחית!”

בימים אלה החל היועץ למנכ"ל רשות־השידור, **נקדימון רוגל**, להפיץ שאלון בין כתבי הטלוויזיה ועובדיה, שפעלו ב־מילחמת־הלבנון. עם קיבוץ השאלונים ו־עיבוד החומר, ייפרסם רוגל חוברת שתס־כם את תיחקורו, ותציג את לקחי רשות־השידור, אופן פעולתה ודיווחה ממילחמת־הלבנון.

למי משדרים

הצורך במישדרי־טלוויזיה בערבית היו, בעבר הרחוק, אחת העילות העיקריות ש־הביאו את הממשלה להכריע בעד פתיחת שידורי־טלוויזיה במדינת־ישראל. טענת־הייסוד היתה שעל הטלוויזיה הישראלית בערבית לשמש מכשיר תעמולתי כלפי ה־ערבים במדינות השכנות, בדומה לתחנות־הטלוויזיה האחרות במרחב, שהשפיעו על תושבי ישראל, בעיקר בתקופה שקדמה למילחמת ששת־הימים.

קהל־המטרה של הטלוויזיה הישראלית בערבית הוא עניין השנוי במחלוקת בינה ובין הטלוויזיה הישראלית בעברית, מאז ימי היווסדה של הטלוויזיה.

באחרונה, מאז נטל לידיו **יוסף בראל** את ניהולה של התחנה בערבית, דומה כי השתנתה המדיניות של תחנה זו, ושידוריה החלו להיות מופנים לעבר קהל־המטרה הישראלי, הדובר ערבית. דבר זה ניתן לחוש באמצעות לוח־המישדרים של ה־תחנה, שהגדיל את שידור הסרטים הקנו־יים (המיועדים לאוכלוסיה מקומית, יהודית

מיכרזן גורן
חיוך שכזה

וערבית), ותחת סירטי־תעמולה התחיל ל־הקרין סרטים תיעודיים, שנועדו לאוכלו־סיית־צפי של ישראל והשטחים הכבושים בלבד.

השינוי הזוחל וההדרגתי של הטלוויזיה הישראלית בערבית הביא לראשיתו של עימות קשה בינה ובין התחנה גותנת־השירותים, התחנה בעברית, ובקרוב צפו־יים עימותים חריפים בין מנהל־הטלוויזיה בעברית, **טוביה סער**, לבין מנהלה ה־ערבי, יוסף בראל.

אדם לכל המיכרזים

צבי גורן הוא אחד המוכשרים שבקרב עובדי הטלוויזיה הישראלית. הוא שימש בעבר בתפקידים שונים במחלקת הסרטים הקנויים, בשידורי תרבות, ככתב בבריטניה וכאיש מחלקת־החדשות. בשנה האחרונה היה גורן האיש הפעיל ביותר בוועד עובדי־הפקה־חדשות של הטלוויזיה, בייחוד במשא־המתן המייגע שניהל ועד זה עם הנהלת רשות־השידור על אופי המיכרזים של ה־רשות ושאר נושאים שנויים במחלוקת.

רק באחרונה פרש גורן מפעילותו במיס־גרת ועד־העובדים של הטלוויזיה ושב ל־תחביבו הישן: הצגת מועמדותו לכל מי־כרז אפשרי בבניין הטלוויזיה. זו הסיבה לכך שגורן מצא את עצמו, כמועמד־יחיד, במיכרז למינוי מנהל חטיבת־החדשות. מי־כרז שאישי־תיקשורת ותיקים כ**יעקוב אחימאיר** ו**יאיר אלוני** לא היו מוכנים להציג בו את מועמדותם, ואפילו עורך מבט, **יאיר שטרן**, שלטש עיניו לתפקיד, לא היה מוכן לכך.

במקביל, מתלבט גורן אם להציג את מו־עמדותו לשני מיכרזים העומדים להיפתח בקרוב בטלוויזיה: האחד למישרת מנהל מחלקת הסרטים הדוקומנטריים, במקומו של יאיר אלוני, שהתפטר מתפקיד זה, והשני למישרת מנהל־ההדרכה של רשות־השידור, העומד להיות מוצג בקרוב.

כאשר הסתובב גורן בימים האחרונים ב־מסדרונות בניין־הטלוויזיה, כינהו אחד מידידיו „אדם לכל המיכרזים.” כינוי ש־העלה חיוך על שפתיו של גורן.

רדיו

החל"ת של פאר

לרגל מינויה כסגנית מפקד גלי צה"ל, קיבלה השדרנית הוותיקה **עדנה פאר** חופשה־ללא־תשלום לעוד שנה מרשות־השידור, ששמחה להעניק לה חופשה זו. מה עוד, שבצמרת קול ישראל לא מצאו מיסגרת שידורית שבה ניתן היה לשלב את פאר.

יחד עם זאת מארגנים כמה מעמיתיה של פאר בקול ישראל מישאל בין אנשי קול־ישראל, הטלוויזיה וגלי־צה"ל, בו מת־בקשים להשיב עמיתיה בהווה ולשעבר על השאלה: „מדוע אתה לא סובל את עדנה פאר?”

פסקול

אנסקי ל„קול ישראל"

סרט שהכינה הטלוויזיה הקנדית על הפ־ליטים הפאלשים באתיופיה זכה בגינוי מצד נציגים ישראליים באירופה ובקנדה.

●● הטלפונים העמוסים של קול ישראל במהלך מלחמת־הלבנון לא היו עמוסים רק בשל בקשות לדרישות־שלום ללוחמים ב־לבנון. אחת הסיבות לעומס היתה שהזמרת הוותיקה **יפה ירקוני**, טילפנה לעורכי התוכניות המוסיקאליות, ושאלה: „מדוע אינכם משמיעים את שירי?” ●● מסתמן בקרוב הסדר בין קול ישראל והשדר ה־מעולה **אלכס אנסקי**, בדבר העברתו של השדר מגלי צה"ל לקול ישראל. אם יגיע אנסקי להסדר הולם, הוא עשוי ב־קרוב להנחות את מישדר הבוקר הזה ב־מתכונת חדשה, שתגביר את ההאזנה ל־קול ישראל.

פרסום 3/5

בְּלֶק טַבָּק

לגברים כמו שנשים אוהבות...
דיאודורנט, אפטר שייב,
סבון וקצף גילוח.
בלק טבק.

בכל בית **עץ הזית**

הבהרה:

במבצע "CATCH" ניתן לרכוש את 3 מוצרי האיכות של "CATCH" — קצף גילוח, מי גילוח ודאודורנט בתיק רחצה מהודר במחיר מבצע מיוחד. סופג מסג' יינתן כשי חינם לכל הקונה את התיק והמוצרים שבתוכו.

מה אתה עושה כשאתה קם בבוקר?
את אותם הדברים, אבל עם
"CATCH"

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 30.11.82
בשעה 9.00 בערב
יוקרן הסרט
"אנחנו יהודים ערבים בישראל"
סירטו של יגאל נידם
על בעיות עדות המיזרח בישראל

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

PUB 101

בירה מהחבית
אוירה אינטימית
מאכלים מיוחדים

דיזנגוף 101
ת"א (פסג'הוד)
פתוח ערב ערב

תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ־15.11.82

	לשנה בשקל: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	מ.ע.מ.	סה"כ	לחצי שנה בשקל
◆ בארץ	1266 +	105 +	206 =	1577	900
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר					
◆ אירופה	1266 +	510 +	266 =	2042	1200
◆ ארה"ב, קנדה, מקסיקו	1266 +	1230 +	374 =	2870	1600
◆ ארגנטינה, קולומביה, ונצואלה, ברזיל, פרו, אוסטרליה, ניו זילנד	1266 +	2160 +	514 =	3940	2200
◆ דרום־אפריקה, טוגו, חבש, קניה	1266 +	1354 +	393 =	3013	1700
◆ פנמה, טאיוון, יפן	1266 +	1691 +	443 =	3400	1850
◆ תאילנד, הונג קונג, סינגפור, קוריאה, יפן, טאיוון	1266 +	1354 +	393 =	3013	1700

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
·שרות ת.ד
ללא תשלום
·מכבדים
כרטיסי אשראי
פרסום אידיאל
אבן גבירול 50
טל: 227117

בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

הגברים נשארו בתחתוניהם והנשים הניקו אותם מבקבוקים ✶ אחת האורחות במסיבת שחקני הכדורסל התקנאה בחשפנית וערכה מופע מאולתר

במכנסיים ובלעדיהם

בלי מכנסיים נשאר מנחה הערב, אלברט אילוז, שנצב בתחתונים ארוכים ובכובע־תינוק, לקול צחוק הקהל.

טיפול קוסמטי הנרי זימן, היבואן של מוצרי הקוסמטיקה הולסטון, מחולל במסיבה ולראשו כובע בוקרים.

גלי צה"ל איש גלי צה"ל אבי בר על בירכי אחת האורחות, לבוש בתחתונים. בסינר, ובכובע של תינוק, ויונק מתוך בקבוק. „אני אוהב להשתעשע," הסביר את המחזה המוזר.

מינמר הצעקה האחרונה בפרוות. שמלת מיני חושפנית ומעניינת מעור נמר.

אני יכולה להבין מה גורם לגברים לעמוד על בימה להוריד את המיכנסיים ולהישאר בתחתונים ובגרביים בלבד, לקול שאגות־צחוק של הקהל.

המחזה המביש הזה, שהפך כבר לאופנה, התרחש במסיבה שנערכה באחד המלונות לחוג קוראי צהרון מסויים. בהזמנה היה כתוב, שהמסיבה תיערך בנוסח המערב הפרוע, והמארגנים דאגו לחלק כובעי קאובוי לקהל, שהעדיף לבוא בבגדים רגילים.

מה שהמתיק את הגלולה היתה תצוגת־אופנה שבויימה בהצלחה, כשהדוגמניות סובבו בתוך הקהל כבוקרים ובאקדחים שלופים.

סטריפטיז בית"רי

על הבימה הזעירה ניענעה צעירה את ירכיה, כשצעיף שקוף בלבד מכסה את גופה. בתנועות מדודות היא ירדה מהבימה, ניגשה לשולחן שסביבו ישבו בחורים גבוהי־קומה והתיישבה בעירום על ברכיהם. אחת האורחות במסיבה, גברת עבת־בשר במיוחד, התקנתה בה, לקחה ממנה את בגדיה והחלה לערוך תצוגת־עירום לעיני הקהל הנדהם למראה משמניה הרבים.

המחזה הזה התרחש בשעות הקטנות של הלילה, במסיבה עליזה שערך **שמוליק**, בעל פאב הנושא את שמו, לנבחרת הכדורסל בית"ר ת"א וכמה משחקני־הרכש הזרים של הכדורסל הישראלי.

בזמן האחרון הפך המועדון למקום־בילוי הכמעט־קבוע של שחקני בית"ר ושחקני הרכש הזרים. כמעט כל עיסקות הכדורסל נערכות כאן על כוסית משקה.

„השחקנים אוהבים את המקום הזה, כי כאן הם מרגישים כמו בבית," הסביר לי שמוליק. „כאן הם לא צריכים לבוא בלבוש רישמי, כי הם באים הנה לפעמים מייד אחרי האימונים. מזמינים אותם בקביעות, כדי לקשט כל מיני מועדוני־צמרת, שם הם נאלצים לעשות כל הזמן פוזות לצלמים, וזה מעצבן אותם."

מבירור קצר שערכתי נודע לי, כי שחקני־הרכש למדו מהר מאוד את הביזנס הישראלי והחלו מקפיצים מחירים. שכרו של שחקן־רכש לתקופה של שמונה חודשים הוא כעת לא פחות מ־25,000 דולר.

כדור ביד סטריפטיז פרטי עורכת סן שיין לשחקן הרכש קרל המוס ממכבי רמת־גן. שחקנים העומדים לפני סיום חוזים ומנהלי־הקבוצות עוסקים במקום במקח ובמימכר.

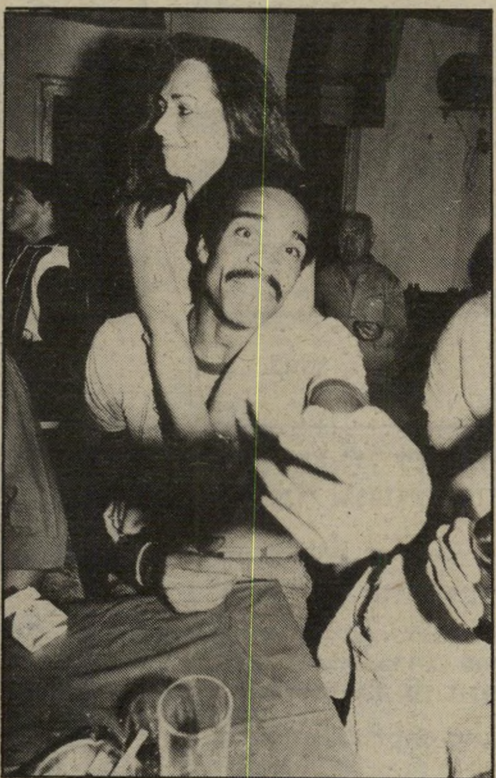

חיבוק לרכש שחקן הרכש האמריקאי מל רוברט, המשחק בקבוצת הכדורסל מכבי רמת־גן, מתחבק עם החשפנית אנט, המכונה סן שיין בפאב של שמוליק.

הרופא אסף כסף

"השבוע סילקנו את גדרות־התיל שהקיפו את מחלקת הילדים של בית־החולים," גילה מנהל בית־החולים אסף הרופא, ד"ר **מרדכי ורון**. הוא הסביר: "את מחלקת הילדים הקציבו לפצועים סוריים, לבנוניים ופלסטינים, נפגעי מלחמת־הלבנון.

"פחדנו שינסו להתנכל להם, בגלל שילהוב הרוחות. השבוע עזב אחרון הפצועים האלה את בית־החולים, והסרנו את הגדר."

ד"ר ורון גילה לי את הדברים האלה במסיבה שערכו כ־200 חברי חוג ידידי אסף הרופא, האוספים כספים למען בית־החולים, והמציגים עצמם כמשוגעים לדבר.

הכנסות המסיבה, שהסתכמו בכ־3 מליון לירות נועדו לקנית מיכשור רפואי למחלקה האורטופדית של בית־החולים. בעוד שעל הבימה המקושטת של מלון תל־אביב נערכה תצוגת־אופנה מפוארת, שתרמה לערב זה חברת גוטקס, סיפרו לי כי מיום שנוסד החוג, אחרי מילחמת ששת הימים, נאספו על־ידו 8 מיליון דולר.

כמה טוב שיש אנשים כאלה בארץ. מה היינו עושים בלעדיהם!

לרגלי המצב

מנהל בית־החולים **אסף הרופא**, ד"ר מרדכי ורון (מימין), וראש עיריית ראשון־לציון, חנניה גיבשטיין (משמאל), מתבוננים בהשתאות ברגלי הדו[...]נית שעל המסלול. גיבשטיין שאל בהשתאות: [...] גם לובשים את הבגדים האלה, או רק מציגים אות[...]

רגליים בנוסח סיני

"החזום האמיתי שלי היה להיות זמרת," התוודתה הדוגמנית **תמי בן־עמי**. "החלום שלי היה בעצם להיות רקדנית," גילתה **פינצ'י מור**. ישובות ליד שולחן עמוס במעדנים סיניים, פתחו דוגמניות הצמרת של ישראל את סגור־ליבן ושוחחו על בעיות מיקצוען הקשה.

הסיבה לישיבה הסינית הזאת היתה יום־הולדת ל"הרגליים של המדינה", הדוגמנית פינצ'י מור, אשר חגגה את יום הולדתה ה־32 וכן את הסרת הגבס שקישט את פרק־ידה במשך שבעה שבועות. המיסעדה הסינית הבמבוק המזמר היא שהזמינה את חברותיה הטובות של פינצ'י, כולן מהמקצוע, כמובן. המסיבה כולה היתה על טהרת הנשים, והגברים היחידים שהיו שם היו צלמי־העיתונות.

כתמיד, גנבה את ההצגה תמי בן־עמי התמירה, כשהופיעה לבושה בשימלת־מיני מעור, בעלת מחשוף מרשים בגב, שאותה גזרה מז'אקט זמש תוצרת כחול־לבן. לקישוט הניחה ברישול על צווארה צעיף, ולראשה כובע־מיצחייה הדומה לכובעי צה"ל, שאותו רכשה בניו־יורק. פינצ'י לבשה מיכנסי אנטילופ וסוודר והתקשטה בחגורת־עור בעלת אבזם מרשים. **חניתה צנטנר** כליידי אמיתית לבשה מיכנסי־עור שחורים, חולצת סריג קטיפתי עם צעיף. **אנאבל טמיר** נראתה יפהפיה במיוחד במיכנסי ג'ינס וחולצה בעלת שרוולים תפוחים.

אנאבל מתחתנת

הדוגמנית היפהפיה אנאבל טמי[...] מתחתנת בחודש הבא עם חבר[...] אורי אליזי. מימין: הדוגמנית התמירה תמי בן־עמי בשימלת מיני מזמש[...]

נירה גל

קולנוע

סרטים

אובססיה בריבוע

סירטו האחרון של ורנר (סטרושק, ה־מיסתורין של קאספר האוזר) הרצוג, הוא סיפור כפול של אובססיה. מצד אחד האובססיה של גיבור הסרט, אחד בשם בראיין סוויני פיצג׳ראלד, המכונה בפי תושבי פרו שאינם מסוגלים לבטא את שמו, בשם פיצקראלדו. אותו פיצקראלדו נרדף על־ידי רעיון אחד ויחידי — להביא את אנריקו קארוזו ועימו את בשורת האופרה האיטלקית, לג׳ונגלים של דרום אמריקה, שהיו נתונים באותה תקופה בידי לבנים, אשר חלבו את עצי־הגומי בעזרת כוח־העבודה הזול של האינדיאנים והפכו מיליונרים בן לילה.

האובססיה השניה היא של הרצוג עצמו, שהתעקש לעשות את הסרט הזה בכל מחיר, למרות מסע של מיכשולים מש־ברים, בעיות ותקרים, אשר היו שוברים כל אדם אחר, אך לא אותו. ההסרטה נמשכה ארבע שנים ויותר, את התסריט היה צורך לכתוב מחדש תוך כדי הסרטה, אחרי שהכוכב הראשי האחד (ג׳ייסון רו־בארדס) פרש בשל מחלה ולא חזר, ו־כוכב שני (מיק ג׳אגר) פרש משום שה־צילומים התעכבו יתר על המידה והת־נגשו עם התחייבויותיו הקודמות. את אתר ההסרטה החליפו פעמיים, לא מתוך רצון אלא מכורח המציאות, אחרי שה־צוות מצא את עצמו בין מחנות ניצים של מורדים ומישטר, ונוכחותו במקום נוצלה למטרות פוליטיות. הילידים טענו שהרצוג ואנשיו אינם אלא זרוע נוספת של האיש הלבן שבא לנצלם, מבלי להז־כיר את כל האגדות שפשטו במקום על הכישופים האיומים והנוראים שיטילו בני השטן מן המרחקים על בני המקום — אבדן נפש, אובדן כוח גברא וכיוצא באלה.

תהפוכות ומשברים. ואכן, האוב־ססיה של פיצקראלדו מצאה את ביטויה בסרט שיצא לאור למרות הכל, ואשר זיכה את הרצוג בפרס הבימוי בפסטיבל הסרטים בקאן, והאובססיה של הבימאי זכתה גם היא לביטוי קולנועי, מרתק לא פחות (ויש אומרים אף יותר), בסרט תעודי בשם משא של חלומות, שאותו עשה האמריקאי לס בלאנק, שהתלווה להרצוג ולציוותו במשך חודשים ארוכים ועקב במצלמתו אחרי כל התהפוכות, המשברים והאנשים, שחלקם אינם נראים כלל בגיר־סה הגמורה של הסרט העלילתי, אבל חלקם היה גדול בעשייתו. הסרט התעודי הובא על־ידי מכון גיתה והמכון הישראלי לקולנוע, ויוצג, חד־פעמית, בסינמטקים של שלוש הערים הגדולות.

פיצקראלדו הוא נושא המשווע לאיש כמו הרצוג, אשר בכל סרטיו הקודמים בחר לעסוק באנשים יוצאי־דופן וחריגים חברתיים, במיפגשים בין תרבויות שונות ובהוצאות ההרסניות של מיפגשים אלה, ובהתמודדות שבין הרוח והגשמיות, כל זאת מתוך שימת דגש חזק על הצד הפ־יוטי של העלילה.

להקים אופרה. הפעם הוא מצא ב־סיפור את כל המרכיבים גם יחד. התמ־הוני פיצקראלדו, שחי בעיר־ספר פראית, שבה רק בריונים לבנים גסי־רוח המעבי־דים בפרך אלפי אינדיאנים פראיים, סו־חרים המספקים לאילי־הגומי את מצרכיהם ויצאניות הממלאות את דרישותיהם, אותו פיצקראלדו סבור שהדבר היחידי שחסר במקום הזה הוא בית־אופרה. חלומו להקים בית־אופרה כזה בכל מחיר, וכאשר אינו מוצא לכך שום מממן, הוא מגיע למסקנה שרק אם יהפוך לבעל ממון כמו כל הא־חרים, על־ידי ניצול מישטחים של עצי גומי, יזכה להגשים את חלומו.

הוא מבקש זיכיון, ומקבל אותו, ב־שטח מרוחק שאין איש חפץ בו, כי אין שום אפשרות להוביל משם את הגומי אל נמל מרכזי כלשהו. אבל הוזים וחולמים אין עוצרים בטענות בטלות שכאלה. פיצ־קראלדו בודק את המפה, רואה שיש נהר גדול אחד, המוביל לכיוון השטחים שהוק־צו לו, והוא קרוב, במקום אחד, לנהר גדול שני, העובר ממש בתוך השטחים. כל מה שמפריד בין שני הנהרות היא גיב־עה של כשלושה קילומטרים, ופיצקראלדו מחליט לעבור אותה, עם אונייתו. כך בפשטות: הוא יעלה את האוניה הגדולה על היבשה, יגרור אותה במעלה הגיבעה, ויחליק אותה לצד השני, במורד הגיב־עה, וכך יעבור מנהר אחד לשני.

הבלתי אפשרי. פיצקראלדו עם כנו־פיית המלחים המפוקפקים שלו, עם האינ־דיאנים המשתפים עימו פעולה, כי הם משוכנעים כי הוא אל מן החלל החיצון, והפסיפון המשמיע בקולי־קולות אריות מפי קארוזו, הופך לסמל של רוח הפיוט, של האמונה כבלתי־אפשרי ושל כוחה של האמנות לעשות את הבלתי־אפשרי. וגם אם המסע מסתיים בסופו של דבר בכי־שלון, זהו כישלון פיסי, כישלון מפואר שממנו יוצאת הרוח האנושית מנצחת, גם אם הרווח הכספי אינו מתלווה לני־צחון.

וכך בערך יקרה כנראה גם להרצוג.

הניצבים האינדיאנים מעלים את הספינה על לשון האדמה במעלה האמזונס
סיפור כפול של אובססיה

קלאוס קינסקי בתפקיד פיצקראלדו
לעשות את הבלתי אפשרי

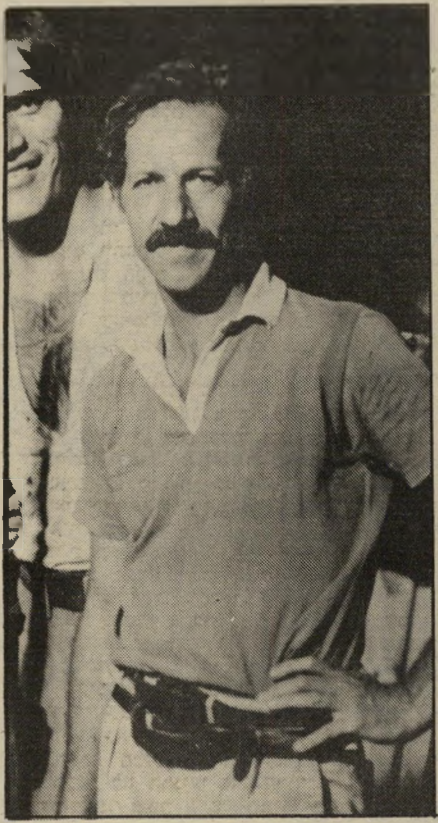

בימאי ורנר הרצוג
בכל מחיר

הספינה של פיצקראלדו עומדת על היבשה
הרוח האנושית מנצחת

עצם העובדה שהוא הצליח להשלים את הסרט מהווה כבר ניצחון גדול. במקור, ההיסטורי היתה דמות נוספת מילבד דמות האירי המוזר, של סוחר־גומי מקומי בשם קארלוס פרמין פיצקראלד. אבל הרצוג, השתמש בשתי הדמויות רק כאבני דרך, ולא התעניין במיוחד בעובדות ההיסטו־ריות. כל מה שמשך אותו לדמות פיצ־קראלד, היתה העובדה שהאיש העביר פעם ספינת־נהר מעל לשון אדמה, מנהר אחד לשני. אמנם הוא פירק את האניה על גדה אחת, העביר אותה בחלקים ל־

גדה השניה, וישם הרכיב אותה מחדש אבל לגבי הרצוג „המשל המרכזי של הסרט הוא שמעבירים ספינה שלמה על מסלול שהוא למעשה בלתי־אפשרי.”

לכן, כאשר הציעו לו לחקות את פיצ־קראלד, הוא סירב בתוקף, וכאשר רמזו לו כי מוטב להשתמש במודלים מוקטנים כדי למנוע סכנות מן הצוות, השיב גם על כך בשלילה. החוכמה היא לחוות את החוויה מול המצלמה, הוא טוען, ומשום כך החזיק את הצוות ואת השחקנים בתוך הג'ונגלים עד שנשמתם יצאה, נטל סיכונים עצומים שהעמידו את המפיקים לפני בעיות שלא חלמו עליהן, והתעקש להקשות את החיים על כולם, בלי יוצא מן הכלל. היועץ הטכני מבראזיל הציע, למשל, מערכת מיכאנית למשיכת הספינה במעלה הגיבעה, בתנאי שזווית העליה תהיה 20 מעלות. הרצוג דרש שתהיה 40 מעלות, והתוצאה היתה שורה של תקלות מסוכנות ביותר. שלא לדבר על כך שה־ספינה המקורית שקלה בקושי 30 טון.

בימאי־תעודה לס בלאנק
יוצג בסינמטקים

ואילו הספינה שהרצוג משך במעלה הנהר עם הצוות שלו, שקלה פי עשרה.

הפשרות שהרצוג צריך היה להשלים עימן רבות מספור. ג'ייסון רובארדס, ש־צריך היה לגלם את התפקיד הראשי חלה בדיזנטריה אחרי ששליש מן הסרט צו־לם, הובל לניו־יורק, ובאישור של רופא לא חזר. מיק ג'אגר, שצריך היה להיות מעין גרשא כלים שלו בסרט, לא יכול היה עוד להמתין עד שיימצא ממלא־מקום לתפקיד הראשי, וחזר להופיע עם האבנים המתגלגלות. הרצוג פנה אל ה־שחקן ששירת אותו כבר כמה פעמים ב־עבר, שעימו כבר רב והשלים שוב ושוב, קלאוס קינסקי, שינה את התסריט בהת־אם והחל שוב.

האימפריאליסטים באים. תוך כדי הסרטה הוא עמד תחת מטר בלתי־פוסק של ביקורת, ולא תמיד סימפאטית ביותר, על כך שהוא והגרמנים האימפריאליסטים באים לנצל את כוח־העבודה הזול של האינדיאנים ואת המחיר הזול של חייהם (היו בזמן ההסרטה תאונות קטלניות), שהם משלמים פרוטות ומתנהגים (הכוונה בעיקר להרצוג) ברודנות שחצנית. בקי־צור, העלו נגד הסרט את כל הטענות ש־הרצוג עצמו מרבה להעיר כשהוא מדבר על המיפגש שבין תרבות המערב והעולם הפרימיטיבי.

תשובותיו, גם אם הן נשמעות הגיוניות (שכר־העבודה היה נמוך בהרבה מן המ־קובל באירופה, הוא הודה, אבל גבוה בהרבה מכל מה שמשתכרים אינדיאנים בפרו), לא הרגיעו את הרוחות, מה עוד שהרצוג, אשר עשה תמיד סרטים צנו־עים, עם צוותים קטנים המורכבים מ־ידידים, מצא את עצמו הפעם בראשה של מכונת־ענק מסורבלת, התקועה במשך חו־דשים אין־ספור בתוך ג'ונגל מרוחק מכל מרכז של תרבות, עסוק כל־כך בפרטי ההפקה, שלא היה לו כלל פנאי להתגונן. לכשהסתיימה העבודה, סחוט ומדוכא, הו־דה: „בעצם הייתי צריך לחדול מעשיית סרטים, ולהיכנס מייד למוסד סגור. אבל איני יודע, אולי אדם לא צריך לעשות מלאכה כזאת במשך כל הזמן. ולמען ה־אמת, גם אם בסופו של דבר הסרט נגמר והספינה עברה מעל הגיבעה, ויבואו ל־ברך אותי על המיבצע, איש לא ישכנע אותי לחוש מאושר מכל המיבצע. לא אהיה שלם עם זאת עד סוף ימי.”

פול בארטל, במאי ושחקן אשר סרטיו המיוחדים זוכים בהצלחה ניכרת

הו איזה קניבאלים נחמדים

פול בארטל הוא קולנוען המוכר ל־אנשי־המיקצוע כגאון, אך מחוץ לקולנוע אין יודעים כלל על קיומם. חניך אסכולת המחתרת של שנות ה־60, באמריקה, תל־מיד אוניברסיטת קליפורניה מהתקופה של קופולה, בעל מילגה שישב במשך שנתיים ברומא, במרכז הקולנוע שם, ולמד יחד עם ברטולוצ'י ועם בלוקיו — בארטל הוא איש שאותו פוגשים בכל פסטיבל קולנוע ראוי לשמו, איש המוכר היטב ב„בראנז'ה” וסרטיו זוכים להדים מיו־חדים במינם, גם כאשר, לכאורה, אין בהם דבר מיוחד.

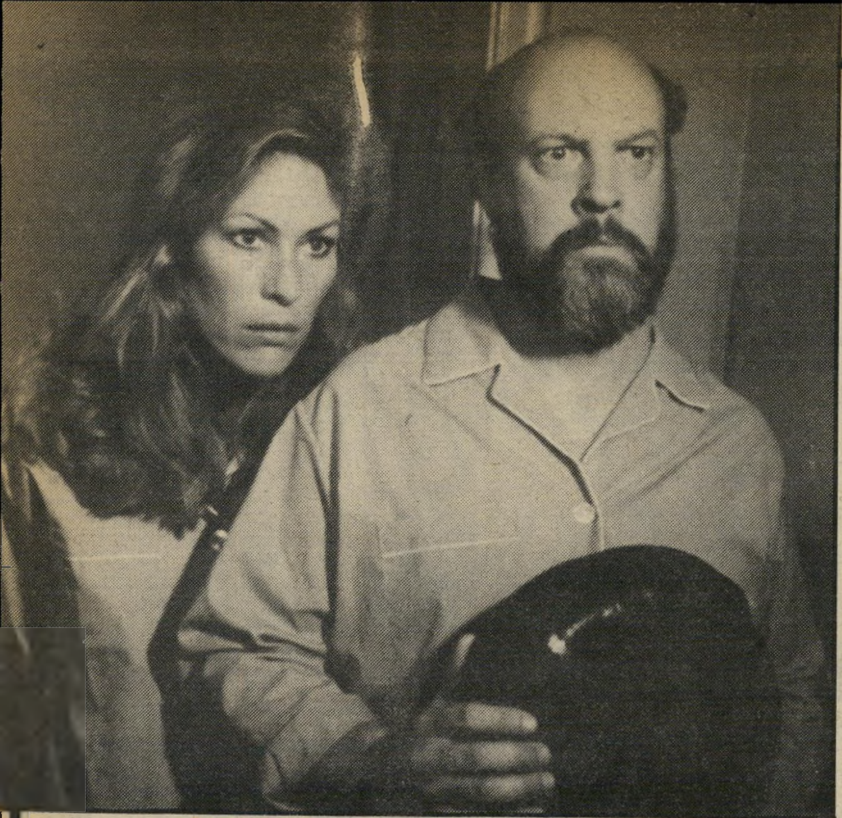

פול בארטל ומרי וורונוב בתפקיד זבן היינות ואשתו
מחסלים את נגע הפריצות

עוד בימים שבהם עשה סרטים קצרים, הוא משך תשומת־לב בסרט על נערה צנועה ומכובדת, הסובלת ממחלת הרדי־פה. היא משוכנעת שצוות־ההסרטה מת־נכל לה ומצלם את כל מעשיה, ללא הס־כמתה ועל אף רצונה. והפלא ופלא, ב־סצינה האחרונה של סרט זה, הנושא את השם הסרטה סודית, הולכת הגברת הצ־עירה לקולנוע לראות את הסרט שהוסרט על חייה, רואה את כל בני־מישפחתה, מקורביה וידידיה יוצאים מאולם־הקולנוע, מחייכים מאוזן לאוזן, ואז מסתבר לה שזאת היתה ההצגה האחרונה של הסרט וכותרת מודיעה שזהו „הסוף של ג'ון”.

אירוניית בארטל. הומור מן הסוג הזה הפך את בארטל עד מהרה לדמות בולטת בין יודעי דבר, אנשי בוהמה ו־קולנוענים בפוטנציה. מאותו רגע והלאה חיפשו הכל את „אירונית בארטל”, גם כאשר עשה סרטים שהיו לכאורה תבשי־לים ממוסחרים לחלוטין.

וורונוב, רוברט ברטראן (בתפקיד ראול) ובארטל
תועלת לאנשים טובים

אחד מהרגעים האלה, שבארטל זוכר אותם בחיבה מיוחדת, הופיע כבר בסירטו הראשון, חלקים אינטימיים (שהופק על־ידי האמריקאי שעשה הכי הרבה סרטים בישראל, ג'ין קורמן). באותו סרט, מתנה הגיבור, שהגא בעצם גיבורה, אהבים עם בובת פלסטיק שקופה, מלאה במים. מאחר שהוא אינו יכול לחדור לתוכה, הוא תוקע מזרק מלא דם, שאותו הוציא קודם מווריד של עצמו, ומרוקן אותו לתוך ערוות הבובה, כאשר הצבע האדום מתפשט ב־הדרגה לתוך הבובה כולה.

תברקות נוספות מן הסוג הזה הופיעו גם בסרטים שעשה אחר־כך, הפקות זולות מבית האולפנא של רוג'ר קורמן (אחיו של ג'ין), מומחה לסרטים במיני־תקציב ובמכסי־יומרות. את אחד מהם תיאר באר־טל בסרקאזם, כשהוא מחקה את סיגנון ההתבטאות של קורמן: „זהו שילוב המי־תוס של רומיאו ויוליה, עם מירוצי מכו־ניות מטורפים ומחאה כנה נגד הסכנה הגרעינית בימינו.”

סנסציה אינטלקטואלית. לצד קאר־יירה של בימאי, פיתח בארטל לעצמו גם דמות של שחקן, בעיקר בהופעות־אורח שגרמו הנאה רבה למכריו, ובהן הוא עיצב לעצמו סיגנון של קומיקאי בעל פנים קפואות, העושה את הדברים המוזרים ביותר, תוך כדי התנהגות נור־מאלית לחלוטין.

לכל חוג מוקיריו הגדול היה ברור ש־במוקדם או במאוחר יזכה בארטל להכ־רה גם מחוץ לחוגי המיקצוע הצרים. ואכן זה בא, עם סרט בשם אוכלים את ראול, סאטירה ארסית על הרוב הדומם, על הבורגני המהוגן והמכובד, ואם להש־תמש במונחים של בארטל — על כל מי שהצביע בזמנו עבור ניכסון והיום עבור רגן.

אוכלים את ראול הוא סיפור על זוג חביב מאוד, שכל רצונו לפתוח מיסעדה שבה יגישו את מעדניהם. היא מומחית למזון העובדת בבית־חולים, הוא זבן בחנות למימכר יינות, ומובן שחסר להם הממון הדרוש להגשמת חלומם. איך מגייסים את הכסף בלי למכור את המצפון? פשוט מאוד, מפרסמים מודעה באחד מיומוני־המין של לוס אנג'לס, מבטיחים הנאות מיניות מופלגות, וכאשר הקליאנטים מגיי־עים, מכים על ראשם במחבת, ואחר־כך מוכרים את גוויותיהם, כמובן אחרי שרוק־נו את הארנקים. בדרך זו מחסלים את נגע הפריצות משולחת הרסן, וזה גם מביא תועלת לאנשים טובים וצדיקים.

מעניין, כאשר בארטל הציע את התוכ־נית הזאת, ואת עצמו יחד עם מרי וורונוב (כוכבת של אנדי וורהול שהופיעה עם בארטל בכמה מסרטיו הקודמים) הוא נת־קל בסירובים עקשניים מכל צד. את הס־רט הוא עשה בסופי־שבוע, עם צוותים מתנדבים (בכותרות מודים בין היתר ל־„חשמלאי אורח”) וכאשר הסתבר לו ש־בית־הדירות שבו החל את הצילומים עו־מד לפני הריסה, השתמש בכסף שקיבלו הוריו עבור הדירה שמכרו, כדי להש־לים במהירות את מה שנותר מן העלילה.

פיז ואשתו עם לקוח
מחבת על הראש

התוצאה הצדיקה את עצמה. הסרט הפך עד מהרה לסנסציה אינטלקטואלית, פני־נה של הפילמכס (יריד הסרטים של לוס־אנג'לס), לחלומו של כל מפיק — סרט דל־אמצעים הזוכה להצלחה ניכרת. אמנם, צריך להזהיר, לא מדובר כאן בסרט לכל טעם ולכל קהל. אין כאן צחוקים מתגלג־לים, אלא חיוכים ארסיים. עם זאת, אוכ־לים את ראול הוא הוכחה חותכת שאפשר לעשות סרט דל־אמצעים מבלי שייראה כזה, ואשר יצליח גם אם אין בו כוכבים, בתנאי שיש לו מה לומר.

ל תופעת הגירושין כבר התרגלנו. לעובדה שעל כל אשה גרושה יש גבר גרוש אנחנו ערים. אבל להיות גרושה שלוש פעמים זה עדיין לא מקובל, ובאחת שכזאת כמעט שלא פוגשים. מילא להתחתן שלוש פעמים, אבל להת־גרש שלוש פעמים, לשנות סטטוס כל כמה שנים, להחליף שמות־מישפחה בקצב מסחרר ולהתרגל לכל הבעלים — זה בכלל לא קל. כשזה קורה לשחקנית־קולנוע מ־פורסמת, לא מתרגשים. כשזה קו־רה לדוגמנית מפורסמת בעלת שם עולמי מצפים לזה, אבל כשזה קו־רה לאשה צעירה ונחמדה, בת ל־מישפחת תנעמי התימנית, זה כבר נדיר.

לגברת הצעירה והנאה קוראים נילי. נילי מה? נילי טופז, היא משיבה בחביבות. טופז, איזה שם זה? „זהו שם החנות שיש לי, וכך כולם מכנים אותי. יש מעט מאוד שיודעים את שם מישפחתי האמי־תי.” ומה הוא בכל זאת? היום

תימניה גרושה × 3

מהבעל השלישי

מיכה שרפשטיין, מפיק הסרטים. יש לנילי בן, תום, היום בן שבע. „עד היום לא ברח ממני אף גבר, ששמע שאני גרושה שלוש פעמים.”

הוא שרפשטיין. „זה לא נשמע כל כך תימני, אני לוחצת.” אה כן, אני עדיין נושאת את שם המישפחה של בעלי השלישי, בגלל הילד.”

כיצד הגיעה נילי, אופנאית בת 37, גרושה עצמאית, אם לשניים, המפרנסת את עצמה בכבוד ל־מצבה הנוכחי?

בגיל 18, בזמן שירותה בצבא, הכירה נילי את רוני שכנאי. „י־צאנו כמה חודשים וההמשך הטבעי היה חתונה. באותה תקופה היה מודרני להתחתן בגיל צעיר, שלא לדבר על כך שכל חברותיי היו כבר נשואות. בתחילה חיינו בארץ, הוא חיבר לחנים לשירים שכתב וניגן בגיטרה, ואני הריתי וילדתי את בתי תמי. בכל אותה תקופה לא הסתדרנו טוב. החלטנו לנסוע לאנגליה, לנסות את מזלנו ולפתוח דף חדש בחיים. אך שם גם סגרתי את הספר.”

„לרוני היה חבר טוב ורווק ששהה באותה תקופה בלונדון. הוא היה בא לבקר אותנו והאהבה בינינו ניצתה ממבט ראשון. שמו היה זאב שדמי, והוא היה צעיר כ־מוני. היינו מאוהבים מעל הראש. באתי לבעלי הראשון ואמרתי לו שאני רוצה להתגרש. ויתרתי לו על כל רכושי ועל מזונות ועזבתי את הבית. תמי ואני עברנו לגור עם זאב. ואחרי חצי שנה חזרנו לארץ והתחתנו. למה התחתנתי כל כך מהר בפעם השניה? אולי מפני שראיתי שמאוד קל להתגרש. כמו כן ידעתי שיש לי גב חזק של ה־בית של אבא אם אזדקק למשהו, וגם סמכתי על עצמי שתמיד אוכל לכלכל את עצמי.

„זאב היה אבא חורג למופת. הוא מאוד אהב את תמי וזה אחד הדב־רים שקנו אותי. באותה תקופה עי־צבתי תכשיטים מכסף. חיינו יחד שלוש שנים, אבל בכל אותה תקו־פה ראיתי שזה לא זה.

„לזאב היה חבר בשם מיכה שרפשטיין, שהוא מפיק סרטים. כ־שמיכה ראה אותי הוא נזכר שכבר פגש אותי פעם באיזה אירוע ולא שכח אותי. זה כמובן החמיא לי מאוד, וכך מצאתי את עצמי גרו־שה מזאב שדמי, שעזב את הדירה שהייתה שייכת לי, ומיכה עבר לגור איתנו.

„גרנו יחד ארבע שנים ללא חו־פה וקידושין. אחרי ארבע שנים של חיים משותפים עם מיכה נולד בננו תום. כשהיה תום בן חודשיים התחתנו. במשך ארבע שנים היסס־נו שנינו אם להתחתן או לא. מי־כה היה נשוי בעבר פעם אחת, ודי חשש, אך גם רצה שהבן ישא את שמו. לבסוף גם אני הסכמתי.

„החזקתי מעמד עם מיכה עד ש־תום גדל והיה בן חמש. לא הייתי מספיק מאושרת איתו ולא היה טעם להמשיך בחיים משותפים. כ־שהתגרשתי בפעם השלישית, הר־גשתי יוצא מן הכלל. הרגשתי ש־הורדתי מעצמי עול כבד, מעמסה עצומה. לי היה האומץ לעשות דב־רים שהרבה נשים היו רוצות ל־עשות, לקום ולשנות את המציאות. אני רואה את חברותיי שחיות חיים ארורים, אך לא קמות ומשנות דבר בגלל רכוש ובגלל ילדים.

מחמאות מגברים

„ג ם תגובות של נשים ר־בות שמעתי במשך השנים. יש כאלה המעריצות אותי וחושבות שאני ממש אשה חזקה. יש כאלה העומדות לפני גירושין ובאות אליי כדי לשמוע עצה.

„עם כל הבעלים שלי הלכתי אחרי הגירושין למיסעדה, לאכול לשתות ולחגוג באווירה נהדרת. עד היום אני בקשרים טובים עם כולם.

„אני אשה עצמאית ותמיד היי־תי. אני לא מחכה שיעשו בשבילי. אני אומרת ומבצעת. גברים פוח־דים מנשים עצמאיות. אני מרגי־שה שהם חוששים ממני. אני מדי חזקה בשבילם. אני בעצם לא צרי־כה אותם ולא זקוקה להם. ל־מראית עין אני יכולה להתייעץ עם גבר, אך בסופו של דבר אני עושה מה שאני רוצה. אלה שלמדו להכיר אותי סומכים על כוח השיפוט שלי ולא מתערבים בחיי.

„כשאני פוגשת גבר, אני אומ־רת שאני גרושה אך לא זורקת מייד שלוש פעמים. אני לא מס־תירה זאת כשמערכת היחסים עם גבר הופכת לאישית יותר. עד היום שום גבר ששמע שאני גרושה שלוש פעמים לא החוויר, לא הת־עלף, לא גימגם ולא ברח. אחד לחץ לי יד ואמר: ‚אם היית טובה לשלושה בעלים, תהיי טובה גם לרביעי’. וזאת לדעתי מחמאה.

„באף אחת מהפעמים לא התח־תנתי כדי להתגרש. קיוויתי ל־חיים אחרים, אך כשראיתי שזה לא זה, היה לי מספיק כוח לקום ולהתנער מהעניין. אני רוצה להת־חתן שוב, אבל רק עם הגבר המתאים. זה שנכשלתי שלוש פע־מים זה לא אומר שהרמתי ידים. אפשר גם להצליח בפעם הרבי־עית, בפרט כשיש נסיון שכזה, אבל אפשר גם לא. אין רצפט.

„אני יודעת בדיוק מה שאני רוצה. שיהיה בן 30 עד 40, מאוד גבוה ונאה. אני אלרגית לגמו־כים. הוא צריך להיות קשוח מב־חוץ, אך מבפנים הוא צריך ל־התאים את עצמו. רצוי שהוא לא יהיה מרגרינה לגמרי, כדי שלא אמעך אותו. המיקצוע לא כל־כך חשוב לי, כל עוד הוא מפרנס את עצמו וגם אותי בכבוד. הגיע הזמן שגם זה יקרה לי. אותו הגבר צריך להיות מאוד חכם, מעניין ואינטליגנטי לא פחות ממני, וזוהי נקודה מאוד חשובה אצלי. יכולים להיות לו ילדים זה לא מפריע לי. לא מפחיד אותי להתחתן וגם לא להתגרש בגיל שבעים.

„אני בכלל לא מבינה מה ה־פחד בעניין. כשרוצים להתגרש הולכים לקראת מטרה. זה לוקח חודש או שנה ואפילו יותר, אך בסוף זה מצליח.”

נילי היא היום אם לבת 17 ולבן בן 7. שערה השחור גו־לש על עורפה, וגופה נשי וסכסי.

היא ספונטנית ובעלת רוח צעירה, מתגוררת ברמת־גן בדירה מרו־חת המרוהטת בסגנון האהוב עליה, רהיטי אנטיקה, שטיחים סיניים, תמונות שמן אוריגינליות והרבה צמחים ירוקים ופורחים.

מערכת היחסים בינה ובין תמי מאוד חברותית, ותום קשור אליה ואוהב אותה כמו מאהב קטן.

כאשה עצמאית העוסקת בשטח האופנה, מלבישה נשים מפורסמות ופחות בפורסמות מכף רגל ועד ראש, כולל נעלים אבזרים, כו־בעים ותיקים, מתאימה נילי את בגדיה לאופי ולמצב רוחה, ולאו־דווקא לצו האופנה האחרון. אין לה חוקים בעניין לבוש. לפעמים היא זרוקה ולפעמים אלגנטית, תלוי מתי, עם מי ולאן היא הול־כת.

אירנה גלזן ■

מהבעל הראשון

רוני שכנאי, נולדה תמי בת ה־17. „מערכת היחסים בינינו טובה מאוד, אנחנו כמו שתי חברות,” מספרת נילי. צילומים: דרורה זיכרוני.

תו התקן האמריקאי, הקפדני בעולם, ניתן רק לבשרים ברמת נקיון ובטיב גבוהים ביותר.

כמו זוגלובק.

האמריקאים הם קפדנים גדולים בכל מה שקשור לבשרים
שהם אוכלים. שורה של תקנות - המחמירות בעולם -
מבטיחה שיהיו ללא רבב - באיכות, בנקיון ובעשרות פרטים קטנים נילוים.
עמדנו בדרישותיהם ולא במקרה.
כי לפני הכל הנקיון אצלנו הוא פשוט שגעון. הניקוי, החיטוי והקרצוף, הבדיקה המעבדתית
והבקרה המתמדת הם חלק בלתי נפרד מתהליכי הייצור שלנו.
כך גם איכות הבשר. אנחנו בוחרים, בודקים ומפקחים עליו בעצמנו.
וכשאנו עומדים בכל הבחינות של האמריקאים, טבעי שמשרדי הבריאות,
החקלאות, המסחר והתעשיה והרבנות - מעניקים לנו ולך את אשורם.

זוגלובק®
נהריה
בשר
ונקניק

מטעמי-בשר עולמיים

המגפיים הפופולריים ביותר
של יצואן הנעליים
מס׳ 1 בישראל. ״דפנה״.
אין חוכמות הרגליים שלך יודעות. ״דפנה״. מגפיים יפים. מגפיים נוחים. מגפיים ששומרים לך על רגליים חמות ויבשות... ועכשיו בקו החדש לילדים, נשים וגברים. ״דפנה״. בכל העולם ״דפנה״ זה תוצרת חוץ, וכאן זה משלנו — ״כחול לבן״, בכל צבע, וגם במחיר! ״דפנה״.
איך הולך?
הולך ״דפנה״.
דפנה
דפנה
הרגליים השמחות של ״דפנה״ זה מה שהולך, בחנויות המובחרות בכל הארץ.
תשלובת מפעלי ״דפנה״: הקיבוצים דפנה וחולתא. מרכז השיווק לסיטונאים: רחוב פרי מגדים 5, תל־אביב, טל. 03־268081

אם היה בלתי־מרוצה משירות החברה ב־משך ארבע השנים שבהן עבד עימה.

אנשים נוספים מצלצלים ושואלים אם נגרם נזק. יקי עונה: „נזק? זו מכת־מוות! איש אינו מקים חברה לאיתור רכב גנוב כדי לגנוב רכב!"

בשעה שחבריו־שותפיו עדיין עצורים, מסר יקי להעולם הזה את גירסתו על ה־פרשה.

סיפר יקי ריינפלד:

אילו עשירית ממה שכתבו בעיתון היה נכון, היו עוצרים אותנו כעבור שבוע. מישטרת־ישראל מתנכלת לנו מהיום שבו קמה החברה. העניין מורכב מאוד. עצם קיומו של גורם אזרחי מהסוג הזה פוגע בתדמית המישטרה ובכבודה העצמי. הכוו־נה היא, שאילו היתה המישטרה יעילה ב־נושא מציאת רכב גנוב, הרי שלא היה מקום לקיומה של חברה כזאת.

אני הקמתי את החברה לפני חמש שנים, כאשר נגנב לי פעמיים ג'יפ. פניתי אז ל־מישטרה וגיליתי חוסר־יעילות. חשבתי ש־אפשר להגיע בפעולה יזומה ורצינית לתו־צאות משמעותיות באיתור כלי־רכב גנו־בים. עסק זה, חשבתי, יכול לתרום לאזרח וגם להיות ריווחי.

רוב הבחורים שהצטרפו לחברה היו יוצאי יחידות מובחרות בצה"ל. לכולם או־תן משכורות. אנחנו עובדים כמו מישפחה גדולה.

יש הרבה עבודה בשטח. העבודה מ־גוונת מאוד — סריקות בכל חלקי הארץ.

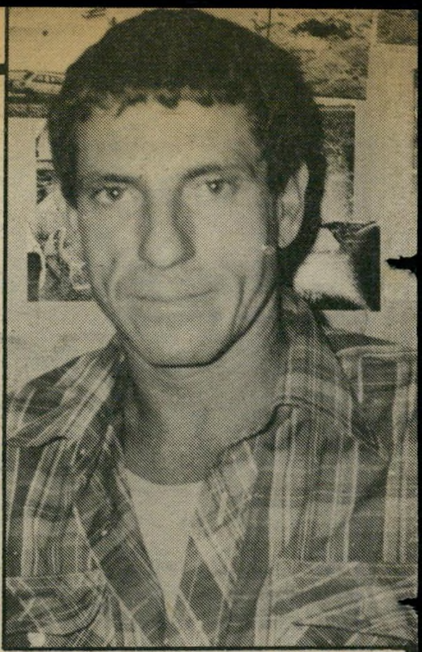

שוחרר יעקב ריינפלד, מנהל חברת **הסורקים**, במיש־רדו בתל־אביב, אחרי שיחרורו ממעצר.

„מרצדס" קבורה החלק הקידמי של מכונית שנמצאה בחולות סיני ערב הפינוי. היה זה גדול מיבצעי חברת הסורקים, על פי נדוח מנהלה העובדים ונעזרו באמצעי איחור משוכללים ובצה"ל.

בקשת **המעצר** היתה מרתקת. רב־פקד אבי טרר ביקש לעצור ארבעה מבעליה ועובדיה של החברה לאיתור רכב גנוב, בחשד שהם שיתפו פעולה עם גנבי־

סורקים או גנבים?

רכב כדי לסחוט מבעלי רכב כסף עבור מציאת ריכבם.

שופט הורה לעצור שלושה, ושיחרר את מנהל חברת הסורקים, יעקב („יקי") ריינ־פלד.

„זו מכת מוות!"

פגשתי **את** יקי ריינפלד במישרדו, בשדרות נורדאו 19 בתל־אביב. שלושת חדרי המישרד היו ריקים. בעלי העסק

באזורים הרריים ואזורי־חוף רחוקים. עבו־דות־חילוץ, שכל אחת מהן היא סיפור בפני עצמו. החברה עובדת עם כל חברות־הביטוח בארץ, ובמשך שנים חסכנו להם נזקים בסדר גודל של עשרות מיליוני שקלים.

דוגמה טובה לכך היא אולי המיבצע ב־סיני. ערב החזרת השטח למצריים איתרנו כ־25 כלי־רכב מסוג מרצדס, וולוו ופיז'ו, אשר נגנבו מכל חלקי הארץ. מכוניות אלה, לולא איתרנו אותן, היו נוסעות היום כנראה ברחבי מצריים. הן היו מוסתרות בתוך החולות, במיסתורי שיחים ובתוך

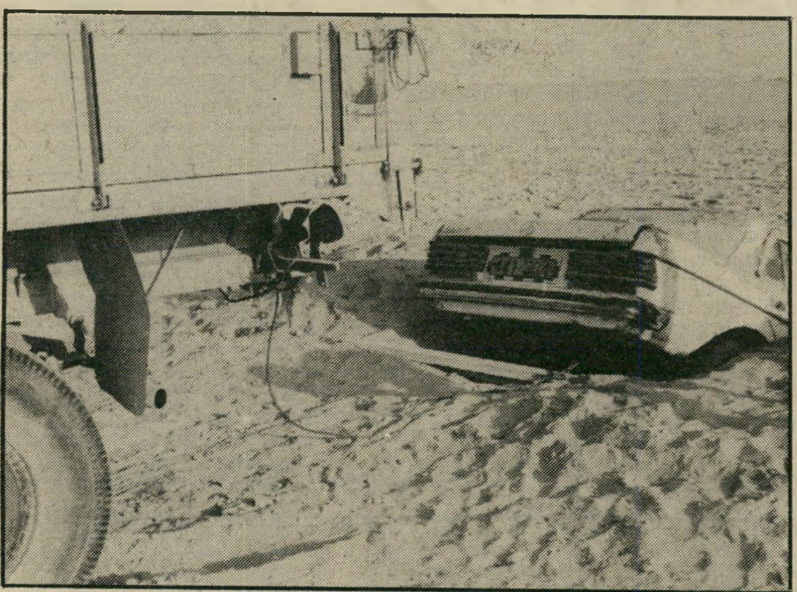

נגררת החוצה אחרי איתור הרכב, הוא נקשר למשאית המושכת אותו מתוך החול. ריינפלד טען שמיבצע מסוג זה, המצריך מיומנות גבוהה, מוכיח שאנשיו אינם עוסקים בגניבת רכב. למטה: הרכב שחולץ.

בעל החברה שהוחשדה בשיתוף פעולה עם גנבי מכוניות מגיש את גירסתו על הפרשה

עדיין עצורים. יקי יושב במישרד כלבו ל־צידו, ועונה לטלפונים, שלא מפסיקים ל־צלצל.

חברים מטלפנים ומביעים תמיהה על מה שקרה. חברות־ביטוח ניתקו את הקשר עם החברה, עיתונים מצלצלים ומבקשים תגובה. יקי, עייף ותשוש, מבקש ממני לבוא בפעם אחרת. אין לו כוח, לדבריו. הוא המום והוא אינו מאמין שזה אכן קורה לו.

מנהל מלקת־התביעות של חברת־הביטוח סלע, מטלפן כדי להודיע שהוא מבטל עיסקה. יקי שואל אם הוא מקבל את הסיפור שהופיע בעיתונות כפסק־דין של בית־מישפט. נטלתי את שפופרת הטלפון ושאלתי את שקד מדוע אינו מוכן לעבוד יותר עם חברת הסורקים. הוא ענה לי: „ברגע שעצרו שם חלק מהאנשים, אני חושב שאני לא יכול לקבל אותו שירות כמו בעבר." הוא אינו רוצה להסביר יותר, ואינו מוכן לומר

ודיות. היו לנו מודיעים רבים בשטח. ב־דואים, אשר תמורת־כסף מכרו את חברי־הם והצביעו על מקומות המיסתור.

חלק גדול מכלי־הרכב אותר בטיסות סיור, שאותן ביצעתי בתנאים קשים ביותר. אני מטיס מטוס ססנה דו־מושבי.

אני רוצה לציין כי במיקרה הזה, כש־פנינו למישטרה בבקשה לתאום ולשיתוף פעולה בעבודה בסיני דחו אותנו על ה־סף ללא כל נימוק. לעומת זאת, זכינו ל־שיתוף פעולה ולסיוע מצה"ל. והוא עזר לנו לפעול בשטח מבחינת תיאומים ואבט־חה. צה"ל גם איפשר לנו להקים בסיס־אם במסמייה, בסיני, וכן עזר במיקרים קשים של חילוץ־רכב על־ידי רכבי־חילוץ מיוחדים של צה"ל.

הסיפור על גניבת כלי־רכב יפירוקם, כפי שטענה המישטרה, כל־כך לא מתקבל על הדעת וכל־כך לא הגיוני! הרי הכל מנוהל בספרים. מהרגע הראשון שבו מת־קבלת הזמנה לאיתור רכב גנוב, היא נכ־נסת מייד לרשימת התפוצה של החברה, והשירות מתחיל בתיאום עם גורמים אשר בידם לסייע באיתור הרכב — טייסי־ריסוס, פרדסנים, אנשי חברות־שמירה, נהגי מו־ניות ומודיעים בשכונות. נוסף על כך אנו מפרסמים באופן קבוע מודעה על פרס כספי, בסך 5000 לירות, לכל אזרח המודיע על רכב גנוב שאותו אנו מחפשים.

קורה, אם כי לעיתים נדירות, שמאתרים באיזור חקלאי רכב שברור כי נגנב, אך אינו מופיע ברשימת החברה מפני שלא היתה הזמנה. אנחנו בודקים על־פי הנתונים באיזו חברת־ביטוח מבוטח אותו הרכב, פונים לחברת־הביטוח כדי לקבל אישור, וגוררים את הרכב לפי הנחיות החברה.

כלי־רכב אשר אינם מופיעים במיסמכים, מועברים לטיפול במישטרה. מיום הקמתה של החברה, אנחנו מנסים ליצור קשר חיובי עם המישטרה. פעמים רבות פנינו למישטרה גם בכתב וגם בעל־פה וביקשנו הנחייה מישטרתית בעבודתנו, תוך ציון העובדה שכל דרכי הפעולה — כולל שי־

(המשך בעמוד 76)

סורקים או גנבים

(המשך מעמוד 75)

סות ודיווחים — פתוחות לביקורת מישטרתית וציבורית בכל עת. מאמצינו אלה נתקלו באופן קבוע ביחס שלילי ואפילו בעויינות.

מעקב והאזנה לטלפון

בתחילה הדהימה אותי התייחסות המישטרה, אך במשך הזמן הבנתי כי יחס המישטרה נובע מתערובת של דיעות קדומות והתייחסות כאל מתחרה, הפוגע באיזשהו מקום ביוקרה המישטרתית החשובה כל־כך. דוגמה להתנהגות המישטרה: כאשר נגרר רכב שאותר על־ידנו על הכביש, הוא נעצר על־ידי סיור מישטרתי שראה את השלט שלנו על הגרר. הכריחו את נהג הגרר לקחת את הרכב לתחנת־מישטרה. שם עוכב הרכב, והודיעו לבעל־הרכב כי השוטרים הם שאיתרו אותו.

בדרך זו השתמטו אנשים מתשלום לחברה עבור השירות. היו מיקרים רבים כאלה, ואנו עמדנו מולם חסרי־אונים.

אנחנו פועלים בתוך מציאות קשה מאוד, מבחינת תדמית ודיעות קדומות בקרב הציבור. למשל, כשאני טס בשעות הבוקר המוקדמות באזורים כמו יער בן־שמן ואני מאתר רכב גנוב, אני מודיע לבעל הרכב, אשר בדרך־כלל לא ידע כלל שריכבו נגנב. הצלנו את הרכב, מכיוון שאיתרנו אותו לפני שהוא פורק. במיקרה כזה קשה, ואף בלתי־אפשרי לפעמים, למנוע מבעל־הרכב לחשוב שכאילו אנחנו גנבנו את ריכבו.

לפני שנה בדיוק קרה לנו דבר דומה עם המישטרה. ביום בהיר אחד הם נחתו עלינו, עצרו את שלושת המנהלים, החרימו את המיסמכים, וקרעו את המפות ואת התמונות מהקיר ללא כל הסבר או נימוק. בבית־המישפט טענה המישטרה טענות לא פחות חמורות מאשר במיקרה זה — טענות על גניבות, זיופים וסחיטה.

המישטרה דאגה אז לפירסום מרבי בכל כלי־התיקשורת, והטילה האשמות מסמרות־שיער. אחרי ארבעה ימים שוחררנו ללא התנגדות המישטרה. המיסמכים נשארו בידי צוות־החקירה במשך עשרה חודשים, והוחזרו לנו רק לפני כחודשיים, אחרי שכנראה, למרות מאמציהם, הם לא הצליחו למצוא כל חומר מרשיע. אותם המיסמכים הוחרמו שוב, ואיתם מיסמכים נוספים.

יום אחד הופיע במישרד אדם שריכבו נגנב, כדי להזמין את שרותנו. בשיחה עימי התברר כי הוא עבד כבלש במישטרה, ובמיסגרת עבודתו עקב במשך כחודש ימים אחרי אחד מכלי־הרכב שלנו. הוא אמר לי שהוא התרשם שאנחנו סופר־רציניים, ולכן הגיע אלינו כדי שנאתר את ריכבו הגנוב. את הרכב איתרנו, אבל גם מצאנו שקיימת האזנה לטלפון שלנו.

מה שהכי מפריע לי בחקירת המישטרה בעניין הסורקים, הוא שלאורך כל הדרך לא התנהלה חקירה בתום־לב. כלומר, לא באו לבדוק בצורה יסודית ואובייקטיבית אם אנחנו בסדר בבחינת החוק. המישטרה הגישה לשופט חומר חסוי, ואיש אינו יודע על מה נעצרו הבחורים.

ביום החמישי האחרון פגשתי ידיד שלי בתל־אביב. הוא סיפר לי כי המישטרה היתה אצלי במישרד בשעה 7 בבוקר, עצרה את העובדים והחרימה מיסמכים. התקשרתי עם המישטרה ושאלתי אם הם צריכים אותי. התשובה היתה חיובית. התייצבתי בפתח־תיקווה לפני צוות־החקירה. אנשי היחידה, בראשות רב־פקד אבי טרר, חקרו אותי עד שעה 12 בלילה. שאלו אותי על הקשרים שלנו עם כנופיות של גונבי־רכב. הזכירו שמות של אנשים אשר לא שמעתי עליהם מעולם. כמובן שהודיעו לי בהתחלת החיקרה כי אני חשוד. אמרתי להם שאם זה לא היה עצוב כל־כך, זה היה מגוחך וכי לא היו דברים מעולם. אחר־כך נלקחתי לבית־המעצר בירושלים, שם ביליתי עם חשודים שרובם מבני המיעוטים, כולל חשודים ברצח.

למחרת, ביום השישי, הובאתי לפני השופט יהושע בר־אופיר. המישטרה ביקשה לעצור אותי ל־15 יום, אך השופט שיחרר אותי ללא ערבות, בנימוק כי אין שום ראיות המצדיקות את מעצרי.

אני חייב לציין כי בניגוד לפעמים הקודמות, הפעם עושה המישטרה עבודה יסודית. הם היו הוגנים והחזירו לי חלק מהחומר המישרדי שהחרימו, כדי שאוכל להמשיך לעבוד. אני מקווה שישחררו את שותפיי ונוכל להמשיך לעבוד.

עד כאן גירסתו של יקי ריינפלד.

חברת הסורקים היא קבוצה יוצאת־דופן. יקי, בעל החברה, בן 35, הוא יליד קיבוץ אפיקים, שהתחנך בקיבוץ נצר־סירני. בצבא שירת כסרן ביחידת מודיעין. אחרי שיחרורו עזב את הקיבוץ ועבד כאיש־ביטחון בחברת אל־על. יותר מאוחר עבד כמאבטח במישרד־הביטחון. הוא עסק בטיסה כתחביב, שהפך אחר־כך למיקצוע.

מזה כארבע שנים עובד יקי בחברת־התעופה שחף. הוא הקים את חברת הסורקים ב־1977, ניהל אותה בפועל עד לפני שנתיים, והקדיש את זמנו לטיסה. עד לפני חודש הוא התגורר ברמת־השרון.

שלושת העצורים אינם טיפוסים שאותם רגילים למצוא בבתי־מעצר.

נתן גוהר, אחד מבעלי החברה, בן 26, גר במושב רישפון. היום הוא המנהל בפועל של החברה. הוא סטודנט למדעי המדינה ופילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב, בוגר בית־הספר החקלאי בכפר־הירוק. שירת בחיל־הים בקומנדו, והיה יותר מאוחר מפקד־צוות ביחידה מובחרת בדרגת סגן. הוא עובד בחברה כארבע שנים.

עדי מילר בן 27, גר בהרצליה־פיתוח. תלמיד בקורס לכתיבה יוצרת שליד האוניברסיטה, יוצא יחידת סיור, ושירת לפני־כן בקומנדו הימי. הוא עובד בחברה כשלוש שנים.

מאזן חאג׳ יחיא, בן 39, מהכפר טייבה. הוא בן־דודו של השופט יוסוף חאג׳ יחיא. הוא בוגר בית־הספר החקלאי מיקווה־ישראל. גר היום בתל־אביב ועובד בחברה כשלוש שנים.

כשפניתי לרב־פקד אבי טרר הוא אמר לי שהם עדיין נמצאים בשלב של איסוף חומר, המפוזר בתחנות־מישטרה שונות, והם אוספים כל מה שניתן להגיע אליו, להשלמת החקירה. **נעמי אדווה** ■

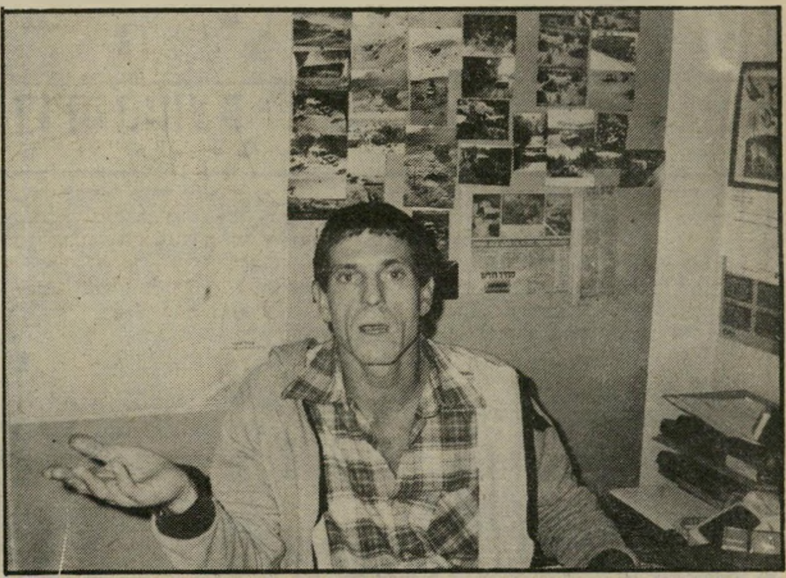

מנהל ריינפלד במישרדו:
התנכלות מתוך קינאה

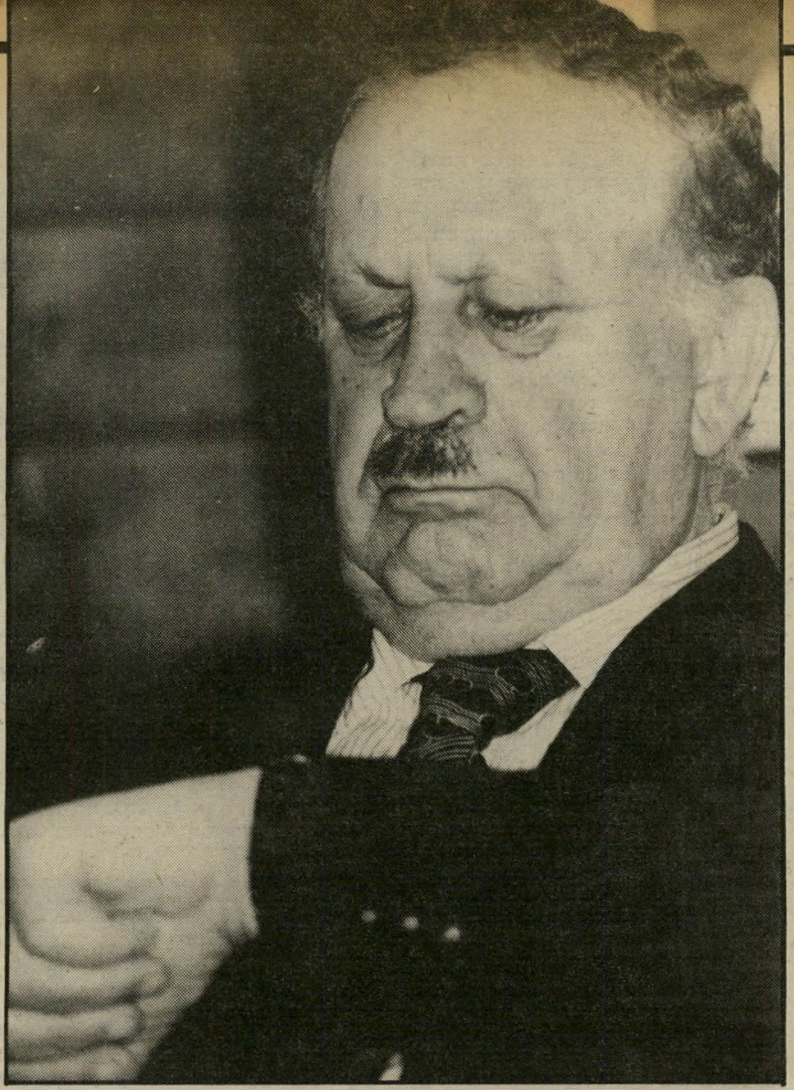

מישפחת מרידור מייצרת בתים טרומיים - השר מרידור רוצה למכור אותם לפליטי לבנון!

ריווחי השיקום

בצניעות בלתי־אופיינית לו, נמנע השר יעקב מרידור מדיבורים על חלקה של מישפחתו בנסיון לשכן ולשקם את הפליטים הפלסטיניים בלבנון. השר כבד־הגוף עמד על כך שהוא ימונה כשר האחראי על הסיוע לפליטי לבנון, ולא סגן־השר במישרד ראש־הממשלה, הח״כ דוב שילנסקי. עכשיו מחפש מרידור פיתרונות שיקום לפליטי המחנות ברשידייה ובעין־ח׳ילווה, שבתיהם נהרסו על־ידי צה״ל.

הוא מציע אוהלים, הוא מציע בנייה עצמית, הוא מציע גם בתים טרומיים, כולם מתוצרת ישראל.

ואחת החברות המנסה למכור לפליטים הפלסטינים את הבתים הטרומיים מתוצרתה, היא חברת מבט, שמישפחת מרידור היא שותפה מכובדת בה.

תחילה נשלח על גבי משאית בית אחד לדוגמה, למחנות בלבנון. אחר־כך, בשבוע שעבר, נשלחו על גבי המשאיות שלושה בתים. בינתיים מסרבים הפליטים לקנות. הם טוענים שהבתים יקרים מדי. אך מישפחת מרידור ושותפיה אופטימיים. החורף נעשה קשה מיום ליום, הגשמים יתחלפו בשלגים, ועשרות אלפי פליטים, שלא יספיקו לבנות להם בתים, ייאלצו לקנות את הבתים הטרומיים מתוצרת חברת מבט. בחברה נערכים לכך במרץ רב. שם מכינים כבר דגמים מותאמים במיוחד לפליטים בלבנון. „מוזלים", כפי שאומר מנכ״ל חברת מבט, ישראל אליאס.

כאשר פנה העולם הזה אל ישראל אליאס בשבוע שעבר, בשאלה אם מייצרת חברת מבט בתים טרומיים למכירה לפליטים בלבנון, הוא ניסה להכחיש כל קשר לעניין. אך כאשר התברר לו שבמיפעל מבט עצמו, הנמצא בשדרות, כבר הודו כי נשלח משם בית טרומי לדוגמה, הוא נאות לדבר.

מישרדו של אליאס בתל־אביב נמצא בבניין־המישרדים של רסקו, חב־

סקופ

רה אחרת שמישפחת מרידור היא שותפה חשיבה בה. אליאס מספר כי לצורך המכירה לפליטים בלבנון נבחר דגם של בית טרומי, שכינויו היא „נתיב־העשרה". על שם ההתנחלות שהיתה בפיתחת רפיח, ושלה סופקו בתחילת דרכה בתים כאלה.

אך הפליטים הפלסטינים בלבנון אינם עומדים לזכות בבית טרומי דומה לזה שזכו לו המתנחלים היהודים בפיתחת־רפיח. אליאס מבהיר מייד שמישרדי ארכיטקטים, העובדים עם חברת מבט, עובדים בימים אלה על הכנסת שינויים בדגם של נתיב־העשרה.

אליאס אומר כי מדובר במיבנה שאורכו שישה וחצי מטרים ורוחבו שלושה ורבע מטרים. עובי הקירות הוא 15 סנטימטרים. הדגם הזה, אומר אליאס, „לא בדיוק זהה בעמידות שלו לדגם של נתיב־העשרה. עשינו שינויים כדי להוזיל אותו."

כאשר נשאל אליאס למחירו של הדגם המוזל, הוא משיב: „עשרת אלפים דולר היחידה."

הנושא עדיין לא נבדק

עבור מיבנה השווה בשיטחו לשני חדרים קטנים, מבקש אליאס מחיר של יותר משלושה מיליון לירות!

לשם השוואה: שווייה של דירה בת 100 מטרים רבועיים באזור טוב בתל־אביב, עשוי להגיע ל־80 אלף דולר, כלומר: מחיר של 250 אלף לירות למטר רבוע. מחיר זה כולל את מחיר הקרקע, הגינה, וכל הנוחיות. מישפחת מרידור ושותפיה מבקשים למכור לפליטים הפלסטינים מיבנה זעיר, נטול כל נוחיות, במחיר של 150 אלף לירות למטר רבוע!

לשאלת העולם הזה אם לדעתו יש למיבנה הטרומי שהוא מציע סיכוי לגונן על הפליטים מפני החורף הקר בלבנון, משיב אליאס: „האמת היא שלא נכנסנו עדיין כל־כך עמוק לכל הנושא הזה, ואין לנו בדיקות."

אליאס טוען כי שום מישרד ממשלתי לא הזמין את הבתים האלה, והכוונה היא למכרם ישירות לפליטים. באשר לפרטים נוספים, הוא היפנה את העולם הזה לחברת סלקט, שלדבריו עוסקת במיסחר עם לבנון.

חברה בשם סלקט אינה רשומה בספר־הטלפונים. לעומת זאת רשומה בספר־הטלפונים חברה בשם ישרס, שהיא חברת־בת אחרת של רסקו. חברת ישרס עוסקת בשיווק. שיחת טלפון לישרס הניבה תוצאות. התברר כי חברת ישרס — גם היא בבעלות חלקית של מישפחת מרידור — מקיימת קשרים ענפים בכל מה שנוגע למכירות ללבנון עם חברת סולכור ההסתדרותית.

מנכ"ל סולכוו הוא יוסף ברנסל. הוא מבהיר את התעלומה של חברת סלקט. חברה זו היא חברת־בת של סולכור, העוסקת במיוחד בסחר הישראלי עם לבנון. ברנסל הוא גם המנכ"ל של חברה זאת.

ברנסל מספר שסולכוו — באמצעות סלקט — עוסקת בענייני הסחר עם לבנון מזה שישה חודשים. הוא אומר שנוסף על הבתים של חברת מבט, הוא מנסה למכור ללבנונים גם בתים טרומיים מתוצרת חברת יובל גד של קונצרן כלל, ובתים של חברות נוספות, שהוא אינו זוכר את שמותיהן.

לדברי המנכ"ל של סולכור ההסתדרותית וחברת־הבת שלה, סלקט, אין צורך להתייאש מן הדחייה הזמנית של הבתים הטרומיים על־ידי הפליטים בלבנון. היא בטוח שלבסוף הם יימכרו. „זה לא יוצא־דופן שעוברים ארבעה או שישה שבועות עד שמשהו זז שם, ומוכרים משהו. ואם יש סיבות פוליטיות — זה יכול לקחת יותר זמן."

ברנסל אינו יכול להתייחס לפרטים הטכניים הנוגעים לבתים שמנסים למכור לפליטים. בעניין זה הוא הפנה את העולם הזה בחזרה אל ישראל אליאס, או אל זוהר

להרוס -

מייד אחרי כניסת צה"ל למחנות־הפליטים הפלסטינים ברשידייה ובעין אל־ח׳ילווה, פעלו הבולדוזרים במחנות, והרסו את הבתים, כאשר עשרות אלפי פלסטינים נותרים ללא קורת־גג, לקראת החורף הלבנוני הקשה.

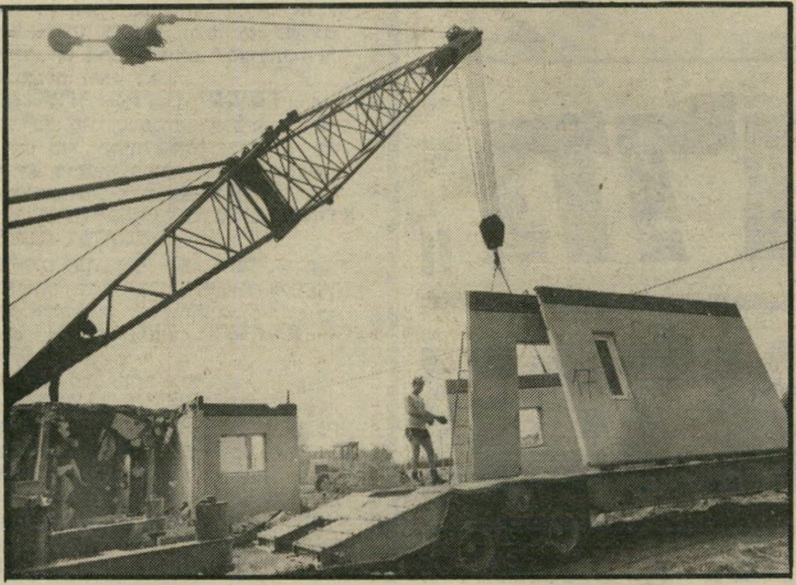

- ולשקם

תחת ניצוחו של השר הממונה על הסיוע לפליטים הפלסטינים בלבנון, מציעה חברת מבט, שבבעלות מישפחת מרידור, את הפיתרון היקר לפליטים חסרי הגג — בתים טרומיים במחיר של 10,000 דולר האחד!

לביא, שהוא דובר חברת רסקו. לביא הוא האיש שביקש להקים אגודה של אזרחים ישראליים למען החזרת סידרת־הטלוויזיה דאלאס אל האקרנים. בעניין הבתים הטרומיים, שאותם מנסה מבט למכור לפליטים בלבנון, הוא מוכן לומר הרבה פחות. גם לביא מנסה לומר תחילה שהוא אינו יודע דבר על עיסקי לבנון. רק אחר־כך, כשמתברר לו שהמרצע כבר יצא מהשק, הוא אומר:

„יש מוצר ששמו ,קוביה'. מוצר ממש מוכן עם תשתית של חשמל וסניטציה. אני יודע רק שהוא תוכנן ויוצר עוד לפני שקמה וצצה בעיית לבנון. אבל יכול להיות שהוא יתאים לדרישות שם."

מי שמוכן לדבר עוד פחות מלביא, היא ראובן שלום, עוזרו של השר יעקב מרידור. עשרות נסיונות להתקשר עימו ממערכת העולם הזה בשבועיים האחרונים עלו בתוהו. ראובן שלום נמצא תמיד בישיבה. הוא תמיד מסיים אותה בעוד עשרים דקות. כאשר הוא מסיים אותה הוא תמיד יוצא מהמישרד לעשרים דקות נוספות, וכן הלאה. בניסיון האחרון שנעשה לדבר עם שלום, אמרה תחילה מזכירתו שהוא נמצא בתל־אביב. כאשר נשאלה היכן בתל־אביב, היא שאלה מי השואל. כאשר נאמר לה כי השואל הוא העולם הזה, התברר לפתע כי ראובן שלום אינו בתל־אביב כלל, אלא בלבנון הרחוקה!

יתכן שערוצי התיקשורת בין חברת רסקו של מישפחת מרידור ובין מישרדו של השר מרידור הם מהירים ופתוחים. יתכן גם שראובן שלום סבור שיש לו מה להסתיר.

מה שיש להסתיר, הם אולי הרווחים שתעשה מישפחת מרידור ממכירת בתים לפליטים שהשר מרידור אחראי על שיכונם.

רווח למישפחת השר

חברת „מבט" היא חברת־אחות של רסקו, ושלוש החברות האלה שייכות לחברת מבע — מתכננים ובוני ערים. בחברת מבע יש למישפחת מרידור 7.5 אחוזים. זמן־מה אחרי שמונה מרידור כשר בממשלת הליכוד השניה, הוא העביר את חלקו במבט לבנו, דויד מרידור, שגם תפס את מקומו בהנהלות ובמועצות־המנהלים של חברות־הבת. את חברת מבט רכשה קבוצת מרידור כבר בחודש ינואר של שנת 1981, תמורת 4.5 מיליון דולר. לחברה זאת יש מיפעלים בחולון ובשדרות. חלקה של מישפחת מרידור בחברת מבט דימה לחלקה במבט וברסקו.

אם תצליח חברת „מבט" למכור לפליטים בלבנון רק כמה מאות של בתים טרומיים מתוצרתה - תרוויח מישפחת מרידור עשרות מיליוני ל"י

אם יצליחו אנשי מבט למכור 1000 בתים מתוצרתם לעשרות אלפי הפליטים חסרי־הגג במחנות בלבנון, יסתכמו הכנסותיהם בעשרה מיליון דולר. אדם היודע את מחירי הבנייה הטרומית טוען כי לפחות מחצית מסכום זה היא רווח נקי. לכיסי מישפחת מרידור יכולים לזרום כמה עשרות מיליוני לירות של רווחים.

כאשר השר מרידור הוא הממונה על הסיוע לפליטים בלבנון, וביכולתו לקבוע באיזה קצב ייבנו שם האוהלים והבתים, וכמה מהם ייבנו, הוא יכול לקבוע גם כמה בתים טרומיים יימכרו, וכבה תרוויח מישפחתו כתוצאה מסיבלם של הפליטים הפלסטיניים בלבנון.

שלמה פרנקל ■

"רסקו" חברה להתישבות חקלאית ועירונית בע"מ

ברנר	מילה	מנהל כללי משותף של החברה הימית להובלת פרי ונשיא אטלנטיק חברה לספנות בע"מ	חיפה
דאם	יעקב	מנהל חברות	תל-אביב
מרידור	דוד	מנכ"ל תעשיות ליידר בע"מ	רמת גן

בן במקום אבא

אחרי שמונה כשר בממשלה הליכוד, בחודש יולי של שנת 1981, היה על מרידור לוותר על מקומו במועצות המנהלים של החברות שבבעלות מישפחתו. מרידור לא הזדרז לעשות זאת, ורק בחודש ספטמבר מונה בנו, דויד מרידור, במקומו במועצת־המנהלים של רסקו. זהו תצלום של הטופס המודיע על השינוי.

(המשך מעמוד 16)

או בת 50, אבל אני אמרתי לחבר שהיה איתי, שזאת שיושבת שם תהיה אשתי. וככה זה היה. זה לקח בדיוק שבועיים.

כשאני חושב על זה היום, זה מסוג הריצות האלה שאתה רץ בלי לחשוב, זו היתה ריצת־אמוק. הרי יכולתי לחכות בלי בית־מישפט מחוזי ובלי בג"ץ, יכולתי ל־חכות חודש. מה היה קורה לי? אבל לא. אני הייתי נחרץ בדעתי להילחם בכל ה־עולם ולשאת אותה לאשה, והנה מצאתי את עצמי יושב לפני שלושה שופטים הנמצאים בעננים. זו היתה הפעם הרא־שונה בימי חיי שהייתי בבית המישפט. מה אגיד לך? מצב מביך למדי.

● במיוחד כשכל הארץ היתה שותפה לחגיגה.

כן. רק אחרי כמה שנים חשבתי: בש־ביל מה זה היה טוב, מה הייתי צריך את זה, למה לא חיכיתי חודש? אין לזה הס־בר. אני זוכר שהלכתי לתוסיה־כהן ממש ביאוש אמרתי לו: מחר כהן זוסמן ובן־פורת פוסקים בעניין. הרגשתי ממש כמו אל־קפונה. נפגשתי איתו בשבת, והוא אמר לי: תשמע יהורם, אתה לוקח את המנתח הכי־גדול בארץ בשביל לפוצץ חצ'קון. צא מזה, חכה חודש. הוא לא היה

כשמייק בראון התאבד, חשבתי לעצמי שכשהבן־אדם מטפס בסולם שכולו בנוי על בלימה, והוא נתון לחסדיה ולשיפוטה הבלעדי של ילדה קטנה זה עושה רע על הנשמה

צריך אפילו להסתכל בתיק בשביל ל־הבין שהמיקרה אבוד. אבל אני אמרתי לו: לא, אני לא אחכה. והם לא אישרו. מה פיתאום שיאשרו? הם לא רצו ליצור תקדים, יכול להיות גם מפני שאני בן־אדם ידוע. היה מישפט, והיו צלמים, ו־היתה עיתונות, והיה שמח.

● איך התמודדת עם דעת־הקהל?

זה היה נורא.

● היית צריך להסביר את עצ־מך?

לא, לא הסברתי לאף אחד. אני מכיר את עצמי כאדם שקט, המכבד, כך נדמה לי, את הבריות. ואם אני זרקתי אבנים על הצלמים, כנראה מישהו הוציא אותי מהכלים באופן מוחלט.

● איך זה קרה?

היה צלם אחד שרץ לפני כל צעד. הוא עשה צ'יק במצלמה וכל צ'יק כזה עשה לי צ'יק בלב. היתה אז המולה רבה, היו המון תלמידות בית־ספר שקיבלו חופש ביום ההוא לכבוד המישפט, ו־הייתי במבוכה. השופטים החליטו לא לאפשר לנו להתחתן. ואני, המום והרוס, את מי אני רואה מול הפרצוף? את ההוא עם הצ'יק!

בכל העיתונים פירסמו צילומים איך אני עומד במיגרש־הרוסים וזורק אבנים. מה אגיד לך, כנראה שהשתגעתי.

● הבדל הגילים בינך ובין אורנה — 20 שנה — לא מפריע?

לא, בכלל לא. זה אינדיווידואלי. זה אני וזה היא, אי־אפשר להקיש על זוגות אחרים. כל אחד הוא עולם בפני עצמו. אני חושב שאפשר לומר שבפער כזה של גילים ניתן לוותר יותר, ואז נעים יותר.

● לוותר למי: אתה לה, או היא לך?

כמו שאני מוותר מפני שאני מבוגר יותר, כך גם להיפך.

● לא תמיד מה שמעניין אשה בת 22 מעניין גבר בן 42. זה לא מפריע?

הנתון הבסיסי צריך להיות, שאתה רוצה להיות בחברת בת־זוגך. מפה ואילך הדברים קלים. אם רוצים להיות ביחד, באים אחד לקראת השני בכל השטחים ובכל העניינים. אם לא רוצים להיות ביחד, אז לא יעזור שום דבר.

אני מכיר כמה זוגות באותו גיל, ששום דבר לא מסתדר להם.

■ ■ ■

● משנים האחרונות עברת שינוי דראסטי בהופעתך החיצונית. הורדת במישקלך, שינית את סיגנון הלבוש שלך, אתה נראה הרבה יותר צעיר מאשר לפני חמש שנים. האם זה מפני שאתה נשוי לאשה צעירה?

אולי זאת שאלה של אופי. קראתי את זה בספרי אסטרולוגיה בגרוש. כתוב שם, שהגדיים מגיעים לכל דבר באיחור ומסגלים לעצמם כל מה שנעשה בסביבתם צעד אחד אחר כך. זה הולם את מה שקורה לי. יכול להיות שזה שטויות, אבל זה מה שקורה לי.

את כל הארץ שטף הגל הזרוק, אז אני תמיד הייתי באיחור, וגם אז עד גבול מסויים. יש הרבה דברים שסביבתי הקרובה סיגלה ואני לא.

● אתה מתכוון לסמים?

יש כל מיני אופנות, ואנשים משתפים פעולה כדי להיות חלק מהעולם הזה. אני לא שיתפתי פעולה. מצאתי את עצמי מחוץ לתמונה, מעין „אאוט סיידר".

● אתה מעדיף חברים שאינם שייכים לבוהמה?

בהחלט כן. אני לא מקבל שבשביל לשחק או לשיר צריך לעשות אלף־בית־גימל או להיות עבד לסמים.

● ניסית פעם להשתמש בסמים?

אף לא פעם אחת בחיי.

● היו לך הזדמנויות?

הזדמנויות רבות, מפני שזה די שכיח, זה בהישג־יד, ולא מפריע לי בנושאים כאלה להיות מרובע. בכלל, להיות מרובע היום זה כבר לא יוצא־דופן, זה אוונגארד.

● אתה מועמד לאחד התפקידים בסירטו של קוסטה גאבראס, שיעסוק בבעיה הפלסטינית. האם תקבל על עצמך את התפקיד, למרות שמי שמכיר את התסריט טוען כי ישראל לא תצא „יפה" בסרט הזה?

בתוך עמי אני יושב. אני לא רוצה להיות שופר החוצה ולספר שאני לא בסדר, אני לא מזוכיסט. סרט עם בימאי ישראלי זה דבר אחר. אבל שיבוא בימאי זר, שלא גר בתוכנו ולא מכיר את הבעיה מקרוב, יציג אותנו כמאוד־מאוד לא צודקים — זה לא. אני לא אשתף פעולה בסרט שצועק החוצה כמה אני לא בסדר. צריך להיות או מופרע או מזוכיסט כדי להשתתף בסרט כזה.

ביחס לבעיה הפלסטינית אין לי תסביכים. אני יליד הארץ, נולדתי פה וזו ארצי ומולדתי. אני יודע, אני מוכן ואני רוצה מאוד בקיומו של עם אחר, כי היא חי פה, נולד פה, גר פה, אבל אני רוצה שיכבד אותי באותה מידה שאני מכבד אותו — זה הכל.

אני זוכר עצמי כילד בירושלים, אני זוכר את עין־כרם ומיס קרי ובית־איקסה וקולוניה. אני זוכר ערבים יוצאים ובאים אצלנו בבית, בבית־הכרם. יש יכולת של דו־קיום בשלום, אבל לא האחד על חשבון השני, ולא כשמודיעים לי שאני פה מיותר. אני רוצה מאוד לחיות בשלום עם הפלסטינים, לצידם ואיתם, לחלק איתם את פיסת־האדמה הזאת, כי אין ברירה ואין דרך אחרת. הם יחיו פה, כי הם נמצאים פה מאות בשנים. לא אדרוש שיילכו לארצות־ערב, כי יש שם מרחבים. לאחד שיש לו חלקת־אדמה ועץ, אין צורך במרחבים.

● אתה אוהב את תפקידך ב„כביש ללא מוצא"?

פחדתי נורא מיקי יושע, כי לא היכרתי אותו. דרך־הדיבור, הסיגנון והצורה החיצונית זה דבר מטעה נורא. היום אני יודע שהוא בימאי שחודר לעומק.

כשחקן, מצאתי בימאי שאני חושב שאני יכול לעשות איתו דברים נפלאים. הוא מסוג המשוגעים לדבר.

הסרט האחרון שעשיתי היה אנטבה. מאז, במשך שש שנים, לא עשיתי אף סרט. מנחם גולן היה תעשיית הסרטים הישראלית. כעת הוא בלוס־אנג'לס. הוא סיפק פה עבודה להמון אנשים. כשעזב, לא נשארה תעשיה. רק משוגע כמו יקי יושע, שלא יודע איך ישלם את יום המחרת, עושה סרטים בארץ.

כמה משוגעים כאלה יש? אלה שישנם, ראויים לכל העזרה.

„מלכת הפלאפלים"

כך קוראים עמיתיה לעדנה פאר - והכוונה היא לפלאפלים של גנרלים

„היא לא תהיה כאן מנהלת. אנו נלך עם זה עד הסוף. לא נשתף איתה פעולה. לא נגיב לבקשותיה ופניותיה, לא ניפגש איתה, לא נשב בישיבות, ולא נקיים עימה כל מגע עד שתישבר."

עובדי גלי צה"ל בפאניקה. הם עוד לא התאוששו מן המכה שהונחתה עליהם כשמונה קצין־בודק לתחנה, וכעת נפלה עליהם צרה חדשה: מפקד־תחנה חדש, רון בן־ישי, במדים ובדרגת אלוף־מישנה, ו־מנהלת־תוכניות, עדנה פאר. את הגלולה הראשונה הם מוכנים עוד איכשהו לבלוע. רון בן־ישי, מי שהיה הכתב הצבאי של הטלוויזיה, מקובל עליהם, גם אם לא ב־מדים, אולם את מינוייה של עדנה פאר, שתפקידה הוגדר מחדש מ„סגן מפקד ה־תחנה" ל„מנהלת התוכניות", אין הם מוכנים לקבל. הם יוצאים נגדה למילחמת חורמה.

לכל עובדי התחנה, ארבעים במיספר, טענות חמורות כלפיה. לאיש אין דבר לספר בשיבחה. כיצד הצליחה השדרנית לשעבר ועורכת תוכניות בקול ישראל, שהיתה גם בעלת תוכנית אישית בגלי צה"ל בשם אוזן קשבת — כיצד היא הצליחה להשניא עצמה בצורה כל־כך מוחלטת על כולם? האם זהו מסע לינץ' הנובע מתוך קינאה, שיקולים ואינטרסים פוליטיים ואישיים, או שהיא באמת „מיפלצת", כפי שטוענים שם כולם? במה היא גרועה מכל אחד אחר שמונה מטעם? ומה הקשר בין תכונותיו של אדם, אפילו הוא בלתי־נסבל לחלוטין, ליכולתו לנהל ולכפוף עובדים למרותו?

„אין לה כישורים"

רפי עוזרד היה היחיד שהסכים ל־עמוד מאחורי דבריו, בציון שמו. כל היתר, בלי יוצא מן הכלל, סירבו ששמם יצויין בכתבה. האם זו פחדנות, או שזהו עוד אחד מסימניו של השילטון החדש? האם חוששים האנשים להתבטא בקול רם ובצורה חופשית?

העובדה שהם אנונימיים נתנה להם אפשרות לפיתחון פה.

רשות הדיבור לעובדי „גלי־צה"ל:

כולנו מודים שאין כלפיה טענות במישור המיקצועי. את מה שהיא עושה היא עושה טוב. אז שתמשיך לשדר את התוכנית שלה ותניח לנו.

על סמך ההיכרות איתה והעבודה ה־משותפת במשך שנה כעובדת זמנית ב־גל"ץ, ואחר־כך כעובדת מילואים בתחנה, אין לה אף אחת מן התכונות המתאימה לעבודת צוות. בתפקיד הזה יש צורך ב־כישורים בניהול, ביחסי־אנוש, ובניסיון שיקיף את כל תחומי התוכניות — מוסיקה, תרבות, אומר, בידור, הסברה, דראמה, תיעוד ועריכה. היא התנסתה בסוג מסויים מאוד של תוכניות. ראיון דוקומנטרי במובן הצר של המילה, ואת זה היא עשתה יפה מאוד. היא תמיד עבדה כסולנית. אף פעם לא עבדה עם צוות גדול. אבל בין זה ובין לשלוט על תחנה המרחק גדול.

כל מי שעבד איתה ביקש להפסיק את העבודה איתה, אמר שהיא בלתי־נסבלת ויצא מן החוויה המשותפת הזו מאוכזב, בלתי־מרוצה ונרעש.

יש לה גינונים של פרימדונה. היא תמיד שמרה על מרחק. היתה יהירה ומתנשאת. היא רדתה בחיילים־טכנאים ובחיילות שעבדו איתה. כולם נשברו וביקשו שלא לעבוד איתה עוד.

„הצליחה לפתות את רפול"

בתקופה הכי נוראה של רפול, כשכולם צחקו עליו עם איסוף התרמילים ואמרו שהוא מטומטם, היא התייצבה אצלו עם העיניים הכחולות שלה, והצליחה איכשהו לפתות אותו. יש לה כישרון בלראיין אנשים. יש לה קסם אישי רב. את זה אי־אפשר לקחת ממנה. היא חדרה לליבו. ופתאום היו סיפורים אחרים על רפול. היא עשתה פיתאום תוכניות ציוריות, והראתה כמה הוא מקסים ואנושי.

בעיקבות התוכנית הזו הם התיידדו. ועם רפול קשה להתיידד. הם היו מסתובבים הרבה ביחד. פעם, כשהיתה צריכה

לעשות כתבה, יצא רכב עם טכנאי, אבל היא טסה לשם בהליקופטר.

במילחמה הועמד לרשותה מסוק, והיא קפצה ממקום למקום ושידרה משם כתבות. היה לה גם נהג צמוד. הצמידו לה אלוף־מישנה במילואים שהסיע אותה. כשהיתה בבופור, היא היתה עם הרמטכ"ל. היא רצתה שישדרו את זה חי. כשאמרו לה שאי־אפשר, כי צריך את אישור דובר צה"ל, היא אמרה: „הוא לידי. והוא מאשר זאת."

היא חברה טובה מאוד של רפול. המכו־נית שלה חונה מול הלישכה שלו, על המידרכה. אפילו לא בחנייה. היא יכולה להתקשר אליו מכל מקום שהיא נמצאת ובכל שעה. היא הגיעה לכל חור, לכל החפ"קים במילחמה ואחרי המילחמה. הוא מעריץ אותה.

יש אצלה בית־ועד לגנרלים. יאנוש ומוישה וחצי הם חברים שלה, רפול חבר שלה. כל הגנרלים חברים שלה. הם נפג־שים אצלה בערבי שבת. היא חברה של כולם.

כשעשתה תוכנית על אלי גבע, זו היתה תוכנית מטעם. כולם דיברו נגדו בתוכנית. כשאני שומע שכולם נגדו, אני יודע שזה רדיו פרבדה. דבר אחד בטוח, הם רוצים לשים פיקוח על התחנה ולהפוך אותה ממכשיר עיתונאי חופשי למכשיר תעמולתי. זה אפילו לא הליכוד. זה איש בתוך הליכוד. יש חברי־כנסת בליכוד שתומכים בנו במאבק נגד עדנה.

„סידרו לה מילואים"

היא נהנתה מתנאים מועדפים בצורה שלא הכרנו קודם בתחנה. היא קיבלה חדר משלה בבית אגרון בירושלים. היו לה כלי־עבודה בבית — היא קיבלה מכו־נה לחיתוך הקלטות — מכשיר שעולה מליונים. והיתה מריצה אליה הביתה חיי־לות בשעות לא־מקובלות. לאף אחד בתחנה אין חייל המשכתב את החומר המוקלט וכותב אותו. לעדנה פאר היתה חיילת, שזה מה שהיא היתה צריכה ל־עשות.

היא אשה היסטרית, מאבדת עשתונות ולא מתפקדת במצבי לחץ. פעם הזעיקה אליה, לרעננה, באמצע הלילה, חיילת, ואחרי שסיימה לעבוד איתה שלחה אותה חזרה בטרמפים.

פעם חזרו בליל גשם מן הדרום. כש־הגיעו לצומת בית־דגון, ביקש הטכנאי שיעברו קודם דרך התחנה, הנמצאת ב־יפו, ורק אחר־כך יורידו את עדנה ב־רעננה, כי הוא היה צריך לקום למחרת מוקדם בבוקר. עדנה עמדה על כך שכל הצוות יסע איתה קודם לרעננה.

גלי־צה"ל היה אמצעי לפתור את ה־בעיות שלה בקול ישראל, שם היא הסתכ־סכה ולא נותנים לה לעשות תכניות. יום אחד היא פיתאום הגיעה לתחנה. כשבאה ואמרו לנו שהיא זמנית, שתקנו ולא יצאנו נגדה.

בתום השנה של הזמניות, אחרי שה־מזכירה שלה הורשעה ועפה ביגללה מקול ישראל, עדנה היתה יכולה עקרונית לחזור לשם. רישמית היא אכן חזרה — זאת אומרת קיבלה משכורת — אבל המשיכה לעשות תוכניות בגלי צה"ל כשהיא במי־לואים. אשה בת 42, נשואה, סידרו לה מילואים!

אילו היה לה רקורד אחר בקול ישראל, עוד היינו משתכנעים. אבל גם שם אף אחד לא סובל אותה. זרקו אותה משם, וזה בעיקבות מעשה מאוד לא מוסרי שעשתה: היא נתנה למזכירה שלה להח־תים את כרטיס־הנוכחות שלה בשמה, וכשתפסו זאת השפיעה על המזכירה להו־דות שעשתה זאת על דעת עצמה. מה פיתאום שהיא תעשה זאת על דעת עצמה. אין לה מה לעשות?

כמו כל עובד התמרמרנו, אך ידענו שהיא זמנית. אם היתה רוצה להתקבל לעבודה, היינו אומרים: רגע, בתנאים שלנו.

אוויטה פרון

היא אשה קרה, חסרת־רגשות, פו־עלת לפי אינטרסים. היא מכירה אותך רק כשהיא צריכה אותך. תמיד מלקקת למי שלמעלה, ואחר כך מסוגלת לבגוד בלי שום סנטימנטים. היא תמכור גם את רפול.

שום טכנאי לא רוצה לעבוד איתה. פעם עבדה עם שלושה טכנאים והסתכסכה עם כולם. חוץ ממה שהיא צריכה לעשות, היא לא רואה כלום. הכל סביב עצמה. אשה אגוצנטרית, מין אוויטה פרון.

יש לה דימוי של ליברלית, שמאלנית, נועזת, אשת־עקרונות, אך כל מי שמכיר אותה מקרוב נדהם לגלות עד כמה זה לא נכון. היא אופורטוניסטית ללא גבול.

אין לה שום תפיסה פוליטית. היא מכופפת אותה לפי הצרכים שלה. נוח לה להיות סמוכה על שולחנם של אנשים גדולים.

כששפירא קיבל את ההצעה ללכת ל־טלוויזיה, הוא קפץ על ההצעה, כי לא נעים לעבוד תחת שרון. צביקה נתן את גיבויו למועמדותה כמפקדת התחנה, כי היא עזרה לו בקשרים עם רפול.

האיש היחידי שהתאים לתפקיד היה אילון שלו. אך הלכו על עדנה פאר, והיא וה־רמטכ"ל קפצו על זה. שפירא בינתיים לא יכול היה להיכנס לטלוויזיה והוא נשאר עוד תשעה חודשים, ולה נמאס כבר לח־כות. מה עוד ששרון התנגד למינוי שלה. הוא רצה לשים שם איש שלו.

בתקופת המילחמה התקבלה בגלי צה"ל הודעה ששרון רוצה להדיח את שלו ו־שפירא, ולמנות את אל"מ גידי גלבוע, סגן־קצין־חינוך־ראשי, כמפקד, ואת פאר כסגנית. מישהו מגלי צה"ל נפגש איתה לנסות לשכנע אותה שלא תתן יד להדחה. היא לא היתה מוכנה, אמרה שהיא הבלם היחידי נגד מה שקורה בגלי צה"ל והש־מיצה את צביקה שפירא. קודם התחזתה כידידה שלו, עכשיו טענה שהוא היסטרי, שבגללו התחנה מידרדרת ורק היא תוכל להציל אותה.

כשנודע לנו על המינוי שלה, שלחו לה כל העובדים האזרחיים מיכתב שבו הס־ברנו לה כי לדעתנו אינה מתאימה לתפ־קיד. נימקנו גם למה, וביקשנו ממנה שתמשוך ידיה ממנו. כל עובדי גל"צ חתומים עליו. קור וראובני לא חתומים, כי זה היה בתקופת הבירור ולא פנו אלי־הם.

היא אפילו לא התייחסה למיכתב. זה רק מראה איזה עור של פיל יש לה.

אילו היתה גרועה ביחסי־אנוש אך טובה מבחינת כישורים, לא היינו מת־נגדים עד כדי כך.

כשהיינו בשיא שלנו, בא קצין בודק ומצא שהכל נקי. פיתאום בא רון, שדובר שיגיע כאזרח, ומופיע כאל"מ. חשבנו ש־מנהל התוכניות יבוא מבפנים, והנה הביאו לנו את עדנה פאר. גם ככה עברנו זעזוע גדול מאוד. ולהביא אחראית כזו על כל התוכניות, זה יכול ליצור הת־מוטטות.

יש בליבנו הרבה על רון בן־ישי ועל זה שהוא במדים. הוא טוען שהכריחו אותו. הוא רק שבועיים בתחנה, ואפשר לומר שהוא בסדר גמור. גם הוא היה מעדיף סגן מנוסה ומקובל יותר ממנה. כי הוא בכל זאת בא מבחוץ ויש לו הרבה מה ללמוד.

עוד לא היה אף פעם מצב שגם מפקד וגם סגנו התחלפו באותו זמן. מה עשו? מחקו את הצמרת ושמו צמרת חדשה: אחד איש של שרון והשני של רפול.

את רון מינו לפני צברה ושאתילא. אחרי שאמר מה שאמר נגד שרון בטל־וויזיה, הודיעו לו שהוא יהיה במדים.

לפי ההסכם הקיבוצי שהרמטכ"ל חתום עליו, לפני מינוי מנהל צריך לפנות לעובדים, כדי שיציגו רשימת מועמדים. הגשנו ארבעה שמות: איציק בן־נר, אלכס אנסקי, מולי שפירא ותירצה יובל. אפילו לא דנו במועמדות שלהם.

אם המצב הזה יימשך, הרבה אנשים יעזבו. וזה כנראה מה שהם רוצים — שנעזוב, ושהם ישימו אנשים משלהם. אלה אינם חילופים רגילים. התחנה עומדת לפני תפנית חמורה. אנחנו מוכנים למאבק ש־יימשך אפילו חצי שנה.

אני חושש שאם המגמה הזו תמשיך, יבואו אל כל מי שנשאר ויגידו: תת־חיילו, תתגייסו לקבע. אז זו תהיה תח־נה צבאית לכל דבר.

מפקד שהוא קצין, אם הוא לא עושה מה שרוצים ממנו, בטלפון אחד אפשר להעיף אותו.

תחנת רדיו ציבורית זה לא עסק פרטי, שבו מי שמוצא חן בעיני בעל הבית מקבל ג'וב. במיסגרת ציבורית לא ייתכן שמישהו יקבל תפקיד ניהולי בגלל יח־סים אישיים לא רלבנטים.

עד כאן, דבריהם של העובדים ש־סירבו להזדהות.

הוסיף יוסי עוזרד: „היתה לי מפיקה חיילת שעבדה איתה במקביל, שלוש פע־מים בשבוע. כל הזמן היתה בוכה. היתה מקבלת עשרות שעות הקלטה ומעבירה לכתוב. הגברת לא עושה את זה לבד.

„זה הגיע לפיצוץ, ובסוף עדנה המליצה להעיף אותה מהתחנה. אמרתי: אצלי היא מתפקדת מצויין. עדנה שיכנעה את שפירא שהחיילת לא טובה, כפיתרון־ביניים היא הועברה ליומן, שם היא נמצאת עד היום. וזה התפקיד הכי־מסובך בתחנה.

„היא לא היתה בתחנה. היא עבדה בבית. ראיתי אותה פעמיים בסך הכל. כדי שבן־אדם יהיה מפקד על אנשים, הוא צריך להיות מעורה. היא לא הצליחה להתערות, עובדה."

„היא שעיר לעזאזל!"

מה אומרים אנשים שעבדו עם עדנה פאר בעבר?

אבי קורן:

כשהגעתי לקול ישראל כעורך־תוכניות מתחיל, היא היתה כבר קריינית פופולא־רית. אני ערכתי איזו תכנית מוסיקאלית שהיא הגישה. יום אחד ביקשה לפגוש אותי ואז נתנה לי עצות איך עורכים, מה לאסוף, מה לכתוב. וכל פעם היתה משאירה לי פתק מה דעתה על מה ש־עשיתי היא בעצם לימדה אותי הכל.

כשקודמתי בקול ישראל ובאתי להגיד לה תודה, היא ענתה: עזוב שטויות. או שיש לך את זה או שאין. אני בעצם במצב לא נוח עם הסיפור של גלי צה"ל. אני כבר לא עובד שם, אני איש־מילואים של התחנה. אבל אלה אנשים שעבדתי איתם עשר שנים. את עדנה אני מכיר כבן־אדם שרק עוזר ומפרגן. אז אני קרוע, כי אני לא יכול לחבל במאבק של אנ־שים שגדלתי אתם.

נעמי קפלנסקי:

עושים לה רצח אופי מכוער. היא אחת השדריות המוצלחות שיש לנו, והיא צרי־כה להוכיח ש„אין לה אחות". זה נובע ממצב־הרוח שיש שם והיא הקורבן וה־שעיר לעזאזל.

חנינא אמוץ:

היא לויאלית מאוד, טוב לעבוד איתה, נחמדה ונדיבה. זה הכל סיפורי בדים ו־עלילות. הרבה אנשים שעבדו איתה חברים טובים שלה עד היום. גם אני שומר איתה על קשר עד היום. ארבעים איש צריכים להסביר לי איך הם שונאים כל־כך בן־אדם שהם בעצם לא מכירים. זה נראה לי מוזר. את עדנה מכירים לאט. ואם היא פרימדונה, אז זו סיבה להחרים אותה? אני מכיר הרבה אנשים ברדיו ובטלוויזיה שיש להם גינונים של „סטארים".

טומי לפיד וגדעון לב־ארי רדפו אותה ברדיו כי היא היתה עצמאית מדי. נכון שהיא לא אדם הכי קל, אך לעשות ממנה מיפלצת זה רצח אופי.

רבקה מיכאלי:

אני מתעבת אותה, ואני לא יכולה לומר את זה כל עוד בן־אדם. אני לא מדברת איתה יותר מעשר שנים היא אשה רעה מאוד מאוד. היא אשה חנפנית, מתמרחת, כל הזמן עושה עיניים, „מתלבשת עליך", ויש אנשים שזה עובד עליהם. רוב האנ־שים שעבדו איתה בחדר לא דיברו איתה בסוף. בקול ישראל מתפללים שתישאר בגל"ץ.

המאבק של העובדים מוצדק. היא אשה לא נעימה. מי שניתק מגע אתה ניתק מגע לחלוטין. בעיקר גברים משתכנעים ממנה. יש לה עיניים יפות והיא מנצלת אותן. נכון, היא שקדנית וחרוצה. היא מבליטה כל מיני זבי־חוטם ואומללים, ושואלת אותם שאלות חודרות־בטן. הגי־מיק הזה קצת משופשף.

כעורכת היא עשתה כמה דברים יפים מאוד. כמנהלת, לא הייתי מוכנה לעבוד איתה אפילו דקה אחת.

עד כאן תגובות אנשי־תיקשורת מחוץ לתחנה.

כשפנה העולם הזה לעדנה פאר לשמוע את תגובתה, היא סירבה להתראיין. היא רק שאלה: „מה קרה להעולם הזה? פעם הוא הגן על אנשים שזממו נגדם," והוסי־פה:

„לא ייתכן שאנהל את ענייני העבודה שלי דרך העיתונים. אני רוצה שיעבור קצת זמן כדי שאוכל ללמוד את הקורה בתחנה. רק דבר אחד יש לי לומר: יש לי אוזן קשבת ולב פתוח לכל אחד מה־עובדים. אני לא מנהלת חשבונות עם אף אחד. העיקר בעיני זה שידור טוב, וש־האנשים ישקיעו את כל המרץ שלהם בעבודה שהם אוהבים. ואני מאחלת למפקד התחנה החדש, לחבר העובדים ולי, שי־דורים טובים, מרתקים ומעניינים. וזה העיקר. על זה כולנו עובדים."

שוש מיימון

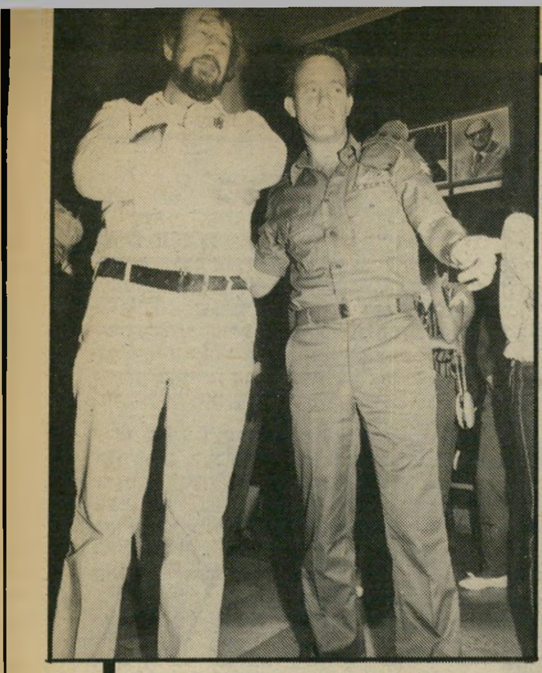

בן־ישי ויצחק בן־נר
המפקד הנכנס

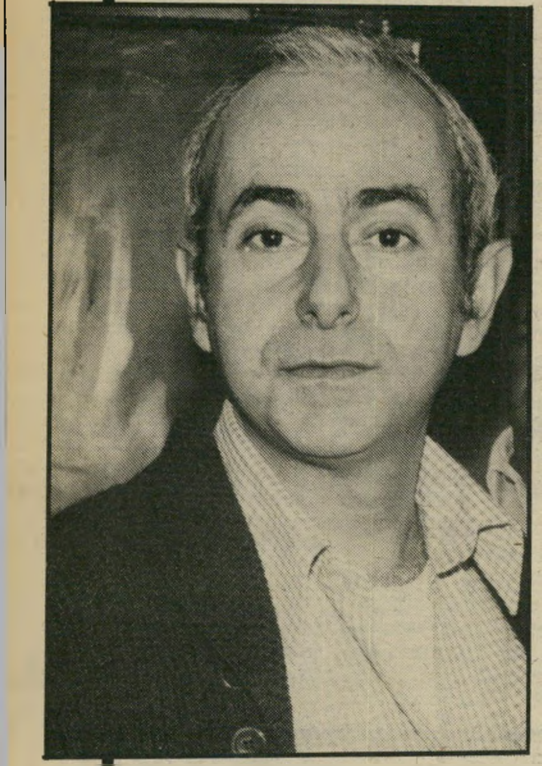

מולי שפירא
המנהל היוצא

אלכס אנסקי
חופשה לשישה חודשים

ספורט

כדורגל

מיס עולם של מירמוביץ

זמן פנוי רב לא נותר לייסל'ה מרימוביץ כשביקר בלונדון לפני שבוע. הסידורים הספורטיביים המייגעים עם קבוצת טוטנהאם האנגלית, לקראת בואה ארצה בחודש הבא, גזלו את רוב שעותיו.

אך אירע המזל, וחבריו אנשי טוטנהאם, הנחשבים למכובדים של העיר האנגלית, הוזמנו לנשף מפואר, שכמותו נערך רק פעם אחת בכל שנה — מסיבה מיוחדת לקראת הכתרתה של „מיס עולם.” **קיט ברקנשאו,** מנהלה הצעיר של הקבוצה האנגלית אשר קפץ השבוע לישראל לביקור עיסקי חטוף, נטל עימו את המאמן הלאומי של מדינת ישראל. יוסל'ה רגיל לניסים. גם באותו ערב אירע למאמן הכדורגל נס. נס יפה.

שולחנו המפואר התכבד, כמו השולחנות האחרים, במלכה יפה אחת. היתה זו **מריאסלה אלברז לברון** בת ה־22, מהרפובליקה הדומיניקאית. אחת היפות מבין 67 המועמדות הזוהרות.

יוסל'ה, שאינו חוסך מחמאות מנשים יפות, הודיע לחיננית שהיא ולא אחרת תזכה בתואר הנכסף. היפה של הרפובליקה הדומיניקאית קיבלה התחזית בחיוך. מריסאלה התרגלה לשמוע פיזמון דומה בשבועות שקדמו לתחרות הבינלאומית, ולא התרגשה במיוחד. יוסל'ה אמר לה: „אני לא חושב שאת הכי־יפה כאן, אבל אני בטוח שאת הכי־נחמדה כאן, והייתי מהמר עליך.” המאמן לא נפרד מהצעירה במשך כל אותו ערב ארוך וחגיגי. כשעלתה על הבימה וזימרה באוזני הנוכחים, מחא מירמוביץ כפיים חזק יותר מכולם.

הזמנה לקריביים. יום למחרת, כשחזר לישראל, פתח מירמוביץ את עיתוני־הצהריים וגילה את פניה המחייכות של מריאסלה מחייכות אליו מעל גבי העמודים הראשונים. הוא לא הופתע. מריאסלה אלברז לברון, היפה שלו לערב שלם בלונדון, זכתה בתואר „מיס עולם” לשנת 1982.

עכשיו יושב יוסל'ה ומחכה להזמנה לאיים הקריביים.

את הסיפור במלואו הביא לישראל מנהלה של קבוצת טוטנהאם, קיט ברקנשאו, שבא לישראל גם השבוע.

מאמן מירמוביץ
ערב עם יפהפיה

כפר־סבא בלחץ

הפועל כפר־סבא, אלופת הליגה הלאומית של השנה שעברה, אינה מצליחה להתנער מתרדמת־הקיץ שתקפה אותה. האלופה יושבת עמוק בתחתית טבלת־הליגה ואיש אינו יודע מה קורה לה, למה ומדוע: אותם השחקנים, אותה הנהלה, אותו המאמן — אך לא אותם הביצועים, לא אותו המזל.

הקבוצות המנצחות אותה על המיגרשים בשבתות יוצאות שיכורות מאושר. „לא סתם ניצחנו היום — ניצחנו את האלופה!” נוהגים לזעוק האוהדים.

מה אומר המאמן **דרור קשטן,** שזכה אשתקד בתואר מאמן השנה?

„התפנצ'רני' השנה. ההפסדים הכניסו את הקבוצה ללחץ, וכתוצאה מזה הביטחון של השחקנים נפגע. ברור,” ממשיך קשתן את גירסתו „שיש מערכת ציפיות גבוהה מאיתנו, שלא מתמשמשת, ולכן התהיות וכל השאלות.”

קשתן מדבר על תהליך של הכנסת שחקנים צעירים להרכב הראשון של קבוצתו. „זה לפעמים על חשבון נקודות בטבלה,” היא מוסיף.

איפה הקפטן **יצחק שום,** המפורסם והבינלאומי של האליפה, שתיארה של קבוצתו הושג, כך אומרים רבים, בזכותו? לשום היתה פציעה שחיבלה במערכת האימונים שלו. היכולת המיקצועית שלו גם היא נפגמה, ורק לאחרונה חזר לשחק על המיגרש.

קולות צורמים. במשך כל שני חודשי מישחקי הליגה לא פסקו בכפר־סבא להכריז על הסדרים וסידורים שישיבו את הקבוצה למעמדה הקודם. אומנם עדיין לפניהם רוב עונת הליגה, אך המוטיבציה, הירודה הפוחתת עם ההפסדים המצטברים, לא תשפר את המצב. בכפר־סבא נשמעו לאחרונה הרבה קולות צורמים בין המאמן וחניכיו. האשמות שהגיעו גם לכלי־התיקשורת. מה שלא היה אופייני קודם לכן לקבוצה שנחשבה תמיד בין הצנועות של הליגה הלאומית.

קשתן כופר בכל מה שמציגים לו: „אני לא מכיר מישפחה שאין בה מריבות. אני מאמין בקבוצה, ובטוח שתעלה בקרוב על דרך המלך.”

מי ישחק באולימפיאדה?

מילחמת־עצבים מתנהלת בימים אלה בין הוועד האולימפי של הכדורגל ובין ראשי פיפ"א, ההתאחדות העולמית לכדורגל. סלע־המחלוקת: מי יהיו הכדורגלנים שישחקו בתחרויות שלפני אולימפיאדת 1984 בלוס־אנג'לס — הקרויים חובבים או המכונים המיקצוענים.

חצי־מיקצועני. לישראל חשובה מאוד ההכרעה בשאלה זו. הגרמנים, שזכו במקום השני בגביע העולם בספרד, עתידים לשחק נגד הנבחרת האולימפית של ישראל, והכדורגל הגרמני המיקצועני מהווה אתגר קשה מדי לכדורגל החצי־מיקצועני הירוד בישראל.

רק בעוד כמה ימים ייוודע ידו של מי תהיה על העליונה — של הוועד האולימפי, הלוחץ שהשחקנים החובבנים יופיעו, או של פיפ"א.

כדורגלן שום
„התפנצ'רנו השנה”

ארצות מיזרח־אירופה הופיעו תמיד עם הכוכבים החזקים ביותר שלהן, בטענה שאין אצלן בכלל כדורגל מיקצועני. היום הכל יודעים שהטענה המיזרח־אירופית רחוקה מאוד מהאמת. במסווה של חובבנות, מטפחות המדינות הקומוניסטית ספורטאים מיקצועיים לכל דבר.

זאת הסיבה שמעולם לא זכתה מדינה מערבית בתואר כלשהו בתחרויות האולימפיות. המאבק אינו רק בין המדינות השונות וראשי הוועד האולימפי העולמי. המאבק מתנהל גם בתוך כל מדינה אירופית, בין הוועדים האולימפיים ובין ההתאחדויות לכדורגל.

זו הפעם הראשונה שאין מניחים לנבחרת הלאומית של ישראל להופיע באולימפיאדה, דבר המדגיש את חוסר הצדק בשיטה הקיימת. מדינה מיזרח אירופית יכולה להציב על המיגרש שחקנים מיקצועיים מעולים, המכונים „חובבים”. מדינה מערבית חלשה לא תוכל לנהוג כמוה.

תחזית מאמנים

שמואל פרלמן, מאמן נבחרת הנוער ודרור קשטן, מאמנה של האלופה היוצאת, הפועל כפר־סבא, חוזים השבוע את מישחקי המחזור התשיעי של הליגה הלאומית והארצית בכדורגל.

פרלמן

קשטן

מישחקי הליגה הלאומית והארצית	פרלמן	קשטן
1. הפועל באר־שבע — הפועל יהוד	1	1
2. מכבי תל־אביב — מכבי פתח־תיקווה	1	1
3. שימשון תל־אביב — מכבי חיפה	1	×
4. הפועל רמת־גן — הפועל לוד	1	×
5. בית"ר ירושלים — הפועל ירושלים	×	1
6. מכבי יבנה — מכבי נתניה	×	2
7. הפועל כפר־סבא — הפועל תל־אביב	×	1
8. מכבי יפו — בני־יהודה תל־אביב	1	×
9. הפועל ראשון־לציון — בית"ר רמלה	1	1
10. הפועל בית־שאן — הפועל עכו	×	1
11. הפועל בית־שמש — הפועל אשקלון	2	×
12. הפועל חיפה — הפועל נצרת־עילית	2	1
13. הפועל פתח־תיקווה — מכבי רמת־עמידר	×	1

שלמה שרף ניחש, בשבוע שעבר, ארבעה מישחקים. ניסים בכר ניחש נכון תוצאות של שמונה מישחקים.

נואייבה, חזרנו אלי...

בטנקים אל...

הקרש שבו נאחזו גולשי הגלים בהוואי הפך חסר־תועלת כשהגלים שקטו. חסרי־אונים ערכו הספורטאים את־נחתה, ציפו שיבואו גלים נוספים.

אוייל שווייצר (28) האמריקאי עמד על החוף וצפה בהם. הרעיון הבזיק במוחו באותה שניה ממש. הוא ידע, שאם ירכיב

האלופה הגרמניה, אימה שטילי בת ה־20, נפסלה כבר ביום הראשון לתחרות. הגרמניה התלוננה שהמארגנים לא הבהירו את הפרטים.

מיפרשים בין כרישים

לקרש הפשוט הזה מיפרש קטן, כל ביצועיו יישתפרו. שווייצר לא שכח לרשום את ההברקה במישרד־הפטנטים.

היום, 13 שנה אחרי אותו רגע היסטורי, גורף האיש מאות מיליוני דולר. כך נולד הספורט החדיש של גילשי־רוח, שהיום הוא נחשב לענף הפופולארי התורן בעולם. הוא הצליח לדחוק את רגליו של הספורט הלבן, הטניס.

במערב קיים הספורט הימי הזה כבר 12 שנה. בארץ מתקיימות תחרויות גלשני־הרוח מזה ארבע שנים. וכבר היו הישגים גדולים. בשנה שעברה נבחרו שימשון ברוקמן ואיתן פרידנבר כאלופי־אירופה. השנה הם זכו בתואר של סגני־אלופי־אירופה בלבד.

ומומחי הספורט הימים בארץ חוזים לשנים גדולות. „הם הסיכוי היחיד הרציני שיש לנו לאולימפיאדה של 1984,” אמר השבוע יושב־ראש התאחדות גולשי־הרוח בישראל, אברהם בוצר (45).

ספורט

להצלת התיירות

ספורט הגדשנים השתלב באופן רציני בתיירות בעולם. היום, כשהתחרות על התיירות ברחבי־תבל נכנסה להילוך גבוה, משלבים מישרדי הנסיעות נופש עם ספורט.

בעיקבות הביטולים המאסיביים של חבילות־הנופש וטיסות הצ'ארטרים, החליטו

שנית - והפעם לא בגלשני־רוח

באילת לבצע מעשה להצלת המצב. באילת ידעו שרק אירוע מיוחד, משהו מגוצץ, יכול לשנות משהו במצב הקיים.

הקונסול המצרי באילת, חסן עיסא, נרתם אף הוא למיבצע. המצרים ניאותו לארח בנואייבה את משתתפי תחרות הגלשנים הבינלאומית, שאליה הוזמנו אלופים מגרמניה, מבריטניה, מהולנד, משווייץ ומצרפת.

לאורחים הזרים היה הביקור בנואייבה עוד טיול בארץ לא־נודעת. הישראלים, לעומתם, לא ידעו נפשם מרוב התרגשות כשביקרו פעם נוספת בחוף המצרי הקסום, שבו זכו בארוחת־צהריים מכובדת.

הרי סעודיה נשקפו לגולשים מעברו המיזרחי של ים סוף. המתחרים נהנו מהרוח הצפונית וגלשו במים השקטים את 20 הקילומטרים שהפרידו בין ראס־בורקה ונואייבה. בכפר־הנופש ציפתה ארוחת־צהריים מצרית כיד המלך. גולשים אירופים רבים ביטלו את השתתפותם בתחרות, בגלל תחרות מקבילה בסיציליה שהיתה פופולרית יותר.

אילת למדה את הלקח. כיום, כשהתיירים רחוקים ממנה, התעוררה העירייה והחליטה לשנות את פני הדברים. מישרד־התיירות באילת תפס טרמפ על האירוע הספורטיבי המיוחד, והחליט להוסיף עליו את חגיגות פתיחת עונת־התיירות.

התאחדות בתי־המלון גילתה רוחב־לב והזמינה סוללה רצינית של עיתונאים ואנשי טלוויזיה מכל רחבי־העולם. גם סוכני נסיעות רבים הוזמנו לראות במו עיניהם את אתר־התיירות המבוזבז של ישראל.

האלופים לא באו

בעיקבות אסון צור בוטלו החגיגות, אך לא התחרות הספורטיבית. עיתונאים רבים ביטלו השתתפותם, ורק קומץ של עיתונאי־ספורט ישראלים לא ויתר והתפתה לרדת דרומה, למרות שהעיר אילת לא קיימת אצלם על המפה הספורטיבית. העיתונאים הסבירו שהספורט הימי אינו מעניין את קוראיהם.

גם אנשי־הספורט של הטלוויזיה הישראלית ביטלו את השתתפותם. הם טענו, שתחרות בינלאומית של גלשני־רוח באילת, בהשתתפות אלופים זרים אך ללא האלופים המקומיים, אינה שווה את המאמץ הכספי.

בדקה ה־90 גילו מארגני התחרות שהאלופים הישראליים, שימשון ברוקמן ואיתן פרידנבר, ויתרו על התחרות בארצם לטובת תחרות בינלאומית בסיציליה. שם היו סיכוייהם לזכות בפרס כספי גדולים יותר.

כעת מקווים באילת, שהתאחדות הבינלאומית לגלשנות־רוח תאשר את קיום אליפות־עולם בעוד שנתיים בעיר הדרומית.

דינה ונגן

קבלת פנים בנואייבה של הנוצרים השיבה נפשם של הגולשים העייפים, אחרי המסע המפרך שעשו בין גלי המים. הם הסתערו על המגשים העמוסים ולא הותירו פירור. הגמל ואדונו הבדווי נזכרו בוודאי במיפרשיות, שהיו בעבר חלק בלתי־נפרד מחוף נואייבה. ספורטאים מצריים לא השתתפו בתחרות.

עד היום אילת טרם ניצלה את הפוטנציאל האדיר הטמון בה, בכל מה שקשור לענפי הספורט הימי: הים השקט והרגוע 24 שעות ביממה, הרוח הצפונית היציבה, תנאי הצפיה של החוף הצר והארוך שבו התברכה אילת. גם חום המים הנוח של 19 — 22 מעלות צלזיוס, בחורף כמו בקיץ, ידוע כאופטימלי לתחרויות שיט וגלישה על המים.

נהריה במקום אילת

כשהתאחדות גלשני־הרוח הודיעה לפני שנתיים על קיום אליפות־עולם בגלשני־רוח, סירבה עיריית אילת לקחת על עצמה את עול אירגונה. אז טענו באילת שאין תקציב. האילתים היו אז עסוקים עד למעלה מראשם בתיירים. לא היה להם זמן לענייני ספורט.

עיריית נהריה השקיעה אומנם חמישה מיליון לירות, אך הדבר היה כדאי לה. הסיקור העיתונאי העולמי הנרחב, שבו זכתה העיירה הצפונית ב־1980, היה שווה כל אגורה.

השבועון טיים העניק אז לנהריה שני עמודים צבעוניים שלמים, שלא לדבר על הצבע, שהוסיפו לעיר הצפונית כ־1000 תיירים, מתוכם 450 משתתפים מ־27 מדינות.

משולש גמל, מיצנח והליקופטר היוו את הרקע של חוף נואייבה. את השקט והשלווה במרחב החוף הפר מדי פעם טירטור ההליקופטר.

הנדון

(המשך מעמוד 13)

הערבים וכל הפלסטינים שהאמינו כמוהו כי יש להכיר בישראל ו־לחיות עימה. פרישת סאדאת מן החזית הערבית, פרישה שגזרה אין־אונות על העולם הערבי, לא עזרה להשגת מטרה זו, אלא חיבלה בה.

שגיאתו הגדולה השלישית של סאדאת היתה זילזולו בפלסטינים ובהנהגתם.

הוא האמין כי הוא יכול לפעול במקומם ולמענם, ולכפות עליהם את פירות מאמציו. הוא לא הבין כי עם מדוכא, מפוזר ונטול־עוצמה אינו גא פחות, אלא יותר, מאשר עם היושב לבטח על אדמתו. הוא הבין נכונה את העוצמה הריגשית והמעשית של ה־עניין הפלסטיני, אך לא את עוצמת הזעם של הפלסטינים על ה־„אפוטרופסים" הערביים.

חוסיין למד זאת. אסד לומד זאת עכשיו. סאדאת הבין זאת מאוחר מדי.

■ ■ ■

הזדמן לי להכיר בחיי כמה ראשי־מדינות ערביים, וביניהם ראש־מדינה בדרך, יאסר ערפאת.

לכולם יש תכונות מסויימות מ־שותפות, הנובעות מן התרבות ה־ערבית והמסורת הערבית. אך מ־עבר לזה, הם שונים מאוד זה מזה.

לא פעם התבקשתי להשוות את התרשמותי מסאדאת ומערפאת. קשה לתאר שני אנשים שונים יותר.

סאדאת הצטיין בביטחון עצמי עילאי, בשלוות־נפש. הוא ייצג את רוחו של עם היושב על אדמתו מ־זה 8000 שנים, בלי אף מהפכה אמיתית אחת, והיודע כי שום כוח אינו יכול לפגוע בו באמת. סאדאת היה יורשו של רעמסס, ואף ראה את עצמו כך. הטראומות שלו היו השילטון הזר (הבריטי) וכישלונות הצבא המצרי במילחמות בישראל. את שתיהן מחק ביום־הכיפורים.

ערפאת מייצג עם החדור כולו, עד אחרון התינוקות, בהרגשה ש־נעשה לו עוול משווע. המתחדש מדי יום, מגירוש לגירוש ומטבח לטבח. הטראומה של השואה הפלס־טינית מדברת מגרונו של ערפאת ומכל תנועה של גופו. עמו מפוזר, משועבד בכל חלקיו, נטול זהות מוכרת, נטול מולדת.

סאדאת החליט וביצע. ערפאת מבקש להביא להחלטה קולקטיבית, והוא מתווכח, משכנע, מושך, דוחף, מקפיץ.

רגשותיו של סאדאת היו מבוקרים וכבושים. רגשותיו של ערפאת פורצים החוצה, כלאבה רוטטת.

סאדאת דמה למגדל־ברזל, התקוע באדמה. ערפאת דומה לכספית.

■ ■ ■

הם היו לי רגשות אישיים כלפי סאדאת?

היו גם היו. חיבבתי את האיש. הוא ריתק אותי, סיקרן אותי, ולא פעם גם הקסים אותי.

ככל אדם גדול, היה איש של סתירות. תבונה עילאית שכנה — לפעמים בתוך מישפט אחד — לצד אמונות־הבל. הוא אהב דראמה, פאר ומלכותיות פרעונית, ו־נשאר אדם פשוט להפליא. היתה בו אצילות טבעית, מהולה בערמומיות של איכר. היו בו סתירות רבות, והוא היה כולו עשוי מיקשה אחת.

כדברי המשורר הבריטי: היכן נמצא עוד איש כמוהו?

במדינה

ישראלים בחו"ל

פגישה על המדרגות

הפסלת אילנה גור תנציח את שמה גם על חגורות ותכשיטים.

לני, בעלה של הפסלת הישראלית אילנה גור, היה נבוך. מולו, על המדרגות הנעות עמד צעיר ודרש לראות חגורת־מיכנסיו. „איפה קנית אותה? מי עיצב אותה? כמה היא עלתה לך?" ביקש ה־לדעת.

אחרי התחמקויות שונות סיפר לני שאשתו הכינה את אבזם החגורה משארית פסל שפיסלה. „אני רוצה 5000 חתיכות כאלה," אמר הבחור שהציג עצמו בשם האנק רידליס, מנהל־מכירות של רשת־החנויות הגדולה, בלומינגדייל.

הפגישה המיקרית התרחשה בניו־יורק לפני ארבעה חודשים. עד סוף השנה הראשונה לפרוייקט ה־חגורות של אילנה גור, צפוי היקף המכירות להגיע למיליון דולר. מה שהחל כשעשוע, הפך להיות עסק חובק יבשות.

סיפרה אילנה גור:

כבר זמן רב חשבתי שאם אחכה לכך שאנשים יכירו אותי דרך ה־גלריות שבהן מוצגים פסליי, זה יקח אלפיים שנה. האמנות מבטאה רמת־חיים והיא דרך לעשיית שם. אם זה יקרה אחרי מותי, אין זה שווה בעיניי.

המזל האיר לי פנים. כשחזר בעלי מהפגישה המיקרית עם רידליס, ידעתי שזה מה שאני הולכת לעשות — אבזמי חגורות אישיים. מייד טסתי לישראל, כדי שהעבודה כולה תיעשה בארץ, ושהייצוא יהיה מכאן. אך לא הצלחתי למצוא אפילו בית־יציקה אחד שהיה מוכן להוציא יציקה שלמה של אבזם. נאלצתי לחזור לארצות־הברית ו־שם מצאתי מה שחיפשתי.

המדובר הוא בחגורות אמנותיות בעיצוב אישי. שמי מופיע על ה־חגורה ועל האבזם. החגורות הן מ־עור־נחש המיובא מטייוואן ואני משווקת חמישה דגמים של אבזמי־חגורות מניקל.

יש ביקוש. אנשים מוכנים לשלם עבור משהו שהוא השקעה. החגורות האלה עונות על הדרישה של האמריקאי. כיום אפשר להשיג חגורות יקרות מאוד, ה־עולות מאה דולר ויותר, או זולות מאוד, עד 20 דולר. מחירה של חגורה שאני מעצבת הוא 48 דולר, ולמחיר כזה יש ביקוש.

מנהל־המכירות הציע לי מייד שותפות. הוא רצה לעזוב את ה־חברה שלו, להתרכז רק בי ולמכור את החגורות בכל אמריקה. אני סירבתי להיכנס לשותפות. יצאתי עם סידרה של כמה מאות חגורות, ללא הזמנה מראש והחגורות נמכרו. היום יש להן ביקוש רב בניו־יורק, עד כדי כך שהן כבר נכנסו לקטלוגים של מתנות יקרות לחג־המולד.

אחרי הצלחה בחנות הנרי בנדל ברחוב 57 בניו־יורק, החגורות ה־אלה ממלאות את חלונות־הראווה בעיר.

אחרי שראיתי את מימדי ההצלחה, החלטתי לייבא בעצמי את ה־עור מהמזרח הרחוק, והחלטתי ל־הרחיב את הפרוייקט. אני מתכוונת להכין שרשרות וצמידים מזהב, ל־צוואר ולידיים, לפי הפסלים שלי. הקונה ירכוש גם יצירת אמנות שימושית וגם השקעה.

איני רואה כל סתירה בין עבודת פיסול גדולה הנמכרת במאות ו־אלפי דולרים ובין האמנות שנמכרת להמונים. זו יצירה וזו יצירה. אני אדם יצירתי ואיני מפרידה בין סוג היצירה.

עד כאן דבריה של אילנה גור.

הכרה בינלאומית. הפסלת המבלה ב־25 השנים האחרונות בין ארצות־הברית וישראל, היא בעלת בית יפהפה ביפו העתיקה. את יצירותיה בפיסול היא עושה בארץ, „מתוך הרגל", כדבריה. במשך ש־נים היא חייתה עם בעלה, בעל רשת בתי־קולנוע, בלוס־אנג'לס, ו־לפני חודשים ספורים עברה להתגורר בניו־יורק, בבית בן חמש קומות שאותו שיפצה ועיצבה ב־עצמה.

בניו־יורק היא גם זכתה בהכרה אמנותית בינלאומית, שאמנים ישראלים חולמים עליה. לפני חודשיים הוצבה בגלריה היוקרתית הארמן המר, ברחוב 57, עבודה שלה, אדם כבד — ראש אדם יצוק בתוך כד גדול. שמה וצילום היצירה נכנסו לקאטלוג יוקרתי של ה־אמנות המודרנית, המופץ בארצות־הברית.

בין נסיעה לנסיעה, תחלק עתה אילנה גור את זמנה בין בתי־המלאכה לייצור החגורות, האבזמים, ושאר הפריטים המתוכננים, ובין עבודות פיסול גדולות יותר. יתכן שבקרוב היא גם תפתח בוטיק בארצות־הברית, שבו ימכרו הפריטים השונים הנושאים את שמה והיא מקווה שהבוטיק יהפוך לרשת.

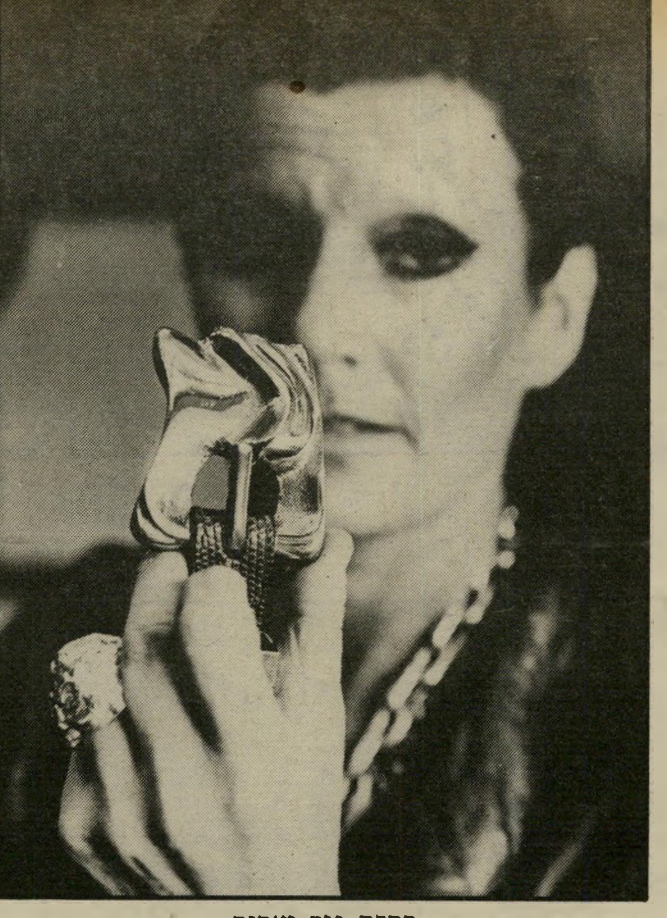

פסלת גור ואבזם
פסלים ותכשיטים

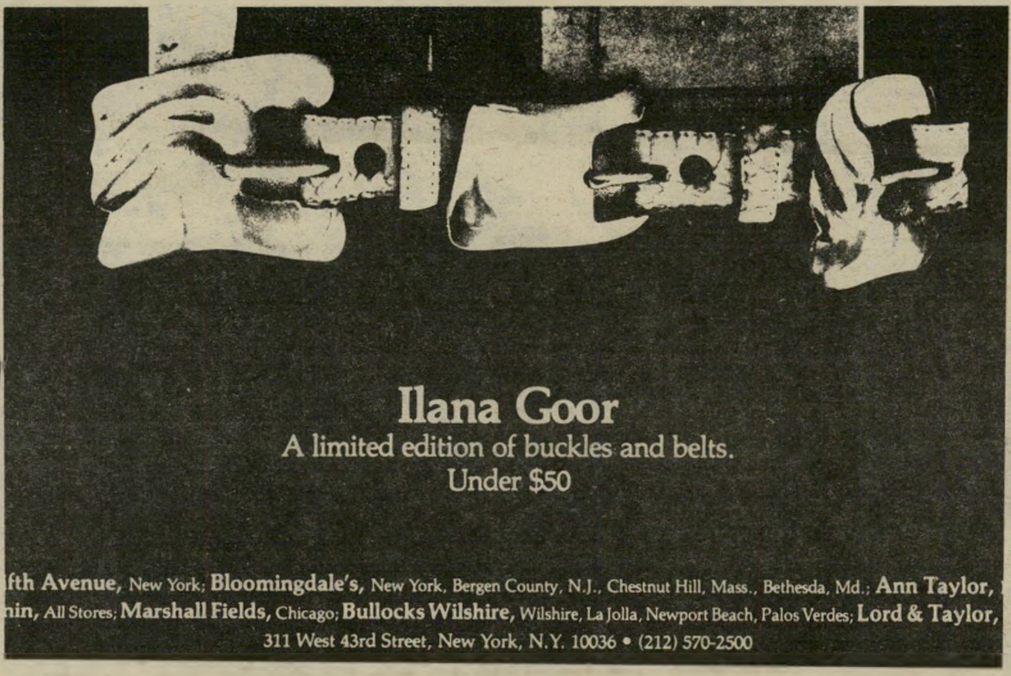

מודעה של חגורות גור
הצלחה מסחרית

חיפה

נפש יהודי

עסקן מפרט מדוע יש להוריד את המחזה „נפש יהודי", שלדעתו, נכתב על־ידי אברהם ב' יהושע.

העלתו של המחזה נפש יהודי בתיאטרון חיפה עוררה ויכוח רב עוד בטרם הוצג לקהל. רבים ש־פסלו את המחזה אפילו לא ראו אותו. אחד מהם הוא חבר מועצת העיריה, משה בליטנטל, אדם דתי, ששיגר מיכתב אישי לראש העיריה, אריה גוראל, שבעקבותיו אף זכו חברי המועצה לקבלת עותקים חינם של המוסף חותם של על־המישמר.

כתב בליטנטל:

המדובר במחזה של אברהם ב' יהושע, בשם נפש יהודי, המלא בתועבה. אבל לא תיארתי לי ש־הגעתי לצערנו ולבושתנו עד כדי כך, שלא רק מציגים הצגה וולגרית, מופקרת, ממש תועבה — כ־פי שמציינים בכתבות בעיתונים — אלא גם מוסיפים חירוף וגידוף נגד אלוהי־ישראל.

שומו שמיים! קיבלתי העתק מ־הכתבה המופיעה במוסף על ה־מישמר, חותם, מה־17 בספטמבר, וקריאת הכתבה מחייבת לקרוע קריעה.

דבר כזה עוד לא נשמע בישראל! וזה בתיאטרון עירוני, המתקיים בעיקר מכספי עיריית חיפה, שנציגי היהדות הדתית נמצאים בה בקואליציה, ובמישרד־החינוך ש־בראשה עומד שר־חינוך דתי.

לא יאמן, איני יכול לצטט תוכנו של השיר המלא גידוף וניבול פה, שטרם נשמע בעולם.

שאלתי רב ונאמר לי שאסור ל־צטט או לצלם את הכתבה, לכן ביקשתי מסניף על המישמר בחיפה לתת לי כמה העתקים מודפסים, כדי שאוכל להביא זאת לפני ראש־הממשלה, שר־הפנים ושר־החינוך, על המעשה הנבזה והמכוער ש־עושים, ולבקש להורות למבקרים מהוועדה לביקורת סרטים ומחזות להתייחס לזה.

אני פשוט מזועזע. איני יודע איך להביע את הזדעזעותי. אין לי ספק שזהו שורש פורה, ראש לענה המרעיל את נישמת ציבור המבקרים, וביחוד של הנוער הסופג ל־קירבו חומר ארסי כזה, שגם בין הגויים הנאורים אין לו מקום.

מחובת העירייה לעקור מייד את הנטע הזר מקירבנו.

עד כאן מיכתבו של בליטנטל.

חברי המועצה לא ידעו ממה ל־התפלא יותר. מהעובדה שבליטנטל לא יודע אפילו מי כתב את ה־מחזה (יהושע סובול ולא א"ב יהושע) או מכך שהוא כלל לא ראה את המחזה, וחיווה דעתו על־פי שורות אחדות בעיתון שבהן הופיעה ציטטה מההצגה: „אל מלא רחמים — המוצא תנוחה נכונה."

המרוויחים היחידים היו עובדי על המישמר בחיפה. מעולם לא היה ביקוש כה רב לגיליון חותם כמו באותו שבוע.

אופנת "מוסטאנג"
בעיצוב ליאורה סלע
המראה החדש שלך לחורף 83'.
קולקציה:
יוניסקס - טרנינגים וסווטשרים
גברים - חולצות אלגנטיות מפלנל-צמר.
שיווק:
הפצת 1000 יחידות מובחרות מכל דגם
(כולל חלוקה למידות שונות),
הקפדה על איכות
החנויות המוכרות אופנת "מוסטאנג".
3 קומות בבית "מוסטאנג" רוחשות פעילות כדי לעצב
את המראה החדש שלך.

המראה החדש שלך

Mustang

מוסטאנג- ראשונה במרוץ האופנה!

ח' כסלו תשמ"ג 24.11.1982 מיספר 2360 84 עמודים שנה 47 המחיר: 40 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

עדנה פאר: מדוע הם שונאים אותה?

מס' 2 בגלי-צה"ל

עדנה פאר